

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet och att den gällande lagen med samma namn upphävs. I propositionen föreslås dessutom att aktiebolagslagen, lagen om andelslag och lagen om Finansinspektionen ändras. Vidare föreslås det tekniska ändringar i lagen om värdeandelskonton, lagen om värdepapperskonton, lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem, lagen om investeringstjänster, lagen om placeringsfonder, lagen om finansiella säkerheter, lagen om handel med finansiella instrument, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift, lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet, lagen om myndigheten för finansiell stabilitet och lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag.

Syftet med propositionen är att i den nationella lagstiftningen införa de ändringar som i huvudsak följer av ikraftträdandet av Europeiska unionens förordning som gäller värdepapperscentraler. Förordningen trädde i kraft hösten 2014. Genom förordningen förenhetligades bestämmelserna om avvecklingsverksamhet vid värdepapperstransaktioner och värdepapperscentralers verksamhet. Med stöd av förordningen kan värdepapperscentralerna också tillhandahålla tjänster över gränsen med hjälp av ett så kallat EU-omfattande pass. En av de viktigaste ändringarna som förordningen för med sig är att emittenten av ett värdepapper har rätt att välja värdepapperscentral bland de värdepapperscentraler som är godkända inom Europeiska unionen. Ett finländskt bolags aktier kan därmed också anslutas till ett utländskt värdeandelssystem. Med hjälp av länkar mellan värdepapperscentralerna kan värdepapper dessutom överföras från en värdepapperscentral till en annan.

Enligt förordningen ska parterna till värdepapperscentralerna erbjuda investerare både segregering av samlade kundkonton och individuellt segregerade kundkonton. Segregering av samlade kundkonton innebär att en part till värdepapperscentralen kan förvara värdepapper som tillhör olika kunder på ett och samma värdeandelskonto. Individuellt segregerade kundkonton innebär att en part till värdepapperscentralen ska separera varje kunds värdepapper. Ett individuellt segregerat kundkonto kan antingen vara ett direkt värdeandelskonto som står i kundens namn eller ett värdeandelskonto som står i en parts namn men som förvaltas för endast en kunds räkning. I förordningen föreskrivs inte uttryckligen om tillhandahållande av s.k. direkta värdeandelskonton som förs av en värdepapperscentral i kundens namn, och förordningen innehåller inte heller annars bestämmelser om modeller för värdeandelskonton och innehavskedjor i samband med dem.

I förordningen finns en undantagsregel om att det under vissa förutsättningar kan krävas att det i en medlemsstat ska vara obligatoriskt med individuellt segregerade kundkonton. I propositionen föreslås det att den undantagsregel som förordningen tillåter ska tillämpas i Finland för att den allmänna offentligheten för aktier som är föremål för offentlig handel på en reglerad marknad ska kunna hållas på åtminstone samma nivå som för närvarande i Finland. I propositionen föreslås sålunda att ett finländskt bolags aktier som emitterats hos en värdepapperscentral i Finland också i fortsättningen ska registreras på ett direkt värdeandelskonto, om aktierna ägs av en finsk medborgare, ett finländskt företag eller en finländsk stiftelse.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	5
1 Inledning	5
2 Nuläge	6
2.1 Lagstiftning och praxis.....	6
2.1.1 Allmänt.....	6
2.1.2 Etapperna inom värdepappershandeln samt värdepappersförmedlare	7
2.1.3 Avvecklings- och förvaringssystem	8
2.1.4 Offentligheten för värdepappersinnehav	10
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	11
2.2.1 Lagstiftningen i utlandet och i EU	11
2.2.2 Sverige.....	13
2.2.3 EU:s förordning om värdepapperscentraler.....	13
2.3 Bedömning av nuläget	17
3 Målsättning och de viktigaste förslagen.....	18
3.1 De viktigaste förslagen.....	18
3.2 Alternativ	24
4 Propositionens konsekvenser	24
4.1 Ekonomiska konsekvenser av EU:s förordning om värdepapperscentraler.....	24
4.2 Ekonomiska konsekvenser av tillämpningen av undantagsregeln	26
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	29
4.4 Samhälleliga konsekvenser	29
5 Beredningen av propositionen	30
6 Samband med andra propositioner.....	33
DETALJMOTIVERING	34
1 Lagförslag	34
1.1 Lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	34
AVDELNING I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH DEFINITIONER ...	34
1 kap. Allmänna bestämmelser	34
AVDELNING II EN VÄRDEPAPPERSCENTRAL, EN CENTRAL MOTPART, EN CLEARINGMEDLEMS OCH EN KONTOFÖRVALTARES VERKSAMHET 36	
2 kap. En värdepapperscentralers verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter.....	36
3 kap. Clearingmedlemmar och kontoförvaltare	40
AVDELNING III VÄRDEANDELSSYSTEMET	42
4 kap. Värdeandelssystemet, förvaltarregistrering samt registreringsfond och clearingfond.....	42
5 kap. Anslutning av värdepapper och finansiella instrument till värdeandelssystemet.....	44
6 kap. Aktier och andelar som hör till värdeandelssystemet	45
AVDELNING IV ÅTERHÄMTNING OCH RESOLUTION AV VÄRDEPAPPERSCENTRALER.....	48
7 kap. Återhämtning och resolution av värdepapperscentraler.....	48
AVDELNING V SÄRSKILDA BESTÄMMELSER	50
8 kap. Särskilda bestämmelser.....	50
1.2 Aktiebolagslagen.....	55

RP 28/2016 rd

3 kap.	Aktier	55
5 kap.	Bolagsstämma	60
16 kap.	Fusion.....	61
17 kap.	Delning.....	61
20 kap.	Upplösning av bolag	61
25 kap.	Straffbestämmelser	61
1.3	Lagen om värdeandelskonton	62
1.4	Lagen om värdepapperskonton	63
1.5	Lagen om Finansinspektionen	63
1.6	Lagen om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem	66
1.7	Lagen om investeringstjänster	66
1 kap.	Allmänna bestämmelser	66
2 kap.	Rätt att tillhandahålla investeringstjänster	67
9 kap.	Förvaring och annan hantering av kundmedel	67
1.8	Lagen om placeringsfonder.....	67
1.9	Lagen om finansiella säkerheter	68
1.10	Lagen om andelslag	68
4 kap.	Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital	68
5 kap.	Andelsstämman och fullmäktige.....	70
20 kap.	Fusion.....	70
21 kap.	Delning.....	71
23 kap.	Upplösning av andelslag.....	71
27 kap.	Straffbestämmelser	71
1.11	Lagen om handel med finansiella instrument	71
2 kap.	Börsverksamhet.....	71
4 kap.	Multilaterala handelsplattformar.....	72
1.12	Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	72
1.13	Lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet	72
1.14	Lagen om myndigheten för finansiell stabilitet	73
1 kap.	Allmänna bestämmelser.....	73
1.15	Lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	73
1 kap.	Allmänna bestämmelser.....	73
2	Ikraftträdande.....	73
3	Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	73
Lagförslag		76
	Lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	76
	Lag om ändring av aktiebolagslagen.....	108
	Lag om ändring av lagen om värdeandelskonton.....	115
	Lag om ändring av 2 § i lagen om värdepapperskonton	117
	Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen.....	118
	Lag om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem.....	123
	Lag om ändring av lagen om investeringstjänster.....	124
	Lag om ändring av lagen om placeringsfonder	126
	Lag om ändring av 3 § i lagen om finansiella säkerheter.....	127
	Lag om ändring av lagen om andelslag.....	128
	Lag om ändring av lagen om handel med finansiella instrument.....	136
	Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift.....	137

RP 28/2016 rd

Lag om ändring av lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet	143
Lag om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet	145
Lag om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	146
Bilaga	147
Parallelltext	147
Lag om ändring av aktiebolagslagen	147
Lag om ändring av lagen om värdeandelskonton	159
Lag om ändring av 2 § i lagen om värdepapperskonton	163
Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	164
Lag om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem	172
Lag om ändring av lagen om investeringstjänster	174
Lag om ändring av lagen om placeringsfonder	176
Lag om ändring av 3 § i lagen om finansiella säkerheter	178
Lag om ändring av lagen om andelslag	179
Lag om ändring av lagen om handel med finansiella instrument	192
Lag om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift	194
Lag om ändring av lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet	200
Lag om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet	202
Lag om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	203

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europeiska kommissionen har redan en längre tid haft som mål att öppna värdepappersmarknaderna och harmonisera dem ytterligare. I synnerhet den decentraliserade nationella lagstiftningen och de olika systemlösningarna på marknaderna utgör utmaningar för en enhetlig europeisk och, i bredare perspektiv, internationell reglering. De främsta ändringsbehoven för att en gemensam marknad ska uppnås inom värdepappersavvecklingen beskrevs redan i en rapport som den s.k. Giovanninigruppen publicerade år 2001. Internationella projekt för reglering av avvecklingsverksamheten av värdepapper har framskridit särskilt till följd av finanskrisen.

Europaparlamentet och rådet antog den 23 juli 2014 en förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012, nedan EU:s förordning om värdepapperscentraler. Förordningen trädde i kraft den 17 september 2014. Den förenhetligar värdepappersavvecklingen genom att upprätta gemensamma standarder och regler för verksamheten. Målen för förordningen är att förbättra säkerheten och effektiviteten i samband med gränsöverskridande transaktioner och säkerställa jämbördiga verksamhetsföresättningar för verksamheten vid värdepapperscentralerna på den gemensamma marknaden. Andra mål är bl.a. förenklad gränsöverskridande verksamhet, avskaffande av lagstiftningskillnader när det gäller avvecklingsverksamheten, förenhetligade definitioner av värdepapperscentraltjänsterna, minskad splittring bland avvecklingstjänsterna samt en ökad nationell konkurrens mellan värdepapperscentralerna genom en minskning av marknadens beroende av en enskild värdepapperscentral. EU:s förordning om värdepapperscentraler innehåller inte bestämmelser om modeller för värdeandelskonton och innehavskedjor i samband med dem, inte heller bestämmelser som gäller bolagsrätt eller sakrätt eller bestämmelser om beskattningen eller genomförande av den.

Värdepappersavvecklingen förenhetligas också genom TARGET2-Securities, nedan T2S, en avvecklingstjänst för Europeiska centralbanken som avvecklar värdepapper i centralbankspengar. T2S undanröjer funktionella hinder för konkurrens mellan värdepapperscentralerna när det gäller avvecklingar. Projektet T2S är en viktig strukturell reform på vägen mot en enhetlig infrastruktur för avvecklingssystemet och avstående från nationella samlösningar. T2S effektiviserar därmed avvecklingsverksamheten vid värdepapperstransaktioner och främjar användningen av centralbankspengar. I Finland övergår man till T2S under hösten 2017.

Avveckling och förvaring av värdepapper har behandlats i finansministeriets arbetsgruppspromemoria om totalrevision av värdepappersmarknadslagstiftningen, *Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistus* (FM 12/2011) och i professor Eva Liljebloms rapport om de ekonomiska konsekvenserna av utvidgningen av flerstegsmodellen för förvaltning och förvaltarregistrering av värdepapper, *Arvopaperien moniportaisen hallinnan ja hallintarekisteröinnin laajentamisen taloudellisista vaikutuksista*. (FM 32/2010). I samband med totalrevisionen av värdepappersmarknadslagstiftningen har det gjorts en omfattande internationell jämförelse av avveckling och förvaring av värdepapper. Den internationella jämförelsen har kompletterats och uppdaterats i den promemoria i form av en regeringsproposition som utarbetats av den arbetsgrupp som berett det nationella genomförandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler (*Arvopaperien säilytysmallien laajentumisen ja yhdyntyvien markkinarakenteiden toteutumisen arviointi sekä arvopaperikeskusasetuksen täytäntöönpanon valmistelu*. Arbetsgruppspromemoria FM 033:00/2014) En internationell jämförelse ligger som grund också för denna regeringsproposition.

Propositionen ska lämnas till riksdagen i brådsakande ordning, eftersom värdepapperscentralen ska ansöka om nytt verksamhetstillstånd med stöd av artikel 69.2 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Den tidpunkt då det ska ansökas om verksamhetstillstånd är beroende av ikraftträdandet av de tekniska standarder som antagits med stöd av artikel 17, 26, 45, 47 och 48 samt vid behov artikel 55 och 59 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. När propositionen lämnas till riksdagen är de tekniska standarderna under behandling i Europeiska kommissionen och de väntas träda i kraft under sommaren 2016. Då ska också den nationella lagstiftningen vara i kraft så att värdepapperscentralens ansökan om verksamhetstillstånd kan behandlas på det sätt som förutsätts i artikel 69.2 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Därför föreslås lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2016.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Allmänt

Värdepapperscentralernas verksamhet och värdepappersavvecklingen har över lag löpt utan stora störningar också under finanskrisen.

De internationella lagstiftningsprojekt som gäller värdepappersavveckling strävar efter att för enhetliga den decentraliserade regleringen om och praxisen för avvecklingsverksamhet i medlemsstaterna. Den centrala utgångspunkten för många förslag till rättsakter som gäller värdepappersavvecklingen och värdepappersförvaringen i hela Europeiska unionen, nedan *EU*, är en alleuropeisk flerstegsmodell för värdepappersförvaring, även om också möjligheten till direkt förvaltning av värdepapper identifieras i dessa förslag. I den internationella debatten har dock kravet på att segregera värdepapperskonton och förvaring i syfte att förbättra investerarskyddet förts fram kraftigare än förr, liksom också kraven på identifiering av de egentliga slutinvesterarna, bl.a. i syfte att undvika skattefusk, hindra penningtvätt och minska andra slag av eventuellt missbruk.

En investerare ger en förvarare i uppdrag att förvara investerarens värdepapper, varvid förvararen med stöd av lagstiftning kan utöva några av de rättigheter som tillkommer investeraren. Exempelvis kreditinstitut, värdepappersföretag och värdepapperscentralen kan vara förvarare. Förvararen kan ge värdepapperen vidare till en s.k. underdepåförvaltare för att förvaras, varvid det finns en kedja som består av många förvarare (s.k. flerstegsförvaltning av värdepapper). Förvaltarregistrering, vilket innebär att namnet på den som sköter förvaltarregistreringen anges i stället för ägarens namn när en värdeandel registreras i värdeandelssystemet, utgör värdepappersförvaltning enligt flerstegsmodellen.

Investeringsverksamheten med värdepapper är till sin karaktär internationell och kapitalet rör sig över gränserna, både inom och utanför EU. Ett centralt element när det gäller flerstegsmodellen för värdepappersförvaltning är förvaltningen av investeringstillgångar över statsgränserna med hjälp av förvararna. Om endast direkt förvaltning av värdepapper användes överallt, skulle investeraren vara tvungen att öppna ett värdepapperskonto i samtliga värdepapperscentraler för de emitterade värdepapper som han eller hon vill placera i. Dessutom skulle investeraren endast kunna använda sig av en sådan förvarare för värdepappersförvaringen som är part till en sådan värdepapperscentral som nämns ovan. När förvaltarregistrering används kan investeraren utnyttja sin egen förvaringsbank, som i sin tur via den egna depåförvaringskedjan kan styra investeringen vart som helst. På detta sätt kan investeraren äga och förvalta värdepapper över hela världen genom att använda sig av en enda förvarare.

I EU:s förordning om värdepapperscentraler finns bestämmelser om att alla värdepapperscentraler och parterna till dem för sina kunder tillhandahåller både kontomodeller som grundar sig på segregering av samlade kundkonton och kontomodeller som grundar sig på individuellt segregerade kundkonton, så att kunden kan välja mellan dessa. Segregering av samlade kundkonton innebär förvaltarregistrering av investerarnas värdepapper på ett samlat kundkonto i värdepapperscentralen som står i clearingmedlemmens namn, varvid kundernas samlade innehav är registrerade på ett och samma värdeandelskonto. Individuellt segregerade konton innebär att clearingmedlemmen på investerarens begäran segregerar investerarens innehav hos värdepapperscentralen. I förordningen föreskrivs emellertid inte om olika förvaringsmodeller, varför det i den nationella lagstiftningen bör definieras vad som avses med segregeringskrav. Förordningen ger investerarna möjlighet att välja mellan de förvaringsmodeller som står till buds, eftersom valen inverkar direkt på de serviceavgifter som investerarna betalar och på kundens risker med anknytning till förvaringsmodellerna. Därför förutsätts det i förordningen att parterna berättar för kunderna om kostnads- och riskkillnaderna mellan alternativen.

I Europa har det förutom i Finland också i Norge, Bulgarien, Grekland, på Malta, i Slovenien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro, Makedonien, Serbien och i Turkiet krävts direkt förvaltning av värdepapper, dvs. att den inhemska investerarens värdepapper ska registreras under investerarens eget namn på ett värdeandelskonto i en värdepapperscentral när värdepapperet har emitterats av ett inhemskt bolag eller ett inhemskt samfund. Förordningen om EU:s värdepapperscentraler innehåller en undantagsregel som innebär att medborgarna i de länder som använder undantagsregeln ska erbjudas individuellt segregerade kundkonton hos alla värdepapperscentraler. I sådana fall ska parterna till en värdepapperscentral separera de värdepapper som emitterats enligt lagstiftningen i de ovannämnda länderna, om detta krävs enligt lagstiftningen i landet i fråga. I förordningen föreskrivs dock inte vad individuellt segregerade kundkonton innebär. Det mera exakta innehållet ska därmed definieras i den nationella lagstiftningen.

2.1.2 Etapperna inom värdepappershandeln samt värdepappersförmedlare

Kedjan inom värdepappershandeln består av emittenten som emitterar ett värdepapper, marknadsplatsen, investeraren och den värdepappersförmedlare som investeraren eventuellt anlitar, parterna i värdepappersavvecklingen samt värdepappersförvaringen.

Längre fram i denna proposition hänvisas det på följande sätt till de olika delarna i totalreformen av värdepappersmarknadslagstiftningen som trädde i kraft 1.1.2013: värdepappersmarknadslagen (746/2012), lagen om investeringstjänster (747/2012), lagen om handel med finansiella instrument (748/2012), lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012), lagen om värdepapperskonton (750/2012). I totalreformen ändrades dessutom lagen om värdeandelskonton (827/1991) och lagen om Finansinspektionen (878/2008).

Bestämmelser på EU-nivå om värdepappersbörsernas och värdepappersförmedlarnas verksamhet i EU finns bl.a. i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, nedan *MiFID*.

Investeraren handlar i regel med värdepapper genom att ge en order om värdepappershandel till sin värdepappersförmedlare, som strävar efter att genomföra köpet eller försäljningen i överensstämmelse med ordern. Börshandeln är i Europa grovt taget uppdelad i handel med kapitalmarknadsinstrument (aktier och aktierelaterade värdepapper samt värdepapper som representerar främmande kapital) och handel med derivatinstrument. . En värdepappersför-

medlare tillhandahåller investeringstjänster för sina kunder, genomför den order som är fördelaktigast för kunden och vidareförmedlar uppgifterna till en organisation som bedriver clearingverksamhet. Uppgifterna om ägarbytet och penningtransaktionen registreras därpå i värdeandelssystemet hos den värdepapperscentral som emittenten har anslutit värdepapperet till. De investerarspecifika registreringarna av värdepapper i flerstegsmodellen för värdepappersförvaring görs på förvararnivå.

I 9 och 10 kap. i lagen om investeringstjänster föreskrivs om förvaring av kundmedel och förfaranden i kundförhållanden. Värdepappersförvaring innebär att en tillståndspliktig investeringstjänst tillhandahålls i Finland

Med stöd av MiFiD kan värdepappersförmedlare tillhandahålla gränsöverskridande tjänster från en EU-medlemsstat till en annan, utgående från principen om ett enda verksamhetstillstånd (auktorisation). Finansinspektionen för på sin webbplats en aktuell förteckning över finländska värdepappersförmedlare och de utländska värdepappersförmedlare som genom ett anmälningförfarande har meddelat att de tillhandahåller gränsöverskridande tjänster till Finland eller tjänster i form av en filial i Finland. Investeraren kan dessutom bli kund hos en utländsk värdepappersförmedlare som inte bedriver verksamhet i Finland. I december 2015 var sammanlagt 65 värdepappersförmedlare verksamma på Helsingforsbörsen. Av dem var 41 utländska distansförmedlare. En utländsk värdepappersförmedlare (s.k. *distansförmedlare*) som tillhandahåller gränsöverskridande investeringstjänster ska rapportera transaktionerna till tillsynsmyndigheten i den stat där den är etablerad.

Inom EU förmedlas uppgifter om värdepapperstransaktioner i form av transaktionsrapportering till förmedlarens egen nationella tillsynsmyndighet. Syftet med transaktionsrapporteringen är särskilt att trygga tillsynsmyndighetens möjligheter att övervaka värdepappersförmedlarnas verksamhet och marknadsmisshandlingar, också när transaktionerna har genomförts på en reglerad marknad utanför Finlands gränser. Värdepappersförmedlare som har sitt bolagsrättsliga säte eller en filial i Finland ska rapportera uppgifter om alla affärstransaktioner till tillsynsmyndigheten, oberoende av på vilken reglerad marknad transaktionerna har genomförts. Finansinspektionen får uppgifterna om affärstransaktionerna omedelbart eller följande bankdag.

Den tillsyn över värdepappersförmedlare som sker vid sidan av den övriga tillsynen över värdepappershandeln främjar investerarskyddet och särskilt skyddet för icke-professionella investerare. Med avseende på investerarskyddet är det väsentligt att kunna förvissa sig om att värdepappersavsluten och rättigheterna och skyldigheterna i samband med värdepapperen är slutliga och effektiva. Enligt 10 kap. 5 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster är värdepappersföretag skyldiga att i god tid innan en investeringstjänst eller en sidotjänst tillhandahålls ge kunden tillräcklig information om bl.a. hur kundmedel förvaras och om risker som är förknippade med förvaringen. I 9 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster föreskrivs det om förvaring av kundmedel. Värdepappersföretagen ska hålla kundmedlen åtskilda från sina egna tillgångar, och kundmedlen för varje kund ska vara tillräckligt åtskilda från andra kunders medel. Bestämmelserna i 9 kap. 2 § i den lagen gäller förvaring av värdepappersföretagens kunders medel hos utländska förvarare. I denna proposition föreslås inga ändringar som gäller skyldigheten att hålla värdepappersföretagens kundmedel åtskilda, förutsättningarna för val av utländska förvarare och tillståndsplikten för förvaringsverksamhet.

2.1.3 Avvecklings- och förvaringssystem

Enligt 2 kap. 16 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet sköter en värdepapperscentral gemensamma uppgifter inom värdeandelssystemet, bl.a. genom att svara för förvaltningen av de centrala datasystem som värdeandelssystemets funktion förutsätter, över-

vaka att de på värdeandelsskonton registrerade värdeandelarnas antal motsvarar det antal som är i omlopp inom värdeandelssystemet, vara clearingorganisation och i enlighet med sina regler sköta sådana för värdeandelssystemet gemensamma system som behövs för bolagshändelser och betalning av avkastning som hänför sig till värdeandelar. I Finland är Euroclear Finland Ab den värdepapperscentral och clearingorganisation som är förenlig med lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, medan holländska European Central Counterparty N.V är den utländska centrala motparten.

Värdepappersförmedlarna förmedlar uppgifter om kundernas realiserade transaktioner till värdepapperscentralens och/eller den centrala motpartens system för att avvecklas, vilket i Finland i regel betyder antingen till Euroclear Finland Ab eller till European Central Counterparty N.V. När en värdepapperstransaktion avvecklas avräknas de rättigheter som hör samman med värdepapperstransaktionen (vem som är skyldig att leverera medlen och vem som ska få tillgång till motsvarande värdepapper), och de genomförs (medlen registreras på säljarens konto och värdepapperen på köparens konto, direkt eller i flera steg). Eftersom enbart avräkning och nettnings av leveransförpliktelserna ingår i den centrala motpartens verksamhet, hör det till European Central Counterparty N.V och andra centrala motparters skyldigheter bara att avräkna värdepapperstransaktioner, men inte att genomföra dem. Hos en värdepapperscentral kan de rättigheter och förpliktelser som följer av värdepapperstransaktioner både avräknas och genomföras. I Finland var marknadsvärdet av de transaktioner som värdepapperscentralen avvecklade 27,42 miljarder euro och transaktionerna var till antalet 623 285 i december 2015.

Finländska investerares innehav av aktier som emitterats hos en finländsk emittent får registreras endast på ett värdeandelsskonto i investerarens eget namn i värdepapperscentralens system. Fördelen med direkta ägarspecifika konton för värdepapper är att den risk som depåförvaringskedjan är förknippad med är mindre, samtidigt som rättssäkerheten för de rättigheter och skyldigheter som är förenade med värdepapper i aktieform är god (visshet om att registreringarna är korrekta och gjorts vid rätt tidpunkt t.ex. i sådana fall där förvararen eller underdepåförvaltare blir insolvent). Eftersom en enda värdepapperscentral är verksam i Finland är det också möjligt att nästan i realtid föra en heltäckande centraliserad förteckning över inhemska ägare av finländska börsbolag. Detta har varit en förutsättning för den omfattande offentlighet för finländska investerares aktieinnehav som den gällande lagstiftningen förutsätter. Den omständigheten att aktieägarförteckningen är heltäckande och förs i realtid gör det lättare för olika parter att organisera mottagningen och rapporteringen av uppgifter. Finländska investerares innehav av övriga värdepapper och aktier som emitterats av utländska emittenter får dock registreras på ett förvaltarregistrerat värdeandelsskonto.

Förvaring av finansiella instrument kan i Finland enligt lagen om investeringstjänster tillhandahållas av värdepappersföretag och av sådana förvarare som avses i lagen om värdepapperskonton; de sistnämnda kan förutom värdepappersföretag också vara ett kreditinstitut, en värdepapperscentral eller en organisation som är en central motpart. Mellan dessa två lagar finns skillnader som gäller när förvararen anses vara verksam i Finland och när lagstiftningen i Finland tillämpas på aktören. De värdepapper som ska förvaras kan emitteras i Finland eller utomlands, och de kan höra till värdeandelssystemet eller stå utanför det.

I december 2015 ingick sammanlagt 207 emittenter i värdepapperscentralens värdeandelssystem. Utländska investerare stod för omkring 46 procent av innehavet i dessa bolag i juni 2015, varav de förvaltarregistrerade ägarnas andel av ägandet var 43 procentenheter, finländska hushåll stod för 22 procent, finländska bolag för 16 procent och offentliga samfund för 8 procent. Det fanns nästan 1,37 miljoner värdeandelsskonton. Vid utgången av december 2015 varierade det utländska innehavet mellan 0 och 97 procent av bolagens aktiestock, och andelen utländska ägare i t.ex. Nokia Abp var 80,58 procent medan den var 68,08 procent i Stora Enso Abp. De bolag där inget utländskt ägande förekom var inte föremål för handel på

huvudlistan. Det finländska ägandet är särskilt framträdande i bolag som är föremål för handel någon annanstans än på huvudlistan.

2.1.4 Offentligheten för värdepappersinnehav

Offentligheten för värdepappersinnehav kan delas in i offentlighet som gäller myndigheterna, offentlighet som gäller emittenterna och allmän offentlighet. I fråga om värdepappersinnehav grundar sig den offentlighet som gäller myndigheterna på speciallagstiftningen om olika myndigheters verksamhet och lagstiftningen om aktörerna på värdepappersmarknaden. I princip har myndigheterna rätt att för utförande av sina uppgifter få information om finländska värdepappersägare och om innehavet i fråga om finländarnas investeringar samt finländarnas förvaringar i Finland. Erhållandet av information om finländska investerares värdepapper som förvaras utomlands bygger närmast på internationella avtal om informationsutbyte mellan myndigheter.

Innehavaren av en aktie som registrerats i värdeandelssystemet kan inte utöva de bolagsrättsliga rättigheter som med stöd av 4 kap. 2 § i aktiebolagslagen (624/2006) hänför sig till aktien förrän innehavaren har antecknats i bolagets aktieägarförteckning. Enligt gällande lag för värdepapperscentralen automatiskt en aktieägarförteckning med stöd av 4 kap. 3 § i aktiebolagslagen, utgående från de uppgifter som lämnas med avseende på värdeandelsskontot. Till aktierättigheterna hör t.ex. rätten att få prestationer som anknyter till aktien, såsom utdelning, rätten att delta i bolagsstämman och rätten att få aktier vid en aktieemission. I aktieboken kan man i stället för en utländsk investerare anteckna aktieförvaltaren, om aktien förvaltas för investerarens räkning av någon annan. I aktieägarförteckningen anges enligt 4 kap. 3 § i aktiebolagslagen aktieägarens eller aktieförvaltarens namn, personbeteckning eller annat identifikationskod, kontakt-, betalnings- och beskattningsuppgifter, antal aktier av olika slag och den kontoförvaltare som har hand om det värdeandelsskonto som aktierna har registrerats på. Den offentlighet som gäller emittenterna ska anges för att trygga att också de skyldigheter som emittenten har, t.ex. informationsskyldigheten, fullgörs.

Med stöd av 4 kap. 5 § i aktiebolagslagen har var och en rätt att ta del av aktieägarförteckningen hos värdepapperscentralen, och om bolaget har terminalförbindelse till värdepapperscentralen, också på bolagets huvudkontor. Rätten gäller såväl privata som offentliga bolags aktieägarförteckningar, när bolaget har anslutit sina värdepapper till värdeandelssystemet. Rätten att få information gäller emellertid inte personbeteckningar, betalnings- och beskattningsuppgifter eller det kommissionskonto på vilket de aktier som en aktieägare har gett för försäljning har registrerats. Uppgifterna i aktieägarförteckningen omfattas alltså av offentlighet som gäller både emittenter och myndigheter samt allmän offentlighet.

Den allmänna offentligheten i fråga om aktieinnehav gäller närmast finländska investerare som äger aktier som finländska bolag har emitterat hos värdepapperscentralen. Finländska investerares aktieinnehav i utländska bolag som emitterats utomlands är inte offentligt, eftersom den finländska lagstiftningen inte tillämpas på dessa aktier eller bolag. Utländska investerares innehav av finländska aktier är i regel förvaltarregistrerat.

Den omfattande allmänna offentligheten i fråga om innehav av börsaktier är huvudregeln främst i de nordiska länderna. På andra håll i världen är uppgifterna om aktieinnehavet eller innehavet av derivatinstrument som är kopplade till aktier offentliga endast inom ramen för s.k. flaggningsgränser, medan innehavet hos närstående personer är offentligt. Det finns bestämmelser om flaggningsskyldigheten i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG, nedan *öppenhetsdirektivet*. I Finland är minimigränsen för flaggninganmälan i enlighet med *öppen-*

hetsdirektivet fem procent av röstetalet eller aktiekapitalet i ett bolag. Gränsen varierar något inom EU och i vissa stora medlemsstater är gränsen lägre än detta. Offentligheten när det gäller innehav och handel när det gäller börsbolagen närstående personer grundar sig i EU på Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordningen, nedan *MAR*).

Rätten till information har gjort det möjligt att utnyttja informationen bl.a. inom den akademiska, internationellt sett exceptionella forskningen om investerarbeteende och när det gäller att föra fram missbruk som maktutövare har gjort sig skyldiga till. Det har också kunnat ses att aktieinnehavets allmänna offentlighet och rådslan för att missbruk ska avslöjas förebygger kriminellt beteende. Samtidigt kan investerare som vill dölja sina innehav redan idag dra nytta av internationella investeringsbolagskedjor eller mellanhänder för att kringgå kravet på offentlighet i samband med transaktionerna. Dessutom kan det förekomma marknadsmissbruk bl.a. vid intradagstransaktioner och vid andra situationer som inte påverkas av aktieinnehavets offentlighet.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

2.2.1 Lagstiftningen i utlandet och i EU

TARGET2 Securities, ett projekt för centralbankerna i euroområdet

Den avvecklingstjänst, T2S, som avvecklar värdepapper i centralbankspengar och är avsedd för centralbankerna i euroområdet undanröjer funktionella hinder för konkurrens mellan värdepapperscentraler när det gäller avvecklingsverksamhet. Det är fråga om en teknisk plattform som togs i bruk i juni 2015, och värdepapperscentralerna har lagts ut sin avvecklingsverksamhet till den. Avvecklingen sker dock fortfarande i enlighet med lagstiftningen i den till systemet anslutna värdepapperscentralens hemstat och med iakttagande av de tidsfrister för avveckling som anges i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Den tekniska avvecklingsplattformen och de värdepapperscentraler som ansluter sig till den utgör en sammanhängande systemhelhet. Projektet T2S är en viktig strukturell reform på vägen mot en enhetlig infrastruktur för avvecklingssystemet och ett avstående från nationella särlösningar. Den mest betydande ändringen består i att T2S-plattformen gör det möjligt att avveckla värdepapperstransaktioner mellan olika värdepapperscentraler, något som gagnar i synnerhet den gränsöverskridande handeln.

Genom T2S förbättras avvecklingsverksamhetens stabilitet och minskas motpartsrisken, eftersom avvecklingen av värdepapperstransaktioner alltid sker i centralbankspengar. Också vid gränsöverskridande värdepapperstransaktioner sker avvecklingen i centralbankspengar i realtid under avvecklingsdagen. Avsikten med att skapa en gemensam avvecklingsplattform är också att avvecklingskedjan ska bli kortare.

För närvarande har företagen och organisationerna på de internationella finansmarknaderna möjlighet att skaffa avvecklings- och förvaringstjänster för finländska värdepapper genom att antingen köpa tjänster hos banker som är verksamma i Finland eller direkt bli clearingmedlemmar i värdepapperscentralen Euroclear Finland, som har tillstånd att verka i Finland. Dessutom kan finländska värdepapper via länkar mellan värdepapperscentralerna överföras till en annan värdepapperscentral, och ytterligare har finländska bolag rätt att emittera alla sina värdepapper hos den EU-värdepapperscentral de väljer. I fortsättningen bildar de till T2S anslutna värdepapperscentralerna med sina effektiva länksystem en sammanhängande helhet. På så sätt erbjuder T2S bankerna en möjlighet att nå ut till alla marknader inom T2S-systemet via en och samma värdepapperscentral.

Ett nytt direktiv som gäller marknaderna för finansiella instrument och förordningen om det

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, nedan *MiFID II*, samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *MiFIR*, antogs den 15 maj 2014. Bland de viktigaste målen för MiFID II och MiFIR ingår att säkerställa att all organiserad handel bedrivs på reglerade handelsplatser. Med det avses reglerade marknader, multilaterala handelsplattformar (*multilateral trading facility, MTF*) och organiserade handelsplattformar (*organised trading facility, OTF*). OTF omfattar handel med skuldebrev, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter och finansiella derivatinstrument. På alla dessa handelsplatser tillämpas samma transparenskrav före och efter handel. På motsvarande sätt tillämpas på alla tre handelsplatser nästan identiska krav som gäller organisering av verksamheten och marknadstillsynen. På så sätt kan man trygga jämlika villkor för verksamheter som funktionellt sett är likartade och där tredjeparters handelsintressen sammanförs. Genom att det skapas en ny typ av organiserad handelsplattform kan man bättre än förr se till att den handel som tidigare bedrivits anonymt börjar omfattas av reglering.

MiFID II förändrar de särskilda kraven i fråga om att tillhandahålla investeringstjänster, de organisatoriska kraven för handelsplatser och de behöriga myndigheternas befogenheter. Efter att MiFID II trätt i kraft kommer tillhandahållandet av förvar på värdepapperskonton alltjämt att vara en sidotjänst, även om det bl.a. i Finland är en tillståndspliktig tjänst. Kraven i MiFID II-förordningen hänför sig i synnerhet till att undanröja hinder för icke-diskriminerande användning av avvecklingssystem och öka transparenskraven för olika marknadsaktörer. Krav bör ställas på att handelsplatser ska ge tillträde, däribland till transaktionsuppgifter, på ett öppet och icke-diskriminerande sätt för centrala motparter som önskar avveckla transaktioner som utförs på en handelsplats.

Den europeiska bolagsrätten samt företagens förvaltnings- och styrsystem

Kommissionen offentliggjorde den 12 december 2012 en handlingsplan för europeisk bolagsrätt och för företagens förvaltnings- och styrsystem, dvs. god förvaltningssed för företag (*Handlingsplan: Europeisk bolagsrätt och företagsstyrning – ett modernt regelverk för mer engagerade aktieägare och hållbara företag*) Handlingsplanen innehåller ett förslag om ökad förbättrad insyn för investerare som ett led i den föreslagna lagstiftningen om värdepapperskonton.

Kommissionens förslag (COM (2014) 213 final) till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2007/36/EG vad gäller uppmuntrande av aktieägars långsiktiga engagemang och direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa inslag i årsberättelsen om företagsstyrning antogs den 9 april 2014. Kommissionens förslag utgår från att emittenten har en allmän skyldighet att ha kännedom om sina aktieägare. Enligt förslaget ska medlemsstaterna i fortsättningen föreskriva att bolagen har rätt att få sina aktieägare identifierade. Den som förvarar ett värdepapper ska på bolagets begäran ge bolaget uppgifter där aktieägarna specificeras.

FATCA och utbyte av beskattningsinformation inom EU

Foreign Account Tax Compliance Act, nedan *FATCA*, är ett projekt som Förenta staterna har startat och som går ut på att samla in beskattningsinformation från utlandet. Som en följd av FATCA anmäler företagen inom finanssektorn i nästan alla länder de investeringar och förvar som personer som är allmänt skattskyldiga i Förenta staterna har. Informationsinsamlingen är delvis ömsesidig, vilket innebär att också Skatteförvaltningen får information från Förenta staterna om investeringar som personer som är allmänt skattskyldiga i Finland har.

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, nedan *OECD*, har utifrån FATCA utarbetat en gemensam rapporteringsmodell (Common Reporting Standard, nedan *CRS*). Utifrån *CRS* ingicks i oktober 2014 det multilaterala avtalet mellan behöriga myndigheter om automatiskt utbyte av information om finanskonton (FördrS 62/2015) och utöver Finland har redan över 60 stater eller jurisdiktionsområden anslutit sig till avtalet. Informationsutbytet inleds vid ingången av 2017 och gäller skatteuppgifter för 2016. Av dessa jurisdiktionsområden inleder dock tio informationsutbytet 2018 i fråga om skatteuppgifter för 2017.

Dessutom har man i EU i december 2014 godkänt en ändring av rådets direktiv (2011/16/EU) om administrativt samarbete i fråga om beskattning, nedan *handräckningsdirektivet*, som innefattar modellen enligt *CRS*. Enligt den inleds det automatiska informationsutbytet mellan medlemsstaterna 2017 i fråga om skatteåret 2016. Av medlemsstaterna inleder Österrike dock informationsutbytet 2018 i fråga om skatteåret 2017. Alla EU-medlemsstater har också anslutit sig till det nämnda multilaterala avtalet.

Det multilaterala avtalet gör tillsammans med ändringen av *handräckningsdirektivet* det möjligt för Finland att få kontouppgifter om personer som har sin skatterättsliga hemvist i Finland från utländska finansinstitut med hemvist i en avtalsstat eller inom EU. I dessa uppgifter ingår uppgifter om saldon för konton i finansinstitutet per den 31 december och i fråga om medlen på kontona bruttobeloppen av vinstutdelning, räntor, intäkter från försäljning eller inlösning och andra intäkter som betalats till kontot under kalenderåret. Via det automatiska informationsutbytet får Skatteförvaltningen inte uppgifter om i vilka finska bolag personen i fråga äger aktier eller hur mycket intäkter personen har fått från dessa bolag. Uppgifterna fås senast vid utgången av september det år som följer på transaktionsåret.

2.2.2 Sverige

I Sverige lämnades en regeringsproposition om EU:s förordning om värdepapperscentraler i november 2015. Lagarna träder i kraft i mars 2016. De viktigaste ändringarna i den svenska regeringspropositionen fokuserar på två lagar, dvs. lagstiftning om värdeandelar (*Lag om kontoföring av finansiella instrument*) och aktiebolagslagen. Till lagen om tillhandahållande av konton föreslås det nya administrativa skyldigheter för de övervakande myndigheterna. Enligt förslaget ska aktiebolagslagen ändras så att svenska emittenter ska få välja vilken värdepapperscentral som helst inom EES. Det föreslås dessutom att aktiebolagslagen ändras i fråga om ansvaret för den aktieägarförteckning som ska föras, så att en emittent ska ingå avtal med en värdepapperscentral om att värdepapperscentralen när det gäller svenska emittenter ska föra en aktieägarförteckning enligt svensk företagslagstiftning. På detta sätt befrias emittenten från uppgiften att uppdatera och föra en aktieägarförteckning och uppgiften blir ingen börda för emittenten.

I propositionen om dessa ändringar föreslås det dessutom att utländska värdepapperscentraler ska följa svensk skatte- och företagslagstiftning när det är fråga om svenska emittenter. I Sverige är direkt ägande av aktier eller ägande via förvaltarregister redan möjligt.

2.2.3 EU:s förordning om värdepapperscentraler

Kontobaserad form, avvecklingstidtabeller och avvecklingsdisciplin

Myndigheterna i hemstaten för ett bolag som emitterar värdepapper åläggs att se till att värdepapper i pappersform presenteras i kontobaserad form senast 2025, om handel med dem bedrivs på en reglerad marknad, på en multilateral handelsplattform eller på någon annan organiserad handelsplattform.

Enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler är avvecklingsdagen för de förpliktelser som hänför sig till värdepapperstransaktioner senast den andra bankdagen efter handeln. Kravet gäller överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar och utsläppsrätter.

Värdepapperscentralerna förutsätts ha regler om avvecklingsdisciplin för säkerställande av att parterna reglerar sina förpliktelser på avvecklingsdagen. Dessutom ska värdepapperscentralerna skapa system med vars hjälp det kan kontrolleras att avvecklingarna utförs korrekt, och de ska rapportera iakttagna avvikelser. Värdepapperscentralerna ska fastställa åtminstone förseningssanktioner samt praxis vid ersättningsköp och priser som anknyter till dem; priserna ska vara tillräckligt avskräckande för att avvecklingsdröjsmålen ska minskas.

Verksamhetstillstånd och tillsyn över värdepapperscentraler

För bedrivande av verksamhet som värdepapperscentral krävs att värdepapperscentralen får verksamhetstillstånd av den behöriga myndigheten i sin medlemsstat innan verksamheten inleds. I ansökan och i det verksamhetstillstånd som beviljas ska de huvudtjänster respektive sidotjänster samt banktjänster som definieras i EU:s förordning om värdepapperscentraler och som värdepapperscentralen i fråga kan tillhandahålla specificeras. Värdepappersavveckling förutsätter tillstånd att verka som värdepapperscentral. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, nedan *Esma*, för en förteckning över de värdepapperscentraler som beviljats verksamhetstillstånd och över de huvudtjänster respektive sidotjänster som anknyter till tillstånden.

EU-omfattande pass och värdepapperscentralernas EU-auktorisering i tredjeländer

En värdepapperscentral får med stöd av sitt verksamhetstillstånd tillhandahålla tjänster i en filial och i andra medlemsstater. En värdepapperscentral som har för avsikt att tillhandahålla tjänster i ett annat land eller ändra sitt utbud av tjänster där ska anmäla detta till myndigheten i sin hemstat, och denna är skyldig att kontrollera värdepapperscentralens serviceförmåga i värdstaten. Myndigheterna i värdstaten har rätt att be värdepapperscentralen rapportera om sin verksamhet i värdstaten. Myndigheterna i hemstaten och värdstaten ska komma överens om samarbetsformer för tillsyn i situationer då värdepapperscentralens verksamhet är av väsentlig omfattning i värdstaten. Om värdepapperscentralen handlar i strid med reglerna i värdstaten, informerar myndigheten i värdstaten hemstatens behöriga myndighet i syfte att rätta till situationen.

Värdepapperscentraler från tredjeländan kan tillhandahålla tjänster inom EU, förutsatt att de har auktoriserats av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten och kommissionen har antagit nödvändiga genomförandeakter. I lagstiftningen i sådana värdepapperscentralers hemstater ska det föreskrivas om motsvarande skyldigheter och regler som i EU:s förordning om värdepapperscentraler, och myndighetstillsynen ska vara på den nivå som krävs i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Organisering av en värdepapperscentralens verksamhet.

Kraven på organisation av en värdepapperscentralens verksamhet omfattar allmänna bestämmelser, administrativa villkor, en användarkommitté, registerföring och utläggande på entreprenad. En värdepapperscentral ska ha tydliga och offentliga förvaltningsprinciper.

En värdepapperscentral kan lägga ut tjänsteproduktionen på entreprenad till en tredje part, om värdepapperscentralens ansvar samt dess kontrollmöjligheter och dess möjligheter att få information samt myndigheternas tillsynsmöjligheter förblir oförändrade. Dessutom ska värde-

papperscentralen ha kvar tillräckligt eget kunnande och säkra att den part till vilken verksamheten läggs ut uppfyller de rättsliga och övriga krav som ställs på verksamheten. Utlägningskraven behöver inte iakttas när en värdepapperscentral lägger ut tjänster på entreprenad till en offentlig enhet vars tjänster värdepapperscentralen och tillsynsmyndigheterna har nått en överenskommelse om. I den nationella lagstiftningen kan det också fastställas att andra parter, t.ex. kontoförvaltare, ska upprätthålla värdeandelskonton hos värdepapperscentralen i enlighet med de lagstadgade kraven.

Stadgarna om värdepapperscentralens bedrivande av affärsverksamhet omfattar allmänna stadgar, krav som gäller parterna, stadgar som gäller öppenhet och insyn samt stadgar om länkar mellan värdepapperscentralerna. Värdepapperscentralen ska ha tydliga mål som stöder användarna och konkreta mätbara mål som gäller både servicenivån och riskerna. De kriterier som uppställs för deltagande ska vara offentliga och jämlika.

Värdepapperscentralen ska ha offentliga prissättningsprinciper för sina grundläggande tjänster. Det får inte vara möjligt att avvika från dessa principer. Parterna ska också underrättas om de risker som är förknippade med tjänsterna.

Värdepapperscentralens riskhantering

EU:s förordning om värdepapperscentraler innehåller detaljerade bestämmelser om de juridiska, affärsmässiga och operativa riskerna samt om riskerna i samband med investeringar och om kapitalkraven. Värdepapperscentralen ska ha regler och avtal som är tydliga från kundernas samt från auktorisations- och tillsynsmyndigheternas synpunkt och som täcker alla nationella verksamhetsomgivningar och begränsar sådana risker som kan orsakas av motstridig lagstiftningspraxis. Värdepapperscentralen ska vid behov genom att använda testade reservsystem kunna avveckla alla värdepapperstransaktioner på fastställd dag. Värdepapperscentralens investeringar ska rikta sig till centralbanker eller välskyddade privata likvida investeringsobjekt och vara sådana att värdepapperscentralen vid behov har snabb tillgång till dem.

De kompatibla länkarna mellan värdepapperscentralerna omfattas av auktorisation och de ska vara tillräckligt säkra och försedda med avstämningsförfaranden. I de sammanlänkade systemen ska transaktionernas slutgiltighet realiseras samordnat, och vid behov ska en funktionalitet som följer principen om leverans mot betalning ingå.

Emittenters rätt till val

Emittenten har rätt att välja värdepapperscentral inom EU eller en sådan värdepapperscentral från tredjeland som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten har godkänt. Rätten till val av emission gäller värdepapper som har upplåtits till handel på reglerade marknader eller multilaterala handelsplattformar eller som handlas på handelsplatser. Den nationella bolagslagstiftningen och motsvarande lagstiftning tillämpas också i fortsättningen på emissionen och värdepapperen. En värdepapperscentral får vägra att genomföra en emission bara utifrån en genomgripande riskanalys eller om värdepapperscentralen inte tillhandahåller nödvändiga emissionstjänster.

Länkar mellan värdepapperscentraler och andra infrastrukturer

Mellan värdepapperscentralerna och andra infrastrukturer ska det finnas fungerande och säkra länkar till ett rimligt pris. Mellan marknadsplatserna, de centrala motparternas system, avvecklingssystemen och värdepapperscentralerna ska det finnas öppna anslutningar för förmedling av transaktioner. Vägran att upprätta en anslutning är möjlig bara utgående från risk-

analys, som vid behov ska överlåtas till myndigheterna för att bedömas. Med hjälp av länkar kan värdepapper överföras från en värdepapperscentral till en annan.

Den bifogade förteckningen över värdepapperscentraltjänster

I avsnitt A i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler definieras värdepapperscentralernas huvudtjänster. Dessa är ursprunglig registrering av värdepapper i ett värdeandels-system, förande av värdepapperskonton på högsta nivå samt drift av ett avvecklingssystem för värdepapper.

I avsnitt B i bilagan beskrivs de andra valfria anknutna tjänster än banktjänster vid värdepapperscentraler som bidrar till att öka värdepappersmarknadernas säkerhet, effektivitet och öppenhet. Bland dem kan nämnas förvaring av värdeandelar, förande av aktieägarförteckningar samt insamling av beskattningsinformation och statistikuppgifter.

I avsnitt C i bilagan beskrivs anknutna banktjänster som värdepapperscentralen ska ha ett banktillstånd för. Bland dessa kan nämnas banktjänster som hänför sig till värdepappersavveckling, såsom tillhandahållande av likvidkonton, mottagande av insättningar, beviljande av kredit och banktjänster som hänför sig till andra anknutna tjänster, in- och utlåning av värdepapper samt temporär finansiering av bolags- och skattehändelser.

Artikel 38 i EU:s förordning om värdepapperscentraler

I EU:s förordning om värdepapperscentraler identifieras förekomsten av såväl modellen för direkt förvaltning som flerstegsmodellen för förvaltning, men förordningen innehåller inte bestämmelser om modellen för direkt innehav. Eftersom EU:s förordning om värdepapperscentraler i huvudsak gäller enbart värdepapperscentraler ska den inte ens innehålla bestämmelser om förvaring av värdepapper eller registreringar på värdeandelskonton. I skäl 42 i ingressen konstateras det att förordningen i sig inte förutsätter att någon viss form av värdepappersförvaring används, utan att medlemsstaterna kan fortsätta att använda sina nuvarande förvaringsmodeller. Orsaken kan vara t.ex. samhällspolitiska krav eller krav i anslutning till en effektiv och öppen insamling av skatter. Även om förordningen inte innehåller några uttryckliga bestämmelser om modellerna för värdepappersförvaring, har artikel 38 direkt inverkan på systemen för värdepappersförvaring. Artikel 38 gäller skydd av deltagarnas (parterna till värdepapperscentraler) och deras kunders värdepapper genom segregering som sker inom flerstegsmodellen för förvaring. Förordningen ålägger värdepapperscentralerna att tillhandahålla individuellt segregerade kundkonton, som kan vara individuellt segregerade kundkonton i en flerstegsmodell för värdepappersförvaltning. Förordningen medför ingen skyldighet att tillhandahålla konton för direkt förvaltning i länder där systemet med direkt innehav inte är i bruk. Lagstiftningen i Finland gör det inte möjligt att reglera eller begränsa de system för värdepappersförvaring som används i andra länder, och inte heller hindrar den förvaring av finländska värdepapper. Förordningen tvingar inte heller till att i andra medlemsstater tillhandahålla ett system med direkt innehav, utan det mer detaljerade innehållet i systemet med individuell segregering är beroende av respektive medlemsstats nationella lagstiftning.

Organisationen för värdepapperscentraler verksamma i Europa (*European Central Securities Depositories Association, nedan ECSDA*) publicerade i oktober en rapport om olika europeiska modeller för separering av kundmedel. Enligt rapporten kan separeringen av kundmedel genomföras på flera olika sätt. Ett individuellt segregerat kundkonto enligt artikel 38 kan också vara ett konto som en part till värdepapperscentralen har öppnat i en kunds namn och där det inte är möjligt att få uppgifter om den slutliga kunden. Ett individuellt segregerat kundkonto kan också vara ett konto i den slutliga kundens namn. I Europa har det förutom i Finland också i Norge, Bulgarien, och Grekland, på Malta, i, Slovenien, Bosnien-

Hercegovina, Montenegro, Makedonien, Serbien och Turkiet krävts direkt förvaltning av värdepapper, dvs. att den inhemska investerarens värdepapper ska registreras under investerarens eget namn på ett värdeandelskonto i en värdepapperscentral, när värdepapperet har emitterats av ett inhemskt bolag eller ett inhemskt samfund.

2.3 Bedömning av nuläget

Avveckling och förvaring av värdepapper

Värdepapperscentralen verkar som clearing- och avvecklingsorganisation i Finland. Avvecklingen av värdepapper, dvs. avräkning och avveckling av förpliktelser vid värdepapperstransaktioner, fördelas så att de värdepapper som emitterats i Finland och som är föremål för handel på en reglerad marknad avräknas hos European Central Counterparty N.V. utanför Finlands gränser. Värdepapperstransaktionerna genomförs dock alltid i Finland.

Värdepapperscentralens verksamhet har i Finland varit strikt reglerat nationellt redan innan EU:s förordning om värdepapperscentraler trädde i kraft. För att trygga stabiliteten på och integriteten hos finansmarknaden har det ställts ett flertal särskilda villkor på verksamheten. Värdepapperscentralen ska säkerställa att uppgifterna i värdeandelssystemet kan förvaras så störningsfritt som möjligt också under undantagsförhållanden. För att se till att kontoförvaltarens skadeståndsansvar enligt lagen om värdeandelskonton fullgörs ska värdepapperscentralens styrelse inrätta en fond. Dessutom ska en värdepapperscentral som är verksam som clearingorganisation ha en clearingfond, om organisationen i enlighet med lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) sköter nettning av betalnings- och leveransförpliktelser som är förknippade med värdepapper. Clearingfonden får användas för att täcka clearingorganisationens förluster av clearingverksamheten och för att uppfylla clearingorganisationens eller en clearingmedlems av clearingverksamheten följande förpliktelser, om dessa inte uppfylls av organisationen eller medlemmen själv.

Trots finanskrisen har värdepapperscentralens verksamhet i Finland varit tillförlitlig. En orsak till den tillförlitliga verksamheten kan utöver de ovannämnda särskilda kraven vara direkta ägarspecifika konton för vilka innehavet kan redas ut snabbt och på ett tillförlitligt sätt.

Värdepapper som emitteras i Finland förvaras hos en värdepapperscentral på s.k. direkta ägarspecifika konton som kontoförvaltarna upprätthåller eller på förvaltarregistrerade förvaltningskonton. Innehavarna av förvaltningskonton segregerar värdepapperen på förvaltningskontona kundspecifikt i sin underbokföring, som förs i enlighet med lagen om värdepapperskonton. Förvaltarregistrering av värdepapper är tillåten för kontoförvaltarens utländska kunder, varvid innehavarna av förvaltningskonton i sin egenskap av den som sköter förvaltarregistreringen registreras i den aktieägarförteckning som förs av värdepapperscentralen i stället för ägaren. Kostnaderna för avveckling och förvaring kan bl.a. av denna anledning vara högre för finländska investerare än för utländska investerare som är införda i förvaltarregistret. De kostnader som investerarna betalar påverkas givetvis också av många andra faktorer såsom handelsavgifter, effektiviteten hos och kostnaderna för förvararens egna processer samt framför allt divergerande prissättningsstrategier och konkurrens.

Konkurrensrättslig aspekt

Konkurrensverket (nuvarande Konkurs- och konsumentverket) har i tre avgöranden (dnr 755 och 756/61/99, 8.1.2001, om värdepappersbörsen och 553/61/2000, 19.1.2001, om värdepapperscentralen) bedömt värdepappersbörsens och värdepapperscentralens dominerande marknadsställning. Det konstaterades då att båda instanserna hade en sådan dominerande ställning på marknaden som avses i 3 § 2 mom. i lagen om konkurrensbegränsningar.

Konkurrensverket ansåg att det inte förutsätts monopolställning eller total avsaknad av konkurrens för att en dominerande ställning på marknaden ska kunna konstateras. Vid en bedömning av förekomsten av dominerande marknadsställning vid enskilda fall fästes uppmärksamhet vid om kunderna hade möjlighet att inleda ekonomiskt realistiska alternativa affärsförbindelser med andra aktörer. Det ansågs att värdepappersbörsen och värdepapperscentralen hade en dominerande marknadsställning, men att de inte nödvändigtvis var skyldiga till missbruk av dominerande marknadsställning.

I de redogjorda fallen vidtog konkurrensverket inte några fortsatta åtgärder mot värdepappersbörsen, eftersom denna ändrade sin prissättning och de aktörer som hade inlett ärendet vid konkurrensverket drog tillbaka sin ansökan. Konkurrensverket uppmanade dock värdepapperscentralen, som verket hade granskat på eget initiativ, att ändra prissättningen.

Enligt gällande 2 kap. 24 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska avgifterna för en värdepapperscentralers tjänster med beaktande av olika kundkategorier vara skäliga och fastställas på opartiska grunder, vilket värdepapperscentralen på begäran ska kunna visa för Finansinspektionen. Denna har inte utnyttjat sitt lagstadgade bemyndigande.

Även om det med stöd av nationell lagstiftning har varit möjligt att grunda flera värdepappersbörser och värdepapperscentraler i Finland har verksamheten vid dessa instanser öppnats för verklig och omfattande konkurrens först genom MiFID och EU:s förordning om värdepapperscentraler, då konkurrensen har ökat och fortsättningsvis ökar inom EU och internationellt.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 De viktigaste förslagen

Lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

Sedan EU:s förordning om värdepapperscentraler trädde i kraft regleras mycket som gäller värdepapperscentralernas verksamhet och clearingverksamhet i EU:s förordning om värdepapperscentraler i stället för i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. I lagen föreslås strykningar, hänvisningar av tekniskt slag till EU:s förordning om värdepapperscentraler och ändringar av systematiken. Dessutom föreslås det att bestämmelser om värdeandelssystemet överförs till lagen från aktiebolagslagen när det gäller aktier som omfattas av värdeandelssystemet. På grund av det stora antalet ändringsförslag föreslås det att den gällande lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet upphävs och att en ny lag med samma namn utfärdas. Tillämpningsområdet för lagen liksom också de delar av lagen som gäller det nationella värdeandelssystemet föreslås motsvara den gällande lagen.

I lagen föreslås ett flertal informativa hänvisningar till EU:s förordning om värdepapperscentraler. I förordningen föreskrivs dock inte uttömmande om värdepapperscentralens verksamhet. Exempelvis finns det inte EU-bestämmelser om värdeandelssystemet eller om kontoförvaltare. Därmed behövs fortsättningsvis nationell reglering för att bevara integriteten hos värdepapperscentralen och parterna till den.

I de allmänna bestämmelserna i 1 kap. föreslås nya definitioner för att bestämmelser som finns i EU:s förordning om värdepapperscentraler ska införlivas med lagens systematik utan att de vare sig upprepas eller förklaras. Det föreslås att det till 2 kap., som gäller värdepapperscentralens verksamhet, fogas nödvändiga hänvisningar till EU:s förordning om värdepapperscentraler i sådana fall då det föreskrivs om saken i EU:s förordning om värdepapperscentraler i stället för i en nationell lag. Det föreslås att regleringen om centrala motparter flyttas till 2 kap. från 4 kap. i den gällande lagen, eftersom reglering om centrala motparter – med undan-

tag för några paragrafer – efter att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, EMIR-förordningen, trätt i kraft inte nästan alls förekommer i nationell lag. Till den del den nationella lagstiftningen inte står i strid med EU:s förordning om värdepapperscentraler föreslås det att de nationella bestämmelserna om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet kvarstår i lagen.

De föreslås att den gällande regleringen om clearingorganisationer i 3 kap. slås ihop med regleringen om värdepapperscentraler, eftersom avvecklingssystemet enligt förordningen drivs av värdepapperscentralen och det därmed inte finns behov av separat reglering om clearingorganisationer.

Som en ändring i jämförelse med 5 och 6 kap. i den gällande lagen föreslås det att 3 kap. i den nya lagen ska innehålla bestämmelser om clearingmedlemmar och om kontoförvaltare i ett och samma kapitel. Clearingmedlemmen och kontoförvaltaren är ofta en och samma aktör, därför faller det sig naturligt att regleringen om dem finns i ett och samma kapitel.

Enligt förslaget ska värdepapperscentralens skyldighet att tillhandahålla värdeandelskonton som bekostats av emittenterna och som är avgiftsfria för investerare inte kvarstå. Ändringsförslaget grundar sig på en förteckning över värdepapperscentralernas obligatoriska uppgifter i EU:s förordning om värdepapperscentraler, och ingen skyldighet att upprätthålla konton på investerarnivå nämns i förteckningen. I fortsättningen är det därmed inte möjligt att kräva att värdepapperscentralen ska stå till tjänst med avgiftsfria konton för investerarna för att konkurrensneutraliteten ska bibehållas. Värdepapperscentralen kan alltså tillhandahålla avgiftsfria konton, men då bygger förfarandet på ett frivilligt affärsbeslut och på avtal som ingås med bolag inte på en tvingande lagbestämmelse.

I 4 kap. föreslås bestämmelser om värdeandelssystemet och förvaltarregistrering samt om registreringsfonder och clearingfonder. Det föreslås att bestämmelserna i 8 kap. 1 § i den gällande lagen om förvaltarregistrering flyttas till 4 kap. Det föreslås att bestämmelserna om värdeandelssystemet, förvaltarregistrering samt om registreringsfonder och clearingfonder hålls oförändrade, med undantag av vissa tekniska preciseringar.

Det föreslås att de bestämmelser i 7 kap. i den gällande lagen som gäller överföring av värdepapper och finansiella instrument till värdeandelssystemet ändras så att det i fortsättningen i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler finns bestämmelser om överföring till värdeandelssystemet av överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser. Ändringen grundar sig på en bestämmelse i EU:s förordning om värdepapperscentraler enligt vilken värdepapper som upptagits till handel på handelsplatser ska presenteras i kontobaserad form. Bestämmelsen ingår redan i den gällande lagen, men nytt är att skyldigheten att konvertera värdepapperen till kontobaserad form i fortsättningen föreslås gälla också multilaterala handelsplattformar och organiserade handelsplattformar. Givetvis är det alltså möjligt att till det nationella värdeandelssystemet överföra även sådana värdepapper som inte avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Det föreslås att bestämmelser ur aktiebolagslagen och lagen om andelslag (421/2013) överförs till 6 kap. i den nya lagen. Ändringsförslaget baserar sig på nationell prövning. Genom förslaget strävar man efter att bestämmelserna om värdeandelssystemet ska vara så tydliga och lätta att förstå som möjligt, även om sakinnehållet inte enligt förslaget ska ändras till dessa delar. Förutom de bestämmelser som överförs från aktiebolagslagen föreslås det att 6 kap. ska innehålla bestämmelser om ett gränsöverskridande tillämpningsområde enligt vilket bestämmelserna i kapitlet ska tillämpas oberoende av om finländska bolag emitterar sina värdepapper hos den värdepapperscentral som är verksam i Finland eller väljer att göra det utomlands. Emittenten har med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler rätt att välja hos vilken

värdepapperscentral värdepapperen emitteras. Aktiebolag eller andelslag ska dock ingå avtal med en utländsk värdepapperscentral. Med stöd av avtalet ska värdepapperscentralen, ett företag som hör till samma koncern eller en part till värdepapperscentralen utan dröjsmål lämna bolaget eller andelslaget uppgifter om ägarna eller om dem som sköter förvaltarregistreringen. EU:s förordning om värdepapperscentraler innehåller inte bestämmelser om olika modeller för värdeandelskonton. Det innebär att det mera detaljerade innehållet i individuellt segregerade kundkonton bestäms i enlighet med den nationella lagstiftningen i den stat där emissionen sker. Utländska värdepapperscentraler ska dock följa aktiebolagslagen och annan motsvarande lagstiftning på det sätt som anges i artikel 49 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Utformningen av undantagsbestämmelsen i EU:s förordning om värdepapperscentraler lämnar rum för tolkning. När ett finländskt bolag väljer en utländsk värdepapperscentral är det möjligt att det uppstår en situation där de aktier som det finländska bolaget har emitterat förvaras i flera steg också för finländska investerare i Finland, även om det i lagen om värdeandelskonton förbjuds att värdeandelar som ägs av en finsk medborgare, ett finländskt företag eller en finländsk stiftelse registreras på ett förvaltarregistrerat värdeandelskonto. En förvarare av värdepapper som är verksam i Finland kan nämligen vara en part till en utländsk värdepapperscentral, eller förvararen kan vara en kund till en part till en utländsk värdepapperscentral. Den förvaring av värdepapper som avses i lagen om värdepapperskonton är förvaring som inte hör till värdeandelssystemet och på denna förvaring tillämpas inte lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller lagen om värdeandelskonton. Förvarare är inte heller den som sköter förvaltarregistreringen enligt de ovannämnda lagarna, utan en sådan förvarare som avses i lagen om värdepapperskonton och som via en utländsk värdepapperscentral fått ett finländskt bolags aktier för förvaring.

Situationen är möjlig, eftersom det i EU:s förordning om värdepapperscentraler inte finns bestämmelser om förvaringssystem för värdepapper och det inte är möjligt att i finsk lagstiftning föreskriva om innehållet i utländska system som motsvarar värdeandelssystemet. I EU:s förordning om värdepapperscentraler tryggs också emittentens rätt till val.

I det nya 7 kap. i lagen föreslås bestämmelser om en återhämtningsplan och en resolutionsplan för värdepapperscentralen. Förslaget baserar sig på nationell prövning. EU-lagstiftning om resolution av värdepapperscentraler är att vänta under de närmast kommande åren, varför skyldigheten för medlemsstaterna enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler att föreskriva om en resolutionsplan för värdepapperscentralen uppfylls genom de föreslagna bestämmelserna fram till dess att EU-lagstiftningen om resolution av värdepapperscentraler och de ändringar i den nationella lagstiftningen som den förutsätter har trätt i kraft. Avsikten är att genom förslagen säkra tillräckliga befogenheter för Verket för finansiell stabilitet att upprätta en resolutionsplan för värdepapperscentralen. I resolutionsplanen ska anges alternativa sätt när det gäller att komma till rätta med enskilda värdepapperscentralers problem och när det gäller avhjälpande av omfattande instabilitet inom den finansiella sektorn eller det finansiella systemet. Värdepapperscentralen är en aktör för vars del föregripande åtgärder står i en synnerligen viktig position. Resolutionen gäller därmed en situation där värdepapperscentralen har allvarliga ekonomiska svårigheter.

De bestämmelser om rapportering av överträdelser och påförande av administrativa påföljder som förutsätts i EU:s förordning om värdepapperscentraler föreslås bli fogade till 8 kap. om påföljder. En bestämmelse om rapportering av överträdelser föreslås bli fogad till lagens 2 kap. Avsikten är att i lagen räkna upp de bestämmelser i EU:s förordning om värdepapperscentraler som är sådana att en påföljdsavgift enligt lagen om Finansinspektionen i princip bör påföras vid överträdelse eller försummelse av dem.

Bestämmelserna om tystnadsplikt föreslås bli ändrade på så sätt att värdepapperscentraler och de som sköter förvaltarregistreringen samt förvarare enligt lagen om värdepapperskonton har rätt att trots bestämmelserna om tystnadsplikt lämna ut uppgifter ur värdeandelssystemet och från kundspecifika värdepapperskonton för insiderregister över ägande och för register över privata transaktioner som personer med inflytande genomför.

Aktiebolagslagen

I 4 kap. i aktiebolagslagen föreskrivs det om anslutning av ett bolags aktier till det värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. I den gällande lagen beaktas inte den rätt att välja som emittenterna har enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler. Enligt rätten att välja kan ett bolag välja den värdepapperscentral hos vilken den emitterar sina värdepapper. Enligt förslaget ändras lagen så att ett bolags aktier kan anslutas också till ett utländskt värdeandelssystem. Enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler tillämpas på värdepapper alltså den nationella bolagsrätten i det land där värdepappersemittenten har sitt säte och annan motsvarande lagstiftning, trots emittentens rätt att välja. Därmed ska bestämmelserna i aktiebolagslagen tillämpas också när ett bolags aktier ansluts till ett utländskt värdeandelssystem. Med anledning av emittentens rätt att välja föreslås aktiebolagslagen bli ändrad också på så sätt att bestämmelserna om anslutning till ett värdeandelssystem, utövande av aktierättigheter, förande av aktieägarförteckning och om dess offentlighet samt om avförande av aktier ur värdeandelssystemet kan tillämpas när ett bolag ansluter aktierna till ett utländskt värdeandelssystem.

När ett bolag ansluter sina aktier till ett utländskt värdeandelssystem tillämpas på värdepapperscentralens och parternas uppgifter och ansvar EU:s förordning om värdepapperscentraler och den nationella lagstiftningen i det land där värdepapperscentralen och parterna till den har sitt säte. Det är inte möjligt att i finsk lagstiftning och därmed inte heller i aktiebolagslagen föreskriva om uppgifter och ansvar som åläggs utländska värdepapperscentraler eller parter till dem. Därför ska lagen ändras så att det i stället för värdepapperscentralen eller parterna till den är bolaget eller dess styrelse som svarar bl.a. för att en aktieägarförteckning förs och för att den är offentlig samt för organiseringen av aktierättigheterna när aktierna ansluts till värdeandelssystemet i Finland eller till ett utländskt värdeandelssystem.

Aktiebolagslagens krav att värdepapperscentralen ska föra en aktieägarförteckning kan begränsa anslutningen av aktier till ett sådant utländskt värdeandelssystem där värdepapperscentralen själv inte tillhandahåller tjänster som anknyter till förandet av en aktieägarförteckning. Därför föreslås det att skyldigheten enligt aktiebolagslagen att föra en aktieägarförteckning överförs från värdepapperscentralen till styrelsen för ett bolag som hör till värdeandelssystemet. I den lagstiftning som gäller det värdeandelssystem eller utländska värdeandelssystem som bolaget väljer kan det närmare föreskrivas om förande av aktieägarförteckning. Det föreslås att det inte bara i aktiebolagslagen utan också i 4 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska finnas bestämmelser om förandet av aktieägarförteckning för bolag som hör till det finländska värdeandelssystemet. Aktieägarförteckningar som gäller bolag som hör till värdeandelssystemet eller till ett utländskt värdeandelssystem ska hållas tillgängliga så att var och en i Finland har möjlighet att ta del av de offentliga uppgifterna i aktieägarförteckningarna.

Eftersom den nationella bolagsrätten i det land där värdepappersemittenten har sitt säte alltså tillämpas på aktierna, trots emittentens rätt att välja, är det inte nödvändigt att till följd av förordningen ändra bestämmelserna i aktiebolagslagen om anslutning till eller avförande ur ett värdeandelssystem eller bestämmelserna om utövande av aktierättigheterna i värdeandelssystemet.

Även om det inte finns uttryckliga bestämmelser om saken kan det anses att det enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler till emittentens rätt att välja också hör rätten att emittera värdepapperen i flera olika värdeandelssystem samt att överföra värdepapper som emitterats i ett värdeandelssystem till ett annat värdeandelssystem. I lagen föreslås inga särskilda bestämmelser om beslutsfattandet i bolaget i dessa situationer. På utövandet av dessa rättigheter inverkar i praktiken bl.a. kraven på emissionens integritet enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler och aktiebolagslagens allmänna bestämmelser om bl.a. aktieförteckningen och om utövande av aktieägarnas rättigheter.

De ändringar i aktiebolagslagen som förordningen förutsätter föreslås bli genomförda genom att 4 kap. upphävs och de centrala bolagsrättsliga bestämmelser i kapitlet som gäller anslutning till värdeandelssystemet, utövande av aktierättigheter, aktieägarförteckningen och dess offentlighet samt avförande av aktier ur värdeandelssystemet flyttas till 6 kap. De bestämmelser i 4 kap. som upphävs och som gäller registrering av rättigheter, vänteförteckning och avförande av aktier ur värdeandelssystemet föreslås bli flyttade till 6 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Det föreslås att bestämmelserna i 6 kap. ska tillämpas när bolagets värdepapper har anslutits till värdeandelssystemet eller till ett utländskt system som motsvarar värdeandelssystemet.

Också de bestämmelser om värdeandelssystemet som finns i lagen om andelslag behöver med anledning av förordningen ändras på motsvarande sätt som bestämmelserna i aktiebolagslagen.

Lagen om Finansinspektionen

Det föreslås att bestämmelsen i lagen om Finansinspektionen om myndighetssamarbete för att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet ändras så att samarbetsförpliktelsen också ska gälla förebyggande och bekämpning av andra brott än ekonomiska brott. Ändringen ska säkerställa att Finansinspektionen t.ex. till centralen för utredning av penningtvätt ska kunna lämna ut uppgifter om sådana förbrott till penningtvätt som Finansinspektionen känner till. Finansinspektionen ska också kunna lämna ut sådana uppgifter från myndigheter i andra stater som hänför sig till förebyggande och bekämpning av brott till de myndigheter som avses i bestämmelsen, dvs. till centralen för utredning av penningtvätt, polisen, Enheten för utredning av grå ekonomi, Skatteförvaltningen och andra behöriga myndigheter. På de uppgifter som lämnas vidare tillämpas i enlighet med nuläget 71 § i lagen om Finansinspektionen och avtal om informationsutbyte mellan myndigheter.

Det föreslås att sådana bestämmelser om påförande och offentliggörande av administrativa påföljder som förutsatts i EU:s förordning om värdepapperscentraler tas in i lagen om Finansinspektionen. Påföljdsavgiftens storlek i fråga om juridiska personer föreslås vara högst 10 procent av den juridiska personens omsättning under året före gärningen eller försummelsen, och i fråga om fysiska personer högst 5 miljoner euro. De nuvarande straffrättsliga straffbestämmelser i lagen som gäller bedrivande av verksamhet utan tillstånd föreslås förbli i kraft. Enligt förslaget får Finansinspektionen en i EU:s förordning om värdepapperscentraler förutsatt befogenhet att permanent förbjuda vissa personer att utföra ledningsuppgifter i värdepapperscentralen, om personerna gjort sig skyldiga till upprepade allvarliga överträdelser eller försummelser av vissa bestämmelser i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Dessutom föreslås en ändring av bestämmelsen i lagen om Finansinspektionen om Finansinspektionens skyldighet att förse de europeiska tillsynsmyndigheterna med information om vissa påföljder, liksom också av bestämmelsen om Finansinspektionens rätt att av förundersöknings- och åklagarmyndigheten få information om förundersökning och rättegångsförfarande i fråga om straffbestämmelser enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearing-

verksamhet, för att samarbetsförpliktelserna enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler ska fullgöras.

Användning av undantagsregel

EU:s förordning om värdepapperscentraler inbegriper ett undantag för medlemsländer som uppfyller ett särskilt villkor. Enligt artikel 38.5 i EU:s förordning om värdepapperscentraler ska ”en värdepapperscentral och dess deltagare dock erbjuda individuellt segregerade kundkonton för personer som är medborgare i eller bosatta i samt juridiska personer som är etablerade i en medlemsstat där detta krävs enligt den nationella rätten i den medlemsstat där värdepapperen har utfärdats, enligt dess lydelse den 17 september 2014. Den skyldigheten ska gälla så länge den nationella rätten inte ändras eller upphävs och dess mål förblir giltiga.”

I propositionen föreslås det att den nuvarande bestämmelsen fortsättningsvis ska vara i kraft i Finland, vilket innebär att undantaget enligt artikel 38.5 ska tillämpas. Finländska investerares innehav av finländska aktier ska enligt förslaget också i fortsättningen registreras på direkt förvaldade värdeandelskonton vid en värdepapperscentral i Finland. Det föreslås att undantagsregeln ska tillämpas så att den allmänna offentligheten för innehavet kan hållas på åtminstone samma nivå som för närvarande i Finland. Här anses systemet med direkt innehav vara viktigt för att den allmänna offentligheten i fråga om aktieinnehav ska kunna förverkligas och informationen till myndigheterna ska kunna tryggas.

Det är dock inte möjligt att genom den nationella lagstiftningen begränsa de system för värdepappersförvaring som är i bruk i andra länder. När finländska värdepapper som omfattas av undantagsregeln förvaltas av en värdepapperscentral som är verksam i en annan medlemsstat tillämpas de modeller för individuell segregering som är i bruk i det landet. Med undantag av Balkanländerna är den vanligaste modellen i Europa att förvararen begär att värdepapperscentralen ordnar med individuell segregering och inte ett system med direkt innehav. I sådana olika nationella varianter inbegriper individuell segregering inte nödvändigtvis fullständiga detaljerade kunduppgifter, utan segregeringen kan bestå i ett sådant kundkonto på värdepapperscentralnivå som åtskilts med bara en allmän kod, varvid detaljerade kunduppgifter finns bara på förvararnivå. När emittenternas rätt att välja inte kan begränsas genom nationell lagstiftning kan målen med en tryggad allmän offentlighet och information till myndigheterna delvis förbli ouppnådda utomlands. Dessutom kan värdepapper som har emitterats i Finland överföras till utlandet också med hjälp av länkar mellan värdepapperscentralerna. Ägaruppgifter för sådana aktier som emitterats hos en utländsk värdepapperscentral finns i enlighet med aktiebolagslagen tillgängliga på bolagets huvudkontor, inte via en kundterminal vid en värdepapperscentral som är verksam i Finland.

Juridisk risk i samband med ibruktagande av undantagsregel

Undantagsregeln har på initiativ av Europaparlamentet tagits med i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Undantagsregelns formulering lämnar dock rum för tolkning, och den är inte förenlig med andra centrala bestämmelser i förordningen som syftar till att öppna verksamheten för konkurrens. En bokstavstrogen läsning av bestämmelsen kan också leda till utmaningar i samband med verkställigheten av förordningen, eftersom en snäv tolkning inte tycks tillåta någon som helst ändring av den nationella lagstiftningen. Skrivningen är sådan att undantagsregeln kan gälla i en medlemsstat bara så länge den nationella rätten inte ändras eller upphävs. EU:s förordning om värdepapperscentraler innehåller emellertid reglering som överlappar den gällande nationella regleringen, varvid de nationella lagbestämmelserna bör upphävas eller åtminstone ändras i överensstämmelse med förordningen.

Genom undantagsregeln är det inte heller möjligt att begränsa tillämpningen av andra artiklar i förordningen. Exempelvis emittentens rätt att välja eller överföring av värdepapper med hjälp av länkar från en värdepapperscentral till en annan är det dock inte möjligt att begränsa.

Europeiska unionens domstol gör slutligen en juridiskt bindande tolkning av förordningens undantagsbestämmelse, om ärendet förs till domstolen för avgörande.

3.2 Alternativ

Öppnande av förvaltarregistrering för finländska investerare

Ett öppnande för konkurrens mellan värdepapperscentralerna fullt ut förutsätter dock att förvaltarregistreringen öppnas fullt ut också för finländska investerare. Öppnandet av förvaltarregistreringen decentraliserar dock innehavsuppgifterna också när det gäller värdepappersförvararna. För att trygga innehavets offentlighet är det därför nödvändigt att utveckla en ny modell med vars hjälp informationen automatiskt samlas in direkt hos källan, dvs. de finländska förvararna.

Enligt förslaget ska de finländska bankerna kunna bygga upp ett gemensamt system för uppgiftsförfrågningar för att myndigheternas förfrågningar om kontouppgifter ska effektiviseras. Det förfrågningsystem som konstrueras för myndigheterna ska kunna utnyttjas också för förfrågningar från allmänheten, vilket innebär att behandlingen av ca 200–400 årliga förfrågningar från allmänheten jämsides med över 100 000 myndighetsförfrågningar skulle ge synergifördelar. Anläggningskostnaderna för systemet uppskattas till cirka 25 000–75 000 euro per aktör. Eftersom bankerna redan nu är en ursprunglig informationskälla i fråga om aktieinnehav, handlar upprättandet av ett förfrågningsystem snarare om att anpassa informationssystemen till den ändrade lagstiftningen än om en genomgripande systemreform. De uppgifter om innehav som finns i förvararnas och konförförvaltarnas datasystem ska samlas in genom det användargränssnitt som Patent- och registerstyrelsen svarar för och vara allmänt tillgängliga. Ett system för informationsinsamling i realtid kan dock gälla endast förvarare som är verk samma i Finland. Förvarare verksamma i utlandet kan enligt förslaget inte åläggas att lämna uppgifter om innehav.

Sammanjämkning av EU:s förordning om värdepapperscentraler med den nationella lagstiftningen

Ett alternativ till de föreslagna ändringarna av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, aktiebolagslagen och de övriga bifogade lagarna är att inga som helst lagstiftningsändringar görs. EU:s förordning om värdepapperscentraler är direkt tillämplig rätt, och dess ikraftträdande förutsätter inga åtgärder för ändring av medlemsstaternas nationella lagstiftning. En situation där lagtillämparna och normadressaterna blir tvungna att i de enskilda fallen avgöra förhållandet mellan EU:s förordning om värdepapperscentraler och den gällande lagstiftningen är emellertid orimlig och icke önskvärd. Fastän den nationella lagstiftningen inte kan användas för att förtydliga eller upprepa bestämmelserna i förordningen leder alternativet, enligt vilket sådana bestämmelser i nationella lagar som strider mot förordningen inte upphävs, till ett slutresultat där lagstiftningen blir avgjort mindre överskådlig och begriplig.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser av EU:s förordning om värdepapperscentraler

EU:s förordning om värdepapperscentraler är en del av ett större lagstiftningspaket med syfte att öka konkurrensen och effektiviteten på värdepappersmarknaden, och den är en av hörnste-

narna i harmoniseringen av marknaden. Avsikten med förordningen är att öka konkurrensen mellan värdepapperscentralerna genom att tillåta erbjudande av tjänster mellan medlemsstaterna med hjälp av ett så kallat EU-omfattande pass, genom att kräva obligatoriska länkar mellan värdepapperscentralerna och genom att möjliggöra fri rätt för företag att emittera värdepapper hos vilken värdepapperscentral som helst inom EU eller hos en godkänd värdepapperscentral i ett tredjeland. Förordningen främjar effektiviteten i clearingverksamheten med de värdepapper som är föremål för handel genom att den kräver gemensamma behandlingsregler, leveranstider och leveranspraxis samt gemensamma tekniska och funktionella standarder.

Att göra en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av förordningen är på grund av dess mångformighet utmanande, eftersom konsekvenserna är beroende av olika marknadsparters val. Äkta konkurrens uppstår endast om parterna verkligen konkurrensutsätter värdepapperscentralerna. Gemensamma verksamhetsprinciper och standarder främjar effektiviteten, varvid det i fråga om ekonomisk nytta är väsentligt med en generell övergång till gemensamma lösningar inom EU. För att uppnå integrationsfördelar måste man vanligen avstå från sådana nationella särdrag som inte är förenliga med den valda gemensamma EU-lösningen och som är ett hinder för en gemensam marknad. I allmänhet sker sådana förändringar etappvis och långsamt, eftersom ändringar i placeringsbeteendet och praxis samt systemändringar kräver tid. När konsekvenserna av integrationsprocessen bedöms ska det beaktas att det som motvikt till juridiska och ekonomiska argument kan finnas exempelvis ett transparent värdepappersinnehav. I en internationell jämförelse är offentligheten för värdepappersinnehav i Finland exceptionellt omfattande. Om kompromisser blir nödvändiga för att förenhetliga nationell lagstiftning i olika länder är det ytterst sannolikt att anpassningen till internationella förfaranden leder till att man i Finland är tvungen att avstå från ett antal beprövade förfaranden.

Konsekvenser för investerarna

Hushåll som placerar i värdepapper kommer sannolikt att upptäcka att förutsättningarna för att placera i Europa utvecklas. Placerarna kan på ett förmånligare och mångsidigare sätt än tidigare placera i värdepapper inom EU. Tillgången till internationella placeringstjänster kommer att bli mångsidigare och förmånligare än tidigare både i Finland och utomlands. Hur skillnaderna i prissättning och kostnader syns för olika parter beror delvis på hur kostnaderna för värdepapperscentralerna och för andra administrativa funktioner i samband med investeringar fördelas mellan investerare och emittenter och på huruvida prissättningen är transparent i samband med enskilda tjänster eller om den är inbakad i tjänste- och paketpriser.

Konsekvenser för företagen och emittenterna

Att öppna för konkurrens mellan värdepapperscentralerna innebär för finländska företag bättre tillgång till kapital, eftersom det blir lättare än tidigare för utländska företag att placera i finländska bolag. Emittenterna har i fortsättningen möjlighet att vid emission använda någon annan än en inhemsk värdepapperscentral, vilket ökar konkurrensen och därför sannolikt sänker emittenternas kostnader. Värdepapperscentralernas kostnadsnivåer och vinstmarginaler varierar betydligt inom EU. Mot bakgrund av de offentliga bokslutsuppgifterna hör Euroclear Finlands prisnivåer till de klart högsta inom EU. Euroclear Finlands prisnivåer har jämförts med prissättningen hos de andra värdepapperscentralerna i Norden. Dessa har valts som jämförelseobjekt eftersom systemet med direkt innehav används åtminstone delvis i alla nordiska länder, vilket innebär att jämförelsen gäller sådana länder som använder en kontostruktur för värdeandelar som motsvarar systemet i Finland. Exempelvis är den genomsnittliga debiteringen per transaktion hos Euroclear Finland cirka dubbelt så hög som hos de andra nordiska värdepapperscentralerna, om man jämför intäkterna enligt bokslutet i förhållande till antalet avvecklade transaktioner. Man kan då förvänta sig att öppnande för internationell konkurrens på sikt leder till att finländska emittenter blir kunder hos utländska värdepapperscentraler.

Konsekvenser för parterna till värdepapperscentralen

EU:s förordning om värdepapperscentraler öppnar i fortsättningen icke-diskriminerande möjligheter för deltagarna att agera som parter i förhållande till olika värdepapperscentraler. Parterna kan också genom att utnyttja länkarna mellan värdepapperscentralerna koncentrera den värdepappersvolym som de förvaltar till den värdepapperscentral de önskar. Inom EU ökar parternas möjlighet att konkurrensutsätta värdepapperscentralerna väsentligt, vilket sannolikt leder till ett märkbart bättre förhållande mellan pris och kvalitet i värdepapperscentralernas tjänster. Detta främjas också av kraven på att värdepapperscentralerna ska ha mer transparenta prissättningsgrunder än tidigare. Eftersom parterna via länkarna kan koncentrera sin kontakt till värdepapperscentralerna till en enda värdepapperscentral, leder detta sannolikt till att förvaringen koncentreras till stora finanscentras värdepapperscentraler.

Konsekvenser för värdepapperscentralerna

Bortsett från några undantag har värdepapperscentralerna i praktiken baserat sig på dyra nationella monopolstrukturer i synnerhet i fråga om emission av aktier. Värdepapperscentralernas relativa kostnadsnivåer varierar kraftigt, vilket bl.a. beror på stordriftsfördelar, interna effektivitetsskillnader, produktfördelningen, förvaringsmodellfördelningen, tilläggstjänsternas omfattning samt omfattningen av den internaliserade avveckling som den centrala motparten och förvararna använder.

Eftersom fördelarna med stordrift är betydande i värdepapperscentralernas verksamhet, kan konkurrenssituationen bli svår för små värdepapperscentraler på en öppnare marknad. Detta leder möjligen till att utvecklingen går i riktning mot en koncentration när marknaden för värdepapperscentralerna blir öppnare. I synnerhet inom Euroclear-koncernen och Clearstream-gruppen (Clearstream-koncernen och dess nära samarbetspartner inom det s.k. *Link-up markets*-samarbetet mellan värdepapperscentraler inom EU på Cypern, i Spanien, Österrike, Grekland, Luxemburg, Tyskland och i Danmark) kan man vänta sig strukturomvandlingar. Dessa grupper täcker redan nu över 80 procent av marknaden.

4.2 Ekonomiska konsekvenser av tillämpningen av undantagsregeln

Tillämpningen i Finland av undantagsregeln i artikel 38.5 i EU:s förordning om värdepapperscentraler begränsar sannolikt den nytta som finländska bolag skulle kunna få i och med den förändrade konkurrenssituationen. Till följd av att undantagsregeln tillämpas öppnas verksamheten i Finland för konkurrens bara i begränsad utsträckning. Finländska aktier som emitterats i Finland torde få någon form av särställning på den gemensamma inre marknaden. Det är emellertid svårt att förutse de konkreta effekterna, eftersom den framtida utvecklingen kan se ut på många olika sätt. För att nämna ett exempel kan internationella investerare via länkar mellan värdepapperscentralerna överföra finländska värdepapper till andra värdepapperscentraler, och inhemska investerare kan förskjuta tyngdpunkten för investeringarnas allokering.

Konsekvenser för investerarna och förvararna

Till följd av att undantagsregeln tillämpas blir konkurrensen enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler inte helt fri i Finland, och det är därför möjligt att förvararnas kostnader inte sjunker på samma sätt som inom EU i genomsnitt. I sista hand är det investerarna som betalar förvararnas kostnader. När kostnaderna för investeringarna sjunker inom EU finns det en risk att de finländska värdepapperen inte omfattas av samma utveckling. Detta kan leda till att det med tanke på kostnaderna för investeringarna blir mera lönsamt för investerare att placera någon annanstans inom EU än i Finland.

Konsekvenser för värdepapperscentralerna

Det är osannolikt att det på den finländska marknaden grundas nya värdepapperscentraler, eftersom värdepapperscentraler som är verksamma i Finland ska garantera finländska aktieägare direkt registrering av aktieinnehavet hos en finländsk emittent, vilket är dyrare än förvaltarregistrering av aktieinnehavet. I stället för att grunda en värdepapperscentral nöjer sig utländska värdepapperscentraler eventuellt med att tillhandahålla sina tjänster i Finland med stöd av sitt EU-omfattande pass, men de utländska värdepapperscentralerna blir dock tvungna att i Finland ha ett värdeandelssystem som möjliggör direkt innehav. Värdepapperscentraler som vill etablera sig på den finländska marknaden är i så fall tvungna att göra tämligen stora extra investeringar i och med att de kommer till en marknad som avviker från den i många länder. Etablering på marknaden lockar inte, särskilt om värdepapperscentralen vet att den blir tvungen att konkurrera på en monopolistisk marknad. I och med en oförändrad ställning för värdepapperscentralen i Finland är det svårt att bedöma hur Euroclear Finlands prisnivåer eventuellt utvecklas. Till följd av Euroclear Finlands starka marknadsposition är det möjligt att prisnivån inte sjunker. Men i och med att konkurrensen öppnas för emittenter är det möjligt att företaget är tvunget att sänka prisnivån för att inte förlora sina kunder. Euroclear Finlands vinstmarginal är i genomsnitt cirka tio procentenheter större än för de andra värdepapperscentralerna i Norden. Den nya konkurrenssituationen kan naturligtvis också leda till att Euroclear Finlands vinstmarginal minskar, om företaget sänker prisnivån när konkurrensen mellan värdepapperscentralerna ökar.

Marknaden och konkurrenskraften

Med stöd av en jämförelse som baserar sig på bokslutsuppgifter är Euroclear Finlands prisnivå högre än i den övriga nordiska länderna och i de stora värdepapperscentralerna inom EU. I Finland är prisnivån på värdepapperscentralens tjänster i regel hög och i och med den ökade konkurrensen på EU:s inre marknad är det mycket sannolikt att priserna inom EU sjunker i genomsnitt. I Finland är det möjligt att en uttrycklig sänkning av prisnivån inte sker i och med att konkurrensen öppnas endast delvis, eftersom det i propositionen föreslås att undantaget enligt artikel 38.5 ska tillämpas.

Den ökade konkurrensen på EU:s inre marknad kan leda till att skillnaden i prisnivå vid direkt innehav i Finland ökar i jämförelse med många andra EU-länder. Detta kan senare leda till att investeringstillgångar flyttas över till marknader där kostnaderna för värdepappersinnehav är mindre än i Finland. Höga transaktionskostnader för aktiehandel har knappast stora konsekvenser för små investerare som hushållen. När investeringstillgångarna är stora ökar också transaktionskostnaderna. Relativt stora transaktionskostnader kan därmed driva bort placeringstillgångar och framför allt institutionella investerares tillgångar. Investeringstillgångarna kan exempelvis styras till andra finländska investeringsobjekt eller till andra länders marknader.

Syftet med MiFID som antogs 2004 är bl.a. att underlätta tillhandahållandet av investerings-tjänster mellan medlemsstaterna och öka konkurrensen på värdepappersmarknaderna. I MiFID finns bestämmelser om friheten att tillhandahålla tjänster och att utöva investeringsverksamhet. På ett värdepappersföretag som fått auktorisation i EU får det inte på någon annan medlemsstats initiativ ställas tilläggskrav när det gäller bestämmelser som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Utländska leverantörer av investeringstjänster får därmed tillhandahålla gränsöverskridande tjänster om de har verksamhetstillstånd i hemstaten, och finländska investerare kan fritt köpa investeringstjänster inom EU, och de är inte bundna till tjänsteleverantörer som är verksamma i Finland.

Utländska aktörer har i allt större omfattning marknadsfört sina tjänster i Finland och aktörernas prissättning när det gäller förmedling och förvaring av värdepapper har varit aggressiv. Enligt MiFID är det inte möjligt att ställa tilläggskrav på en utländsk aktör, och aktören följer endast de bestämmelser som gäller i hemstaten. Värdeandelslagstiftningen är inte ens tillämplig, vilket innebär att en tjänsteleverantör kan tillhandahålla förvaltarregistrering som förvaringsform för värdepapper i form av aktier som emitterats hos en utländsk värdepapperscentral.

En internationell marknad för investeringstjänsterna leder till att informationen om finländarnas innehav redan är decentraliserad och att den information som är tillgänglig i Finland bara utgör en del av helheten. Emittentens rätt att välja torde ytterligare öka decentraliseringen när det gäller de uppgifter om innehav som är tillgängliga. Det kan på sikt antas att förvaringen av värdepapper till följd av ojämlika konkurrensförhållanden kommer att i en allt snabbare takt överföras till utlandet och inte omfattas av finsk lagstiftning.

Återhämtning och resolution av värdepapperscentraler

I regeringens proposition om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (RP 175/2014) har konsekvenserna av EU:s nya lagstiftning om resolution bedömts. I EU-lagstiftningen har det föreskrivits om mer omfattande förpliktelser vid återhämtning och resolution för kreditinstitut och värdepappersföretag än för värdepapperscentraler. Eftersom en värdepapperscentral inte är skyldig att betala stabilitetsavgifter får den inte årliga kostnader för att upprätthålla en fond.

Verket för finansiell stabilitet finansieras genom avgifter som tas ut inom branschen. För värdepapperscentralen förorsakas kostnader av att centralen enligt förslaget är skyldig att betala förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet. Förvaltningsavgift betalas av hundratala kreditinstitut och cirka tio värdepappersföretag. Förvaltningsavgiften för kreditinstitut och värdepappersföretag baserar sig å ena sidan på en uppskattning av den arbetsmängd som dessa aktörer förorsakar och å andra sidan på uppfattningen och uppskattningen av hur sannolikt det är att aktören kan orsaka s.k. systemrisk på finansmarknaden. Avgiftsgrunden för kreditinstitut och värdepappersföretagen har indelats i en s.k. grundavgift och en proportionell avgift. Grundavgiften är densamma för alla aktörer. Avsikten med grundavgiften är att täcka arbetsrelaterade kostnader för de allra minsta aktörerna. Det föreslås att värdepapperscentralens grundavgift ska vara 300 euro, vilket motsvarar de avgifter som tas ut av kreditinstituten och värdepappersföretagen.

Bedömningen är att resolutionsplanen för en värdepapperscentral på årsnivå motsvarar resolutionsplanen för ett medelstort eller stort kreditinstitut och att planen kräver cirka 0,5 årsverken av verket.

Den andra delen av förvaltningsavgiften består av den proportionella avgiften. Avsikten med den är att betona de stora aktörernas andel av finansieringen av verkets omkostnader, eftersom sannolikheten för att de stora aktörerna ökar systemrisken är större än när det gäller de små aktörerna. För närvarande täcker kreditinstituten uppskattningsvis 99 procent av omkostnaderna för Verket för finansiell stabilitet. Eftersom verket inledde sin verksamhet vid ingången av 2015 finns det inte ännu etablerade omkostnader som kunde användas som grund för värdepapperscentralens proportionella förvaltningsavgift.

Värdepapperscentralen är med tanke på stabiliteten på finansmarknaden en betydande aktör och systemrisken är därför betydande. Som grund för den proportionella andelen används värdepapperscentralens omsättning som har hållit sig förhållandevis stabil under de senaste åren. År 2014 var värdepapperscentralens omsättning 39,5 miljoner euro. Preliminärt bedöms det att

det för planeringen av värdepapperscentralens resolution behövs cirka 0,5 årsverken. Den proportionella avgiften utgör därmed 0,0013 procent av värdepapperscentralens omsättning, dvs. 51 350 euro på basis av omsättningen 2014. Kreditinstitutens proportionella avgift åter är bunden till balansomslutningens storlek och utgör 0,0006 procent av kreditinstitutens balansomslutning, medan värdepappersföretagens avgift är bunden till omsättningen och utgör 0,03 procent av omsättningen. Dessutom bör det beaktas att det för Verket för finansiell stabilitet är möjligt att ta ut sänkta förvaltningsavgifter om verkets kostnader tillåter det.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

EU:s förordning om värdepapperscentraler inverkar på myndigheternas möjligheter att få information om värdepappersavsluten och värdepappersägarna. Exempelvis Skatteförvaltningen, utskökningsmyndigheterna, Tullen och socialmyndigheterna utnyttjar vid informationsinsamlingen de tjänster som värdepapperscentralen för närvarande producerar. EU:s förordning om värdepapperscentraler innebär att informationen decentraliseras från ett centraliserat nationellt system till där flera värdepapperscentraler inom EU:s territorium ingår.

Om myndigheterna vill utreda hur stort en enskild finländsk investerares innehav av finländska börsaktier är och vilket värde innehavet har, kan situationen vara den att emittenten eventuellt har anlitat en utländsk värdepapperscentral, varvid den enda andra beröringspunkten med Finland är att värdepappersemittenten är finländsk. Målet är då att trygga myndigheternas tillgång till information genom en förfrågan som riktas till emittenten, något som förutsätter att begäran om information sänds till alla bolag som är föremål för handel på en reglerad marknad och registrerade i Finland. Om någon annan länk i värdepappershandelskedjan, t.ex. förmedlaren eller förvararen, också är finländsk riktas begäran om information i första hand till dem och först i andra hand till emittenten, eftersom förmedlarna och förvararna förfogar över eller kan få tillgång till aktuella uppgifter om värdepappersavslut och innehav av värdepapper. Vid behov kan myndigheterna också begära information av utländska aktörer för att reda ut finländska investerares innehav av börsaktier och vilket värde innehavet har. Information om värdepappershandeln på en reglerad marknad och en multilateral handelsplattform förmedlas till Finansinspektionen.

Upprättandet av en resolutionsplan för värdepapperscentralen sysselsätter Verket för finansiell stabilitet framför allt under de närmaste följande åren. Kostnaderna täcks genom den förvaltningsavgift som tas ut av värdepapperscentralen.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Den allmänna offentligheten i fråga om aktieinnehav

Ett finländskt bolags aktier som emitterats i Finland registreras på ett direkt värdeandelskonto om aktierna ägs av en finsk medborgare, ett finländskt företag eller en finländsk stiftelse. Därför har man i det register som värdepapperscentralen för och som omfattar uppgifter om finländarnas börsinnehav kunnat skapa ett internationellt sett exceptionellt system som gagnar ägandets offentlighet och innehåller dagsaktuella uppgifter. Den som emitterar ett värdepapper har med anledning av EU:s förordning om värdepapperscentraler rätt att i fortsättningen välja den värdepapperscentral där värdepapperen ska emitteras. I praktiken innebär detta att informationen om ägarna av finländska bolags värdepapper kan förekomma i flera värdepapperscentraler, eller i vissa länder i företag som tillhandahåller förande av aktieägarförteckningar och som ingår i samma koncern som värdepapperscentralerna. Eftersom individuell kundsegregering beroende på stat också kan avse värdeandelskonton som förvaltas i flera steg men är segrerade, kan informationen om aktieägarna decentraliseras förutom bland värdepapperscentralerna också bland sådana värdepappersförvarare som tillhandahåller individuell kundsegre-

gering. I och med den rätt att välja som förordningen tillåter är det möjligt att betydelsen av det register som Euroclear Finland för minskar på sikt, då registret inte innehåller uppgifter om mer än en del av uppgifterna om finländarnas aktieinnehav i finländska bolag.

Enligt den gällande lagen är aktuella aktieägarförteckningar som gäller finländska bolag tillgängliga hos värdepapperscentralen i realtid. I aktieägarförteckningen antecknas enligt nuvarande praxis uppgifter om värdepappersinnehav per utgången av föregående avvecklingsdag.

Den allmänna offentligheten för de finländska ägarna av bolag som omfattas av värdeandels-systemet genomförs för närvarande med hjälp av kundterminaler hos värdepapperscentralen och eventuella pappersrapporter. Enligt uppskattningar är kundterminalerna aktivast i bruk om våren, då bolagsstämmorna hålls. Exempelvis myndigheterna besöker inte värdepapperscentralen för att studera aktieägarförteckningarna på plats, utan deras tillgång till information har skötts genom antingen dataleveranser eller förfrågningar. Det innebär att myndigheterna i allmänhet riktar förfrågningar om uppgifter som gäller enskilda personer direkt till kreditinstitut, värdepappersföretagen och värdepapperscentralen.

Värdeandelskonton som är avgiftsfria för investerare

Enligt förslaget ska värdepapperscentralens skyldighet att tillhandahålla värdeandelskonton som bekostats av emittenterna och som är avgiftsfria för investerare inte kvarstå. Ändringsförslaget grundar sig på en förteckning över värdepapperscentralernas obligatoriska uppgifter i EU:s förordning om värdepapperscentraler, och ingen skyldighet att upprätthålla konton på investerarnivå nämns i förteckningen. Värdepapperscentralen kan alltså tillhandahålla avgiftsfria konton, men då bygger förfarandet på ett frivilligt affärsbeslut, inte på en tvingande lagbestämmelse.

Många aktier som emitterats av finländska bolag förvaras på värdeandelskonton som är avgiftsfria för investerarna. Antalet avgiftsfria konton uppgår till något över 70 000 av 1,3 miljoner värdeandelskonton. Om värdeandelscentralen inte i fortsättningen tillhandahåller värdeandelskonton som finländska bolag har bekostat är det möjligt att en del av de investerare som har de 70 000 värdeandelskontona kan anse att kostnaderna för ett avgiftsbelagt värdeandelskonto är för höga och därmed avstår från direkt aktieinnehav. MiFID har dock lett till större konkurrens när det gäller utbudet av investeringstjänster och värdeandelskontona prissätts ofta som en del av en helhet av investeringstjänster. Genom att konkurrensutsätta dem som förvaltar värdeandelskonton torde investeraren hitta en tjänsteleverantör som passar honom eller henne bäst.

5 Beredningen av propositionen

Näringsminister Jan Vapaavuori, som ansvarade för finansmarknadsfrågor, tillsatte den 21 mars 2014 en arbetsgrupp som fick i uppdrag att bedöma hur utvidgningen av modellerna för förvaring av värdepapper och de harmoniserade marknadsstrukturerna kan genomföras på ett sätt som är så ändamålsenligt som möjligt. Bedömningen skulle ta hänsyn till viktiga offentlighetsaspekter i samband med aktieinnehav. Arbetsgruppen skulle också bereda de lagstiftningsändringar som behövs med anledning av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Den 1 juli 2014 överlämnade arbetsgruppen till minister Vapaavuori en promemoria i form av en regeringsproposition (Arvopaperien säilytysmallien laajentumisen ja yhdyntyvien markkinarakenteiden toteutumisen arviointi sekä arvopaperikeskusasetuksen täytäntöönpanon valmistelu, FM 033:00/2014). Arbetsgruppens viktigaste förslag var öppnande av förvaltarregi-

streringen för finländare och koncentrerat av uppgifterna om innehav till ett offentligt ägarregister, som enligt förslaget skulle föras vid Patent- och registerstyrelsen. EU:s förordning om värdepapperscentraler och dess konsekvenser för värdepappersmarknaden i Finland och för myndigheternas verksamhet behandlas mer ingående i promemorian, som utgör ett förarbete till denna regeringsproposition. När arbetsgruppspromemorian sammanställdes utnyttjades i stor utsträckning professor Eva Liljebloms rapport om de ekonomiska konsekvenserna av utvidgningen av flerstegsmodellen för förvaltning och förvaltarregistrering av värdepapper.

Ett stort antal yttranden inkom med anledning av den promemoria som arbetsgruppen för beredning av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler hade sammanställt. Förslaget sändes på remiss till 41 myndigheter och organisationer, och följande 40 lämnade ett yttrande: justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, högsta förvaltningsdomstolen, riksåklagarämbetet, polisinrättningen i Helsingfors, centralkriminalpolisen, Polisstyrelsen, Konkurrens- och konsumentverket, dataombudsmanens byrå, Skatteförvaltningen, Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi, Akava ry, Värdepappersmarknadsföreningen rf, Finlands näringsliv rf, Euroclear Finland Ab, Finanssialan Keskusliitto - Finansbranschens Centralförbund ry, Nasdaq Helsinki Oy, Hallitusammattilaiset ry, Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry, Centralhandelskammaren, Aktiespararnas Centralförbund rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Transparency International Suomi ry, Börsstiftelsen i Finland och Työeläkevakuuttajat TELA - Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry. Föreningen för undersökande journalistik rf, Oikeustoimittajat ry, Taloustoimittajat - Ekonomijournalisterna ry och Politiska journalisterna rf, nedan *journalistföreningarna*, gav ett gemensamt yttrande. Innovatics Ky, delegationen för börslistade bolag, Mediernas Centralförbund rf, riksfogdeämbetet samt Patent- och registerstyrelsen lämnade in yttranden på eget initiativ.

Remissinstanserna stödde i huvuddrag syftet med EU:s förordning om värdepapperscentraler, att öppna konkurrensen, men åsikterna skilde sig åt när det gällde hur förordningen bör tolkas och om förvaltarregistreringen bör utvidgas. Dessutom ägnade remissinstanserna uppmärksamhet särskilt åt propositionens konsekvenser för den allmänna offentligheten i fråga om aktieinnehav, bekämpningen av den grå ekonomin och kostnaderna för att samla in innehavsuppgifter. Också uppfattningarna om huruvida förordningen medför en skyldighet att i Finland öppna förvaltarregistreringen också för finländska investerare skilde sig åt.

Ett stort antal preciseringar och korrigeringar av tekniskt slag föreslogs i fråga om lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. I huvudsak gällde förslagen lagteknik och bestämmelsernas inbördes ordningsföljd inom eller mellan kapitlen. Förslagen har till övervägande del beaktats.

Under hösten 2014 bereddes ett nytt förslag som gällde regeringspropositionen vid Finansministeriets finansmarknadsavdelning. Justitieministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, Euroclear Finland Ab, Finansbranschens Centralförbund och Finlands näringsliv deltog i beredningen av enstaka författningar. I november 2014 sändes regeringspropositionen som beretts som tjänsteuppdrag på remiss. Yttranden begärdes om modellen för obligatoriska individuellt segregerade kundkonton, som i mycket avvek från den modell som i somras var på remiss. I det förslag som var på remiss ingick en modell enligt vilken individuell kundsegregering skulle ha avsett både direkt förvaltade förvaltningskonton och individuellt segregerade förvaltningskonton. Den allmänna offentligheten för individuellt segregerade förvaltningskonton skulle ha genomförts genom förteckningar åtskilda från aktieägarförteckningarna vid värdepapperscentralen.

Det kom in yttranden från följande myndigheter och organisationer: justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, Helsingfors förvaltningsdomstol,

riksåklagarämbetet, polisinrättningen i Helsingfors, centralkriminalpolisen, Polisstyrelsen, Konkurrens- och konsumentverket, dataombudsmannens byrå, Skatteförvaltningen, Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi, Akava ry, Finlands näringsliv rf, Euroclear Finland Ab, Finanssialan Keskusliitto - Finansbranschens Centralförbund ry, Nasdaq Helsinki Oy, Hallitusammattilaiset ry, Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry, Centralhandelskammaren, Aktiespararnas Centralförbund rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Transparency International Suomi ry, Börsstiftelsen i Finland, Työeläkevakuuttajat TELA - Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry, journalistföreningarna, Mediernas Centralförbund rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf och Företagarna i Finland rf.

Den föreslagna modellen för obligatoriskt segregeringskrav, som baserar sig på undantagsbestämmelsen i artikel 38.5 i förordningen, ansågs varken tydlig eller kostnadseffektiv. Den föreslagna modellen ansågs inte heller ha faktiska, konkurrensfrämjande effekter. Till följd av yttrandena beslöt man att avstå från den föreslagna modellen för obligatoriska individuellt segregerade kundkonton. Enligt modellen hade individuellt segregerade kundkonton omfattat både konton som förvaltas direkt och konton som är segregerade i flera steg och förvaltas för en enda kunds räkning. Till följd av yttrandena har det gjorts ett flertal tekniska ändringar och preciseringar framför allt när det gäller bestämmelser om förvaltarregistrering. Med hjälp av ändringarna har propositionens begriplighet och läsbarhet förbättrats. Under den fortsatta beredningen av propositionen hade finansministeriet ett nära samarbete med justitieministeriet. Innan propositionen överlämnades hördes arbets- och näringsministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Finansinspektionen, Skatteförvaltningen, Finansbranschens Centralförbund och Euroclear Finland Ab. Detta ledde till några små tekniska preciseringar av propositionen.

I oktober 2015 sändes regeringspropositionen som beretts som tjänsteuppdrag på en extra remiss. Remissinstanserna ombads att i synnerhet koncentrera sig på den del som gäller den allmänna offentligheten i fråga om aktieinnehav samt de bestämmelser genom vilka myndigheternas tillgång till information tryggas när uppgifterna om värdepappersägarna finns hos en utländsk värdepapperscentral eller en utländsk förvaringsbank.

Det kom in yttranden från följande myndigheter och organisationer: justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol, riksåklagarämbetet, riksfogdeämbetet, polisinrättningen i Helsingfors, centralkriminalpolisen, Polisstyrelsen, Konkurrens- och konsumentverket, dataombudsmannens byrå, Skatteförvaltningen, Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi, Patent- och registerstyrelsen, Verket för finansiell stabilitet, Akava ry, Finlands näringsliv rf, Euroclear Finland Ab, Finanssialan Keskusliitto - Finansbranschens Centralförbund ry, Nasdaq Helsinki Oy, Hallitusammattilaiset ry, Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry, Centralhandelskammaren, Aktiespararnas Centralförbund rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Transparency International Suomi ry, Börsstiftelsen i Finland, Työeläkevakuuttajat TELA - Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry, journalistföreningarna, Mediernas Centralförbund rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Företagarna i Finland rf, Fackförbundet Pro, delegationen för börslistade bolag, Taloustoimittajat - Ekonomijournalisterna ry samt Innovatics Ky.

Med anledning av yttrandena gjordes tekniska ändringar i propositionen i samarbete med justitieministeriet. Dessutom ströks förslagen om en utvidgning av förvaltarregistreringen i sin helhet. En del av kommentarerna från remissinstanserna hänförde sig till utvidgningen av förvaltarregistreringen, och kommentarerna blev senare obehövliga. En del av kommentarerna gällde dessutom inte verkställandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler eller så gällde de sådana allmänna ändringsbehov som inte har kunnat bedömas i tillräcklig utsträckning i samband med denna proposition.

6 Samband med andra propositioner

Samtidigt med denna proposition behandlar riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om gräsrotsfinansiering och lagar om ändring av vissa andra lagar som beretts vid finansministeriet samt regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om placeringsfonder och av lagen om Finansinspektionen. I propositionerna föreslås det att lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift ändras delvis till samma delar som i denna proposition föreslås bli ändrade.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH DEFINITIONER

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I 1 mom. föreslås bestämmelser om att lagen tillämpas på värdeandelssystemet och på bedrivande av clearingverksamhet i Finland.

Paragrafens 2 mom. är helt nytt. När EU:s förordning om värdepapperscentraler har trätt i kraft ska utöver bestämmelserna i denna lag också förordningens bestämmelser om bl.a. verksamhetstillstånd, ekonomiska verksamhetsförutsättningar, organisering av verksamheten och de tjänster som tillhandahålls tillämpas på värdepapperscentraler och clearingverksamhet. Förordningen ersätter således till vissa delar bestämmelserna i den gällande lagen. EU:s förordning om värdepapperscentraler är som sådan direkt tillämplig rätt, så det är nödvändigt att införa behövliga hänvisningsbestämmelser i den gällande lagen, när det föreskrivs om en sak i förordningen i stället för i lagen. Syftet med förordningen är att fastställa enhetliga bestämmelser för avveckling av finansiella instrument i unionen och att genom organisering av värdepapperscentralers verksamhet främja en säker, effektiv och smidig avveckling av finansiella instrument. Förordningen påverkar dock inte tillämpningen av bestämmelser om specifika finansiella instrument, såsom handel med utsläppsrätter för växthusgaser.

Med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler tillhandahålls dessutom tekniska tillsynsstandarder som när denna proposition lämnas ännu inte har trätt i kraft.

Paragrafens 3 mom. är likaså helt nytt. I momentet förtydligas lagens förhållande till EMIR-förordningen, som gäller centrala motparter.

I 4 mom. förtydligas i överensstämmelse med gällande lag att aktiebolagslagen tillämpas på värdepapperscentraler och centrala motparter som har sitt säte i Finland, om inte något annat följer av denna lag, EU:s förordning om värdepapperscentraler, EMIR-förordningen eller av annan lagstiftning som gäller värdepapperscentraler och clearingverksamhet.

2 §. Tillsyn. I paragrafen föreslås i överensstämmelse med 1 kap. 2 § i gällande lag bestämmelser om att efterlevnaden av lagen ska övervakas av Finansinspektionen.

3 §. Definitioner. Det föreslås att förteckningen över definitioner enligt den gällande lagen med anledning av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler kompletteras med nödvändiga tillägg som gäller utländska värdeandelssystem och utländska värdepapperscentraler samt hänvisningar till definitionerna i förordningen i de fall innehållet i definitionen finns i förordningen och inte i lagen. Dessutom föreslås det att förteckningen utökas med definitioner av den som sköter förvaltarregistrering samt aktieägarförteckning.

De två första punkterna i 1 mom. motsvarar nuläget och till 3 punkten fogas en definition av utländskt värdeandelssystem, med vilket avses ett system i EES-området som motsvarar värdeandelssystemet eller ett system i ett tredjeland som motsvarar värdeandelssystemet. Med ett motsvarande värdeandelssystem avses dock inte ett system som överensstämmer med det nationella värdeandelssystemet. Det kan vara betydande skillnader mellan de mekanismer för

investerarskydd som ingår i utländska värdeandelssystem och inhemska värdeandelssystem. Också civilrättsliga ansvarsbestämmelser, t.ex. den stränga skadeståndsskyldigheten enligt 30 § i lagen om värdeandelskonton, kan avvika från lagstiftningen i Finland. I utländska värdeandelssystem ingår nödvändigtvis inte heller sådana registreringsfonder som avses i det föreslagna 4 kap. där beloppet betalats in i förväg.

Bestämmelserna i 4 och 5 punkten motsvarar nuläget och till 6 punkten fogas en definition av utländsk värdepapperscentral. Enligt definitionen är en utländsk värdepapperscentral ett bolag som har fått tillstånd enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler att sköta de uppgifter som en värdepapperscentral har i en EES-stat eller ett bolag som är en värdepapperscentral som fått tillstånd i ett tredjeland och som erkänts i enlighet med artikel 25 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Definitionen behövs i den nationella lagen för att det i de materiella bestämmelserna ska vara möjligt att förutom till inhemska värdepapperscentraler också hänvisa till utländska bolag. I tillämpningsområdet för artikeln i EU:s förordning om värdepapperscentraler kan det finnas skillnader beroende på om värdepapperscentralen fått tillstånd att vara verksam i en EES-stat eller i ett tredjeland.

Den sjunde punkten om centrala motparter i förteckningen över definitioner motsvarar gällande lag. I 8 punkten i förteckningen hänvisas i fråga om definitionen av clearingmedlem till bestämmelserna i artikel 2.1.19 och artikel 2.1.43 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, med stöd av vilka en organisation beviljas rätt att lämna avslut med finansiella instrument till clearing. I definitionen av clearingverksamhet i 9 punkten i förteckningen hänvisas till avräkning av förpliktelser vid handel med finansiella instrument eller avveckling av förpliktelser enligt artikel 2.1.7 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler ska en värdepapperscentral alltid bedriva clearingverksamhet som en obligatorisk huvudtjänst. På överlåtelser som gjorts vid sidan av avveckling av transaktioner med finansiella instrument tillämpas bestämmelserna om registrering i lagen om värdeandelskonton.

I 10 punkten i förteckningen definieras att kontoförvaltaren är en part till en värdepapperscentral. Med utläggning på entreprenad avses enligt 11 punkten åtgärder som vidtas i samband med en värdepapperscentralens verksamhet och som innebär att någon annan producerar en sådan funktion eller tjänst för centralen som denna annars själv skulle ha utfört. Definitionen av EES-stat i 12 punkten motsvarar nuläget.

I 13 punkten definieras den som sköter förvaltarregistrering. Med den som sköter förvaltarregistrering avses en organisation som i stället för värdeandelsägaren antecknas i ägarföreteckningen. I enlighet med nuläget kan den som sköter förvaltarregistrering vara en innehavare av ett kommissionskonto, en värdepapperscentral, en kontoförvaltare, en förvarare enligt lagen om värdepapperskonton eller en annan aktör som med stöd av lagen om värdeandelskonton har rätt att inneha ett förvaltningskonto. Om ett aktiebolag emitterar värdeandelar hos en utländsk värdepapperscentral, ska lagstiftningen i EES-staten i fråga tillämpas på värdepapperscentralen och parterna till den.

I 14 punkten definieras aktieägarförteckning genom en hänvisning till 3 kap. 15 § 1 mom. i aktiebolagslagen. I 15 punkten definieras part som en sådan deltagare som avses i artikel 2.1.19 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

4 §. Samarbete och informationsutbyte mellan myndigheter. Paragrafen är helt ny och där föreskrivs om skyldigheten för de nationella myndigheter som avses i artikel 14 i EU:s förordning om värdepapperscentraler att samarbeta och utbyta information med varandra. Exempelvis en värdepapperscentral som har för avsikt att tillhandahålla tjänster i ett annat land eller ändra sitt utbud av tjänster där ska anmäla detta till myndigheten i sin hemstat, och denna är

skyldig att kontrollera värdepapperscentralens serviceförmåga i värdstaten. Myndigheterna i värdstaten har rätt att be värdepapperscentralen rapportera om sin verksamhet i värdstaten. Myndigheterna i hemstaten och värdstaten ska komma överens om samarbetsformer för tillsyn i situationer då värdepapperscentralens verksamhet är av väsentlig omfattning i värdstaten.

AVDELNING II

EN VÄRDEPAPPERSCENTRAL, EN CENTRAL MOTPARTS, EN CLEARINGMEDLEMS OCH EN KONTOFÖRVALTARES VERKSAMHET

2 kap. En värdepapperscentralens verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter

1 §. *Verksamhetstillstånd och inledande av en värdepapperscentralens verksamhet.* I enlighet med nuläget ska det i 1 mom. föreskrivas att verksamhet som värdepapperscentral kräver verksamhetstillstånd. Enligt 2 mom. är finansministeriet, i enlighet med nuläget, tillståndsmyndighet.

I 3 mom. ska det finnas bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd för en värdepapperscentral och om förfarandet för beviljande av verksamhetstillstånd finns i artiklarna 16—21 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

I 4 mom. föreslås det att det läggs till en skyldighet att till ansökan om verksamhetstillstånd foga tillräckliga utredningar om fördelning av eventuella förluster från clearingverksamhet och om hur förlustrisker ska täckas. Avsikten med tillägget är att säkerställa att förluster från clearingverksamhet täcks, eftersom det föreslås att regleringen om clearingorganisationer sammanslås med regleringen om värdepapperscentraler.

I 5 mom. föreskrivs det till skillnad från nuläget att värdepapperscentralen inte behöver ha sitt huvudkontor i Finland. Genom artikel 23 i EU:s förordning om värdepapperscentraler öppnas konkurrensen mellan värdepapperscentralerna, varvid en värdepapperscentral fritt kan tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat. Med anledning av att konkurrensen öppnas föreslås det bestämmelser om att värdepapperscentralen ska ha sitt säte i Finland.

Fastän det i EU:s förordning om värdepapperscentraler föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd och om förfarandet för beviljande av verksamhetstillstånd, innehåller förordningen inga bestämmelser om anförande av besvär över en nationell tillståndsmyndighets beslut. Därför föreslås det i 6 mom. bestämmelser om att anförande av besvär på den grunden att finansministeriet inte inom föreskriven tid har meddelat beslut om verksamhetstillstånd ska finnas i 8 kap. 8 § 2 mom. i denna lag.

Bestämmelserna i 7 mom. motsvarar den gällande lagen, dvs. finansministeriet ska innan ärendet avgörs begära yttrande om ansökan av Finlands Bank och Finansinspektionen.

Till 8 mom. föreslås det att det fogas en hänvisning till avsnitt B i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det ingår anknutna tjänster som finansministeriet, efter att ha hört sökanden, har rätt att förena verksamhetstillståndet med begränsningar och villkor som gäller värdepapperscentralens verksamhet, om dessa är nödvändiga för tillsynen eller för stabiliteten på finansmarknaden.

Paragrafens 9 mom. motsvarar gällande lag.

2 §. *Verksamhetstillstånd för europabolag.* Paragrafen motsvarar 2 kap. 6 § i den gällande lagen.

3 §. *En värdepapperscentralers uppgifter.* I 1 mom. föreslås bestämmelser om att en värdepapperscentral ska förvalta värdeandelssystemet. Enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler är värdepapperscentralens uppgift också att driva ett avvecklingssystem för värdepapper.

Enligt 2 mom. ska en värdepapperscentral vara skyldig att ansöka om koncession för kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen (610/2014), om värdepapperscentralen tillhandahåller en sådan anknuten banktjänst som avses i avsnitt C i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Eftersom det i EU:s förordning om värdepapperscentraler finns bestämmelser om en värdepapperscentralers uppgifter, behöver det inte föreskrivas särskilt i nationell lag om de uppgifter som hör till området för förordningen. Därför ska det i den gällande lagen slopas bl.a. bestämmelsen om att värdepapperscentralen får samla in uppgifter om värdeandelssystemet för det insiderregister som avses i 13 kap. i värdepappersmarknadslagen, värdepapperscentralens insiderregister enligt 28 §, värdepappersföretagets insiderregister enligt 7 kap. 19 § i lagen om investeringstjänster, börsens insiderregister enligt 2 kap. 43 § i lagen om handel med finansiella instrument och fondbolagets insiderregister enligt 101 a § i lagen om placeringsfonder. Värdepapperscentralen kan dock också i framtiden tillhandahålla tjänster som avses i den gällande lagen, eftersom det är fråga om en sådan tjänst i samband med aktieägarregister som avses i avsnitt B i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler. Med stöd av det nya 3 mom. i 8 kap. 2 § i lagen är det också fortfarande möjligt att trots bestämmelserna om tystnadsplikt lämna ut uppgifter ur värdeandelssystemet till registren i fråga.

4 §. *Tillstånd som Finansinspektionen beviljar.* Paragrafen är ny och i dess 1 mom. ska det finnas bestämmelser om att Finansinspektionen beviljar värdepapperscentraler tillstånd att upprätta länkar till utländska värdepapperscentraler. Med hjälp av länkar enligt artikel 48 i EU:s förordning om värdepapperscentraler kan värdepapper överföras mellan värdepapperscentraler. Det är då ytterst viktigt att en myndighet innan en länk upprättas bedömer hur tillförlitlig länken är och vilka riskerna med den är. Länkarna ska vara säkra i båda riktningarna så att de värdepapper som parterna till en värdepapperscentral och deras kunder har är tryggade oberoende av överföringarna.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att Finansinspektionen också ska bevilja värdepapperscentraler tillstånd att på entreprenad lägga ut de huvudtjänster som avses i avsnitt A i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler. I egenskap av tillståndsmyndighet beviljar Finansministeriet värdepapperscentralen verksamhetstillstånd att tillhandahålla sådana huvudtjänster som avses i förordningen. När det gäller utläggning på entreprenad föreslås det att Finansinspektionen är behörig myndighet.

5 §. *Ekonomiska verksamhetsförutsättningar och aktieförvärv.* I paragrafens 1 mom. hänvisas det till bestämmelserna om värdepapperscentralers ekonomiska verksamhetsförutsättningar i artikel 47 i EU:s förordning om värdepapperscentraler och bestämmelserna om aktieförvärv i artikel 27.7 i den förordningen. Enligt artikel 47 ska Europeiska bankmyndigheten i nära samarbete med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, nedan *Esma*, och Europeiska centralbankssystemet utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera krav i fråga om kapital, balanserade vinstmedel och reserver för värdepapperscentraler. Kommissionen godkänner de tekniska standarderna för tillsyn.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 2 kap. 8 § 6 mom. i den gällande lagen.

6 §. *Flyttning av en värdepapperscentralers säte inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.* Paragrafen motsvarar 2 kap. 13 § i den gällande lagen.

7 §. *En värdepapperscentralers deltagande i fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.* Paragrafen motsvarar 2 kap. 14 § i den gällande lagen.

8 §. *Organisering av en värdepapperscentralers verksamhet.* I 1 mom. föreslås det i fråga om skyldigheten att organisera verksamheten en hänvisning till artikel 26 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att utöver det som bestäms i ovannämnda artikel om identifiering av intressekonflikter, ska en värdepapperscentral också i framtiden beakta sådana konfliktsituationer som kan påverka en tillförlitlig skötsel av värdepapperscentralens tillsynsuppgift enligt 13 §.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar 2 kap. 15 § 3 mom. i den gällande lagen.

Det föreslås att nuvarande 4 mom. upphävs, eftersom artikel 26 innehåller delegerad behörighet för kommissionen att utfärda sådana tekniska standarder för tillsyn som utarbetats av Esma, varvid Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter skulle vara överlappande och således onödig.

9 §. *Tryggande av clearingverksamheten.* Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 3 kap. 3 § i den gällande lagen. Det föreslås dock att momentens ordningsföljd ändras. Hänvisningarna till en clearingorganisation i den gällande lagen föreslås bli ändrade till hänvisningar till värdepapperscentralen. Ändringsförslaget grundar sig på att regleringen om värdepapperscentralen och clearingorganisationen sammanslås.

10 §. *Internationellt samarbete.* Paragrafen motsvarar huvudsakligen 2 kap. 17 § i den gällande lagen. Till 1 mom. föreslås dock att det fogas hänvisningar till de artiklar i EU:s förordning om värdepapperscentraler som gäller obligatoriska anslutningar mellan en värdepapperscentral och andra marknadsinfrastrukturer.

11 §. *En värdepapperscentralers bindningar.* Paragrafen motsvarar 2 kap. 18 § i den gällande lagen.

12 §. *Värdepapperscentralens beredskap.* Paragrafen motsvarar 2 kap. 19 § i den gällande lagen.

13 §. *Värdepapperscentralens tillsynsuppgift.* Paragrafen motsvarar 2 kap. 20 § i den gällande lagen.

14 §. *En värdepapperscentralers regler.* I 1 mom. hänvisas det till artiklarna 26.4 och 43 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det föreskrivs om en värdepapperscentralers regler. I förordningen föreskrivs dock inte om innehållet i bestämmelserna. Innehållet i bestämmelserna har dock betydelse för den allmänna tillförlitligheten hos värdeandelssystemet och clearingverksamheten. Därför föreslås det nationell lagstiftning om bestämmelserna. Det föreslås att den gällande lagens bestämmelser om värdepapperscentralens och clearingorganisationens regler sammanslås till en paragraf. Till sitt innehåll ska förslaget i 2 mom. om värdepapperscentralens regler i huvudsak motsvara 2 kap. 22 § och 3 kap. 4 § i den gällande lagen, dock så att uppenbart överlappande punkter sammanslås och de bestämmelser om reglerna i den gällande lagen som ingår i förordningen inte längre ingår i den nationella lagstiftningen.

15 §. *Fastställelse av en värdepapperscentralers regler.* Bestämmelserna i 1—3 mom. motsvarar 2 kap. 23 § i den gällande lagen. Enligt paragrafen ska fastställelsen av reglerna i framtiden gälla både värdepapperscentralens verksamhet och clearingverksamhet, eftersom regleringen

om värdepapperscentralen och clearingorganisationen sammanslås. Med anledning av sammanslagningen av regleringen om clearingorganisationen föreslås det att man som eget 4 mom. avskiljer bestämmelser om finansministeriets möjlighet att bestämma hur clearingverksamheten ska ordnas, om ett viktigt allmänt intresse kräver att clearingverksamhet ordnas och om clearingverksamhetens regler eller en ändring av dem inte har fastställts på grund av att ansökan har avslagits eller av någon annan orsak. Enligt 5 mom. ska kontoförvaltare, clearingmedlemmar och den som emitterar en värdeandel även i framtiden förbinda sig att följa värdepapperscentralens regler.

16 §. Privata transaktioner. Paragrafen motsvarar 2 kap. 25 § i den gällande lagen. Bestämmelsen är nationell.

17 §. Skyldighet att göra insideranmälan. Med undantag av den tekniska omformuleringen motsvarar paragrafen 2 kap. 26 § i den gällande lagen. Bestämmelsen är nationell.

18 §. Insideranmälan. Paragrafen motsvarar 2 kap. 23 § i den gällande lagen. Bestämmelsen är nationell.

19 §. Värdepapperscentralens insiderregister. Paragrafen motsvarar 2 kap. 28 § i den gällande lagen. Bestämmelsen är nationell.

20 §. Revision. I 1 mom. föreslås en hänvisning till artikel 26.6 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Enligt 2 mom. ska minst en av värdepapperscentralens revisorer vara en CGR-revisor som avses i 1 kap. 2 § 3 punkten i revisionslagen (1141/2015) eller en revisionssammanslutning som avses i 5 punkten i den bestämmelsen.

21 §. Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter. Enligt 1 mom. får Finansinspektionen utfärda närmare föreskrifter om identifiering och förebyggande av intressekonflikter till den del de kan påverka skötseln av värdepapperscentralens tillsynsuppgift enligt 13 §. Det föreslås att övrig behörighet att utfärda föreskrifter enligt 2 kap. 30 § 1 mom. i den gällande lagen slopas.

Bestämmelserna i 2 mom. motsvarar huvudsakligen till sitt innehåll 30 § i den gällande lagen och endast hänvisningarna till de bestämmelser som behörigheten att utfärda föreskrifter gäller föreslås bli ändrade så att de motsvarar den ändrade numreringen av paragraferna. Det enda nya bemyndigandet är att Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om sådana anmälningar som avses i 1 mom. och om behandlingen av dem i värdepapperscentralen.

22 §. Rapportering om överträdelser. Paragrafen är ny. Bestämmelsen baserar sig på artikel 65.2 och 65.3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. De föreslagna bestämmelserna om rapportering om överträdelser motsvarar bestämmelserna i kreditinstitutslagen och lagen om investeringstjänster om intern rapportering om överträdelser vid kreditinstitut och värdepappersföretag.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska en värdepapperscentral ha rutiner som ska iakttas för att dess anställda internt genom en oberoende kanal ska kunna rapportera misstankar om överträdelser av de bestämmelser som gäller EU:s förordning om värdepapperscentraler. Personuppgifterna för rapportören och för den som är föremål för rapporten är sekretessbelagda, om inte något annat föreskrivs i lag.

Enligt 2 mom. ska värdepapperscentralen bevara de behövliga uppgifter som avses i 1 mom. i fem år. Uppgifterna ska avföras fem år efter rapporteringen, om de inte fortfarande behövs för en brottsutredning, en anhängig rättegång eller en myndighetsundersökning eller för att trygga de rättigheter som rapportören eller den som är föremål för rapporten har. Senast tre år efter den föregående undersökningen av behovet av fortsatt bevarande ska detta behov undersökas. En anteckning ska göras om omprövningen.

Enligt 3 mom. ska en registrerad person som rapporten avser inte ha rätt till insyn i de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. Enligt förslaget får dataombudsmannen på begäran av den registrerade kontrollera att de uppgifter om den registrerade som avses i 1 och 2 mom. är lagenliga.

Enligt 4 mom. ska värdepapperscentralen vidta lämpliga och tillräckliga åtgärder för att skydda rapportörer.

23 §. Verksamhetstillstånd för och tillsyn över centrala motparter. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna om centrala motparter verksamhet och tillsynen över centrala motparter i 4 kap. 1 § i den gällande lagen. Det föreslås att regleringen om centrala motparter i sin helhet flyttas till 2 kap.

24 §. Centrala motparter verksamhet. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna om centrala motparter verksamhet i 4 kap. 2 § i den gällande lagen.

25 §. Avtal för en eventuell insolvens hos den centrala motpartens clearingmedlem. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 4 kap. 3 § i den gällande lagen.

26 §. Tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel på en central motpart. Paragrafen är ny och baserar sig på nationell prövning. I paragrafen ska föreskrivas om att bestämmelserna om fastställelse av en värdepapperscentralers regler, om privata transaktioner, om insideranmälan och insiderregister, om revision och om Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter är tillämpliga på finländska centrala motparter.

3 kap. **Clearingmedlemmar och kontoförvaltare**

Det föreslås att kapitlets rubrik ändras så att den utöver clearingmedlemmar även omfattar kontoförvaltare. Genom ändringen förtydligas rättsläget, eftersom bestämmelserna om clearingmedlemmar och kontoförvaltare finns i olika kapitel i den gällande lagen. Clearingmedlemmar och kontoförvaltare är dock i själva verket ofta en och samma organisation som verkar i två olika roller som part till värdepapperscentralen och clearingorganisationen och som kontoförvaltare för ett värdeandelskonto. Därför är det naturligt att denna en och samma aktörs olika roller regleras i ett kapitel.

1 §. Beviljande av rätt att vara verksam som clearingmedlem. Det föreslås att paragrafen ändras genom ett nytt 1 mom. där det hänvisas till artikel 33 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. I artikeln föreskrivs det om offentliga krav för deltagande för avvecklingssystem som medger rättvist och öppet tillträde för alla juridiska personer som avser att bli deltagare. Kriterierna ska vara öppna, objektiva och icke-diskriminerande för att garantera rättvist och öppet tillträde till värdepapperscentralen med vederbörlig hänsyn till riskerna för den finansiella stabiliteten och marknadernas ordnade funktion. Inträdesbegränsningar ska bara tillåtas, i den utsträckning som de syftar till motiverad kontroll av en särskild risk för värdepapperscentralen. Hänvisningarna till en clearingorganisation i den gällande lagen föreslås bli ändrade till hänvisningar till värdepapperscentralen.

Det föreslås att 1 mom. i den gällande lagen flyttas till ett *nytt 2 mom.*, varvid momenten i den gällande lagen flyttas nedåt i ordningen. Det föreslagna *3 mom.* motsvarar huvudsakligen 5 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen, men det föreslås att det till bestämmelsen fogas ett omnämmande om utländska värdepapperscentraler. Det föreslås att den behörighet som finansministeriet ges i *4 mom.* i den gällande lagen att utfärda närmare bestämmelser om de krav som ställs på clearingmedlemmar slopas såsom onödig. Det föreslagna *5 mom.* motsvarar 5 kap. 1 § 4 mom. i den gällande lagen.

2 §. Skyldighet att ansöka om rätt att vara verksam som clearingmedlem. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 5 kap. 3 § i den gällande lagen. Det föreslås att hänvisningarna till clearingorganisation ändras till hänvisningar till avvecklingssystem och värdepapperscentral. Bestämmelsen baserar sig på nationell prövning och avsikten är att genom den trygga tillförlitligheten hos clearingverksamheten.

3 §. Tryggande av clearingmedlemmars ställning. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 5 kap. 4 § i den gällande lagen. Det föreslås att hänvisningarna till clearingorganisation ändras till hänvisningar till värdepapperscentral.

4 §. Clearingmedlemmars kontrollskyldighet. I mom. föreslås i överensstämmelse med 5 kap. 5 § i den gällande lagen bestämmelser om att clearingmedlemmar genom överföring av besittningsrätten till värdepapper, genom förvaring av kundmedel, genom omsorgsfull registrering av värdeandelar eller annars tillräckligt omsorgsfullt ska förvissa sig om att betalnings- eller leveransförpliktelser efter värdepapperstransaktioner eller andra överlåtelser kan uppfyllas i enlighet med värdepapperscentralens regler. Det föreslås att 2 mom. i den gällande lagen upphävs med anledning av bestämmelserna om avvecklingsdisciplin i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Enligt *2 mom.* ska det föreskrivas om skadeståndskyldighet i 8 kap. 4 §.

5 §. Värdepapperscentralens och clearingmedlemmens panträtt. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 5 kap. 6 § i den gällande lagen. Det föreslås att hänvisningarna till clearingorganisation ändras till hänvisningar till värdepapperscentral.

6 §. Beviljande av rätt att vara verksam som kontoförvaltare. Det föreslås att paragrafen flyttas från 6 kap. 4 § i den gällande lagen till den nya 6 § i 3 kap. I *1 mom.* föreslås tekniska preciseringar av beviljandet av rätt för utländska värdepapperscentraler att vara verksamma som kontoförvaltare samtidigt som omnämmandet av clearingorganisationer stryks. Paragrafens *2 mom.* motsvarar den gällande lagen, liksom också *4 och 6 mom.*

Det föreslås att bestämmelserna i *3 mom.* om att på de villkor som finansministeriet bestämmer bevilja sådana utländska organisationer som uppfyller kraven i lagen om investerings-tjänster rätt att vara verksamma som kontoförvaltare ändras så att kontoförvaltaren får lägga ut sin verksamhet på entreprenad också till en organisation som inte har den rätt att vara verksam som kontoförvaltare som avses i 6 §. Aktörerna inom finansbranschen koncentrerar i allmänhet sina funktioner inom koncernen till olika bolag, varvid det inte är rimligt att kräva att varje enskild juridisk person inom koncernen av värdepapperscentralen ska ansöka om rättigheter för parter. Genom ändringen slopas dock inte kontoförvaltarens ansvar för den verksamhet som läggs ut på entreprenad, utan kontoförvaltaren ansvarar fullt ut för den.

Det föreslås att det till *5 mom.* fogas en skyldighet för finansministeriet att innan det fattar beslut om att bestämma villkoren begära yttrande av Finlands Bank och Finansinspektionen.

7 §. Avgörande av ärenden som gäller beviljande av rätt att vara verksam som kontoförvaltare. Det föreslås att paragrafen flyttas från 6 kap. 5 § i den gällande lagen till den nya 7 § i 3 kap. I *1 mom.* föreslås avvikande från den gällande lagen att värdepapperscentralen ska av-

göra ansökningar om rätt att vara verksam som konförförvaltare inom en månad efter mottagandet av ansökan. Ändringen överensstämmer med den tidsfrist som anges i artikel 33 i EU:s förordning om värdepapperscentraler när det gäller värdepapperscentralens krav för deltagande.

Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar gällande lag. Eftersom tillämpning av förvaltningslagen uttryckligen har uteslutits, varvid bestämmelserna om delgivning inte blir tillämpliga, måste sättet för delgivning fastställas i värdepapperscentralens regler.

8 §. Återkallelse av rätt att vara verksam som konförförvaltare. Det föreslås att paragrafen flyttas från 6 kap. 6 § i den gällande lagen till den nya 8 § i 3 kap. I paragrafen föreslås ändringar i fråga om innehållet endast i 3 mom., där det avviker från gällande lag föreskrivs att när rätten att vara verksam som konförförvaltare har återkallats ska registreringsverksamheten utan dröjsmål börja bedrivas av värdepapperscentralen. Enligt den gällande lagen ska registreringsverksamheten omedelbart börja bedrivas av värdepapperscentralen. Ändringsförslaget förenhetligar bestämmelserna i momentet, eftersom värdepapperscentralen samtidigt utan dröjsmål ska se till att konförförvaltarens registreringsverksamhet avslutas.

9 §. Begränsning av konförförvaltares verksamhet. Det föreslås att paragrafen flyttas från 6 kap. 7 § i den gällande lagen till den nya 9 § i 3 kap. I paragrafen föreslås inga ändringar i fråga om innehållet.

10 §. Värdepapperscentralen som konförförvaltare. Det föreslås att paragrafen flyttas från 6 kap. 8 § i den gällande lagen till den nya 10 § i 3 kap. Värdepapperscentralen kan också i framtiden på motsvarande sätt som i den gällande lagen vara verksam som konförförvaltare. Värdepapperscentralen kan dock inte längre åläggas att för investerare tillhandahålla avgiftsfria konton av samma slag som nu, eftersom de tjänster som är tillåtna för värdepapperscentraler i fortsättningen definieras i EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det inte ingår någon skyldighet att tillhandahålla sådana avgiftsfria värdeandelskonton som avses i den gällande lagen. Värdepapperscentralen kan också i framtiden tillhandahålla avgiftsfria värdeandelskonton, men det kommer inte längre att finnas någon lagstadgad skyldighet till det, och i så fall ska det särskilt avtalas om kostnaderna för kontona. Tidigare har emittenterna svarat för kostnaderna för avgiftsfria värdeandelskonton för investerarna.

11 §. Tillämpning av procedurbestämmelserna om investeringstjänster på clearingmedlemmar och konförförvaltare. Paragrafen motsvarar 5 kap. 7 § i den gällande lagen, med ett tillägg om konförförvaltare.

12 §. Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter. Det föreslås inga ändringar av innehållet i paragrafen, däremot nya hänvisningar till ovan ändrade paragrafer.

AVDELNING III

VÄRDEANDELSSYSTEMET

4 kap. **Värdeandelssystemet, förvaltarregistrering samt registreringsfond och clearingfond**

Det föreslås att kapitlets rubrik ändras så att den utöver värdeandelssystemet även innefattar förvaltarregistrering samt registreringsfond och clearingfond. Genom ändringen underlättas lagens läsbarhet i och med att det av kapitelrubriken bättre framgår vad bestämmelserna omfattar. Det föreslås att bestämmelserna om konförförvaltare i kapitlet flyttas till 3 kap.

- 1 §. *Värdeandelar.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 1 § i den gällande lagen.
- 2 §. *Värdeandelsskonton.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 2 § i den gällande lagen.
- 3 §. *Förteckningar.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 3 § i den gällande lagen.
- 4 §. *Förvaltarregistrering.*** Paragrafen motsvarar 8 kap. 1 § i den gällande lagen. Bestämmelsen gäller dock enbart värdeandelssystemet i Finland.
- 5 §. *Registreringsfond.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 9 § i den gällande lagen.
- 6 §. *Sekundärt ansvar för skador som ska ersättas av kontoförvaltare.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 10 § i den gällande lagen.
- 7 §. *Garantiavgifter.*** Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar 6 kap. 11 § i den gällande lagen.
- Det föreslås att 3 mom. ändras så att en kontoförvaltare som blir medlem i registreringsfonden efter det att fondens kapital enligt 1 mom. har uppnått minimibeloppet ska betala in 1,5 procent av fondens minimikapital som förskott på garantiavgiften. Registreringsfondens minimikapital är 20 miljoner euro, varvid den gällande lagens krav på 3 procent som förskott på garantiavgiften är 600 000 euro. Ändringsförslaget motiveras med att en förskottsbetalning på 600 000 euro inte är skälig för en kontoförvaltare som precis har inlett sin verksamhet och vars verksamhet således inte är omfattande. Förskottet motsvarar dock inte kontoförvaltarens andel av de ansvarsförbindelser som registreringsfonden ska täcka och som bestäms enligt 2 mom. Med den föreslagna lägre förskottsavgiften är det således möjligt att sänka tröskeln för etablering inom branschen, i och med att förskottet på garantiavgiften fastställs till 300 000 euro.
- 8 §. *Garantiavgifterna och registreringsfondens medelsförvaltning.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 12 § i den gällande lagen.
- 9 §. *Registreringsfondens stadgar och förvaltning.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 13 § i den gällande lagen. Finansministeriet ska begära yttrande om fastställandet av stadgarna av Finlands Bank och Finansinspektionen.
- 10 §. *Registreringsfondens betalningsskyldighet.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 14 § i den gällande lagen.
- 11 §. *Fordringar som ersätts.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 15 § i den gällande lagen.
- 12 §. *Utbetalning av ersättningar.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 16 § i den gällande lagen.
- 13 §. *Registreringsfondens informationsskyldighet.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 17 § i den gällande lagen.
- 14 §. *Clearingfond.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 18 § i den gällande lagen.
- 15 §. *Registreringsfondens avkastning och återbetalning av medel.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 19 § i den gällande lagen.
- 16 §. *Hänskjutande av ärenden till Finansinspektionen.*** Paragrafen motsvarar 6 kap. 20 § i den gällande lagen.

5 kap. **Anslutning av värdepapper och finansiella instrument till värdeandelssystemet**

1 §. *Värdeandelar som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.* I paragrafens 1 mom. föreskrivs att bestämmelser om anslutning till värdeandelssystemet av överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser finns i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Efter ikraftträdandet av förordningen, som är direkt tillämplig, finns det inte längre någon nationell prövningsrätt i fråga om sådana överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser. Den nya paragrafen förändrar dock inte det rådande rättsläget, utan ger finländska emittenter möjlighet att ansluta de värdepapper som de emitterar även till ett system i EES-området som motsvarar värdeandelssystemet eller till ett system i ett tredjeland som motsvarar värdeandelssystemet. Genom ändringen möjliggörs det centrala syftet med förordningen, dvs. att öppna för konkurrens mellan värdepapperscentraler. Bestämmelsen möjliggör också anslutning av i artikel 3 avsedda utländska emittenters värdepapper till det värdeandelssystem som avses i denna lag. Om värdepapper överförs till en värdepapperscentral som avses i denna lag med hjälp av länkar enligt artikel 48 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, ansluts sådana värdepapper till värdeandelssystemet.

Bestämmelserna i 7 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen motsvarar i huvuddrag 2 mom.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar 7 kap. 1 § 3 mom. i den gällande lagen. Hänvisningen till 4 kap. i aktiebolagslagen föreslås dock bli ändrad till en hänvisning till 6 kap. i denna lag. Ändringsförslaget baserar sig på förslaget att flytta bestämmelserna i 4 kap i aktiebolagslagen till denna lag.

Det föreslås att nuvarande 4 mom. upphävs såsom onödigt, eftersom det i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler föreskrivs att alla emittenter etablerade i unionen som emitterar eller har emitterat överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser ska se till att dessa värdepapper presenteras i kontobaserad form som immobilisering eller efter en direkt emission i dematerialiserad form. Då har Finansinspektionen inte befogenhet att bevilja dispens när det gäller anslutning av enskilda finansiella instrument till värdeandelssystemet.

2 §. *Andra värdeandelar än de som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.* Paragrafen motsvarar i huvudsak 7 kap. 2 § i den gällande lagen. Det föreslås att 1 mom. preciseras så att värdepapperscentralen på ansökan av en emittent kan godkänna att andra värdepapper eller finansiella instrument än värdepapper som avses i 1 § ansluts till värdeandelssystemet. I den gällande lagen gäller rätten aktier. Genom ändringen vill man precisera de verkningar som artikel 3 om kontobaserad form i EU:s förordning om värdepapperscentraler har på värdeandelssystemet. Dessutom förutsätts det inte längre att värdepapperscentralen i framtiden ska underrätta Finansinspektionen innan beslut fattas, utan det räcker med att Finlands Bank underrättas.

Paragrafens 2—4 mom. motsvarar nuläget. Det föreslagna 5 mom. motsvarar 7 kap. 2 § 6 mom. i den gällande lagen.

Det föreslås att 5 mom. i den gällande lagen stryks såsom onödigt, eftersom det i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler föreskrivs att alla emittenter etablerade i unionen som emitterar eller har emitterat överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser ska se till att dessa värdepapper presenteras i kontobaserad form som immobilisering eller efter en direkt emission i dematerialiserad form. Värdepappren ska registreras i kontobaserad form på eller före den avsedda avvecklingsdagen, såvida de inte re-

dan är registrerade där. Således har finansministeriet inte behörighet att utfärda närmare bestämmelser om den tidpunkt efter vilken värdepapper eller finansiella instrument som emitteras och tas upp till handel på en reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument ska anslutas till värdeandelssystemet.

3 §. *Andra utländska värdepapper än de som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.* Paragrafen motsvarar i huvudsak 7 kap. 3 § i den gällande lagen. Det föreslås dock att paragrafens rubrik ändras så att den hänvisar till andra överlåtbara utländska värdepapper som är föremål för handel än de som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Sådana värdepapper som avses i paragrafen är t.ex. utländska privata bolags aktier, som man vill överföra till värdeandelssystemet.

4 §. *Emissionskonto.* Paragrafen motsvarar huvudsakligen 7 kap. 4 § i den gällande lagen. I 2 och 3 mom. föreslås dock en precisering enligt vilken det på emissionskontot ska antecknas mängden värdeandelar i stället för antalet värdeandelar. Ändringen motsvarar 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om värdeandelskonton. Dessutom föreslås att hänvisningen i 2 och 3 mom. till den plats där fullständiga lånevillkor finns tillgängliga slopas. Förslaget anknyter till ändringarna enligt T2S, som kräver användning av internationella standarder vid förmedlingen av uppgifter om andelsklasser. Användbarheten för fritt formulerad information är begränsad för parterna inom värdeandelssystemet och ett onödigt detaljerat tekniskt krav. Det är möjligt att se till att motsvarande information kan fås i realtid på annat sätt än genom att förutsätta att informationen tekniskt kan fås som en uppgift ur värdeandelssystemet.

5 §. *Avförande av värdepapper och finansiella instrument från värdeandelssystemet.* Paragrafen motsvarar huvudsakligen 7 kap. 5 § i den gällande lagen. Ändringar föreslås endast i 3 mom., så att värdepapper eller finansiella instrument får avföras från värdeandelssystemet, om inte Finansinspektionen inom tre månader har meddelat att den motsätter sig att de avförs. Enligt den gällande lagen ska värdepapperscentralens utredning behandlas inom tre månader från det att den har kommit in. Avsikten med ändringsförslaget är att underlätta Finansinspektionens arbetsbörda i fråga om klara och ostridiga fall.

6 kap. Aktier och andelar som hör till värdeandelssystemet

Det föreslås att bestämmelser om aktiebolag och andelslag som hör till värdeandelssystemet flyttas från den gällande aktiebolagslagen och lagen om andelslag till detta kapitel. Avsikten med ändringen är att förtydliga rättsläget i framtiden, i och med att en sådan emittent vars värdepapper har upplåtits till handel på en reglerad marknad eller multilateral handelsplattform eller handlas på handelsplatser enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler även har rätt att välja en utländsk värdepapperscentral.

1 §. *Tillämpningsområde.* I 1 § 1 mom. föreslås bestämmelser om kapitlets tillämpningsområde, enligt vilka 6 kap. tillämpas på aktiebolag och andelslag som är registrerade enligt finsk lag och vars aktier har anslutits till värdeandelssystemet.

I 2 mom. föreskrivs att bestämmelserna i kapitlet också ska tillämpas när aktier och andelar har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Om aktier eller andelar har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem, avses med det värdeandelskonto som nämns i denna lag ett sådant konto som avses i avsnitt A punkt 2 i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler, som kan vara antingen ett konto i slutkundens namn eller ett konto som förvaltas för en kunds räkning. Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att bestämmelserna i detta kapitel tillämpas oberoende av om aktierna emitteras hos en inhemsk eller en utländsk värdepapperscentral. På emission tillämpas dock även i framtiden nationell bolagslagstiftning.

2 §. Avtal med en utländsk värdepapperscentral om utlämnande av uppgifter om aktieägare och andelsägare till myndigheter. Bestämmelsen är helt och hållet ny och gäller avtalsförhållandet mellan ett enligt finsk lag registrerat aktiebolag eller andelslag och en utländsk värdepapperscentral. Syftet med avtalsförhållandet är att trygga myndigheternas tillgång till information. Enligt det föreslagna 1 mom. ska emittenten och den utländska värdepapperscentralen ingå avtal om att värdepapperscentralen eller en part till den utan obefogat dröjsmål lämnar de uppgifter om aktieägare och andelsägare som behövs.

I regel ska uppgifterna lämnas till en finländsk myndighet och med stöd av en begäran om handräckning vid behov till en utländsk myndighet som har rätt att få uppgifter om värdepappersägare. Bolaget ska således genom avtal se till att en utländsk värdepapperscentral och en part till den lämnar de uppgifter om aktieägare som avses i 3 kap. 15 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller 4 kap. 14 § 2 mom. i lagen om andelslag. Med ägaruppgifter avses den aktör som införts i aktieägarförteckningen eller i medlems- och ägarförteckningen och som kan vara antingen slutinvesteraren eller den som sköter förvaltarregistreringen. Oberoende av vilken utländsk värdepapperscentral bolaget väljer och vilken lag som tillämpas på centralens förvaringssystem ska bolaget ha information om vilka aktier som är direkt ägda och vilka som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering. Om en finländsk emittent inte ingår ett sådant avtal som avses i momentet, kan Finansinspektionen påföra en påföljdsavgift för bolaget i enlighet med de föreslagna bestämmelserna i 7 kap. 6 §. Emittenten ska i regel genom ett avtal som ingåtts på behörigt sätt kunna visa att den säkerställt tillgången till de uppgifter som behövs för myndigheternas skötsel av lagstadgade uppgifter. Avtalet ska ingås skriftligen.

Eftersom syftet med bestämmelsen är att trygga att myndigheterna har tillgång till tillräckligt med uppgifter, förslås det i 2 mom. bestämmelser om att aktiebolaget eller andelslaget på förhand innan avtalet träder i kraft ska sända det till Finansinspektionen. Ikraftträdandet av avtalet är inte beroende av myndigheternas godkännande, utan syftet med momentet är att ge myndigheterna möjlighet att förvissa sig om att innehållet i avtalet är tillräckligt och t.ex. att avtalsvitena har en effektiv förebyggande effekt mot avtalsbrott. Finansinspektionen kan påtala eventuella brister i avtalet för emittenten.

När värdeandelar emitteras hos en utländsk värdepapperscentral eller när värdeandelar överförs med hjälp av sådana länkar som avses i artikel 48 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, bestäms de individuellt segregerade kundkontona, innehållet och kontomallarna i enlighet med den lagstiftning som ska tillämpas på ett utländskt system som motsvarar värdeandelssystemet. Förordningen gäller endast värdepapperscentralen och en part till den, och i finsk lagstiftning kan man inte bestämma hur förvaring av värdepapper och individuellt segregerade kundkonton ska ordnas i system som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral eller en part till den. Individuellt segregerade kundkonton kan därmed också avse sådana värdeandelskonton som förvaltas i flera steg och där man förvarar värdeandelar som står i en parts namn. Bolaget ska dock ha information om vilka aktier som är direkt ägda och vilka som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering.

I EU:s förordning om värdepapperscentraler föreskrivs inte om förande av aktieägarförteckningar. Det innebär att den allmänna offentligheten för aktieägarförteckningar för sådana aktiebolag som valt en utländsk värdepapperscentral bestäms enligt huvudregeln i aktiebolagslagen, dvs. aktieägarförteckningen ska hållas tillgänglig på bolagets huvudkontor.

3 §. Registrering av rättigheter. I paragrafen föreslås bestämmelser om registrering av rättigheter när ett aktiebolag eller andelslag ansluter sina aktier eller andelar till värdeandelssystemet. Bolag och andelslag kan i framtiden med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler ansluta sina aktier och andelar i stället för till det finländska värdeandelssystemet också till ett utländskt värdeandelssystem som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral, varvid

finsk lagstiftning inte tillämpas på den utländska värdepapperscentralens uppgifter och ansvar. Uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan den utländska värdepapperscentral som ett bolag valt och parten till den kan avvika från motsvarande uppgifts- och ansvarsfördelning i fråga om finländska värdepapperscentraler. Med anledning av detta ska bestämmelserna om registrering av rättigheter formuleras på ett sådant allmänt sätt att det i framtiden är möjligt att ansluta aktier till ett utländskt värdeandelssystem på det sätt som förutsätts i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Det föreslås att bestämmelserna om registrering av rättigheter ändras så att det i stället för bestämmelser som är förpliktande för värdepapperscentralen och parterna till den föreskrivs att bolagen och andelslagen ska se till att aktieägarnas och andelsägarnas samt andra rättsinnehavares rättigheter tryggas på ett lämpligt sätt, när aktierna och andelarna ansluts till värdeandelssystemet eller ett utländskt värdeandelssystem.

Enligt *1 mom.* ska bolag eller andelslag se till att aktieägaren eller andelsägaren hos en part till värdepapperscentralen kan kräva registrering av sin rätt och att registreringarna sker på ett sådant sätt att varje akties eller andels samband med registreringen på värdeandelsskontot kan utredas. Med undantag av bolagets eller andelslagets skyldighet motsvarar förslaget till sitt innehåll 4 kap. 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I *2 mom.* föreslås bestämmelser om överlämnande av ett bolags aktiebrev eller ett andelslags andelsbrev som ansluts till värdeandelssystemet till värdepapperscentralens part. I Finland är i 1 kap. 3 § avsedda kontoförvaltare sådana parter till värdepapperscentralen som avses här. Enligt förslaget ska bolaget se till att parten till värdepapperscentralen på aktiebrevet antecknar att aktierna har anslutits till värdeandelssystemet. Med undantag av bolagets skyldighet motsvarar förslaget till sitt innehåll 4 kap. 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen och 15 kap. 8 § 1 mom. i lagen om andelslag.

Bestämmelserna i *3 mom.* motsvarar i huvudsak 4 kap. 8 § 2 mom. i aktiebolagslagen och 15 kap. 8 § 2 mom. i lagen om andelslag, dock så att bolaget och andelslaget ska se till att aktien eller andelen och innehavarens rätt registreras på ett värdeandelsskonto.

4 §. Verkan av anmälningstidens utgång. Paragrafen motsvarar 4 kap. 9 § i den gällande aktiebolagslagen och 15 kap. 9 § 1 mom. i lagen om andelslag.

5 §. Aktier som registreras på gemensamt konto. Förslaget motsvarar i huvudsak 4 kap. 10 § 1 mom. i den gällande aktiebolagslagen, dock så att ett bolag som ansluter sig till värdeandelssystemet ska se till att det öppnas ett värdeandelsskonto för de passiva aktieägarnas räkning.

6 §. Vänteförteckning. I paragrafen föreslås bestämmelser om den vänteförteckning som bolagets eller andelslagets styrelse för över aktier eller andelar som anslutits till värdeandelssystemet. Bestämmelserna i *1 mom.* avviker från 4 kap. 4 § i aktiebolagslagen och 15 kap. 4 § i lagen om andelslag, enligt vilken vänteförteckningen förs vid värdepapperscentralen. Bolag och andelslag kan i framtiden med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler ansluta sina aktier i stället för till det finländska värdeandelssystemet också till ett utländskt värdeandelssystem som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral, varvid finsk lagstiftning inte tillämpas på den utländska värdepapperscentralens uppgifter och ansvar. På styrelsens skyldighet att föra vänteförteckning ska bolagsledningens och andelslagsledningens allmänna omsorgsplikt tillämpas, och i praktiken ska styrelsen i enlighet med de allmänna principerna i aktiebolagslagen och lagen om andelslag kunna organisera förandet av vänteförteckningen på det sätt den anser är bäst, t.ex. genom att lägga ut förandet av förteckningen på entreprenad till en utomstående tjänsteleverantör.

Bestämmelserna i *2 mom.* motsvarar 4 kap. 4 § 2 mom. i den gällande aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs det om att ett förvärv som anmälts för införande i medlems- och ägarförteckningen i stället ska antecknas i vänteförteckningen när överlåtelsen av andelar eller aktier är begränsad med stöd av stadgarna för ett andelslag som hör till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar de gällande bestämmelserna i 15 kap. 4 § 2 mom. i lagen om andelslag.

7 §. Avförande av aktier och andelar ur värdeandelssystemet. I paragrafen föreslås bestämmelser som gäller tryggnad av panthavarens och utökningsmyndighetens rättigheter när ett bolags aktier eller ett andelslags andelar avförs ur värdeandelssystemet. Förslaget avviker från de gällande bestämmelserna i 4 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen och 15 kap. 2 § 2 mom. i lagen om andelslag så att det inte ska krävas att ett aktie- eller andelsbrev alltid utfärdas i samband med att aktier avförs från värdeandelssystemet. Om aktiebrev inte utfärdas måste det på något annat sätt visas att panträtt och andra rättigheter kvarstår, dvs. rättigheterna i fråga antecknas i aktieägarförteckningen eller medlems- och ägarförteckningen.

AVDELNING IV

ÅTERHÄMTNING OCH RESOLUTION AV VÄRDEPAPPERSCENTRALER

7 kap. Återhämtning och resolution av värdepapperscentraler

Kapitlet är i sin helhet nytt och i det föreskrivs om återhämtning och resolution av värdepapperscentraler. Genom bestämmelserna genomförs artikel 22.2 och 22.3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, i vilka det föreskrivs om värdepapperscentralers skyldighet att upprätta en återhämtningsplan och den behöriga myndighetens skyldighet att upprätta en adekvat resolutionsplan, så att åtminstone värdepapperscentralens huvudtjänster säkerställs även vid undantagsförhållanden. Enligt skäl 27 i förordningen ska det för varje värdepapperscentral upprättas en resolutionsplan som upprätthålls i enlighet med relevant nationell rätt, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012. EU-lagstiftning om resolution av värdepapperscentraler är att vänta under de närmast kommande åren, varför skyldigheten i fråga om resolutionsplaner enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler uppfylls genom bestämmelserna i detta kapitel fram till dess att EU-lagstiftningen om resolution av värdepapperscentraler och de ändringar i den nationella lagstiftningen som den förutsätter har trätt i kraft. Bestämmelser om värdepapperscentralens skyldighet att betala förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet föreskrivs i lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet (1197/2014).

Syftet med lagstiftningen om återhämtning och resolution är att värdepapperscentralens problem kan upptäckas i tillräckligt god tid och att man kan ingripa i dem med lämpliga medel. Syftet är att genom tillsyn och en återhämtningsplan förhindra att det uppstår en situation där man med ingriper i värdepapperscentralens verksamhet.

1 §. Resolutionsmyndighet. I paragrafen föreskrivs att resolutionsplaneringen enligt 7 kap. ska skötas av Verket för finansiell stabilitet som avses i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014), nedan *resolutionslagen*, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i resolutionslagen. Verket för finansiell stabilitet är redan nu resolutionsmyndighet för de värdepappersföretag och kreditinstitut som fått auktorisation i Finland, varför det är naturligt att resolution av en värdepapperscentral, som är en producent av central infrastruktur på finansmarknaden, också koncentreras till samma myndighet. I övrigt förblir uppgiftsfördelningen för de myndigheter som avses i denna lag oförändrad. På resolution av värdepapperscentralen tillämpas i första hand bestämmelserna i detta kapitel. Om värdepapperscentralen är ett kreditin-

stitut som fått auktorisation ska bestämmelserna i resolutionslagen dock tillämpas som sådana på värdepapperscentralen. På resolution av en värdepapperscentral som tillhandahåller gränsoverskridande tjänster tillämpas dock hemstatens bestämmelser om resolution.

2 §. Skyldighet att upprätta en återhämtningsplan. I fråga om värdepapperscentralens skyldighet att upprätta och ge in till den behöriga myndigheten, dvs. Finansinspektionen, en återhämtningsplan föreskrivs i artikel 22.2 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. I förordningen föreskrivs inte om innehållet i återhämtningsplanen eller om tillsynsmyndighetens möjlighet att ingripa i eventuella brister i återhämtningsplanen. Eftersom värdepapperscentralen med tanke på systemrisken är en betydande aktör, ska särskild uppmärksamhet fästas vid innehållet i dess återhämtningsplan och uppdateringen av den så att tillsynsmyndigheterna har möjlighet att ingripa i problemsituationer innan de vidtar resolutionsåtgärder.

Värdepapperscentralen är en aktör för vars del föregripande åtgärder står i en synnerligen viktig ställning. Resolution gäller en situation där värdepapperscentralen har allvarliga ekonomiska svårigheter.

3 §. Skyldighet att upprätta en resolutionsplan. I 1 mom. föreskrivs om skyldigheten för Verket för finansiell stabilitet att upprätta en resolutionsplan för värdepapperscentralen i enlighet med artikel 22.3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. När resolutionsplanen upprättas ska finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen höras. Finansinspektionen och Finlands Bank är myndigheter med tillsyn över värdepapperscentralens verksamhet och finansministeriet är tillståndsmyndighet, varmed de innehar sådana uppgifter om värdepapperscentralen som kan inverka på upprättandet av planen. Finlands Bank och Finansinspektionen ska därför biträda verket vid upprättandet av resolutionsplanen. Sättet och formen för hörandet får verket överväga.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om skyldigheten att i planen ange alternativa sätt när det gäller att komma till rätta med värdepapperscentralens allvarliga ekonomiska problem och när det gäller avhjälpande av omfattande instabilitet inom den finansiella sektorn eller det finansiella systemet. I denna proposition föreslås inte bestämmelser om befogenheter för verket att genomföra resolutionsåtgärder, utan till denna del föreslås det att utvecklingen inom EU-lagstiftningen följs upp. Det sannolika är att värdepapperscentralens verksamhet i sin helhet eller i delar måste säljas endera till staten eller till någon privat aktör för att trygga kontinuiteten i värdepapperscentralens verksamhet och rättigheterna för innehavarna av värdeandelarna. Några andra resolutionsverktyg än försäljning av affärsverksamheten finns knappast att tillgå, eftersom det i fråga om resolution av en värdepapperscentral i alla fall inte ännu finns tillgång till motsvarande externa finansieringskällor som vid resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag. Detta ska beaktas när olika alternativ bedöms.

För att få tillräckliga och korrekta uppgifter kan verket enligt 3 mom. ålägga värdepapperscentralen att bistå vid upprättandet av en resolutionsplan och vid uppdatering av planen samt att ge in till verket resolutionsplanen för värdepapperscentralens moderbolag.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om verkets, finansministeriets, Finlands Banks och Finansinspektionens skyldighet att samarbeta för att upprätta resolutionsplanen.

4 §. Granskning av resolutionsplanen. Enligt 1 mom. ska verket årligen se över värdepapperscentralens resolutionsplan, eftersom det är viktigt att resolutionsplanen grundar sig på uppdaterad information om värdepapperscentralen.

Enligt 2 mom. innebär kravet på uppdaterad information också att resolutionsplanen dessutom ska uppdateras efter varje sådan förändring i värdepapperscentralens rättsliga eller funktion-

ella struktur, affärsverksamhet eller finansiella ställning som kan ha betydande relevans för planens genomförbarhet eller annars förutsätter att planen uppdateras.

5 §. Resolutionsplanens innehåll. Enligt 1 mom. ska av resolutionsplanen framgå hur kontinuiteten för de huvudtjänster som värdepapperscentralen erbjuder tryggas, rättsskyddet för innehavarna av värdeandelar och betydelsen av värdepapperscentralens verksamhet med tanke på stabiliteten på finansmarknaden. Om värdepapperscentralens ekonomiska ställning är så svag att den inte längre anses kunna sköta sina huvudtjänster, dvs. i praktiken upprätthålla avvecklingssystemet, ska värdepapperscentralens verksamhet i praktiken överföras till en annan värdepapperscentral. Motsvarande skyldighet att överföra värdepapperscentralens verksamhet till en annan värdepapperscentral finns i artikel 20.5 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det föreskrivs om överföring av värdepapperscentralens verksamhet i en situation där värdepapperscentralen förlorar sin auktorisation. Värdeandelssystemet är en väsentlig del av det nationella civilrättsliga systemet och det är synnerligen viktigt att det består som en funktionell helhet med tanke på stabiliteten på finansmarknaden och med hänsyn till det allmänna intresset.

Enligt 2 mom. ska på grund av nämnda orsaker i resolutionsplanen beaktas den skyldighet som föreskrivs i denna lag att trygga clearingverksamheten vid värdepapperstransaktioner och beredskapsskyldigheten för undantagsförhållanden.

6 §. Uppgifter som behövs för upprättande av en resolutionsplan. I 1 mom. föreslås att värdepapperscentralen ska ge in till verket de uppgifter och utredningar som behövs för att upprätta, underhålla och genomföra resolutionsplanen. Sådana uppgifter och utredningar är i tillämpliga delar de som avses i finansministeriets förordning om de uppgifter som ska lämnas in för upprättandet av kreditinstituts och värdepappersföretags resolutionsplaner och ingå i dem (1284/2014). Om Finlands Bank eller Finansinspektionen innehar de uppgifter och utredningar som avses i 1 mom. ska i enlighet med 2 mom. Finlands Bank eller Finansinspektionen på verkets begäran ge in uppgifterna och utredningarna till verket.

7 §. Informationsskyldighet om resolutionsplaner. Enligt 1 mom. ska verket till finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen ge in de resolutionsplaner och resolutionsplaner för värdepapperscentralens moderbolag som avses i detta kapitel samt ändringar i planerna. Syftet med bestämmelserna är att trygga myndigheternas tillgång till information i situationer där värdepapperscentralen ingår i en koncern och dess moderbolags resolutionsplan har upprättats av den behöriga resolutionsmyndigheten i moderbolagets hemstat.

I EU:s förordning om värdepapperscentraler föreskrivs inte när det gäller EES-området om myndighetssamarbete, informationsutbyte eller beslutsfattande för de myndigheter som svarar för resolution av värdepapperscentraler, när värdepapperscentralen har verksamhet i fler EES-stater. I 2 mom. föreskrivs att verket har skyldighet att samarbeta med de myndigheter som svarar för resolutionsplanen i fråga om värdepapperscentralens moderbolag. På verkets rätt att lämna ut uppgifter om värdepapperscentralens resolutionsplan till en myndighet i en annan EES-stat tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I paragrafen begränsas inte närmare de situationer eller uppgifter som verket kan ge eller ta emot inom ramen för myndighetssamarbetet.

AVDELNING V

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

8 kap. Särskilda bestämmelser

1 §. Tystnadsplikt. Paragrafens 1 mom. motsvarar i huvudsak 8 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen. Det föreslås dock att det till momentet fogas en hänvisning till en organisation som vär-

depapperscentralens verksamhet har lagts ut på entreprenad hos samt till centrala motparter. I 2 mom. föreslås dessutom att hänvisningarna till clearingorganisation stryks.

Paragrafens 3 mom. är nytt. Enligt det har värdepapperscentraler trots bestämmelserna om tystnadsplikt rätt att ur värdeandelssystemet lämna ut uppgifter till insiderregister över ägande och till register över privata transaktioner som görs av personer med inflytande. Gällande lags 2 kap. 16 § 2 mom. innehåller en bestämmelse av samma typ, enligt vilken värdepapperscentralen utöver de uppgifter som avses i 1 mom. får samla in uppgifter om värdeandelssystemet för de insiderregister som avses i de lagar som preciseras i momentet. Det är ingen mening med att ta in den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 3 § om en värdepapperscentralens uppgifter, eftersom bestämmelserna om en värdepapperscentralens uppgifter efter det att EU:s förordning om värdepapperscentraler har trätt i kraft finns i avsnitten A—C i bilagan till förordningen.

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar delvis den tidigare bestämmelsen, men utan att de insiderregister som ingår i olika lagar och för vilka uppgifter kan lämnas ut uttryckligen preciseras. En allmän hänvisning till insiderregister innebär att lagbestämmelsen i fråga i framtiden inte alltid behöver ändras när de olika lagarnas bestämmelser om förande av insiderregister ändras. Dessutom kan uppgifter ur värdeandelssystemet lämnas ut också för andra än lagstadgade insiderregister. Utöver uppgifter som lämnas ut till insiderregister föreslås det också bestämmelser om rätt att lämna ut uppgifter också till register över privata transaktioner som görs av personer med inflytande. I lagstiftningen har olika marknadsparter, t.ex. värdepappersföretag, ålagts att bevara uppgifter om privata transaktioner som gjorts av sådana personer med inflytande som avses i 7 kap. 11 § 3 mom. i lagen om investeringstjänster. Värdepapperscentralen kan med stöd av den föreslagna bestämmelsen lämna ut uppgifter ur värdeandelssystemet också till sådana register som förs för att uppgifterna i fråga ska bevaras.

2 §. Informationsskyldighet. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 8 kap. 3 § i den gällande lagen. Det föreslås dock att hänvisningarna till clearingorganisation stryks. Det föreslås att det till paragrafen fogas en hänvisning till den organisation som verksamheten lagts ut på entreprenad hos samt till centrala motparter. Dessutom föreslås det att uttrycket annanstans i lag fogas till den föreslagna bestämmelse i 1 mom. enligt vilken uppgifter ska lämnas ut till domstolen med stöd av 17 kap i rättegångsbalken. Orsaken är att bestämmelserna i 17 kap. i rättegångsbalken till vissa delar tillämpas genom hänvisningsbestämmelser i förvaltningsprocesslagen på bevisning vid förvaltningsdomstolarna. När en domstol begär yttrande av någon som trots bestämmelserna om tystnadsplikt är skyldig att lämna ut uppgifter till myndigheten, ska utgångspunkten anses vara att domstolen har lika stor rätt att få de uppgifter som behövs vid behandlingen av ärendet som en myndighet. Denna rätt till uppgifter grundar sig för förvaltningsdomstolarnas del inte enbart på 17 kap. i rättegångsbalken.

3 §. Kundkontroll. Paragrafen motsvarar 8 kap. 4 § i den gällande lagen. Det föreslås att clearingmedlem fogas till 1 mom. Dessutom föreslås det att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen enligt vilket bestämmelserna om värdepapperscentraler i paragrafen även tillämpas på finländska centrala motparter. Således blir 3 mom. i gällande lag 4 mom.

4 §. Skadestånd. Paragrafen motsvarar 8 kap. 7 § i den gällande lagen.

5 §. Ordningsavgift. Paragrafen motsvarar 8 kap. 8 § i den gällande lagen.

6 §. Påföljdsavgift. I paragrafens 1 mom. föreslås en ny 5 punkt. Den föreslagna 5 punkten gäller en administrativ påföljd som påförs emittenten, om inte emittenten vid valet av den utländska värdepapperscentralen har ingått med denna ett sådant avtal som avses i bestämmelsen om att den utländska värdepapperscentralen eller parten till den ska lämna bolaget uppgifter om dess finländska ägare. Enligt bestämmelsen kan påföljdsavgift påföras om ett avtal inte

har ingåtts eller avtalsinnehållet inte motsvarar 6 kap. 2 § 1 mom. Den föreslagna 6 punkten gäller 3 § om kundkontroll och motsvarar gällande 5 punkt.

Till paragrafen fogas *ett nytt 2 mom.*, i vilket det föreslås bestämmelser om tillämpning av påföljdsavgift i fråga om bestämmelser som baserar sig på EU:s förordning om värdepapperscentraler. Bestämmelsen baserar sig på artikel 63.1 i förordningen, med undantag av 2 mom. 12 punkten, som baserar sig på nationell prövning. Det föreslås att bestämmelserna om påföljdsavgift i fråga om överträdelse av 1 mom. i den bestämmelse som gäller rapportering om överträdelser är strängare på samma sätt som överträdelser av bestämmelser i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Detta kan anses ändamålsenligt därför att bestämmelsen i fråga är ytterst viktig med tanke på förebyggande av missbruk, avslöjande av missbruk och för att finansmarknaden ska fungera på ett tillförlitligt sätt. Motsvarande lösning gick man in för i regeringens proposition med förslag till kreditinstitutslag och vissa lagar i samband med den (RP 39/2014 rd), där bestämmelser om en påföljdsavgift av motsvarande storlek ska tillämpas på överträdelse av den motsvarande bestämmelse som fogades till kreditinstitutslagen och till lagen om investeringstjänster. Påföljdsavgift ska tillämpas såväl på försummelse att utarbeta de rutiner som avses i 1 mom. i bestämmelsen i fråga som på brott mot den tystnadsplikt som avses i den bestämmelsen.

Enligt det nya 2 mom. är bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen, utöver 1 mom., försummelse att iaktta eller överträdelse av följande bestämmelser i EU:s förordning om värdepapperscentraler och i denna lag:

- 1) bestämmelserna i artiklarna 16, 25 och 54 om tillhandahållande av de tjänster som avses i avsnitten A, B och C i bilagan till förordningen,
- 2) bestämmelserna i artiklarna 20.1 b och 57.1 b om lämnande av osanna uppgifter och om något annat lagstridigt förfarande i samband med ansökan om verksamhetstillstånd,
- 3) bestämmelserna i artikel 47.1 om kapitalkrav,
- 4) bestämmelserna i artiklarna 26—30 om de krav som ställs på organiseringen av värdepapperscentralers verksamhet,
- 5) procedurbestämmelserna i artiklarna 32—35 om värdepapperscentralers verksamhet,
- 6) bestämmelserna i artiklarna 37—41 om krav på värdepapperscentralers tjänster,
- 7) bestämmelserna i artiklarna 43—47 om stabilitetskrav i fråga om värdepapperscentralers verksamhet,
- 8) bestämmelserna i artikel 48 om länkar mellan värdepapperscentraler,
- 9) bestämmelserna i artiklarna 49—53 om värdepapperscentralers missbruk av dominerande ställning samt beviljande av olika typer av tillträde,
- 10) bestämmelserna i artikel 59.3 om de särskilda stabilitetskrav för verksamheten som hänför sig till utsedda kreditinstituts kreditrisker,
- 11) bestämmelserna i artikel 59.4 om de särskilda stabilitetskrav för verksamheten som hänför sig till de utsedda kreditinstitutens likviditetsrisker,
- 12) bestämmelserna i 2 kap. 21 § 1 mom. om rapportering om överträdelser.

Dessutom föreslås det att nuvarande 2 mom. blir ett nytt 3 mom. Enligt det *nya 3 mom.* är utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. också de närmare bestämmelser och föreskrifter som gäller bestämmelser som avses i 1 och 2 mom. sådana bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen. Detsamma gäller bestämmelserna i sådana förordningar och beslut av Europeiska kommissionen som antagits med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler. Det är behövligt att till bestämmelsen foga bestämmelserna i de förordningar och beslut som antagits med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler och som preciserar förordningen, eftersom förordningen i fråga innehåller flera bemyndiganden för kommissionen att anta lagstiftning som preciserar förordningen. Det är närmast fråga om förtydligande och preciserande lagstiftning, eftersom man som överträdelse av en bestämmelse i lagen eller i EU:s förordning om värdepapperscentraler i princip även ska betrakta en överträdelse av de närmare bestämmelser och föreskrifter som utfärdats eller antagits med stöd av bestämmelsen i fråga. De närmare bestämmelser, föreskrifter och förordningar som avses i bestämmelsen kan dock inte preciseras närmare, eftersom beredningen av dem precis har inletts.

7 §. Påförande och verkställighet av administrativa påföljder. Paragrafen motsvarar 8 kap. 9 § i den gällande lagen.

8 §. Överklagande av finansministeriets beslut. Paragrafen motsvarar 8 kap. 5 § i den gällande lagen. I paragrafen har dock införts de nya hänvisningar som förutsätts med anledning av de ändrade paragraferna.

9 §. Överklagande av Finansinspektionens beslut. Paragrafen motsvarar 8 kap. 6 § i den gällande lagen.

10 §. Brott mot tystnadsplikten. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 8 kap. 11 § i den gällande lagen. Det föreslås att brott mot tystnadsplikten enligt 2 kap. 22 §, som gäller rapportering om överträdelser, fogas till paragrafen.

11 §. Olovligt bedrivande av verksamhet som värdepapperscentral. Det föreslås att straffbestämmelsen om olovligt bedrivande av verksamhet förblir i kraft. Det individuella ansvaret för försummelsen är således i regel straffrättsligt och administrativa påföljder enligt förordningen kan i regel tillämpas på de juridiska personerna i fråga. Bestämmelsen baserar sig på artikel 61.1 andra stycket i EU:s förordning om värdepapperscentraler, enligt vilket medlemsstaterna i stället för administrativa påföljder kan fastställa straffrättsliga påföljder. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 8 kap. 13 § i den gällande lagen. Straffbestämmelsen baserar sig på nationell prövning. Det föreslås att straffbestämmelsens tillämpningsområde inte utvidgas jämfört med nuläget.

12 §. Olovligt bedrivande av verksamhet som central motpart. Det föreslås att straffbestämmelsen om olovligt bedrivande av verksamhet förblir i kraft. Det individuella ansvaret för försummelsen är således i regel straffrättsligt och administrativa påföljder enligt förordningen kan i regel tillämpas på de juridiska personerna i fråga. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 8 kap. 13 a § i den gällande lagen.

13 §. Finansinspektionens behörighet att meddela föreskrifter. Paragrafen motsvarar 8 kap. 14 § i den gällande lagen till den del det gäller behörigheten att utfärda föreskrifter om kundkontroll och riskhantering. Det föreslås att 1 punkten i punktuppsättningen i den gällande lagen upphävs såsom onödig, varvid punktuppsättning inte behövs i och med att det endast finns en punkt att ta med i den. Motsvarande behörighet för Finansinspektionen att utfärda föreskrifter finns i fortsättningen i lagen om investeringstjänster.

14 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. I 1 och 2 mom. föreslås bestämmelser om ikraftträdandedagen för lagen samt om att den gällande lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet upphävs när den nya lagen träder i kraft. EU:s förordning om värdepapperscentraler ska tillämpas från det att den trätt i kraft oberoende av ikraftträdandet av denna lag, även till den del bestämmelserna i denna lag avviker från bestämmelserna i förordningen.

Det föreslås att övergångsbestämmelsen i 8 kap. 16 § 3 mom. i den gällande lagen upphävs. Motiveringen är att den förordning av finansministeriet som avses i bestämmelsen inte kommer att utfärdas, eftersom bestämmelserna om offentligt insiderregister i 13 kap. i värdepappersmarknadslagen inte kommer att träda i kraft och börja tillämpas. Detta beror på att det i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsbruk i fortsättningen ska finnas bestämmelser om offentliggörande av värdepapperstransaktioner som gjorts av personer i ledande ställning hos emittenter och av deras närmaste krets. Dessa bestämmelser i marknadsmissbruksförordningen är direkt tillämpliga från och med den 3 juli 2016. Dessutom motiveras upphävandet av övergångsbestämmelsen med att den tjänst att förvalta insiderregister som värdepapperscentralen tillhandahåller är en frivillig tilläggstjänst som baserar sig på ett avtal mellan respektive emittent och värdepapperscentral. Således kan värdepapperscentralen inte åläggas att förvalta de datasystem som avses i den bestämmelse som föreslås bli upphävd.

I 3 mom. föreslås att om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den upphävda lagen eller en bestämmelse i den lagen, avser hänvisningen efter att denna lag trädde i kraft en hänvisning till denna lag eller en motsvarande bestämmelse i den.

Enligt 4 mom. ska föreskrifter som Finansinspektionen meddelat med stöd av den upphävda lagen förbli i kraft.

Enligt 5 mom. ska bestämmelser om den tidpunkt vid vilken värdepapperscentralen ska ansöka om nytt verksamhetstillstånd föreskrivas separat genom förordning av finansministeriet. Finansministeriets förordning ska utfärdas senast inom sex månader efter ikraftträdandet av de tekniska standarder som antagits med stöd av artikel 17, 26, 45, 47 och 48 samt vid behov artikel 55 och 59 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Det föreslås inte att värdepapperscentralens skyldighet att tillhandahålla aktieägarna avgiftsfria värdeandelskonton som bekostats av emittenterna ska kvarstå, eftersom förteckningen över obligatoriska uppgifter för värdepapperscentralen i EU:s förordning om värdepapperscentraler inte upptar någon skyldighet att upprätthålla avgiftsfria konton på investerarnivå (6 mom.). I fortsättningen är det därmed inte möjligt att kräva att värdepapperscentralen ska stå till tjänst med avgiftsfria konton för aktieägarna för att konkurrensneutraliteten ska bibehållas. Värdepapperscentralen kan alltså tillhandahålla konton som har bekostats av emittenterna, men då bygger förfarandet på ett frivilligt affärsbeslut, inte på en tvingande lagbestämmelse.

Avsikten med den föreslagna övergångstiden på två år är att ge tillräckligt med tid för aktieägarna att ändra de avgiftsfria värdeandelskontona till avgiftsbelagda, om värdepapperscentralen fattar ett beslut med stöd av vilket den inte längre tillhandahåller värdeandelskonton som bekostas av emittenterna. Under övergångstiden på två år kan värdeandelskontona i fråga därmed avslutas eller överföras till någon annan kontoförvaltare. Värdepapperscentralen kan dock fortfarande vara kontoförvaltare för värdeandelskonton på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 10 § i denna lag och för detta ta ut en avgift i enlighet med en prislista eller, om värdepapperscentralen så vill, tillhandahålla tjänsten avgiftsfritt.

1.2 Aktiebolagslagen

Det föreslås att aktiebolagslagen ändras till följd av emmittentens rätt till val enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler, så att lagen ska kunna tillämpas också i de fall då ett bolags aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Det föreslås att det till lagens 3 kap. fogas bestämmelser om anslutning av aktier till värdeandelssystemet (14 a §), bestämmelser om underrättelse om anslutning till eller avförande ur värdeandelssystemet (14 b §) samt bestämmelser om utövande av aktierättigheterna i värdeandelssystemet (14 c §). Det föreslås att 15 § ändras så att det i paragrafen föreskrivs om förande av aktieägarförteckning både när det gäller bolag som inte hör till värdeandelssystemet och när det gäller sådana som hör till värdeandelssystemet. Det föreslås också att det i 17 § föreskrivs om aktieägarförteckningarnas offentlighet, både när det gäller bolag som inte hör till värdeandelssystemet och när det gäller sådana som hör till värdeandelssystemet. Dessutom föreslås vissa tekniska ändringar av ordalydelsen och av hänvisningsbestämmelserna.

Det föreslås att det i 5 kap. 6 a § ska föreskrivas om den rätt som aktieägare i ett bolag som hör till värdeandelssystemet har att delta i bolagsstämman. Enligt förslaget ska det till 4 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet överföras de bestämmelser om registrering av rättigheter, vänteförteckning och om avförande av aktier i värdeandelssystemet som ingår i 4 kap. som upphävs.

3 kap. Aktier

2 §. Utövande av aktierättigheter. I 1 mom. ska på motsvarande sätt som i den gällande lagen föreskrivas om utövande av aktierättigheter i bolag som inte hör till värdeandelssystemet. Omnämmandet av aktieförteckningar ska ersättas med ett omnämnande av aktieägarförteckningar. Förslaget hänför sig till kapitlets 15 § 1 mom. där det föreslås att det i stället för de gällande separata aktieböckerna och aktieägarförteckningarna för bolag som inte hör till värdeandelssystemet ska föreskrivas om aktieägarförteckningar för dessa bolag. Till momentets sista mening föreslås en motsvarande hänvisningsbestämmelse som i den gällande lagen till kapitlets 14 c §, där det föreskrivs om utövande av ägarättigheter i bolag som hör till värdeandelssystemet.

9 §. Utfärdande av aktiebrev. Enligt förslaget ska omnämmandet av aktiebok i den sista meningen i 1 mom. ersättas med ett omnämnande av aktieägarförteckning. Förslaget hänför sig till 15 § 1 mom. där det föreskrivs att det för bolag som inte hör till värdeandelssystemet ska föras endast en aktieägarförteckning i stället för separata aktieböcker och aktieägarförteckningar.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett *nytt 3 mom.* där det föreskrivs att ett aktiebrev ska överlämnas till panthavaren eller utökningsmyndigheten om aktien vid utfärdande av aktiebrev är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder. Förslaget avviker från den gällande lagen, där det föreskrivs att aktiebrevet ska överlämnas till panthavaren eller utökningsmyndigheten endast när bolagets aktier avförs ur värdeandelssystemet. Den föreslagna allmänna bestämmelsen om utfärdande av aktiebrev motsvarar gällande praxis och tryggar panthavarens och utökningsmyndighetens rättigheter när aktiebrev utfärdas.

13 §. Tillämpning av lagen om skuldebrev på aktiebrev och andra bevis På grund av den föreslagna ändringen av 3 kap. 15 § föreslås det att den aktieförteckning som nämns i 1 mom. ersätts med ett omnämnande av aktieägarförteckningar.

Aktier som hör till värdeandelssystemet

14 a §. *Anslutning av aktier till värdeandelssystemet.* I 1 mom. föreslås det bestämmelser om anslutning av ett bolags aktier till det värdeandelssystem som avses i 1 kap. 3 § 2 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller till ett sådant utländskt system som motsvarar värdeandelssystemet och som avses i 1 kap. 3 § 3 punkten i den lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen, där det finns bestämmelser om att bolagets aktier ska hör till ett sådant finländskt värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Förslaget bygger på artikel 49 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Enligt artikeln ska en emittent ha rätt att välja den värdepapperscentral i vilken värdepapperen emitteras.

Enligt förslaget är det inte nödvändigt att i bolagsordningen specificera till vilket värdeandelssystem eller motsvarande utländskt system som bolagets aktier hör. Det föreslås inte heller att det i lagen särskilt ska föreskrivas om beslutsfattandet vid överföring av aktier som hör till ett värdeandelssystem eller ett motsvarande utländskt system från detta system till ett annat motsvarande system. På beslutsfattande som gäller överföringen från ett värdeandelssystem till ett annat tillämpas därmed den allmänna behörighetsfördelningen enligt aktiebolagslagen. . Beslutsfattandet ska i enlighet med de aktuella bestämmelserna i bolagsordningen i regel hör till styrelsens allmänna behörighet, men styrelsen ska kunna överföra ärendet till bolagsstämman för avgörande. Styrelsen ska i samband med beslutet om val av värdepapperscentral se till att lagens krav på bl.a. förande och framläggande av aktuella aktieägarförteckningar som grundar sig på registreringarna på värdeandelskontona kan uppfyllas i det valda värdeandelssystemet eller det motsvarande utländska systemet. Beslutet att överföra aktierna från ett värdeandelssystem till ett annat får inte leda till en otillbörlig fördel för en aktieägare eller någon annan person på bekostnad av en annan aktieägare, exempelvis så att minoritetsägare efter en överföring i själva verket är tvungna att överlåta sin äganderätt i bolaget. Styrelsens beslutsfattande när det gäller att överföra aktier från ett värdeandelssystem till ett annat begränsas i praktiken också av bestämmelser om aktieägarförteckningen och om utövande av aktieägarnas rättigheter. Utifrån bestämmelserna är det inte möjligt att försvaga de rättigheter som bygger på en anteckning i aktieägarförteckningen. I 14 b § 5 mom. föreslås bestämmelser om information till aktieägarna om beslutet om byte av värdepapperscentral.

I 1 mom. ska det dessutom föreskrivas om beslutet om tidpunkten för anslutning till eller avförande ur värdeandelssystemet och om registreringen av beslutet. Paragrafen motsvarar till denna del 4 kap. 6 § och 11 § 1 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse till 6 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet dit bestämmelserna i 4 kap. i den gällande lagen om registrering av rättigheter i värdeandelssystemet och bestämmelserna om avförande av aktier ur värdeandelssystemet ska överföras.

I 3 mom. föreslås det en bestämmelse om förverkande till följd av aktieägarens passivitet av aktier som anslutits till värdeandelssystemet och av de rättigheter som hänför sig till aktierna. Förslaget motsvarar till sitt innehåll 4 kap. 10 § 2 mom. i den gällande lagen.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om tillämpning av aktiebolagslagen också i sådana fall när aktierna ansluts till ett sådant system som motsvarar ett värdeandelssystem och som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral. Enligt artikel 49.1 andra stycket i EU:s förordning om värdepapperscentraler ska den nationella bolagslagstiftningen tillämpas på bolaget också när det använder sin rätt enligt förordningen att emittera aktier hos en sådan värdepapperscentral som avses i förordningen.

När ett bolag ansluter aktierna till ett utländskt värdeandelssystem ska aktierna inte registreras på sådana värdeandelskonton som avses i lagen om värdeandelskonton utan på konton som motsvarar värdepapperscentralens värdeandelskonton enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler och som kan vara konton i slutkundens namn eller konton som förvaltas för en kunds räkning. Därför föreskrivs det i momentets andra mening att omnämningen som gäller värdeandelskonton enligt aktiebolagslagen också omfattar sådana konton som motsvarar värdeandelskonton och som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till EU:s förordning om värdeandelspapperscentraler.

På motsvarande sätt ska lagens bestämmelser om förvaltarregistrering och om utövande av rättigheter som följer med förvaltarregistrerade aktier tillämpas på aktier som i ett utländskt värdeandelssystem förvarats på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering.

14 b §. Underrättelse om beslut. I paragrafen föreslås bestämmelser om underrättelse om beslut som gäller anslutning till eller avförande ur värdeandelssystemet. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande 4 kap. 7 § 1 mom. och 2 mom. motsvarar gällande 4 kap. 7 § 2 mom. I det utländska värdeandelssystem som ett bolag har valt finns inte nödvändigtvis en part till värdepapperscentralen som motsvarar en finländsk kontoförvaltare. De föreslås därför att aktiebolagslagens omnämningen av kontoförvaltare ersätts med omnämningen av parter till värdepapperscentralen.

Enligt 3 mom. kan det i värdepapperscentralens regler, på motsvarande sätt som i den gällande lagen, finnas närmare bestämmelser om det anmälningsförfarande som gäller anslutning till värdeandelssystemet. Bestämmelser som gäller underrättelse kan också ingå i reglerna för den utländska värdepapperscentral som bolaget valt. Ledningen för det bolag som valt en utländsk värdepapperscentral ska se till att eventuella bestämmelser som gäller värdepapperscentralens regler om underrättelse följs.

I 4 mom. ska det på motsvarande sätt som i 4 kap. 11 § 2 mom. i den gällande lagen föreskrivas om bolagets skyldighet att underrätta aktieägarna om att bolagets aktier avförs från värdeandelssystemet.

I 5 mom. föreslås bestämmelser om bolagets anmälningsplikt när aktier som hör till ett värdeandelssystem eller till ett motsvarande utländskt system överförs till ett annat motsvarande system. Enligt förslaget ska det på underrättelsen tillämpas en tidsfrist som motsvarar den tidsfrist som gäller anslutning till eller avförande ur värdeandelssystemet. I underrättelsen ska ingå uppgifter om hur överföringen påverkar aktieägarens ställning och anvisningar om hur förvaringen av aktierna ska ordnas. Underrättelsen ska i enlighet med 2 mom. lämnas till aktieägarna och publiceras i den officiella tidningen. Den ska också sändas till värdepapperscentralen och parterna till värdepapperscentralen. Underrättelsen ska sändas både till den värdepapperscentral och till de parter till värdepapperscentralen som aktierna överförs från och till den värdepapperscentral och till de parter till värdepapperscentralen som aktierna överförs till.

14 c § Aktierättigheter i värdeandelssystemet. I paragrafen föreslås bestämmelser om utövande av aktierättigheter i ett bolag som har anslutits till värdeandelssystemet. I 1 mom. ska på motsvarande sätt som i gällande 4 kap. 2 § 1 mom. föreskrivas om att utövandet av aktierättigheter förutsätter en anteckning i aktieägarförteckningen samt om utövande av de rättigheter som förvaltarregistrerade aktier medför, genom en hänvisningsbestämmelse till lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Bestämmelserna i 2 mom. om utövande av så kallade förmögenhetsrelaterade rättigheter motsvarar 4 kap. 2 § 3 mom. i den gällande lagen.

I 3 mom. föreslås det en hänvisningsbestämmelse till 5 kap. 6 a §, där det på motsvarande sätt som i den gällande lagen finns bestämmelser om den rätt för aktieägare i ett bolag som hör till värdeandelssystemet att delta i bolagsstämman.

Aktieägarförteckning

15 §. Aktieägarförteckning. I 1 mom. föreslås bestämmelser om förande av aktieägarförteckningar för sådana bolag som inte hör till värdeandelssystemet. Avvikande från den gällande lagen ska sådana bolag inte längre vara tvungna att föra separata aktieböcker och aktieägarförteckningar. Aktieägarförteckningarna för bolag som inte hör till ett värdeandelssystem ska enligt förslaget avvika från aktieböckerna och aktieägarförteckningarna enligt den gällande lagen, så att en specificering av aktierna möjliggörs även på annat sätt än genom att aktierna eller aktiebrevens antecknas i förteckningen i nummerföljd. Kravet på en specificering av aktierna motsvarar dock till sitt innehåll kravet i den gällande lagen på en numrering av aktierna eller aktiebrevens enligt vilken det av aktieförteckningen ska framgå de aktier som varje aktieägare innehar.

I 2 mom. ska föreskrivas om förande av aktieägarförteckningar för sådana bolag som hör till värdeandelssystemet. Enligt förslaget ska bolagets styrelse ansvara för förandet av aktieägarförteckningar i sådana bolag som hör till värdeandelssystemet. Förslaget avviker från den gällande lagen, enligt vilken det ska föras aktieägarförteckningar i värdeandelscentralen över aktier som hör till värdeandelssystemet. Med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler kan bolag i framtiden i stället för att ansluta sina aktier till det finländska värdeandelssystemet anslut dem till ett sådant utländskt system som motsvarar värdeandelssystemet och som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral, varvid finsk lagstiftning inte tillämpas på de utländska värdepapperscentralernas uppgifter och ansvar. Därför föreslås det att bolagets styrelse ska ansvara för förandet av aktieägarförteckning över de aktier som anslutits till värdeandelssystemet. Förslaget gör det möjligt att också ansluta aktier till ett sådan utländskt värdeandelssystem där aktieägarförteckningar inte förs vid värdepapperscentralen. Aktieägarförteckningen ska dock fortfarande föras på basis av registreringarna på värdeandelskontona eller på basis av de kontoregistreringar på hög nivå som avses i avsnitt A punkt 2 i bilagan till EU:s förordning om värdeandelspapperscentraler och som motsvarar registreringarna på värdeandelskontona. Aktieägarförteckningen ska innehålla uppdaterade uppgifter om aktieägarna i ett bolag. Med aktuella uppgifter avses här att de ändringar som gäller uppgifter om bolagets ägare uppdateras i aktieägarförteckningen åtminstone på basis av uppgifterna i slutet av varje avvecklingsdag. Styrelsens skadeståndsansvar för eventuella fel i aktieägarförteckningen kan bli aktuellt om styrelsen inte har handlat omsorgsfullt när det gäller förandet av aktieägarförteckningen.

Det föreslås att det också i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om förande av aktieägarförteckningar för bolag som hör till det finska värdeandelssystemet. Enligt bestämmelsen ska värdepapperscentralen föra aktieägarförteckningar och andra motsvarande ägarförteckningar för de emittenter som har valt en finländsk värdepapperscentral, på motsvarande sätt som i den gällande lagen.

Aktieägarförteckningen både för bolag som hör till det finländska värdeandelssystemet och för bolag som hör till ett motsvarande utländskt system ska basera sig på värdeandelskonton eller motsvarande konton, vars ägaruppgifter antecknas i aktieägarförteckningen direkt på kontohavarens namn. Den bolagsstyrelse som med värdepapperscentralen eller någon annan tjänsteleverantör avtalat om förande av aktieägarförteckning ska inte ha rätt eller skyldighet att undersöka de förvärv som ligger till grund för registreringarna på värdeandelskontona och inte heller att fatta sådana beslut om innehållet i aktieägarförteckningen som avviker från registreringarna på kontona. Skyldigheten att föra en aktieägarförteckning ska inte heller leda till en

skyldighet för bolagsstyrelsen att utreda eventuella ägararrangemang som ligger till grund för registreringen på värdeandelskontot.

De uppgifter som ska antecknas i aktieägarförteckningen om aktieägaren eller den som sköter förvaltarregistreringen motsvarar den gällande lagen.

När det gäller aktier i sådana bolag som hör till ett utländskt värdeandelssystem och som förvarats på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering avses med aktieförvaltaren den förvarare som antecknats på ett konto som motsvarar värdepapperscentralens värdeandelskonto. En korrekt tillämpning av bl.a. bestämmelserna om utövande av aktierättigheter i aktiebolagslagen förutsätter också när det gäller bolag som hör till ett utländskt värdeandelssystem uppgifter om huruvida det på det konto i en utländsk värdepapperscentral som motsvarar ett värdeandelskonto och som ligger till grund för anteckningen i aktieägarförteckningen finns en anteckning om aktieägaren eller förvararen av en aktie som förvarats på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering.

I paragrafens 3 mom. föreslås en bestämmelse som motsvarar gällande 4 kap. 3 § 2 mom. om de uppgifter som ska ingå i en tillfällig anteckning i aktieägarförteckningen.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket det i bolagsordningen kan bestämmas att det i aktieägarförteckningen i stället för aktieägarens adress antecknas personens hemkommun och födelsedatum. Både bolag som inte hör till värdeandelssystemet och de som hör till värdeandelssystemet ska till följd av ändringen kunna övergå till praxis enligt den ändring av handelsregisterlagen som trädde i kraft vid ingången av 2014. Enligt lagändringen ska det som individualiserande uppgift om en aktieägare uppges födelsetid och hemkommun i stället för adress. Adressen till en aktieägare som individualiserats utifrån födelsetid och hemkommun är tillgänglig genom befolkningsdatasystemet, om inte utlämnandet av uppgifter har begränsats genom en spärrmarkering enligt 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009). Det föreslås inte en för alla bolag tvingande bestämmelse om att i stället för adress meddela födelsetid och hemkommun, eftersom ändringen skulle medföra kostnader för bolagen. Enligt presumptionsbestämmelsen i 5 kap. 20 § 1 mom. ska till varje aktieägare vars adress är känd för bolaget sändas en skriftlig stämmokallelse, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen. I samband med den ändring av bolagsordningen som avses i det nya 4 mom. ska bolaget också bedöma hur stämmokallelsen ska utfärdas enligt lag och bolagsordning.

Till följd av de ovannämnda ändringarna blir 15 § 3 mom. i den gällande lagen ett nytt 5 mom. I 6 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse till 4 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet dit bestämmelsen om vänteförteckning i den gällande lagen enligt förslaget ska flyttas.

16 §. Införande av förvärv i aktieägarförteckningen. Omnämmandet av aktiebok i 1 mom. ska enligt förslaget ersättas med ett omnämnande av aktieägarförteckning. Förslaget hänför sig till ändringen av 3 kap. 15 § 1 mom. och motsvarar till sitt innehåll gällande lag. Det föreslås att bestämmelsen dessutom förtydligas så att den inte gäller sådana bolag som hör till värdeandelssystemet och för vilka de åtgärder som avses i momentet sköts med hjälp av en aktieägarförteckning som förs på basis av registreringarna på värdeandelskontona och med hjälp av vänteförteckningen enligt 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. En tillämpning av 1 mom. endast på bolag som inte ingår i värdeandelssystemet motsvarar gällande lag. I 2 och 3 mom. föreslås tekniska ändringar till följd av att 15 § 1 mom. i kapitlet har ändrats.

17 §. Aktieägarförteckningens offentlighet. I 1 mom. föreslås bestämmelser om aktieägarförteckningarnas offentlighet, både när det gäller sådana bolag som ingår och sådana som inte ingår i värdeandelssystemet. När det gäller sådana bolag som inte ingår i värdeandelssystemet motsvarar bestämmelsen gällande lag. Bestämmelsen i momentets första mening om att hålla aktieägarförteckningen tillgänglig ska också gälla bolag som hör till ett utländskt värdeandelssystem, vars aktieägarförteckningar inte kan hållas tillgängliga på värdepapperscentralens verksamhetsställe i Finland. Enligt den andra meningen i momentet ska ett bolag som hör till ett sådant värdeandelssystem på samma sätt som nu också kunna hålla aktieägarförteckningen tillgänglig för allmänheten på värdepapperscentralens verksamhetsställe i Finland.

I 1 mom. ska det på motsvarande sätt som i gällande 3 kap. 17 § 2 mom. föreskrivas om rätten att få kopior av aktieägarförteckningen eller delar av den samt på motsvarande sätt som i gällande 4 kap. 5 § 1 mom. om offentligheten hos en tillfällig aktieägarförteckning för ett bolag som hör till värdeandelssystemet. De kostnader för att lämna kopior av aktieägarförteckningen som avses i momentet kan vara kopierings- eller andra motsvarande kostnader för bolaget eller för någon annan som för en aktieförteckning.

Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. ska 1 mom. tillämpas på offentligheten av den vänteförteckning som ska föras över aktierna i de bolag som anslutits till värdeandelssystemet. Det föreslås att bestämmelsen om en vänteförteckning flyttas till lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om undantag från bestämmelsen om offentlighet för uppgifterna i aktieägarförteckningen. Enligt förslaget kan en aktieägarförteckning på uppdrag av ett bolag föras av värdepapperscentralen eller någon annan tjänsteleverantör. Det föreslagna momentet begränsar inte bolagets rätt till uppgifter som ingår i aktieägarförteckningen. Förslaget avviker från den gällande lagen när det gäller offentligheten av aktieägarens personbeteckning genom att endast personbeteckningens slutled i framtiden ska vara offentlig. Aktieägarens födelsetid, som ska antecknas i aktieförteckningen, ska därmed antecknas i den aktieägarförteckning som ska hållas tillgänglig eller i en kopia av den.

Det föreslås ett nytt 4 mom. med bestämmelser om inverkan på offentligheten för uppgifter om aktieägare till följd av den spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Bestämmelsen i den lagen gäller endast en myndighets rätt att lämna ut personuppgifter, t.ex. uppgifter om en fysisk persons bostadsort och adress, som ingår i myndighetens register. För att målen med bestämmelserna om spärrmarkering ska nås är det i praktiken nödvändigt att en motsvarande begränsning också ska gälla de uppgifter om aktieägarers bostadsort och adress som antecknats i aktiebolagets aktiebok. I de aktieägarförteckningar som avses i 15 § 1 och 2 mom. kan i fråga om en sådan aktieägare antecknas aktieägarers kontaktadress, genom vilken andra än myndigheter kan få kontakt med aktieägaren. Som kontaktadress kan då anges en adress av vilken det inte framgår mera exakta uppgifter om personens boende.

5 kap. **Bolagsstämma**

6 §. Aktieägarnas deltagande. Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras så att hänvisningen gäller kapitlets nya 6 a §. Paragrafens 3 mom. avviker från den gällande lagen så att där inte längre föreslås en särskild bestämmelse om bolagsstämmans avstämningsdag när det gäller börsbolag som inte hör till värdeandelssystemet. Den första meningen i gällande 5 kap. 6 § 3 mom. gäller de facto börsbolag vars aktier har anslutits till ett sådant utländskt system som motsvarar värdeandelssystemet. Det finns inte längre behov av en bestämmelse som motsvarar den gällande lagen, eftersom enligt 3 kap. 14 a § 4 mom. i förslaget bestämmelserna

om bolag som hör till värdeandelssystemet också ska tillämpas på sådana bolag vars aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem.

6 a §. *Aktieägarnas rätt att delta utifrån värdeandelssystemet.* I paragrafen föreslås bestämmelser om den rätt som aktieägare i ett bolag som hör till värdeandelssystemet har att delta i bolagsstämman. Förslaget motsvarar 4 kap. 2 § 2 mom. i den gällande lagen.

7 §. *Anmälan.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. till gällande 4 kap. 2 § 2 mom. ändras till den nya 6 a §, där det på motsvarande sätt som i den gällande lagen föreskrivs om aktieägarens deltaganderätt i värdeandelssystemet.

18 §. *Stämmokallelens innehåll.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 3 mom. 1 punkten om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 6 a §.

19 §. *Kallelsetid.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 4 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 6 a §.

16 kap. **Fusion**

10 §. *Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 4 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 5 kap. 6 a §.

13 §. *Inlösenförfarande.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 1 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 5 kap. 6 a §.

17 kap. **Delning**

10 §. *Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 4 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 5 kap. 6 a §.

13 §. *Inlösenförfarande.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 1 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 5 kap. 6 a §.

20 kap. **Upplösning av bolag**

3 §. *Bolagets beslut om likvidation.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. om bolag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 5 kap. 6 a §.

25 kap. **Straffbestämmelser**

2 §. *Aktiebolagsförseelse.* Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras till följd av de föreslagna ändringarna i 3 kap. Förslaget avviker till ordalydelsen från den gällande lagen så att det i stället för en hänvisning till aktiebok och aktieägarförteckning ingår en hänvisning endast till aktieägarförteckning. Förslaget hänför sig till 3 kap. 15 § enligt vilken också bolag som inte hör till värdeandelssystemet i stället för separata aktieböcker och aktieägarförteckningar endast ska föra aktieägarförteckningar.

I 1 mom. ska det hänvisas till 3 kap. 15 § om förande av en aktieägarförteckning och 3 kap. 17 § 1 mom. om framläggande av aktieägarförteckningen. Till följd av de föreslagna ändringarna i 3 kap. ska det i kapitlet också föreskrivas om förande och framläggande av aktieägarförteckningar för bolag som hör till värdeandelssystemet eller till ett motsvarande utländskt sy-

stem. Enligt förslaget har styrelsen ansvar för förandet av aktieägarförteckning och bolaget för framläggandet av den också när det gäller bolag som hör till värdeandelssystemet eller till ett motsvarande utländskt system. Till följd av förslaget motsvaras det ansvar för förande av aktieägarförteckning som styrelsen för ett bolag som hör till värdeandelssystemet har av det ansvar som ett bolag som inte hör till värdeandelssystemet har också i fråga om straffbestämmelserna.

På motsvarande sätt som i den gällande lagen ska underlåtelse att föra en aktieägarförteckning eller att hålla den tillgänglig vara straffbart endast när det är uppsåtligt, och straffbestämmelsen som hänför sig till förandet eller framläggandet av aktieägarförteckningen ska gälla ringa gärningar eller gärningar för vilka det någon annanstans i lag föreskrivs strängare straff. Straffbestämmelsen ska på motsvarande sätt som i det nuvarande rättsläget inte gälla skyldigheten att ge ut kopior och inte heller skyldigheten enligt 5 kap. 23 § 2 mom. att aktieägarförteckningen tillgänglig vid bolagsstämman. Det föreslås bestämmelser om vänteförteckningen i 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

1.3 Lagen om värdeandelskonton

4 §. Det föreslås att 2 mom. ändras så att det i förteckningen över värdeandelar ska införas de uppgifter om värdeandelarna som avses i 5 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, med undantag av värdeandelarnas mängd. Ändringsförslaget motsvarar ändringen av 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om värdeandelskonton (169/2014).

5 a § Det föreslås att hänvisningen i paragrafens 3 mom. till 2 kap. 17 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ändras så att den gäller 2 kap. 10 § i den lagen. Bestämmelsen ska i övrigt motsvara gällande lag, men det föreslås att hänvisningarna till värdepapperscentralens internationella samarbete ändras till följd av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler. Det föreslås att 4 mom. ändras på motsvarande sätt.

16 §. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. till en sådan clearingorganisation som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska strykas. Förslaget baserar sig på ändringsförslaget i den lagen, enligt vilket definitionerna av värdepapperscentraler och clearingorganisationer ska slås ihop. Det föreslås dessutom att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 4 mom. ändras så att de motsvarar ändringarna i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 c §. Det föreslås att hänvisningen i 3 mom. till en sådan clearingorganisation som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska strykas. Förslaget baserar sig på ändringsförslaget i den lagen, enligt vilket definitionerna av värdepapperscentraler och clearingorganisationer ska slås ihop.

19 §. Paragrafens 3 mom. är nytt. Efter ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler finns det bestämmelser om värdepapperscentralers skyldighet att bevara registeruppgifter i artikel 29 i förordningen. Bestämmelserna i den gällande lagen om skyldigheten att bevara säkerhetskopior av registreringarna på värdeandelskontona ska fortfarande finnas, eftersom inte bara värdepapperscentralen utan också kontoförvaltarna gör registreringar. I EU:s förordning om värdepapperscentraler föreskrivs inte om kontoförvaltarnas verksamhet.

20 §. Paragrafens 2 mom. ska upphävas, eftersom det i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet inte längre finns bestämmelser om värdeandelskonton som värdepapperscentralerna ska föra på emittenternas bekostnad. Ändringen har motiverats ovan.

29 §. Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 2 mom. ändras så att de motsvarar ändringarna i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet och i aktiebolagslagen. Betalningsskyddet enligt paragrafen kan fås endast om en finländsk värdepapperscentral har valts.

32 §. Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 3 mom. ändras så att de motsvarar ändringarna i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

34 §. Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i paragrafen ändras så att de motsvarar ändringarna i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

1.4 Lagen om värdepapperskonton

2 §. Definitioner. Till 1 mom. 2 punkten föreslås ändringar av teknisk natur som föranleds av att regleringen om värdepapperscentraler ändras. Hänvisningen till 2 kap. 2 § 4 mom. i lagen om investeringstjänster omfattar både fungerande som sådan innehavare av ett förvaltningskonto som avses i 5 a § i lagen om värdeandelsskonton samt situationer där värdepapperscentralen bedriver förvaring som sådan anknuten tjänst som avses i EU:s förordning om värdepapperscentraler, varför dessa inte längre nämns separat.

1.5 Lagen om Finansinspektionen

3 c §. Myndighetssamarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet. Till Finansinspektionens uppgifter hör utöver att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet t.ex. att förhindra och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism. Hänvisningen till ekonomisk brottslighet i den gällande bestämmelsen och i dess rubrik minskar i onödan Finansinspektionens möjligheter till myndighetssamarbete också i samband med bekämpning av annan brottslighet än ekonomisk brottslighet. Exempelvis förbrott som hänför sig till penningtvätt och finansiering av terrorism, bl.a. narkotikabrott och ordnande av olaglig inresa, är brott som inte som sådana anses vara ekonomiska brott. De medel som fås som ekonomisk vinning av brott utgör ett hot mot det finansiella systemet och dess tillförlitlighet.

Det föreslås att 1 och 2 mom. ändras så bestämmelserna hänvisar till brottslighet i stället för ekonomisk brottslighet. Avsikten med ändringen är att stödja ett mera omfattande informationsutbyte mellan myndigheterna och att i större utsträckning än för närvarande göra det möjligt för Finansinspektionen att till bl.a. centralen för utredning av penningtvätt ge information som har samband med det arbete för att hindra och utreda brott som myndigheter i andra stater gör. Vid utlämnande av uppgifter från andra myndigheter tillämpas i enlighet med nuläget 71 § i lagen om Finansinspektionen. Enligt 5 mom. i 71 § får Finansinspektionen inte vidarebefordra sekretessbelagd information som den fått av tillsynsmyndigheter eller andra myndigheter i andra stater eller vid inspektion i en annan stat, om inte den myndighet som har lämnat informationen eller den behöriga tillsynsmyndigheten i det land där inspektionen gjorts har gett sitt uttryckliga samtycke. Denna information får användas endast för att utföra uppgifter enligt denna lag eller för ändamål som samtycket gäller.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 3 mom. i den gällande lagen.

4 §. Tillsynsobjekt. Det föreslås att 2 mom. 7 punkten upphävs, eftersom det inte längre särskilt ska föreskrivas om clearingorganisationer i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. På marknaden ska därmed inte längre finnas sådana tillsynsobjekt som kan betraktas som clearingorganisationer. Enligt förslaget flyttas den laghänvisning till den ovan nämnda lagen som ingått i 7 punkten till momentets 8 punkt. Till denna punkt flyttas också från den upphävda 7 punkten omnämmandet av clearingfonder, om vilka det föreslås bestäm-

melser i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Det föreslås dessutom att hänvisningen till clearingverksamhet stryks i 4 mom. 2 punkten. Det föreslås att till momentets 12 punkt fogas författningsnumret för lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

6 §. Övriga definitioner. Enligt förslaget ska hänvisningen till clearingorganisationer i 17 punkten strykas, eftersom det inte längre ska finnas sådana aktörer på marknaden.

13 §. Direktionens behandling av ärenden som hör till direktören. Det föreslås att 1 mom. 6 punkten ändras så att punkten motsvarar den föreslagna rubriken för 28 § om begränsning av ledningens verksamhet.

20 a §. Rätt att få uppgifter av förundersöknings- och åklagarmyndigheter. I lagen föreslås en ny 20 a §, enligt vilken Finansinspektionen trots sekretessbestämmelserna har rätt att för uppfyllande av de samarbetsförpliktelser som avses i paragrafen få nödvändiga uppgifter av förundersöknings- och åklagarmyndigheterna om förundersökning och rättegångsförfarande i fråga om de straffbestämmelser som föreskrivs i 8 kap. 11 och 12 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Bestämmelser om rätten att få uppgifter ska finnas för uppfyllande av de samarbetsförpliktelser som fastställs i artikel 61.4 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

28 §. Begränsning av ledningens verksamhet. Det föreslås att paragrafen ges som en ny paragraf och att dess rubrik ändras. Paragrafens nuvarande rubrik om begränsning av ledningens verksamhet för viss tid motsvarar inte längre innehållet i den föreslagna bestämmelsen, eftersom det nya 3 mom. ska gälla en permanent begränsning av ledningens verksamhet. Enligt det föreslagna nya 3 mom. kan Finansinspektionen permanent förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i en värdepapperscentral, eller att i övrigt höra till den högsta ledningen där, om personen i fråga upprepade gånger och allvarligt överträtt eller försummat de bestämmelser som avses i artikel 63.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. En förutsättning för det permanenta förbudet är därmed att det i skyldigheterna för personen i ledande ställning ingick att iaktta den bestämmelse som överträtts eller försummas. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig på artikel 63.2 d i förordningen.

Ett permanent verksamhetsförbud är med tanke på proportionalitetsprincipen en sträng påföljd. Ett meddelande av förbud ska i praktiken vara ett undantag. En förutsättning för det permanenta verksamhetsförbudet är att överträdelsen eller försummelsen har upprepats eller är allvarlig, vilket i praktiken oftast också innebär att personen redan tidigare har ålagts en administrativ påföljd på grund av överträdelsen eller försummelsen. Det är därmed fråga om en sista utväg för att förhindra upprepat lagstridigt förfarande. Finansinspektionen ska således, med beaktande av proportionalitetsprincipen, vid varje enskilt fall överväga om ett permanent verksamhetsförbud är den mest ändamålsenliga tillsynsåtgärden. Eftersom det i praktiken ofta är fråga om avsiktliga och upprepade förseelser, har en eventuell rättelse av det lagstridiga förfarandet i efterskott inte någon betydelse med tanke på tillämpningen av bestämmelsen. Många av de bestämmelser som avses i artikel 63.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler är också till sin karaktär sådana att ett förfarande som strider mot dem inte på samma sätt som t.ex. i fråga om effektbrott kan korrigeras.

Paragrafens 1 mom. motsvarar 1 mom. i den gällande lagen. Det föreslås att hänvisningen till clearingorganisationernas holdingföretag i 2 mom. stryks, eftersom det inte längre ska finnas sådana aktörer på marknaden.

32 a §. *Förbud mot förvärv av ägarandelar.* Det föreslås att hänvisningen i 1 och 2 mom. till 2 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ändras till en hänvisning till EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det i artikel 27 finns bestämmelser om den anmälan och de utredningar som avses i momenten. Det föreslås dessutom att hänvisningen till clearingorganisationer och clearingorganisationers holdingföretag i det inledande stycket i 1 mom. stryks, eftersom det inte längre ska finnas sådana aktörer på marknaden.

32 b §. *Förfarande som tillämpas vid förbud mot förvärv av ägarandel* Det föreslås att hänvisningen i 5 mom. 3 punkten till 2 kap. 9 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ändras till en hänvisning till EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det i artikel 27 finns bestämmelser om det förfarande som tillämpas vid förbud mot förvärv av ägarandel och som avses i paragrafen. Det föreslås däremot att 5 mom. 4 punkten upphävs, eftersom det inte längre finns ett behov av att separat föreskriva om behandlingen av clearingorganisationer och clearingorganisationers holdingföretag.

32 c §. *Begränsning av de rättigheter som grundar sig på aktier och andelar.* Det föreslås att hänvisningen till clearingorganisationer och clearingorganisationers holdingföretag i det inledande stycket i 1 mom. stryks, eftersom det inte längre ska finnas sådana aktörer på marknaden. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. 1 punkten till 2 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ändras till en hänvisning till EU:s förordning om värdepapperscentraler, där det i artikel 27 finns bestämmelser om den anmälan som avses i 1 punkten.

38 §. *Ordningsavgift.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. 2 punkten ändras så att hänvisningen gäller den nya 8 kap. 5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

40 §. *Påföljdsavgift.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att det hänvisar till den nya 7 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

41 a § *Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall.* Det föreslås att det till 1 mom. i paragrafen fogas en hänvisning till bestämmelserna i 8 kap. 6 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. På gärningar och försummelser som avses i sistnämnda moment ska därmed tillämpas de högsta nivåerna för påföljdsavgiften enligt artikel 63.2 e—g i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Enligt artikel 63.2. g i förordningen ska den maximala påföljdsavgiften för den juridiska personen vara minst 20 miljoner euro eller upp till 10 procent av den juridiska personens omsättning på koncernnivå.

Enligt förslaget ska den maximala påföljdsavgiften vara 10 procent av den juridiska personens omsättning beräknad utifrån koncernboks slutet, i enlighet med vad som föreskrivs om överträdelser av bestämmelser i kreditinstitutslagen och lagen om investeringstjänster som baserar sig på kreditinstitutsdirektivet (2013/36/EU), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag EU:s kapitaltäckningsförordning och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012. Med hjälp av en påföljdsavgift som baserar sig på den juridiska personens omsättning kan man bättre och på ett mera rättvist sätt än med hjälp av en absolut övre gräns på 20 miljoner euro beakta den juridiska personens storlek och samtidigt trygga ett tillräckligt förebyggande också i fråga om större bolag.

50 h § *Verksamhet som behörig myndighet enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler.* Paragrafen är ny. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska Finansinspektionen vara en sådan behörig myndighet som avses i EU:s förordning om värdepapperscentraler och svara för tillsynssamarbetet tillsammans med de andra europeiska tillsynsmyndigheterna. Finansministeriet föreslås dock vara behörig myndighet när det gäller värdepapperscentralens verksamhets-

tillstånd. Det föreslås bestämmelser om detta i 2 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

71 §. Rätt och skyldighet att lämna ut information. Det föreslås att hänvisningen till clearingorganisationer i 4 mom. stryks, eftersom det inte längre ska finnas sådana aktörer på marknaden.

Övergångsbestämmelse. Enligt övergångsbestämmelsen ska det dessutom på gärningar och försummelser som skett innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.6 Lagen om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem

2 §. Definitioner. De hänvisningar till lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som finns i 1 mom. 1 punkten och i 6 mom. ändras så att de överensstämmer med den nya lagen. Dessutom ändras ordet clearingorganisation i 1 mom. 1 punkten till värdepapperscentral, eftersom regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer sammanslås i den nya lagen.

11 §. Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts. Den hänvisning till lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som finns i 3 mom. ändras så att den överensstämmer med den nya lagen.

13 §. Regler för avvecklingssystem. Omnämmandet av clearingorganisation i sista meningen i 2 mom. stryks, eftersom begreppet inte längre ska användas i den nya lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Det föreslås dock inte att ordet ersätts t.ex. med värdepapperscentral. Om reglerna för avvecklingssystem och ändringar av dem meddelas finansministeriet för att de ska bekräftas, behöver det inte göras någon särskild anmälan om dem med stöd av ifrågavarande moment. Dessutom stryks omnämmandet av optionsföretag som föräldrat.

För tydlighetens skull föreslås det ett nytt 3 mom. med en informativ bestämmelse om att det föreskrivs om system för avveckling av värdepapper som förvaltas av värdepapperscentraler också i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Bestämmelserna i den förordningen ska beaktas bl.a. så att de regler för avvecklingssystem som paragrafen gäller inte får strida mot bestämmelserna i förordningen.

1.7 Lagen om investeringstjänster

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. Undantag från tillämpningsområdet. Det föreslås att 2 mom. 2 punkten i den gällande lagen upphävs och till paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. med hänvisningar till artikel 73 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. I denna artikel föreskrivs om tillämpningen av MiFID II på de investeringstjänster som en värdepapperscentral tillhandahåller. Om värdepapperscentralen tillhandahåller en eller flera investeringstjänster eller utför en eller flera investeringsverksamheter utöver att den tillhandahåller de tjänster som uttryckligen anges i avsnitten A och B i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler, tillämpas både MiFID II och MiFIR. Värdepapperscentralen behöver dock inte separat verksamhetstillstånd för att tillhandahålla investeringstjänster. Bestämmelserna om tillhandahållande av investeringstjänster kan i praktiken bli tillämpliga endast om en värdepapperscentral själv är verksam som kontoför-

valtare och investeraren inte i fråga om värdeandelsskontot är i kundförhållande till det värdepappersföretag som har beviljats verksamhetstillståndet.

18 §. Professionella och icke-professionella kunder. Det föreslås att *1 punkten underpunkt e* ändras så att omnämmandet av clearingorganisationer och utländska clearingorganisationer enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet slopas. Ändringsförslaget grundar sig på sammanslagningen av regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer i den lagen. Dessutom föreslås det att central motpart ska nämnas i punkten.

2 kap. Rätt att tillhandahålla investeringstjänster

2 §. Tillhandahållande av investeringstjänster enligt annat tillstånd. Det föreslås att paragrafens *3 mom.* ändras för att motsvara den nya kapitelindelningen i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Det föreslås att det föreskrivs om rätten att vara verksam som kontoförvaltare i 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

9 kap. Förvaring och annan hantering av kundmedel.

4 §. Pantsättning eller avyttring av kunders finansiella instrument. Det föreslås att *4 mom.* ändras så att hänvisningarna till clearingorganisationer och utländska clearingorganisationer stryks. Ändringsförslaget grundar sig på att regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer ska sammanslås. Dessutom föreslås det att central motpart ska nämnas i punkten. Det föreslås att bestämmelsen också ska gälla utländska aktörer som motsvarar värdepapperscentraler, centrala motparter och clearingmedlemmar.

1.8 Lagen om placeringsfonder

57 b §. Det föreslås att paragrafens definition av värdepapperscentral i enlighet med lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ändras för att motsvara den lagen så som den föreslås bli ändrad på grund av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler. Definitionen av värdepapperscentral ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för att förutom en värdepapperscentral som är verksam i Finland också täcka en värdepapperscentral i ett EES-land eller ett tredjeland som har auktoriserats i enlighet med EU:s förordning om värdepapperscentraler.

63 §. Den hänvisning till lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som finns i *1 mom.* ändras så att den motsvarar den lagen så som den föreslås bli ändrad på grund av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler.

64 §. Den hänvisning till 8 kap. 1 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och clearingverksamhet som finns i *2 mom.* och som gäller rättigheterna för ägare av förvaltarregistrerade värdeandelar ändras för att motsvara nämnda lag så som den föreslås bli ändrad på grund av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler.

65 §. Den hänvisning till 8 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och clearingverksamhet som finns i *1 mom. 3 punkten* och som gäller införande av den som sköter förvaltarregistrering som fondandelsförvaltare i fondandelsägarförteckningen ändras för att motsvara nämnda lag så som den föreslås bli ändrad på grund av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler.

81 §. Den hänvisning till clearingorganisationer och utländska clearingorganisationer som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som finns i *1 mom.* ändras så att hänvisningen gäller värdepapperscentraler eller utländska värdepapperscentraler som avses

i nämnda lag, som föreslås bli ändrad på grund av ikraftträdandet av EU:s förordning om värdepapperscentraler. Ändringsförslaget baserar sig på EU:s förordning om värdepapperscentraler, enligt vilken clearingverksamhet och drift av ett avvecklingssystem är obligatoriska huvudtjänster för en värdepapperscentral, och därför behöver det inte föreskrivas särskilt om clearingorganisationer i nationell lagstiftning.

1.9 Lagen om finansiella säkerheter

3 §. Definitioner. Det föreslås att 2 mom., där det definieras vad som i lagen avses med institut, ska ändras så att det i 4 punkten ska nämnas värdepapperscentraler enligt 1 kap. 3 § 5 punkten, centrala motparter enligt 1 kap. 3 § 7 punkten och clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 8 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Ändringsförslaget bygger på ändringsförslaget i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, genom vilket numreringen av definitionerna ändras. Genom ändringen av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet sammanslås dessutom bestämmelserna om värdepapperscentralen och clearingorganisationer, varvid definitionen av en clearingorganisation stryks.

1.10 Lagen om andelslag

Det föreslås att det i lagen om andelslag ska göras motsvarande ändringar som i aktiebolagslagen till följd av emmittentens rätt till val enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler. Det föreslås att till lagens 4 kap. fogas bestämmelser om anslutning av andelar och aktier till värdeandelssystemet (13 a §), bestämmelser om underrättelse om anslutning till eller avförande ur värdeandelssystemet (13 b §) samt bestämmelser om utövande av andels- och aktierättigheterna i värdeandelssystemet (13 c §). Det föreslås att det i 14 och 16 § i kapitlet föreskrivs om förandet av medlems- och ägarförteckningar och om medlems- och ägarförteckningarnas offentlighet, både när det gäller andelslag som inte ingår i värdeandelssystemet och när det gäller sådana som ingår i värdeandelssystemet. Dessutom föreslås vissa ändringar av ordalydelsen och av vissa tekniska hänvisningsbestämmelser.

Enligt förslaget ska det till 6 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet överföras de bestämmelser om registrering av rättigheter, vänteförteckning samt avförande av andelar och aktier i värdeandelssystemet som ingår i 15 kap. som upphävs.

4 kap. Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital

2 §. Utövande av andels- och aktierättigheter. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. ändras så att det i momentet hänvisas till kapitlets 13 c § där det finns bestämmelser om utövande av andels- och aktierättigheter i ett bolag som ingår i värdeandelssystemet eller i ett utländskt värdeandelssystem. Förslaget motsvarar till sitt innehåll den gällande lagen och den föreslagna ändringen av 3 kap. 2 § i aktiebolagslagen.

8 §. Utfärdande av andelsbrev och aktiebrev. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. i vilket det föreskrivs om utfärdande av andelsbrev och aktiebrev i de fall då aktien är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder. Förslaget motsvarar det föreslagna 3 kap. 9 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet

13 a §. Anslutning av andelar och aktier i värdeandelssystemet. Paragrafens 1 mom. motsvarar till sitt innehåll 15 kap. 1 och 6 § samt 11 § 1 mom. i den gällande lagen. Motsvarande bestämmelse föreslås även i 3 kap. 14 a § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I paragrafens 2 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse om de bestämmelser i 15 kap. i lagen som överförs till 6 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

I 3 mom. föreslås motsvarande bestämmelser som i 15 kap. 10 § 2 mom. i den gällande lagen om förverkande av andelar eller aktier och rättigheter som grundar sig på dem.

Enligt förslaget föreskrivs i 4 mom. på motsvarande sätt som i det föreslagna 14 a § 4 mom. i aktiebolagslagen om tillämpningen av lagen när ett andelslags andelar och aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem.

13 b §. Underrättelse om beslut. Paragrafens 1–3 mom. motsvarar till sitt innehåll 15 kap. 7 § i den gällande lagen, och 4 mom. motsvarar 15 kap. 11 § 2 mom. i den gällande lagen.

I 5 mom. föreslås bestämmelser om andelslagets anmälningsplikt vid överföring av aktier och andelar från ett värdeandelssystem till ett annat. Förslaget motsvarar det föreslagna 3 kap. 14 b § 5 mom. i aktiebolagslagen. Underrättelsen ska lämnas både till den värdepapperscentral som andelarna och aktierna överförs från och till den värdepapperscentral som andelarna och aktierna överförs till.

13 c §. Andels- och aktierättigheter i värdeandelssystemet. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar 15 kap. 2 § 1 och 3 mom. i den gällande lagen. I 3 mom. föreslås det en hänvisningsbestämmelse till 5 kap. 7 a §, där det på motsvarande sätt som i den gällande lagen finns bestämmelser om den rätt att delta i andelsstämman som grundar sig på en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet.

Medlems- och ägarförteckning

14 §. Medlems- och ägarförteckning. I 1 mom. föreslås det bestämmelser som motsvarar gällande lag om förande av medlemsförteckningar för andelslag som inte hör till värdeandelssystemet och om förandet av medlems- och ägarförteckningar.

Enligt 2 mom. ska styrelsen för ett andelslag som hör till värdeandelssystemet föra en uppdaterad medlems- och ägarförteckning som grundar sig på registreringarna på värdeandelskontona. Förslaget avviker från den gällande lagen, enligt vilken värdepapperscentralen ska föra medlems- och ägarförteckningarna. Förslaget motsvarar den föreslagna ändringen i 3 kap. 15 § 2 mom. i aktiebolagslagen om möjliggörande av emittentens rätt till val.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 15 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen. Till följd av de ovan nämnda ändringarna blir 4 kap. 14 § 2 mom. i den gällande lagen ett nytt 4 mom.

I 5 mom. föreslås det bestämmelser om en möjlighet utifrån andelslagets stadgar att i medlems- och ägarförteckningen i stället för namn och adress på medlemmar och andra andelsägare och aktieägare anteckna personernas hemkommun och födelsedatum. Förslaget motsvarar det föreslagna 3 kap. 15 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 6 mom. motsvarar 4 kap. 14 § 3 mom. i den gällande lagen.

Till 7 mom. förslås en hänvisningsbestämmelse till 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

15 §. Införande av medlemskap och förvärv i medlems- och ägarförteckningen. Det föreslås att 1 mom. förtydligas så att det bara tillämpas på andelslag som inte ingår i värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar det föreslagna 3 kap. 16 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

16 §. Medlems- och ägarförteckningens offentlighet. I 1 mom. föreslås det bestämmelser om medlems- och ägarförteckningarnas offentlighet, både när det gäller sådana andelslag som ingår och sådana som inte ingår i värdeandelssystemet. De föreslagna ändringarna motsvarar det föreslagna 3 kap. 15 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. ska bestämmelsen om medlems- och ägarförteckningens offentlighet på motsvarande sätt som i den gällande lagen också tillämpas på vänteförteckningen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar det föreslagna 3 kap. 17 § 3 mom. i aktiebolagslagen och avviker från den gällande lagen på så sätt att när det gäller andelsägarens och aktieägarens personbeteckning föreslås det att endast offentligheten för personbeteckningens slutled ska begränsas.

I 4 mom. föreslås det bestämmelser om inverkan på offentligheten för uppgifter om aktieägare till följd av den spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Förslaget motsvarar det föreslagna nya 4 mom. i 3 kap. 17 § i aktiebolagslagen.

5 kap. **Andelsstämman och fullmäktige**

7 §. Medlemmarnas deltagande. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. om deltaganderätten för ägare av andelar eller aktier som hör till värdeandelssystemet ska ändras till följd av den nya 7 a § som fogas till lagen. Paragrafens 3 mom. stämmer överens med den föreslagna ändringen av 5 kap. 6 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

7 a §. Deltaganderätten i värdeandelssystemet. I paragrafen föreslås bestämmelser om rätten för ägare av andelar eller aktier som hör till värdeandelssystemet att delta i andelsstämman. Förslaget motsvarar 15 kap. 2 § 2 mom. i den gällande lagen.

8 §. Anmälan. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. ändras till följd av den nya 7 a § som fogas till lagen.

19 §. Stämmokallelens innehåll. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 3 mom. 1 punkten om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a §.

20 §. Kallelsetid. Det föreslås att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 4 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a §.

21 §. Särskild kallelsetid. Det föreslås att hänvisningen i det inledande stycket i 1 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a §.

20 kap. **Fusion**

10 §. Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 4 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a § i 5 kap.

14 §. Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 1 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a § i 5 kap.

21 kap. **Delning**

10 §. *Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 4 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a § i 5 kap.

14 §. *Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier.* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 1 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a § i 5 kap.

23 kap. **Upplösning av andelslag**

3 §. *Andelslagets beslut om likvidation och ansökan om avregistrering* Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. om andelslag som hör till värdeandelssystemet ändras till följd av den nya 7 a § i 5 kap.

27 kap. **Straffbestämmelser**

2 §. *Andelslagsförseelse.* Det föreslås att 1 mom. 1 punkten förtydligas genom ett omnämnande av bestämmelserna i 4 kap. om förandet av ägarförteckningar och ägarförteckningarnas offentlighet. För uppsåtlig underlåtelse att följa bestämmelserna ska det dömas ut ett straff för andelslagsförseelse. Enligt 4 kap. 14 § i förslaget har styrelsen också ansvar för att en medlems- och ägarförteckning förs efter det att ett andelslags andelar och aktier har anslutits till värdeandelssystemet. Enligt 16 § 1 mom. i samma kapitel ansvarar andelslaget för att en medlems- och ägarförteckning hålls tillgänglig och att ge kopior av förteckningen. Till följd av ändringarna ska bestämmelsen om andelslagsförseelser i 1 mom. 1 punkten tillämpas också på sådana andelslag som hör till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar den föreslagna ändringen i 25 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

1.11 Lagen om handel med finansiella instrument

2 kap. **Börsverksamhet**

16 §. *Annan tillåten börsverksamhet.* Det föreslås att paragrafens 2 mom. ska ändras så att börsen inte längre ska kunna vara clearingorganisation. Ändringen beror på EU:s förordning om värdepapperscentraler, enligt vilken en värdepapperscentral har som obligatorisk uppgift att driva ett avvecklingssystem för värdepapper. Av denna anledning föreslås det att regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska slås ihop.

33 §. *Clearing och avveckling av transaktioner.* Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att den gällande lagens hänvisning till en clearingorganisation enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska ändras till en hänvisning till en värdepapperscentral.

34 §. *Handelsparterers rätt att välja värdepapperscentral.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att den gällande lagens hänvisning till en clearingorganisation enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska ändras till en hänvisning till en värdepapperscentral. En handelspart ska således ha rätt att för clearing och avvecklingen av transaktioner anlita också andra värdepapperscentraler än de värdepapperscentraler som en börs anlitar. Också i 3 mom. ska hänvisningarna till en clearingorganisation ändras till att avse en värdepapperscentral.

4 kap. **Multilaterala handelsplattformar**

6 §. *Clearing och avveckling av transaktioner.* Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att den gällande lagens hänvisning till en clearingorganisation enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska ändras till en hänvisning till en värdepapperscentral.

1.12 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

1 §. *Avgiftsskyldiga.* Det föreslås att hänvisningarna i 6 punkten i förteckningen i 1 mom. över avgiftsskyldigheten ändras så att de motsvarar de ändrade bestämmelserna i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

4 §. *Proportionell tillsynsavgift.* Det föreslås att clearingorganisationer stryks i förteckningen över avgiftsskyldiga. Ändringen beror på EU:s förordning om värdepapperscentraler, enligt vilken en värdepapperscentral har som obligatorisk uppgift att driva ett avvecklingssystem för värdepapper. Av denna anledning föreslås det att regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska slås ihop.

5 §. *Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift.* Det föreslås att paragrafen ändras så att grundavgift inte tas ut av clearingorganisationer. Ändringen beror på EU:s förordning om värdepapperscentraler, enligt vilken en värdepapperscentral har som obligatorisk uppgift att driva ett avvecklingssystem för värdepapper. Av denna anledning föreslås det att regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska slås ihop.

6 §. *Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga.* Det föreslås att clearingorganisationers holdingföretag stryks i förteckningen över avgiftsskyldiga. Ändringen beror på EU:s förordning om värdepapperscentraler, enligt vilken en värdepapperscentral har som obligatorisk uppgift att driva ett avvecklingssystem för värdepapper. Av denna anledning föreslås det att regleringen om värdepapperscentraler och clearingorganisationer i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska slås ihop.

1.13 Lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

1 §. *Avgiftsskyldighet.* I lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreslås bestämmelser om skyldighet för Verket för finansiell stabilitet att upprätta resolutionsplaner. Av denna orsak föreslås det i 1 mom. att värdepapperscentraler införs som sådana avgiftsskyldiga som avses i lagen.

4 §. *Proportionell förvaltningsavgift.* I 1 mom. införs en punkt om proportionell förvaltningsavgift för värdepapperscentraler. Den proportionella förvaltningsavgiften grundar sig på värdepapperscentralens omsättning. Värdepapperscentralen är med tanke på stabiliteten och systemrisken på finansmarknaden en betydande aktör, och den kan i vissa situationer bedriva kreditinstitutsverksamhet. Dessutom motsvarar upprättandet av dess resolutionsplan uppskattningsvis till sin arbetsmängd upprättandet av resolutionsplanen för ett medelstort kreditinstitut, varmed avgiftsbeloppet för värdepapperscentralen även ska motsvara den avgiftsnivå som fastställts för ett medelstort kreditinstitut.

5 §. *Grundavgift för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift.* Grundavgiften för värdepapperscentralers förvaltningsavgift motsvarar storleken för grundavgiften i 1 mom. i fråga om kreditinstitut och värdepappersföretag.

1.14 Lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. *Verket för finansiell stabilitet och dess verksamhetsområde.* Det föreslås att *1 mom.* ändras så att Verket för finansiell stabilitet på samma sätt som i 7 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet ska ha till uppgift att upprätta resolutionsplaner för värdepapperscentraler.

1.15 Lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Tillämpningsområde.* Till paragrafens fogas ett *nytt 5 mom.* där det föreskrivs om tillämpningen av lagen inte bara på kreditinstitut och värdepappersföretag utan också på upprättande av resolutionsplaner för värdepapperscentraler.

2 Ikraftträdande

EU:s förordning om värdepapperscentraler trädde i kraft den 17 september 2014 och medlemsstaterna ska samordna den nationella lagstiftningen med förordningen. Lagarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Propositionen ska lämnas till riksdagen i brådskande ordning, eftersom värdepapperscentralen ska ansöka om nytt verksamhetstillstånd med stöd av artikel 69.2 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Den tidpunkt då det ska ansökas om verksamhetstillstånd är beroende av ikraftträdandet av de tekniska standarder som antagits med stöd av artikel 17, 26, 45, 47 och 48 samt vid behov artikel 55 och 59 i förordningen om värdepapperscentraler. När propositionen lämnas till riksdagen är de tekniska standarderna under behandling i Europeiska kommissionen och de väntas träda i kraft under sommaren 2016. Då ska också den nationella lagstiftningen vara i kraft så att värdepapperscentralens ansökan om verksamhetstillstånd kan behandlas på det sätt som förutsätts i artikel 69.2 i EU:s förordning om värdepapperscentral. Därför föreslås lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2016.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I lagförslag 1 ska förhållandet till 124 § i grundlagen när det gäller de föreslagna uppgifterna för värdepapperscentralen bedömas. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 17/2012 rd bedömt att vissa av värdepapperscentralens uppgifter kan betraktas som sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen, även om värdepapperscentralen är en privaträttslig juridisk person som bedriver näringsverksamhet. Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. I sitt utlåtande beskrev utskottet att värdepapperscentralen fattar vissa beslut som i hög grad är jämförbara med förvaltningsbeslut och som gäller marknadsaktörernas rättigheter, skyldigheter och förmåner och hänvisade till att aktörerna kan få en del av besluten prövade av en myndighet och överklaga myndighetens beslut hos förvaltningsdomstolen. Enligt utskottet var det klart att uppgifterna uppfyllde kravet på ändamålsenlig skötsel enligt 124 § i grundlagen. Dessutom hänvisade utskottet till att man i speciella sammanhang inte alltid kan kräva att de allmänna förvaltningslagarna följs.

I denna proposition föreslås värdepapperscentralen inte få några nya uppgifter vars förhållande till 124 § i grundlagen måste bedömas. Det föreslås inte heller att uppgifter som hör till myndigheter överförs till värdepapperscentralen, utan kraven i 124 § i grundlagen kan tryggas även i framtiden genom att det förutsätts att värdepapperscentralernas verksamhet ska vara tillförlitlig, professionell och opartisk och tillsynen över att dessa förutsättningar uppfylls tillräcklig. Även om en del av värdepapperscentralens uppgifter efter det att EU:s förordning om värdepapperscentraler har trätt i kraft bestäms direkt med stöd av förordningen, som är direkt tillämplig, kommer den nationella lagen fortfarande att innehålla sådana bestämmelser som gäller värdepapperscentralens verksamhetstillstånd och fastställelse av stadgarna och med stöd av vilka tillförlitligheten i värdepapperscentralens verksamhet särskilt kan tryggas.

I lagförslag 1 ska förslagens förhållande till näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen bedömas. Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt och enligt 3 mom. får ingen avskedas från sitt arbete utan laglig grund. I det föreslagna 1 lagförslagets 2 kap. 4 § 1 mom. ska det föreskrivas att länkar mellan värdepapperscentraler och utländska värdepapperscentraler förutsätter Finansinspektionens tillstånd. Vid överföring av värdepapper från en värdepapperscentral till en annan är det ytterst viktigt att en myndighet innan en länk upprättas bedömer hur tillförlitlig länken är och vilka riskerna med den är. Näringsfriheten kränks inte av att länkarna är tillståndspliktiga, eftersom två viktiga rättsligt skyddade intressen skyddas med hjälp av myndighetsgodkännandet. Det första rättsligt skyddade intresset är att trygga den allmänna tillförlitligheten och säkerheten hos värdeandelssystemet och clearingverksamheten, eftersom länkarna innehåller gemensamma tekniska lösningar mellan värdepapperscentralerna. Ett säkert och tillförlitligt länksystem tryggar en fungerande verksamhet vid värdepapperscentralen. Genom tillståndsplikten tryggas egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen. Trots länkarna får skyddet av äganderätten för aktieägarnas del inte äventyras. Av denna orsak ska länkarna vara säkra i båda riktningarna.

I lagen finns det således godtagbara grunder för att begränsa den i 18 § i grundlagen avsedda grundläggande fri- och rättigheten.

I lagförslag 5 ska också förslagens förhållande till näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen bedömas. Det föreslagna 28 § 3 mom. i lagen om Finansinspektionen om att Finansinspektionen permanent kan förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i en värdepapperscentral eller att i övrigt höra till den högsta ledningen där, om personen i fråga upprepade gånger och allvarligt överträtt eller försummat de bestämmelser som avses i artikel 63.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, är problematiskt med tanke på den i grundlagen tryggade rätten till arbete och näringsfriheten, särskilt därför att förbudet inte har begränsats tidsmässigt.

Förbudet har dock begränsats så att det endast kan riktas mot vissa i lagen uttryckligen definierade personer i ledande ställning i enskilda bolag samt vissa i artikel 63.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler definierade gärningar och försummelser. Dessutom är förutsättningen för ett permanent förbud att överträdelserna till sin natur är allvarliga och upprepade.

Konsekvenserna av ett permanent förbud lindras med tanke på begränsning av näringsfriheten också av att en person som är föremål för förbudet har möjlighet att söka sig till andra uppgifter.

I lagen finns det således godtagbara grunder för att begränsa den i 18 § i grundlagen avsedda grundläggande fri- och rättigheten.

I lagförslag 5 ska också förslaget förhållande till integritetsskyddet enligt 10 § i grundlagen bedömas. Enligt 20 a § i lagen om Finansinspektionen ska Finansinspektionen trots sekretessbestämmelserna ha rätt att för uppfyllande av de samarbetsförpliktelser som avses i paragrafen få nödvändiga uppgifter av förundersöknings- och åklagarmyndigheter om förundersökning och rättegångsförfarande i fråga om de straffbestämmelser som föreskrivs i 8 kap. 11 och 12 § i lagen om värdeandelssystemet. Bestämmelser om rätten att få uppgifter ska finnas för uppfyllande av de samarbetsförpliktelser som fastställs i artikel 61.4 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Grundlagsutskottet har i sin tolkningspraxis i allmänhet fäst vikt vid det skydd för privatlivet som tryggas i 10 § i grundlagen och vid det skydd för personuppgifter som ingår i det, när det är fråga om en myndighets rätt att få uppgifter trots sekretessbestämmelserna. Detta skydd har särskilt lyfts fram när det varit fråga om känsliga uppgifter som bedömts beröra själva kärnan i skyddet för privatlivet (GrUU 3/2014 rd). Enligt 11 § i personuppgiftslagen (523/1999) är personuppgifter som gäller en brottslig gärning eller ett straff eller någon annan påföljd för ett brott känsliga personuppgifter som åtnjuter ett förhöjt skydd.

Myndigheternas rätt att få uppgifter och möjlighet att lämna ut uppgifter har enligt utskottet kunnat gälla behövliga uppgifter för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över uppgiftsinnehållet. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, har det krävts att det i lagstiftningen ingår ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (GrUU 10/2014 rd, s. 6/II, GrUU 19/2012 rd, s. 3—4 och GrUU 62/2010 rd, s. 4/I). Grundlagsutskottet har dock i sitt utlåtande GrUU 67/2002 rd bedömt att när förslagens bestämmelser om rätten att få och lämna ut uppgifter direkt anknyter till övervakningen av finansmarknaden kan det när det gäller bestämmelserna i ett sådant begränsat specialfall anses vara godtagbart att göra vissa avvikelser från utskottets allmänna tolkningslinjer. I lagen finns det således godtagbara grunder för att begränsa den i 10 § i grundlagen avsedda grundläggande fri- och rättigheten.

I lagförslag 13 ska förslaget förhållande till 81 § i grundlagen bedömas. I lagförslag 1 föreslås att det föreskrivs om värdepapperscentralens resolution (7 kap. i lagförslag 1). Som behörig myndighet föreslås Verket för finansiell stabilitet och det föreslås att verkets administrativa kostnader täcks med de avgifter som föreslås i lagförslag 13. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 35/2014 rd) bedömt lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet. I konstitutionell mening anses avgiften utgöra skatt och därför ska de föreslagna bestämmelserna granskas med avseende på 81 § 1 mom. i grundlagen. Enligt 81 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om de allmänna grunderna för storleken av avgifter utfärdas genom lag. Genom lagförslag 1 och 13 föreslås därmed i fråga om resolution bestämmelser om den behöriga myndigheten och dess rätt att ta ut en förvaltningsavgift för att täcka kostnaderna i anknytning till resolution. De föreslagna bestämmelserna bedöms vara i samklang med 81 § i grundlagen.

Utifrån det som anförts ovan bedöms att lagförslagen 1, 5 och 13 kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH DEFINITIONER

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på värdeandelssystemet och på bedrivande av clearingverksamhet i Finland.

Utöver bestämmelserna om värdeandelssystemet och clearingverksamhet i denna lag finns bestämmelser om värdepapperscentraler och clearingverksamhet i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012, nedan *EU:s förordning om värdepapperscentraler*.

Utöver bestämmelserna om centrala motparter i denna lag finns bestämmelser om centrala motparter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, nedan *EMIR-förordningen*.

På en värdepapperscentral och central motpart som har sitt säte i Finland tillämpas aktiebolagslagen (624/2006), om inte något annat följer av denna lag, EU:s förordning om värdepapperscentraler, EMIR-förordningen eller av annan lagstiftning som gäller värdepapperscentraler och clearingverksamhet.

2 §

Tillsyn

Efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den övervakas av Finansinspektionen. Bestämmelser om Finansinspektionen finns i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *värdeandelar* sådana aktier, andelar och andra rättigheter enligt 2 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012), andra finansiella instrument enligt 1 kap. 10 § i lagen om investeringstjänster (747/2012) och med dem jämförbara rättigheter samt andra värdepapper som har anslutits till värdeandelssystemet,
- 2) *värdeandelssystemet* ett integrerat informationssystem som omfattar i lagen om värdeandelskonton (827/1991) avsedda värdeandelskonton och förteckningar som hänför sig till dem,
- 3) *utländskt värdeandelssystem* ett system i EES-området som motsvarar värdeandelssystemet, eller ett system i ett tredjeland som motsvarar värdeandelssystemet,
- 4) *värdeandelsregister* ett register som förs av en värdepapperscentral i Finland över värdeandelskonton, över värdeandelar som registrerats på värdeandelskonton och över rättigheter och skyldigheter som hänför sig till värdeandelskonton och värdeandelar,
- 5) *värdepapperscentral* ett finländskt aktiebolag som har ett i denna lag avsett tillstånd att sköta de uppgifter som en värdepapperscentral har,
- 6) *utländsk värdepapperscentral* ett bolag som har fått tillstånd enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler att sköta de uppgifter som en värdepapperscentral har i en EES-stat och ett bolag som är en värdepapperscentral som fått tillstånd i ett tredjeland och som erkänts i enlighet med artikel 25 i EU:s förordning om värdepapperscentraler,
- 7) *central motpart* en organisation enligt artikel 2.1 i EMIR-förordningen,
- 8) *clearingmedlem* en organisation som med stöd av artikel 2.1.19 och 2.1.43 i EU:s förordning om värdepapperscentraler har beviljats rätt att överföra transaktioner med och andra överlåtelser av finansiella instrument till clearing i avvecklingssystem,
- 9) *clearingverksamhet* avräkning av förpliktelser vid handel med finansiella instrument eller avveckling av förpliktelser enligt artikel 2.1.7 i EU:s förordning om värdepapperscentraler,
- 10) *kontoförvaltare* en sådan part till en värdepapperscentral som värdepapperscentralen har beviljat rätt att göra registreringar i värdeandelsregister,
- 11) *utläggning på entreprenad* åtgärder vilka vidtas i samband med en värdepapperscentralers verksamhet och som innebär att någon annan producerar en sådan funktion eller tjänst för centralen som denna annars själv skulle ha utfört,
- 12) *EES-stat* en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 13) *den som sköter förvaltarregistrering* en organisation som i stället för värdeandelsägaren antecknas i den ägarförteckning som avses i 4 kap. 3 §,
- 14) *aktieägarförteckning* en förteckning enligt 3 kap. 15 § 1 mom. i aktiebolagslagen,
- 15) *part* en deltagare enligt artikel 2.1.19 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

4 §

Samarbete och informationsutbyte mellan myndigheter

Finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen ska utbyta information i syfte att sköta sina myndighetsuppgifter enligt denna lag och EU:s förordning om värdepapperscentraler.

AVDELNING II

EN VÄRDEPAPPERSCENTRALS, EN CENTRAL MOTPARTS, EN CLEARING-MEDLEMS OCH EN KONTOFÖRVALTARES VERKSAMHET

2 kap.

En värdepapperscentralers verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter

1 §

Verksamhetstillstånd och inledande av en värdepapperscentralers verksamhet

Verksamhet som värdepapperscentral eller drift av avvecklingssystem kräver verksamhetstillstånd.

Finansministeriet är den tillståndsmyndighet som avses i artikel 11.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd för en värdepapperscentral och om förfarandet för beviljande av verksamhetstillstånd finns i artiklarna 16–21 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Utöver det som föreskrivs i EU:s förordning om värdepapperscentraler ska det till ansökan om verksamhetstillstånd fogas tillräckliga redogörelser för fördelningen av eventuella förluster från clearingverksamheten och för hur förlustrisker ska täckas. En värdepapperscentral får bedriva clearingverksamhet och dessutom under de förutsättningar som anges i verksamhetstillståndet vara verksam som clearingmedlem.

Värdepapperscentralen ska ha sitt säte i Finland.

Bestämmelser om anförande av besvär på den grunden att finansministeriet inte inom föreskriven tid har meddelat beslut om verksamhetstillstånd finns i 8 kap. 8 § 2 mom.

Innan ett ärende som gäller verksamhetstillstånd avgörs ska finansministeriet begära yttranden om ansökan av Finlands Bank och Finansinspektionen.

Finansministeriet har efter att ha hört sökanden rätt att förena verksamhetstillståndet med sådana begränsningar och villkor för värdepapperscentralens affärsverksamhet som gäller anknutna tjänster enligt avsnitt B i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler eller som är nödvändiga för tillsynen eller för stabiliteten på finansmarknaden.

En värdepapperscentral får, om inte något annat följer av tillståndsvillkoren, inleda sin verksamhet omedelbart när verksamhetstillstånd har beviljats och värdepapperscentralens regler har fastställts. Om verksamhetstillstånd har beviljats ett bolag under bildning, får verksamheten inledas efter det att bolaget har registrerats.

2 §

Verksamhetstillstånd för europabolag

Verksamhetstillstånd för bedrivande av verksamhet som värdepapperscentral ska beviljas också ett sådant europabolag som avses i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 om stadga för europabolag, nedan *europabolagsförordningen*, om bolaget har beviljats motsvarande tillstånd i en annan EES-stat och har för avsikt att flytta sitt säte till Finland i enlighet med artikel 8 i den förordningen. Finansministeriet ska begära yttrande om tillståndsansökan av den myndighet som övervakar värdepappersmarknaden i staten i fråga. En flyttning av sätet får inte registreras förrän verksamhetstillstånd har beviljats. Detsamma gäller när ett europabolag bildas genom fusion så att det övertagande bolaget med säte i en annan stat registreras som europabolag i Finland.

3 §

En värdepapperscentralers uppgifter

En värdepapperscentral förvaltar det värdeandelssystem som avses i denna lag.
Om en värdepapperscentral bedriver sådan verksamhet som avses i avsnitt C i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler, ska den ha koncession för kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen (610/2014).

4 §

Tillstånd som Finansinspektionen beviljar

Finansinspektionen beviljar värdepapperscentraler tillstånd enligt artikel 48 i EU:s förordning om värdepapperscentraler att upprätta länkar till utländska värdepapperscentraler.
Dessutom beviljar Finansinspektionen värdepapperscentraler tillstånd att på entreprenad lägga ut de huvudtjänster som avses i avsnitt A i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler.

5 §

Ekonomiska verksamhetsförutsättningar och aktieförvärv

Bestämmelser om värdepapperscentralers ekonomiska verksamhetsförutsättningar finns i artikel 47 i EU:s förordning om värdepapperscentraler och bestämmelser om aktieförvärv i artikel 27.7 i den förordningen.
Vad som i de bestämmelser som det hänvisas till i 1 mom. föreskrivs om aktieförvärv i en värdepapperscentral tillämpas också på företag som i enlighet med 2 kap. 4 § i värdepappersmarknadslagen har bestämmande inflytande i värdepapperscentralen (*en värdepapperscentral holdingföretag*).

6 §

Flyttning av en värdepapperscentralers säte inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om en värdepapperscentral har för avsikt att flytta sitt säte till en annan EES-stat i enlighet med artikel 8 i europabolagsförordningen, ska den efter att ha anmält förslaget för registrering utan dröjsmål sända Finansinspektionen en kopia av det förslag om flyttning som avses i artikel 8.2 och den redogörelse som avses i artikel 8.3 i den förordningen.
Registermyndigheten får inte utfärda intyg enligt 9 § 5 mom. i lagen om europabolag (742/2004), om Finansinspektionen innan tillstånd enligt 2 mom. i den paragrafen beviljats har meddelat registermyndigheten att värdepapperscentralen inte har iakttagit bestämmelserna om flyttning av säte eller bestämmelserna om avslutande av verksamheten i Finland. Tillstånd får beviljas tidigare än en månad från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig flyttning av sätet.

7 §

En värdepapperscentralers deltagande i fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om en värdepapperscentral deltar i en gränsöverskridande fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får registermyndigheten inte utfärda intyg över fusionen

enligt 4 § 3 mom. i lagen om europabolag eller 16 kap. 26 § 4 mom. i aktiebolagslagen eller över delningen enligt 17 kap. 25 § 4 mom. i aktiebolagslagen, om Finansinspektionen innan tillstånd beviljats har meddelat registermyndigheten att värdepapperscentralen inte har iakttagit bestämmelserna om fusion eller delning eller om avslutande av verksamheten i Finland. Tillstånd får beviljas tidigare än en månad från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. eller 17 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig fusionen, delningen eller flyttning av sätet i samband med att ett europabolag bildas.

8 §

Organisering av en värdepapperscentralers verksamhet

Bestämmelser om organisering av en värdepapperscentralers verksamhet finns i artikel 26 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Utöver det som bestäms om identifiering av intressekonflikter i artikel 26 i den förordningen ska en värdepapperscentral framför allt beakta sådana konfliktsituationer som kan påverka en tillförlitlig skötsel av värdepapperscentralens tillsynsuppgift enligt 13 § i detta kapitel.

När en värdepapperscentral fullgör uppgifter enligt denna lag ska förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003) inte tillämpas på dess verksamhet. På den som hör till centralens förvaltningsorgan eller är anställd av centralen tillämpas då inte heller bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

9 §

Tryggande av clearingverksamheten

En värdepapperscentral ska fortlöpande täcka sina åtaganden i clearingverksamheten genom att kräva säkerheter av clearingmedlemmarna.

En värdepapperscentral ska ha en clearingfond, om clearingverksamheten på det sätt som avses i lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) sköter nettning av betalnings- och leveransförpliktelser i fråga om värdepapper. Clearingfonden får användas för att täcka förluster i clearingverksamheten och för att uppfylla de förpliktelser som värdepapperscentralen eller en clearingmedlem har till följd av clearingverksamheten, om dessa inte uppfylls av värdepapperscentralen eller clearingmedlemmen själv. De clearingmedlemmar som deltar i nettningen ska göra inbetalningar till clearingfonden. På fondens förvaltning, stadgar och medelsförvaltning och på återbetalning av dess avkastning och medel tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om en värdepapperscentralers registreringsfond, om den fondens stadgar och medelsförvaltning och om återbetalning av dess avkastning och medel. Fonden får i värdepapperscentralens balansräkning särredovisas i det egna kapitalet. Till clearingfonden ska medel överföras på det sätt som anges i fondens stadgar och värdepapperscentralens regler eller, om fonden särredovisas i värdepapperscentralens balansräkning, i bolagsordningen. Värdepapperscentralens bolagsstämma kan besluta att ett visst belopp av det fria egna kapital som balansräkningen utvisar ska överföras till clearingfonden. I värdepapperscentralens regler kan det dessutom bestämmas att clearingmedlemmarna ska avsätta medel till fonden. Clearingfondens medel får återbetalas till clearingmedlemmarna eller användas för vinstutdelning endast med Finansinspektionens tillstånd eller när värdepapperscentralen upplöses.

En värdepapperscentral kan för att trygga sin verksamhet träffa avtal med clearingmedlemmarna om delning av eventuella förluster i clearingverksamheten. En clearingmedlems ansvar

kan i ett sådant avtal inskränkas till endast en del av clearingverksamheten. En övre gräns kan sättas för en clearingmedlems ansvar.

För ett avtal om delning av förluster krävs finansministeriets fastställelse. Innan avtalet fastställs ska finansministeriet begära yttranden av Finlands Bank och Finansinspektionen. En clearingmedlem kan helt eller delvis ersätta ett avtal om delning av förluster genom en försäkring eller garanti som tryggar clearingverksamheten.

Värdepapperscentralens kapitalbas, ett eventuellt förlustdelningsavtal, centralens clearingfond och de för värdepapperscentralen ställda säkerheterna, tecknade försäkringarna, givna garantier och andra förhandsåtgärder för att trygga clearingverksamheten ska sammantagna vara tillräckliga för att trygga en tillförlitlig clearingverksamhet.

10 §

Internationellt samarbete

Utöver de anslutningar mellan en värdepapperscentral och andra marknadsinfrastrukturer som anges i artiklarna 48, 50, 51 och 53 i EU:s förordning om värdepapperscentraler ska värdepapperscentralen bedriva samarbete med deponeringsinstitut för värdepapper och förvaringsinstitut.

Värdepapperscentralen ska föra de konton och förteckningar som behövs för det internationella samarbetet i värdeandelsregistret. Bestämmelser om samarbetet ska finnas i värdepapperscentralens regler.

11 §

En värdepapperscentralens bindningar

En betydande bindning mellan en värdepapperscentral och någon annan juridisk person eller en fysisk person får inte hindra en effektiv tillsyn över värdepapperscentralen. En effektiv tillsyn får inte heller hindras av sådana bestämmelser och administrativa föreskrifter som i ett tredjeland ska tillämpas på fysiska eller juridiska personer med sådana bindningar.

Förändringar som efter det att ett verksamhetstillstånd beviljats sker i de uppgifter om bindningar som uppgetts i tillståndsansökan ska omedelbart anmälas till Finansinspektionen.

Med betydande bindningar avses i denna paragraf det som föreskrivs i 5 kap. 12 § i kreditinstitutslagen.

12 §

Värdepapperscentralens beredskap

Värdepapperscentralen ska säkerställa att uppgifterna i värdeandelssystemet kan förvaras så störningsfritt som möjligt också under undantagsförhållanden. Detta ska ske genom tillräckligt omfattande informationssystem i Finland eller genom andra arrangemang som är tillräckliga för att verksamheten inte ska avbrytas, genom deltagande i beredskapsplanering på finansmarknaden och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden och genom andra motsvarande åtgärder.

Om kraven i 1 mom. förutsätter åtgärder som klart avviker från verksamhet som kan anses vara sedvanlig för en värdepapperscentral och om åtgärderna medför väsentliga merkostnader, kan kostnaderna ersättas ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992).

13 §

Värdepapperscentralens tillsynsuppgift

En värdepapperscentral ska ordna tillräcklig och tillförlitlig tillsyn för att säkerställa att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt värdepapperscentralens regler iakttas inom värdeandelssystemet och clearingverksamheten.

En värdepapperscentral ska informera Finansinspektionen om förfaranden som uppenbart strider mot bestämmelser eller föreskrifter som avses i 1 mom. eller mot värdepapperscentralens regler, om inte förfarandet omedelbart rättas till eller situationen reder upp sig på något annat sätt. Finansinspektionen ska dock alltid informeras om förfaranden som har inneburit väsentliga eller upprepade överträdelser av bestämmelserna, föreskrifterna eller reglerna.

Kontoförvaltare och andra som anlitar värdepapperscentralens tjänster ska på begäran ge värdepapperscentralen de specificerade uppgifter som värdepapperscentralen behöver för att uppfylla tillsynsplikten enligt denna paragraf.

14 §

En värdepapperscentralers regler

Bestämmelser om en värdepapperscentralers regler finns i artiklarna 26.4 och 43 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Förutom det som anges i de bestämmelser som nämns i 1 mom. ska i reglerna finnas bestämmelser åtminstone om

- 1) regler och principer för informationsutbyte mellan värdepapperscentralen, kontoförvaltarna och clearingmedlemmarna samt om identifikationssignum för värdeandelar och rättshavare och om övriga gemensamma rutiner inom värdeandelssystemet,
- 2) kontoförvaltarens och clearingmedlemmarnas minimiöppettider,
- 3) förfarandet vid utredning av fel och oklarheter inom registreringsverksamheten,
- 4) data- och registersäkerhetsrutiner som kontoförvaltarna ska iakttä och om förvaring av kontoförvaltarens beslutsdokument eller kopior av dem,
- 5) beviljande av rätt att vara verksam som kontoförvaltare och som clearingmedlem och vilka uppgifter som ska lämnas i ansökan om detta,
- 6) hur och på vilka grunder en sökande godkänns som kontoförvaltare och clearingmedlem och rättigheterna återkallas,
- 7) fullgörande av värdepapperscentralens lagstadgade tillsynsuppgifter,
- 8) hur behörigheten att meddela beslut som kompletterar reglerna fördelar sig mellan styrelsen och verkställande direktören,
- 9) hur reglerna ändras och ändringarna anmäls,
- 10) vilka typer av värdepapperstransaktioner eller andra transaktioner som clearingverksamheten ska omfatta,
- 11) hur och när clearingverksamheten ordnas,
- 12) hur förpliktelser till följd av värdepapperstransaktioner eller andra transaktioner ska avräknas i clearingverksamheten,
- 13) tidpunkten då en förpliktelse enligt 12 punkten ska anses vara anmäld till clearing,
- 14) på vilket sätt värdepapperscentralen svarar för att förpliktelser enligt 12 punkten uppfylls,
- 15) hur en förpliktelse enligt 12 punkten ska uppfyllas,
- 16) hur värdepapperscentralens likviditet tryggas,
- 17) hur de säkerheter för clearingverksamheten som avses i 9 § ska ställas,
- 18) hur förlustrisken i clearingverksamheten ska täckas,
- 19) hur clearingverksamheten ska ordnas vid störningar eller när en clearingmedlem åsidosätter sina förpliktelser inom clearingverksamheten,

- 20) hur clearingmedlemmarna svarar för clearingverksamheten,
- 21) vilka särskilda krav som ställs på en organisation som är ombud för en clearingmedlem,
- 22) vilka närmare krav som ställs på en organisation som i samband med värdepapperstransaktioner avräknar förpliktelser som avvecklas i avvecklingssystemet,
- 23) hur värdepapperscentralen kan bedriva clearingverksamhet med avtal om värdepapperslån och avtal om återköp av värdepapper eller i sin verksamhet netta förpliktelser i enlighet med lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem,
- 24) vilken stats lag som ska tillämpas på clearingverksamheten.

15 §

Fastställelse av en värdepapperscentralers regler

Finansministeriet fastställer på ansökan en värdepapperscentralers regler. Reglerna ska fastställas, om de är förenliga med denna lag och om det utifrån inkommen utredning kan anses vara sannolikt att de tryggar en tillförlitlig organisering av värdepapperscentralens verksamhet och av clearingverksamheten samt förvaltningen av värdeandelssystemet.

En ansökan om fastställelse av regler ska avgöras inom tre månader från det att den mottagits eller, om den är bristfällig, från det att sökanden har lämnat in de handlingar och utredningar som behövs för att avgöra saken. Beslut ska dock alltid fattas inom sex månader från det att ansökan mottagits. Innan reglerna fastställs ska finansministeriet begära yttranden av Finlands Bank och Finansinspektionen. Om Finlands Bank ger ett negativt yttrande om frågor som hör till dess lagstadgade uppgifter, får reglerna inte fastställas till denna del.

För att stärka förtroendet för värdeandelssystemet och clearingverksamheten eller av andra synnerligen vägande skäl kan finansministeriet besluta att de regler som det fastställt ska ändras eller kompletteras. Innan finansministeriet meddelar ett sådant beslut ska det begära yttranden av Finlands Bank och Finansinspektionen.

Om ett viktigt allmänt intresse kräver att det ordnas clearingverksamhet och om clearingverksamhetens regler eller en ändring av dem inte har fastställts på grund av att ansökan har avslagits eller av någon annan orsak, kan finansministeriet bestämma hur clearingverksamheten ska ordnas.

Kontoförvaltare och clearingmedlemmar ska förbinda sig att följa värdepapperscentralens regler. Den som emitterar en värdeandel ska förbinda sig att följa värdepapperscentralens regler innan värdeandelen på ansökan av emittenten kan anslutas till värdeandelssystemet.

16 §

Privata transaktioner

En värdepapperscentral ska vidta tillräckliga åtgärder i syfte att förhindra att personer med inflytande vid centralen genomför privata transaktioner, om detta kan orsaka intressekonflikter eller om personerna i fråga har insiderinformation som avses i värdepappersmarknadslagen eller konfidentiell information om emittenter eller clearingmedlemmar eller om deras transaktioner. Åtgärder ska vidtas i syfte att säkerställa informationens konfidentialitet.

En värdepapperscentral ska bevara information om privata transaktioner. Centralen ska varje år rapportera till Finansinspektionen hur den har övervakat efterlevnaden av bestämmelserna, föreskrifterna och värdepapperscentralens interna anvisningar om privata transaktioner och vilka åtgärder den har vidtagit när bestämmelserna, föreskrifterna eller anvisningarna inte iakttagits.

På personer med inflytande i värdepapperscentraler och på deras privata transaktioner tillämpas vad som i 7 kap. 11 § i lagen om investeringstjänster föreskrivs om personer med inflytande i ett värdepappersföretag och om deras privata transaktioner.

17 §

Skyldighet att göra insideranmälan

En insider enligt 2 mom. vid en värdepapperscentral ska med iakttagande av 18 § till det insiderregister som avses i 19 § lämna en *insideranmälan* om uppgifter som gäller

1) aktier som är föremål för handel på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform i Finland, eller

2) sådana finansiella instrument vars värde bestäms utifrån aktier som avses i 1 punkten

Med *insider* vid en värdepapperscentral avses

1) medlemmarna och suppleanterna i en värdepapperscentralens styrelse och förvaltningsråd, värdepapperscentralens verkställande direktör och dennes ställföreträdare samt värdepapperscentralens revisorer, revisorssuppleanter och den huvudansvariga revisorn för revisionssammanslutningen,

2) andra anställda hos värdepapperscentralen än de som avses i 1 punkten och som på grund av sin ställning eller sina uppgifter regelbundet har tillgång till insiderinformation om aktier eller finansiella instrument som avses i 1 mom.

18 §

Insideranmälan

En insider vid en värdepapperscentral ska göra insideranmälan inom fjorton dagar från det att han eller hon utnämns till ett uppdrag enligt 17 § 2 mom.

I insideranmälan ska nämnas

1) omyndig vars intressebevakare insidern är,

2) organisationer och stiftelser där insidern eller en omyndig som avses i 1 punkten direkt eller indirekt har bestämmande inflytande,

3) insiderns samt en i 1 punkten avsedd omyndigs och en i 2 punkten avsedd organisations eller stiftelses innehav av aktier och sådana finansiella instrument vars värde bestäms utifrån aktierna i fråga, när de i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform.

En insider ska medan uppdraget pågår inom sju dagar underrätta värdepapperscentralen om

1) förvärv och avyttringar av sådana aktier och finansiella instrument som avses i 2 mom. 3 punkten, då förändringen i innehavet uppgår till minst 5 000 euro,

2) andra förändringar i uppgifter som avses i denna paragraf.

De uppgifter som avses i 2 mom. 2 och 3 punkten behöver inte uppges till den del de gäller bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag som avses i 28 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009), ideella föreningar, ekonomiska föreningar eller sådana organisationer som drivs utan vinstsyfte. Om en organisation bedriver regelbunden handel med finansiella instrument, ska emellertid uppgifter om denna organisation lämnas.

I anmälan ska ingå de uppgifter som behövs för att identifiera personen, organisationen eller stiftelsen i fråga samt uppgifter om aktierna och övriga finansiella instrument.

Om aktier eller finansiella instrument som avses i 2 mom. 3 punkten har anslutits till värdeandelssystemet kan värdepapperscentralen organisera ett förfarande som gör det möjligt att hämta uppgifterna ur värdeandelssystemet. I så fall behövs inga separata anmälningar.

19 §

Värdepapperscentralens insiderregister

Värdepapperscentralen ska föra ett register över insideranmälningar som avses i 18 § (*värdepapperscentralens insiderregister*), av vilket det för varje insider framgår de aktier och fi-

nansiella instrument som ägs av insidern, en omyndig som avses i 18 § 2 mom. 1 punkten och av en organisation eller stiftelse som avses i 18 § 2 mom. 2 punkten och som är av det slag som nämns i momentet samt specificerade förvärv och avyttringar.

Om anmälningar görs i enlighet med 18 § 6 mom. kan värdepapperscentralens insiderregister till denna del bildas av uppgifter från värdeandelssystemet.

Förvaltningen av värdepapperscentralens insiderregister ska organiseras på ett tillförlitligt sätt. De uppgifter som registrerats i registret ska bevaras i fem år efter registreringen. Var och en har rätt att mot ersättning av kostnaderna få utdrag och kopior ur registret. Fysiska personers personbeteckning och adress och andra fysiska personers än insiderns namn är dock inte offentliga.

Värdepapperscentralen ska varje år rapportera till Finansinspektionen om förvaltningen av insiderregistret, om övervakningen av anmälningsskyldigheten för insider vid värdepapperscentralen och om vilka åtgärder värdepapperscentralen har vidtagit om bestämmelserna, föreskrifterna eller värdepapperscentralens interna anvisningar inte iakttagits.

20 §

Revision

Bestämmelser om revision av värdepapperscentraler finns i artikel 26.6 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Utöver det som föreskrivs i artikel 26 ska minst en av värdepapperscentralens revisorer vara en CGR-revisor enligt 1 kap. 2 § 3 punkten i revisionslagen (1141/2015) eller en revisions-sammanslutning enligt 5 punkten i den paragrafen.

21 §

Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om identifiering och förebyggande av intressekonflikter för att värdepapperscentralen ska kunna sköta sin tillsynsuppgift enligt 13 §.

Finansinspektionen får dessutom utfärda närmare föreskrifter om transaktioner enligt 16 § 1 mom., om rapporter och rapporteringen till Finansinspektionen enligt 16 § 2 mom., om innehållet i insideranmälningar enligt 18 § och hur de ska göras, om innehållet i värdepapperscentralens insiderregister enligt 19 § och hur uppgifterna ska registreras, om rapporter och rapporteringen till Finansinspektionen enligt 19 § 4 mom. samt om hur sådana rapporter som avses i 22 § 1 mom. ska göras och om hur de ska behandlas hos värdepapperscentralen. Föreskrifterna ska i tillämpliga delar motsvara sådana föreskrifter som med stöd av 7 kap. 23 § 1 mom. 5 punkten och 2 mom. i den paragrafen i lagen om investeringstjänster meddelas värdepappersföretag.

22 §

Rapportering om överträdelser

En värdepapperscentral ska ha rutiner som ska iakttas för att dess anställda internt genom en oberoende kanal ska kunna rapportera misstankar om överträdelse av bestämmelserna om värdepapperscentraler. Personuppgifterna för rapportören och för den som är föremål för rapporten är sekretessbelagda, om inte något annat föreskrivs i lag.

Värdepapperscentralen ska bevara de behövliga uppgifterna enligt 1 mom. Uppgifterna ska avföras fem år efter rapporteringen, om de inte fortfarande behövs för en brottsutredning, en anhängig rättegång eller en myndighetsundersökning eller för att trygga de rättigheter som rapportören eller den som är föremål för rapporten har. Behovet av fortsatt bevarande ska undersökas senast tre år efter den föregående undersökningen av behovet. En anteckning ska göras om undersökningen.

En registrerad person som är föremål för en rapport har inte rätt till insyn i de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. Dataombudsmannen får på begäran av den registrerade kontrollera att sådana uppgifter om den registrerade som avses i 1 och 2 mom. är lagenliga.

Värdepapperscentralen ska vidta lämpliga och tillräckliga åtgärder för att skydda rapportörer.

23 §

Verksamhetstillstånd för och tillsyn över centrala motparter

Finansministeriet är den myndighet enligt artikel 22.1 i EMIR-förordningen som beviljar verksamhetstillstånd för finländska centrala motparter. Bestämmelser om Finansinspektionens ställning som behörig myndighet som övervakar centrala motparter verksamhet finns i 50 d § i lagen om Finansinspektionen. Bestämmelser om villkor och förfaranden för beviljande av verksamhetstillstånd för centrala motparter finns i artiklarna 14—21 i EMIR-förordningen.

24 §

Centrala motparter verksamhet

Bestämmelser om centrala motparter verksamhet finns i EMIR-förordningen.

25 §

Avtal för en eventuell insolvens hos den centrala motpartens clearingmedlem

Avtal enligt artikel 48 i EMIR-förordningen om överföring av tillgångar och kontrakt som tillhör kunder hos en central motparts clearingmedlem till en annan clearingmedlem kan verkställas trots konkurs, företagssanering, temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet och andra med dessa jämförbara förfaranden som gäller den förstnämnda clearingmedlemmen.

26 §

Tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel på en central motpart

Vad som i 15 § föreskrivs om fastställelse av en värdepapperscentralers regler, i 16 § om privata transaktioner, i 17—19 § om insideranmälan och insiderregister, i 20 § 2 mom. om revision och i 21 § om Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter tillämpas på en finländsk central motpart.

3 kap.

Clearingmedlemmar och kontoförvaltare

1 §

Beviljande av rätt att vara verksam som clearingmedlem

Bestämmelser om beviljande och återkallelse av rätten att vara verksam som clearingmedlem finns i artikel 33 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

Värdepapperscentralen ska bevilja finska staten, Finlands Bank och börser rätt att vara verksam som clearingmedlem. Denna rätt ska även beviljas sådana tillhandahållare av investeringstjänster

- 1) som har fast driftställe i Finland,
- 2) som uppfyller de krav som ställs på clearingmedlemmar i denna lag, i bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den och i värdepapperscentralens regler om clearingverksamhet,
- 3) vars deltagande i clearingverksamheten inte är ägnat att äventyra tillförlitligheten i denna verksamhet eller i värdepapperscentralens övriga verksamhet, och
- 4) vars aktiekapital, andelskapital eller något annat motsvarande kapital uppgår till minst 730 000 euro.

Rätt att vara verksam som clearingmedlem ska dessutom beviljas

- 1) sådana utländska tillhandahållare av investeringstjänster som av en myndighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har beviljats auktorisation motsvarande sådant verksamhetstillstånd som krävs av en tillhandahållare av investeringstjänster i Finland, när den utländska tillhandahållaren saknar fast driftställe i Finland och uppfyller förutsättningarna i 1 mom. 2—5 punkten,
- 2) sådana centrala motparter som uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom. 2—5 punkten, samt
- 3) utländska värdepapperscentraler.

På de villkor som finansministeriet bestämmer får värdepapperscentralen bevilja rätt att vara verksam som clearingmedlem till också andra finländska och utländska företag som uppfyller villkoren i 1 mom. 2—5 punkten och som har tillräckliga förutsättningar när det gäller kapitaltäckning och riskhantering. De villkor som finansministeriet bestämmer ska förutsätta att det sökande företaget lämnar värdepapperscentralen utredningar som i tillämpliga delar motsvarar de utredningar som enligt 3 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster och den förordning som finansministeriet utfärdat med stöd av den ska fogas till ett värdepappersföretags ansökan om verksamhetstillstånd.

Innan finansministeriet fattar beslut om att bestämma villkoren enligt 3 mom. ska det begära yttrande av Finlands Bank och Finansinspektionen.

2 §

Skyldighet att ansöka om rätt att vara verksam som clearingmedlem

En sådan central motpart som i samband med värdepapperstransaktioner avräknar förpliktelser som regelbundet avvecklas i det avvecklingssystem som värdepapperscentralen driver och vars verksamhet väsentligt kan komma att påverka finansmarknadens stabilitet, ska hos värdepapperscentralen ansöka om rätt att vara verksam som clearingmedlem.

3 §

Tryggande av clearingmedlemmars ställning

En värdepapperscentral ska se till att clearingmedlemmarna inte löper risk att i värdepapperscentralens verksamhet förlora en prestation utan att få någon motprestation. En värdepapperscentral får inte uppfylla förpliktelser till följd av värdepapperstransaktioner eller överlåtelser gentemot en clearingmedlem utan att förvissa sig om att denna har uppfyllt sina egna förpliktelser i samband med värdepapperstransaktioner eller överlåtelser.

En värdepapperscentral får för clearingverksamheten i eget namn öppna clearingkonto i Finlands Bank, en utländsk centralbank, en inlåningsbank, ett utländskt kreditinstitut eller dess filial för in- och utbetalningar av prestationer till och från clearingmedlemmar och deras kunder. De medel som finns på ett sådant konto tillhör inte värdepapperscentralen, och denna ska i sin bokföring hålla medlen åtskilda från sina egna medel. Värdepapperscentralen ska i realtid registrera vem de medel som finns på kontot tillhör.

4 §

Clearingmedlemmars kontrollskyldighet

Clearingmedlemmar ska genom överföring av besittningsrätten till värdepapper, genom förvaring av kundmedel i enlighet med 9 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster, genom registrering som avses i 9 eller 16 § i lagen om värdeandelskonton eller annars tillräckligt omsorgsfullt förvissa sig om att betalnings- eller leveransförpliktelser efter värdepapperstransaktioner eller andra överlåtelser kan uppfyllas i enlighet med värdepapperscentralens regler.

Bestämmelser om skadeståndsskyldighet finns i 8 kap. 4 §.

5 §

Värdepapperscentralens och clearingmedlemmens panträtt

Som säkerhet för sådana förpliktelser i anslutning till värdepapperstransaktioner som fastställts i enlighet med värdepapperscentralens regler och som en clearingmedlem har lämnat till clearing har värdepapperscentralen panträtt i värdeandelar som efter transaktionen har registrerats på ett i 16 § i lagen om värdeandelskonton avsett kommissionskonto som förs för en värdepapperscentral, clearingmedlem eller tillhandahållare av investeringstjänster. Värdepapperscentralen får panträtt, om den har betalat för värdeandelarna eller övertagit ansvaret för betalningen.

En clearingmedlem har som säkerhet för förpliktelser i anslutning till uppdrag som avser värdeandelarna panträtt i egna värdeandelar eller i kunders värdeandelar som har registrerats på ett kommissionskonto som förs för en tillhandahållare av investeringstjänster som clearingmedlemmen företräder, förutsatt att clearingmedlemmen har betalat för värdeandelarna.

Om det i samma värdeandelar samtidigt finns panträtt enligt både 1 och 2 mom., får den som innehar en rättighet som avses i 1 mom. sin fordran betald före den som innehar en rättighet som avses i 2 mom.

Om en i 1 eller 2 mom. nämnd förpliktelse som gäller pantsatt egendom åsidosätts, får panthavaren omvandla egendomen till pengar för att clearingen ska kunna genomföras. Om den pantsatta egendomen består av värdepapper eller finansiella instrument som är föremål för handel på en reglerad marknad, kan värdepapperen eller de finansiella instrumenten omvandlas till pengar på en reglerad marknad eller multilateral handelsplattform. Vid omvandlingen är det också annars möjligt att avvika från vad som i lag föreskrivs om begränsningar i pant-

havarens rätt, om inte avvikelsen oskäligt äventyrar pantägarrens, gäldenärens eller de övriga borgenärernas intressen. En clearingmedlem har rätt att omvandla pantsatt egendom till pengar också om en tillhandahållare av investeringstjänster som inte är clearingmedlem åsidosätter sina förpliktelser till följd av transaktioner som ska avräknas och avvecklas.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om värdeandelar som registrerats på kommissionskonton tillämpas också på sålda och köpta värdepapper och finansiella instrument som har överlämnats till en värdepapperscentral eller en clearingmedlem för clearing och avveckling.

6 §

Beviljande av rätt att vara verksam som kontoförvaltare

En värdepapperscentral ska bevilja finska staten, Finlands Bank och centralbankerna i andra EES-stater, samt sådana börser, centrala motparter och utländska värdepapperscentraler som avses i lagen om handel med finansiella instrument (748/2012) rätt att vara verksam som kontoförvaltare. Rätt att vara verksam som kontoförvaltare ska beviljas även sådana tillhandahållare av investeringstjänster och clearingmedlemmar

- 1) vars planerade verksamhet uppfyller de tekniska krav som verksamheten ställer,
- 2) som med beaktande av tidigare verksamhet eller av någon annan orsak med fog kan anses uppfylla kraven på juridisk sakkunskap och etisk standard,
- 3) vars planerade verksamhet inte äventyrar värdeandelsystemets och värdeandelsregistrets tillförlitlighet och ändamålsenlighet,
- 4) vars aktiekapital, andelskapital eller något annat motsvarande kapital uppgår till minst 730 000 euro, och
- 5) som uppfyller övriga krav i värdepapperscentralens regler.

Värdepapperscentralen ska dessutom bevilja sådana utländska tillhandahållare av investeringstjänster som uppfyller kraven enligt 1 mom. och som av en myndighet i någon annan EES-stat har beviljats auktorisation som motsvarar det verksamhetstillstånd som krävs av tillhandahållare av investeringstjänster i Finland rätt att vara verksam som kontoförvaltare.

Värdepapperscentralen får bevilja en organisation som handlar för andras räkning rätt att vara verksam som kontoförvaltare, om organisationen uppfyller de krav som ställs i 1 mom. Kontoförvaltaren får lägga ut sin verksamhet på entreprenad också till en organisation som inte är en sådan kontoförvaltare som avses i denna paragraf.

På de villkor som finansministeriet bestämmer får värdepapperscentralen bevilja andra stater, centralbanker i andra stater än EES-stater, organisationer som avses i 2 kap. 10 § och andra utländska organisationer som uppfyller kraven enligt 1 mom. rätt att vara verksam som kontoförvaltare.

På de villkor som finansministeriet bestämmer får värdepapperscentralen bevilja också andra organisationer som uppfyller kraven enligt 1 mom. 1, 3 och 5 punkten rätt att vara verksam som kontoförvaltare. I sådana fall får organisationen rätt att göra registreringar i värdeandelsregistret endast för egen räkning. Innan finansministeriet fattar beslut om att bestämma villkoren enligt 3 mom. ska det begära yttrande av Finlands Bank och Finansinspektionen.

I de villkor som finansministeriet bestämmer enligt 4 och 5 mom. ska det förutsättas att ägarna till ett företag som ansöker om rätt att vara verksam som kontoförvaltare är tillförlitliga. På bedömningen av tillförlitligheten tillämpas 3 kap. 4 § i lagen om investeringstjänster.

7 §

Avgörande av ärenden som gäller beviljande av rätt att vara verksam som kontoförvaltare

Värdepapperscentralen ska avgöra ansökningar om rätt att vara verksam som kontoförvaltare inom en månad från mottagandet av ansökan. Om värdepapperscentralen under denna tid

ber sökanden om tilläggsutredning, ska tidsfristen räknas från den dag då centralen tar emot utredningen.

Värdepapperscentralen ska iaktta opartiskhet när den beviljar rätt att vara verksam som kon-
toförvaltare.

Värdepapperscentralen ska utan dröjsmål delge Finansinspektionen sina beslut om rätt att
vara verksam som kon-
toförvaltare. En organisation som ansöker om rätt att vara verksam som
kon-
toförvaltare har rätt att inom 30 dagar efter att ha fått del av värdepapperscentralens beslut
hänskjuta beslutet till Finansinspektionen för behandling. Finansinspektionen ska meddela
värdepapperscentralen att ärendet har hänskjutits till Finansinspektionen.

8 §

Återkallelse av rätt att vara verksam som kon- toförvaltare

Värdepapperscentralen ska återkalla rätten att vara verksam som kon-
toförvaltare, om kon-
toförvaltaren inte längre uppfyller alla de förutsättningar för godkännande som anges i 6 §
1 mom. 1—4 punkten eller om Finansinspektionen så beslutar för att stärka förtroendet för
värdeandelssystemet eller av något annat särskilt vägande skäl.

Värdepapperscentralen kan återkalla rätten att vara verksam som kon-
toförvaltare eller in-
skränka den, om

1) kon-
toförvaltaren i sin verksamhet väsentligen har brutit mot lag, mot bestämmelser eller
föreskrifter som utfärdats med stöd av lag, mot villkor eller begränsningar i beslutet om rätt att
vara verksam som kon-
toförvaltare eller mot värdepapperscentralens regler,

2) kon-
toförvaltaren inte har haft någon verksamhet på sex månader,

3) kon-
toförvaltarens verksamhet eller en del av den inte har inletts inom tolv månader från
det att rätten beviljats, eller

4) det i ansökningsskedet har lämnats väsentligen felaktiga eller bristfälliga uppgifter om
omständigheter som är av avgörande betydelse för kon-
toförvaltarens verksamhet.

När rätten har återkallats ska kon-
toförvaltarens registreringsverksamhet utan dröjsmål börja
bedrivas av värdepapperscentralen. Värdepapperscentralen ska utan dröjsmål se till att kon-
toförvaltarens registreringsverksamhet avslutas.

Värdepapperscentralen ska utan dröjsmål delge Finansinspektionen sitt beslut om återkal-
lelse av rätten att vara verksam som kon-
toförvaltare. En kon-
toförvaltare vars rätt har återkal-
lats har rätt att inom 30 dagar från att ha fått del av värdepapperscentralens beslut hänskjuta
beslutet till Finansinspektionen. Även om värdepapperscentralens beslut har hänskjutits till
Finansinspektionen för behandling är det i kraft tills vidare, om inte Finansinspektionen beslu-
tar något annat eller om inte något annat föreskrivs om saken någon annanstans. Finansin-
spektionen ska meddela värdepapperscentralen att ärendet har hänskjutits till Finansinspekt-
ionen.

9 §

Begränsning av kon- toförvaltares verksamhet

Värdepapperscentralen kan i stället för att återkalla rätten att vara verksam som kon-
toförvaltare begränsa kon-
toförvaltarens verksamhet, om detta kan anses vara en tillräcklig åtgärd.

Värdepapperscentralen kan för viss tid begränsa en kon-
toförvaltares verksamhet, om oskick-
lighet eller oaktsamhet har konstaterats i verksamheten eller om det är uppenbart att kon-
toför-
valtarens verksamhet äventyrar värdeandelssystemets eller värdeandelsregistrets stabilitet eller
investera-
nas intressen.

Vad som i 8 § 4 mom. föreskrivs om beslut om återkallelse av rätten att vara verksam som
kon-
toförvaltare tillämpas även på beslut om begränsning av en kon-
toförvaltares verksamhet.

10 §

Värdepapperscentralen som kontoförvaltare

En värdepapperscentral kan vara verksam som kontoförvaltare för ett värdeandelskonto.

11 §

Tillämpning av procedurbestämmelserna om investeringstjänster på clearingmedlemmar och kontoförvaltare

Vad som föreskrivs om hantering av intressekonflikter i 7 kap. 10 § i lagen om investeringstjänster och om privata transaktioner i 11 § i det kapitlet, om värdepappersföretags skyldighet att särredovisa kundmedel i 9 kap 1 § och om orderhantering i 10 kap. 7 § i den lagen tillämpas också på clearingmedlemmar och kontoförvaltare.

Vad som i 14 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen föreskrivs om den skyldighet att göra anmälan om marknadsmissbruk som gäller för tillhandahållare av investeringstjänster och i 16 kap. 3 § om skadeståndsskyldighet tillämpas också på clearingmedlemmar och kontoförvaltare.

12 §

Finansinspektionens behörighet att utfärda föreskrifter

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om i 11 § 1 mom. avsedda

- 1) förfaranden vid hantering av intressekonflikter,
- 2) privata transaktioner,
- 3) förfarandet vid hantering av order.

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om särredovisning av kundmedel på i 3 § 2 mom. avsedda konton som värdepapperscentralen har öppnat och om tryggnad av kundernas ställning inom clearingverksamheten samt om innehållet i sådana anmälningar om marknadsmissbruk som avses i 11 § 2 mom. och om hur anmälningarna ska göras.

AVDELNING III

VÄRDEANDELSSYSTEMET

4 kap.

Värdeandelssystemet, förvaltarregistrering samt registreringsfond och clearingfond

1 §

Värdeandelar

För värdeandelar utfärdas inte aktiebrev, skuldebrev eller andra sådana värdepapper över rättigheters existens och innehåll. Värdeandelar numreras inte.

Vad som i denna lag eller någon annanstans i lag föreskrivs om värdepapper tillämpas också på värdeandelar.

2 §

Värdeandelskonton

Värdeandelar samt rättigheter och begränsningar som gäller värdeandelar ska registreras på värdeandelskonton som förs i värdeandelsregistret. Bestämmelser om värdeandelskonton finns i lagen om värdeandelskonton.

Vad som i denna lag eller någon annanstans i lag föreskrivs om utfärdande och överlåtelse av värdepapper tillämpas också på registrering av värdeandelar på värdeandelskonton.

3 §

Förteckningar

I en värdepapperscentral ska för varje emittents räkning föras aktieägarförteckningar och andra motsvarande emittentbaserade ägarförteckningar över ägarna till följande värdeandelar som hör till värdeandelssystemet:

- 1) en aktie eller någon annan andel i ett företags eget kapital eller över därtill ansluten rätt till utdelning, ränta eller annan avkastning eller rätt till teckning,
- 2) en kombination av rättigheter som nämns i 1 punkten och 2 mom. 1 punkten,
- 3) en fondandel eller en därmed jämförbar andel i ett fondföretag.

I en värdepapperscentral ska det föras förteckningar över ägarna till följande värdeandelar som hör till värdeandelssystemet:

- 1) en andel i ett obligationslån eller någon därmed jämförlig gäldenärsförbindelse eller en till den andelen eller förbindelsen ansluten rätt till ränta eller annan avkastning,
- 2) en rätt till köp eller försäljning av rättigheter som avses i 1 punkten och 1 mom. 1 och 2 punkten,
- 3) någon annan rätt än de i 1 eller 2 mom. nämnda som baserar sig på ett avtal eller en förbindelse.

Värdepapperscentralen ska också föra en förteckning över antalet sådana värdeandelar som avses i 2 mom.

4 §

Förvaltarregistrering

Om en värdeandel har registrerats på ett förvaltningskonto enligt 5 a § i lagen om värdeandelskonton eller på ett kommissionskonto enligt 16 § i den lagen, ska i en förteckning enligt 3 § i detta kapitel i stället för ägaren antecknas den som sköter förvaltarregistreringen. Den som sköter förvaltarregistreringen kan antecknas i förteckningen i stället för ägaren också när värdeandelen ägs av en utlänning eller av en utländsk organisation eller stiftelse. Förvaltarregistreringen kan skötas av kommissionskontots innehavare eller av värdepapperscentralen, en kontoförvaltare eller någon annan i 5 a § 3 mom. i lagen om värdeandelskonton avsedd organisation som kan få rätt att inneha ett förvaltningskonto.

Med stöd av förvaltarregistrerade aktier eller andra värdeandelar enligt 3 § 1 mom. kan inga andra rättigheter som värdeandelsägare göras gällande mot emittenten än rätten att lyfta medel, omvandla eller byta ut värdeandelar och delta i emissioner av aktier och andra värdeandelar.

Den som sköter förvaltarregistreringen ska på begäran meddela Finansinspektionen namnet på värdeandelarnas verkliga ägare, om detta är känt, och hur många värdeandelar ägaren innehar. Om den verkliga ägarens namn inte är känt ska den som sköter förvaltarregistreringen lämna motsvarande uppgifter om ett ombud som handlar på ägarens vägnar och överlämna ombudets skriftliga försäkran om att värdeandelarnas verkliga ägare inte är en finsk fysisk person, organisation eller stiftelse. Uppgifter om värdeandelar som avses i 3 § 1 mom. ska på begäran lämnas också till emittenten. Ett institut som avses i 2 kap. 10 § och som handlar på ägarens vägnar är emellertid inte skyldigt att ge en skriftlig försäkran, om det är fråga om värdeandelar som avses i 3 § 2 mom.

5 §

Registreringsfond

För att se till att kontoförvaltares skadeståndsansvar enligt lagen om värdeandelskonton fullgörs ska värdepapperscentralens styrelse inrätta en fond (*registreringsfonden*).

6 §

Sekundärt ansvar för skador som ska ersättas av kontoförvaltare

Om en kontoförvaltare inte kan fullgöra sin skadeståndsskyldighet enligt lagen om värdeandelskonton, har den skadelidande rätt till ersättning ur registreringsfonden. Registreringsfonden har då rätt att kräva att den kontoförvaltare som är skadeståndsskyldig ersätter fonden för betalningen till den skadelidande.

7 §

Garantiavgifter

Kontoförvaltarna ska betala in garantiavgifter till registreringsfonden. I registreringsfondens stadgar kan det föreskrivas att finska staten, andra stater, Finlands Bank och utländska centralbanker inte behöver betala garantiavgifter. Garantiavgifter ska betalas tills fondens kapital uppgår till minst 0,0048 procent av den genomsnittliga summan av det verkliga värdet på de värdeandelar som under de senaste fem åren har förvarats inom värdeandelssystemet, dock till minst 20 miljoner euro.

Kontoförvaltarna ska betala in garantiavgifter tills varje avgiftsskyldig kontoförvaltares andel av avgifterna, enligt vad som bestäms i registreringsfondens stadgar, motsvarar kontoförvaltarens andel av de ansvarsförbindelser som fonden ska täcka. Garantiavgifterna ska baseras på antalet registreringar i värdeandelssystemet, på registreringsbeloppen i euro och på de förvarade värdeandelarnas verkliga värde. Samma beräkningsgrund ska tillämpas på varje kategori av avgiftsskyldiga kontoförvaltare som nämns i registreringsfondens stadgar.

Med avvikelse från 1 mom. ska en kontoförvaltare som blir medlem i registreringsfonden efter det att fondens kapital har uppnått det minimibelopp som anges i 1 mom. betala in 1,5 procent av fondens minimikapital som förskott på garantiavgiften när medlemskapet börjar. Förskottet på garantiavgiften ska räknas kontoförvaltaren till godo när dennas garantiavgift bestäms i enlighet med 8 §.

8 §

Garantiavgifterna och registreringsfondens medelsförvaltning

Registreringsfonden bestämmer halvårsvis i enlighet med sina stadgar det minsta belopp som ska insamlas till registreringsfonden genom garantiavgifter och storleken på varje avgiftsskyldig kontoförvaltares garantiavgift.

Registreringsfondens penningmedel ska placeras på ett säkert sätt som garanterar fondens likviditet. Avkastningen på registreringsfondens penningmedel ska läggas till fondens kapital efter det att de nödvändiga kostnaderna för fondens förvaltning har dragits av från avkastningen. Registreringsfondens penningmedel får inte placeras i fastigheter eller i sådana aktier eller andra värdepapper som ensamma eller tillsammans med andra värdepapper medför rätt att besitta en viss lägenhet eller del av en fastighet.

En kontoförvaltare som har betalat in garantiavgift har rätt att byta ut en såsom garantiavgift inbetald tillgångspost mot en annan på det sätt som anges i registreringsfondens stadgar. I så fall får den avgiftsskyldiges andel av avgifterna dock inte minska.

Om registreringsfondens kapital, efter det att ersättning betalats till skadelidande eller efter det att återbetalning gjorts enligt 15 § 2 mom., underskrider det minimibelopp som anges i 7 § 1 mom., ska kapitalet inom tre månader från ersättningen eller återbetalningen åter ökas till minimibeloppet.

Registreringsfonden får uppta kredit på det sätt som anges i stadgarna, om dess egna medel inte räcker för att täcka fondens ansvarsförbindelser.

9 §

Registreringsfondens stadgar och förvaltning

Registreringsfondens stadgar fastställs av finansministeriet på ansökan. Finansministeriet ska begära yttrande om fastställande av stadgarna av Finlands Bank och Finansinspektionen.

Av stadgarna ska framgå

- 1) fondens namn och hemort,
- 2) grunderna för bestämmande av de garantiavgifter som tas ut och överförs till fonden,
- 3) förfarandet för att öka totalbeloppet av de garantiavgifter som tas ut och överförs till fonden och förfarandet för att bestämma de avgiftsskyldiga kontoförvaltarens garantiavgifter,
- 4) tillgångsposter som utöver kontanter kan godtas som garantiavgifter samt principerna för värdering av dessa poster,
- 5) förfarandet vid betalning av ersättningar ur fonden,
- 6) huvudprinciperna för placering av fondens tillgångar och för fondens upplåning,
- 7) grunderna för utbetalning av fondens årliga avkastning och för återbetalning av fondens medel till kontoförvaltare som är skyldiga att betala in garantiavgifter,
- 8) fondens räkenskapsperiod,
- 9) antalet godkända revisorer eller revisionssammanslutningar som ska väljas för fonden, hur de väljs och deras mandatperiod,
- 10) hur stadgarna ändras och hur ändringar anmäls.

Fonden förvaltas av värdepapperscentralens styrelse med iakttagande av vad som bestäms om förvaltningen i fondens stadgar.

10 §

Registreringsfondens betalningsskyldighet

Om en kontoförvaltare inte har betalat en skadelidandes klara och ostridiga ersättningsfordran i enlighet med lagen om värdeandelskonton, kan den skadelidande anmäla detta till Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska inom 21 dagar från en anmälan enligt 1 mom. eller från att på något annat sätt ha blivit upplyst om saken besluta huruvida registreringsfonden ska betala den skadelidandes fordringar. En förutsättning för att registreringsfonden ska åläggas betalningsskyldighet är att orsaken till den uteblivna betalningen av en fordran som avses i 1 mom. är att kontoförvaltaren har blivit försatt i konkurs, undergår företagssanering eller annars enligt Finansinspektionens bedömning inte endast tillfälligt är insolvent samt att det finns tillräcklig utredning om saken.

Finansinspektionen ska underrätta registreringsfonden, kontoförvaltaren, finansministeriet och värdepapperscentralen om sitt beslut enligt 2 mom.

För att Finansinspektionens beslut enligt 2 mom. ska kunna verkställas och för att beslut om ersättningar till enskilda skadelidande ska kunna fattas, ska kontoförvaltaren vid behov lämna registreringsfonden och Finansinspektionen uppgifter om alla innehavare av registrerade rättigheter och deras fordringar enligt 1 mom.

11 §

Fordringar som ersätts

En och samma skadelidande betalas ersättning ur registreringsfonden upp till ett belopp som motsvarar den skadelidandes ersättningsfordran på en och samma kontoförvaltare, dock högst 25 000 euro. Registreringsfonden är skyldig att betala högst 10 miljoner euro i ersättning för skador i samband med ett och samma skadefall.

Fysiska personer betalas ersättning ur registreringsfonden före andra skadelidande.

Den skadelidandes ersättning ska räknas enligt det verkliga värdet den dag då Finansinspektionen fattade sitt beslut enligt 10 § 2 mom. eller den dag då kontoförvaltarens insolvens konstaterades, beroende på vilken dag som infaller tidigare. Ersättning betalas till skadelidande som har full rätt till de fordringar som kontoförvaltaren innehar. Om flera gemensamt har rätt till ersättningen, ska vars och ens andel beaktas när den skadelidandes ersättning räknas ut.

Sådana tillgångar som har förvärvats genom brott för vilket den skadelidande eller dennas representant har dömts till straff för penningtvätt i enlighet med 32 kap. 6§ i strafflagen (39/1889), grov penningtvätt i enlighet med 7 §, stämpling till grov penningtvätt i enlighet med 8 §, penningtvätt av oaktsamhet i enlighet med 9 § eller penningtvättsförseelse i enlighet med 10 § i det kapitlet kan inte ersättas ur registreringsfonden.

12 §

Utbetalning av ersättningar

Registreringsfonden ska betala skadelidandes fordringar utan obefogat dröjsmål, dock inom tre månader från Finansinspektionens beslut enligt 10 § 2 mom. Om kontoförvaltaren före ett beslut enligt 10 § 2 mom. har försatts i likvidation eller konkurs eller undergår företagssanering, räknas tidsfristen från likvidations-, konkurs- eller saneringsbeslutet. Dröjsmålsränta enligt 4 § i räntelagen (633/1982) ska betalas på ersättningsskulden räknat från den dag då Finansinspektionen fattade sitt beslut enligt 10 § 2 mom. i denna lag.

Finansinspektionen kan av särskilda skäl med högst tre månader förlänga den tid inom vilken registreringsfonden ska betala skadelidandes fordringar. Trots en eventuell förlängning ska registreringsfonden emellertid betala ersättning utan dröjsmål, om en senare betalning vore oskäligen från ersättningstagarens synpunkt.

Om registreringsfonden inte ersätter en skadelidandes fordran inom den tid som anges i 1 eller 2 mom., får den skadelidande en fordran som denne har rätt att kräva ut av registreringsfonden.

Om en skadelidande eller dennes representant är åtalad för ett brott som nämns i 11 § 4 mom., får registreringsfonden trots 1 och 2 mom. skjuta upp betalningen till dess att en domstol har avgjort ärendet.

13 §

Registreringsfondens informationsskyldighet

Registreringsfonden ska skriftligen informera den berörda kontoförvaltarens alla kunder om Finansinspektionens beslut enligt 10 § 2 mom. Dessutom ska fonden genom en offentlig kungörelse meddela vilka åtgärder skadelidande ska vidta för att trygga sina fordringar. Kungörelsen ska också publiceras i de största dagstidningarna på de officiella språken inom kontoförvaltarens verksamhetsområde.

Registreringsfonden kan bestämma en tidsfrist på minst sex månader inom vilken skadelidande ska vidta åtgärder för att trygga sina fordringar. Fonden får emellertid inte till följd av att den tidsfrist som satts ut har överskridits vägra betala ersättning till en skadelidande som av något tvingande skäl inte har kunnat bevaka sin fordringsrätt inom utsatt tid.

14 §

Clearingfond

Bestämmelser om en värdepapperscentralers skyldighet att bilda en clearingfond finns i 2 kap. 9 § 2 mom.

Registreringsfonden och clearingfonden kan med finansministeriets tillstånd, i syfte att främja en rationell och effektiv förvaltning av tillgångarna, sammanslås till en enda fond. Sammanslagningen får inte minska värdepapperscentralens risktäckningskapacitet, och fonderingsskyldigheten för de institut som ska betala in garantiavgifter till fonderna får inte öka jämfört med läget före sammanslagningen.

15 §

Registreringsfondens avkastning och återbetalning av medel

Den garantiavgiftsandel som en kontoförvaltare betalat in kan anses höra till kontoförvaltarens tillgångar. Kontoförvaltaren har emellertid inte rätt att kräva avskiljande av sin andel av registreringsfonden och inte heller rätt att överlåta den till någon annan i andra fall än de som avses i 2 mom.

Om den verksamhet som ligger till grund för fonderingsskyldigheten avslutas, ska registreringsfonden på kontoförvaltarens begäran i enlighet med stadgarna återbetala den relativa andel av fondtillgångarna som kontoförvaltaren har betalat till fonden. Återbetalningen kan göras tidigast tre år efter det att den verksamhet som fonderingsskyldigheten grundat sig på avslutats.

Skadelidande rättsinnehavares ersättningsfordringar som har uppkommit på grund av en kontoförvaltares verksamhet skyddas av registreringsfonden till dess att garantiavgifterna har återbetalats. Den andel som ska återbetalas räknas inte som fondens kapital och kan således inte användas till betalning av ersättningsfordringar som uppkommit efter det att kontoförvaltarens verksamhet avslutats.

16 §

Hänskjutande av ärenden till Finansinspektionen

Kontoförvaltare har rätt att hänskjuta beslut som registreringsfonden har fattat med stöd av denna lag till Finansinspektionen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

5 kap.

Anslutning av värdepapper och finansiella instrument till värdeandelssystemet.

1 §

Värdeandelar som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler

Bestämmelser om anslutning till värdeandelssystemet av överlåtbara värdepapper som har upptagits till handel eller handlas på handelsplatser finns i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

På anslutning av placeringsfondandelar till värdeandelssystemet ska i övrigt tillämpas 10 kap. i lagen om placeringsfonder (48/1999).

I en värdepapperscentralers regler kan det bestämmas att också andra finländska aktiebolags aktier än de som avses i 1 mom. kan anslutas till värdeandelssystemet. På anslutningsförfarandet tillämpas då detta kapitel och 6 kap. Värdepapperscentralens regler ska innehålla närmare bestämmelser om förfarandet vid anslutningen. En aktie eller andel som ensam eller tillsammans med andra aktier eller andelar medför rätt att besitta en viss lägenhet eller del av en fastighet får dock inte anslutas till värdeandelssystemet.

2 §

Andra värdeandelar än de som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler

Värdepapperscentralen kan på ansökan av en emittent godkänna att andra värdepapper eller finansiella instrument än värdepapper, som avses i 1 § ansluts till värdeandelssystemet. Före beslutet ska centralen underrätta Finlands Bank om saken, om ansökan är av betydelse med tanke på bankens lagstadgade uppgifter.

Värdepapperscentralen ska i sitt beslut ange den tidpunkt från vilken värdepapper eller finansiella instrument kan anslutas till värdeandelssystemet. I sitt beslut kan centralen bestämma närmare om vilka uppgifter som ska registreras i systemet och om hur registreringen av uppgifter ska ske i fråga om den tidpunkt då värdepapperen eller de finansiella instrumenten ansluts till systemet. Före beslutet ska värdepapperscentralen kontrollera att emittenten i ett avtal som denna har ingått med en eller flera kontoförvaltare eller på något annat sätt har säkerställt att alla ägare till värdepapperen eller de finansiella instrumenten har möjlighet att få sin rätt registrerad i värdeandelssystemet.

De som äger värdepapperen eller de finansiella instrumenten eller deras företrädare kan från den tidpunkt som avses i 2 mom. hos den kontoförvaltare som emittenten anvisat ansöka om

registrering av äganderätten. Sökanden ska överlåta värdepapperen eller de finansiella instrumenten till konförfvaltaren och visa sin rätt enligt lagen om skuldebrev (622/1947) eller sin därmed jämförbara rätt att förfoga över värdepapperen eller de finansiella instrumenten. Konförfvaltaren ska med iakttagande av lagen om värdeandelskonton registrera värdepapperen eller de finansiella instrumenten på det värdeandelskonto som sökanden anvisat.

De värdepapper och finansiella instrument som överlåts till en konförfvaltare ska förse med en anteckning om att de har anslutits till värdeandelssystemet.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om finansiella instrument gäller också i 1 kap. 3 § 1 punkten avsedda rättigheter som kan jämföras med finansiella instrument.

3 §

Andra utländska värdepapper än de som avses i artikel 3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler

Värdepapperscentralen kan till värdeandelssystemet ansluta andra utländska värdepapper än sådana som avses i 1 § eller rättigheter som hänför sig till eller baserar sig på dessa värdepapper och som hanteras i ett utländskt system. Värdepapper eller rättigheter som hänför sig till de värdeandelar som ansluts ska inom det utländska systemet registreras på värdepapperscentralens konto enligt avtal mellan värdepapperscentralen och det utländska institutet eller hållas åtskilda för värdeandelsägarna på något annat sätt. De anslutna värdeandelarna ska sammanlagt motsvara de värdepapper eller rättigheter som det utländska institutet håller åtskilda. Värdeandelarna kan anslutas till värdeandelssystemet trots vad som i denna lag och i lagen om värdeandelskonton föreskrivs om emittenter. Värdepapperscentralens regler ska innehålla bestämmelser om anslutningsförfarandet.

Värdepapperscentralen kan på ansökan av emittenten godkänna att utländska värdepapper eller rättigheter som hänför sig till eller baserar sig på dem ansluts till värdeandelssystemet. Om det för värdeandelar som ska anslutas har utfärdats bevis som inte makuleras i samband med anslutningen, ska värdepapperscentralen förvissa sig om att bevisen inte sätts i omlopp samtidigt som värdeandelarna. Detsamma gäller rättigheter som hänför sig till eller baserar sig på utländska värdepapper och som ansluts till värdeandelssystemet. Innan utländska värdepapper ansluts till värdeandelssystemet ska värdepapperscentralen kunna förvissa sig om att anslutningen och hanteringen av värdeandelarna kan ske utan att det äventyrar tillförlitligheten och ändamålsenligheten i värdeandelssystemets funktion eller investerarskyddet. Värdepapperscentralens regler ska innehålla bestämmelser om anslutningsförfarandet.

4 §

Emissionskonto

När värdeandelar ansluts till värdeandelsregistret ska ett emissionskonto öppnas.

På emissionskontot ska samma uppgifter antecknas som enligt lag ska anges på värdepapper som utfärdas för värdeandelarna samt antalet värdeandelar som emitterats. För värdeandelar som avses i 4 kap. 3 § 2 mom. 1 punkten ska på emissionskontot dessutom antecknas förfalldagar, eventuell lånesäkerhet, låneränta eller eventuell annan kompensation som ska betalas för lånet, återbetalningsvillkor och andra väsentliga lånevillkor.

För värdeandelar som avses i 3 § 1 mom. ska på emissionskontot antecknas det antal som ansluts till värdeandelssystemet, värdeandelarnas utländska identifikationssignum och vilka typer av rättigheter värdeandelarna avser, uppgifter om det i 2 kap. 10 § avsedda utländska institut där värdeandelens underliggande värdepapper eller rättigheter som hänför sig till eller baserar sig på dem förvaras och uppgifter om emittenten.

5 §

Avförande av värdepapper och finansiella instrument från värdeandelssystemet

En värdepapperscentral kan på ansökan av emittenten avföra värdepapper och finansiella instrument från värdeandelssystemet, om värdepapperens och de finansiella instrumentens rättsinnehavares rättigheter inte därigenom äventyras.

En värdepapperscentral kan på eget initiativ avföra värdepapper och finansiella instrument från värdeandelssystemet, om emittenten är insolvent eller väsentligen har åsidosatt sina åtaganden i fråga om värdeandelssystemet eller av något annat jämförbart och synnerligen vägande skäl. En förutsättning är dessutom att värdepapperens och de finansiella instrumentens rättsinnehavares rättigheter inte äventyras till följd av att värdepapperen och de finansiella instrumenten avförs.

Värdepapperscentralen ska innan värdepapperen eller de finansiella instrumenten avförs från värdeandelssystemet för Finansinspektionen lägga fram en utredning om att de förutsättningar som avses ovan i denna paragraf är uppfyllda. Värdepapperen och de finansiella instrumenten får avföras från värdeandelssystemet, om inte Finansinspektionen inom tre månader efter att utredningen lades fram meddelar att den motsätter sig att de avförs.

Värdepapperscentralens regler ska innehålla närmare bestämmelser om hur värdepapper och finansiella instrument avförs från värdeandelssystemet.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om finansiella instrument gäller på motsvarande sätt rättigheter som enligt 1 kap. 3 § 1 punkten kan jämföras med finansiella instrument.

6 kap.

Aktier och andelar som hör till värdeandelssystemet

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på aktiebolag och andelslag som är registrerade enligt finsk lag och vars aktier och andelar hör till värdeandelssystemet.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om huruvida ett aktiebolags och andelslags aktier och andelar hör till värdeandelssystemet tillämpas också på aktier och andelar som har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Om aktierna eller andelarna har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem, avses i denna lag med det nämnda värdeandelskontot ett sådant konto som tillhandahålls genom en tjänst enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till EU:s förordning om värdepapperscentraler.

2 §

Avtal med en utländsk värdepapperscentral om utlämnande av uppgifter om aktieägare och andelsägare till myndigheter

Aktiebolag och andelslag ska för att trygga fullgörandet av myndigheternas lagstadgade uppgifter ingå avtal med en utländsk värdepapperscentral med stöd av vilket värdepapperscentralen, en organisation som hör till samma koncern eller en part till värdepapperscentralen utan dröjsmål ska lämna bolaget eller andelslaget de uppgifter om aktieägare och andelsägare som avses i 3 kap. 15 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller 4 kap. 14 § 2 mom. i lagen om andelslag (421/2013).

Aktiebolaget eller andelslaget ska på förhand ge in det i 1 mom. avsedda avtalet till Finansinspektionen för kännedom.

3 §

Registrering av rättigheter

Ett bolag och andelslag ska se till att aktieägaren eller andelsägaren hos en part till värdepapperscentralen kan kräva registrering av sin rätt, när ett beslut enligt 3 kap. 14 a § i aktiebolagslagen eller 4 kap. 13 a § i lagen om andelslag, om att bolagets eller andelslagets aktier eller andelar hör till värdeandelssystemet har registrerats och anmälningstiden har börjat löpa. Rätten ska registreras på ett sådant av värdepapperscentralen godkänt sätt som innebär att sambandet mellan varje aktie eller andel och registreringen på värdeandelskontot kan utredas.

Om ett aktie- eller andelsbrev har utfärdats över en aktie eller en andel, ska aktie- eller andelsägaren överlämna aktie- eller andelsbrevet till värdepapperscentralens part. Bolaget eller andelslaget ska se till att parten till värdepapperscentralen på aktie- eller andelsbrevet antecknar att aktierna eller andelarna har anslutits till värdeandelssystemet.

Panthavare och andra rättsinnehavare kan anmäla sina rättigheter för registrering på aktieägarens eller andelsägarens värdeandelskonto. Bolaget eller andelslaget ska se till att aktien eller andelen och innehavarens rätt utifrån en behövlig utredning av sökanden kan registreras på ett värdeandelskonto som öppnas i aktieägarens eller andelsägarens namn, om aktieägaren eller andelsägaren inte har något värdeandelskonto. Pantsättningen kan i detta fall registreras utan kontoinnehavarens skriftliga samtycke.

4 §

Verkan av anmälningstidens utgång

När anmälningstiden har gått ut kan de rättigheter som en aktieägare eller andelsägare har i bolaget eller andelslaget inte utövas, om rätten inte har registrerats i värdeandelssystemet enligt 3 §.

5 §

Aktier som registreras på gemensamt konto

Bolaget eller andelslaget ska senast vid anmälningstidens utgång öppna ett gemensamt värdeandelskonto för de aktieägares eller andelsägares räkning i fråga om vilka det inte inom anmälningstiden har krävts att rättigheterna ska bli registrerade i värdeandelssystemet.

6 §

Vänteförteckning

Då ett bolag eller ett andelslag bildas eller nya aktier eller andelar emitteras ska den som har rätt till en aktie eller en andel inte antecknas i aktieägarförteckningen eller i medlems- och ägarförteckningen, utan i en särskild förteckning (*vänteförteckning*) som förs av bolagets eller andelslagets styrelse, till dess att bolaget eller andelslaget och aktien eller andelen har registrerats samt aktien eller andelen i andelslaget har betalats till fullo. I anslutning till förvärvaren ska i förteckningen göras anteckning om betalning för aktien eller andelen.

Om en aktie är föremål för en sådan lösningsrätt som avses i 3 kap. 7 § i aktiebolagslagen eller om det krävs samtycke enligt 3 kap. 8 § i den lagen för förvärv av aktien, ska ett förvärv som har anmälts för införande i aktieägarförteckningen i stället antecknas i vänteförteckningen tills det har utretts att lösningsrätten inte utnyttjas eller tills samtycke har getts. På sådana aktier tillämpas 3 kap. 7 § 4 mom. och 8 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

Om överlåtelse av en aktie eller en andel har begränsats med stöd av lagen om andelslag eller andelslagets stadgar, ska förvärv som anmälts för införande i medlems- och ägarförteckningen i stället antecknas i vänteförteckningen, tills det har utretts att lösningsrätten inte utnyttjas, att samtycke ges eller att den som förvärvar en andel antas som medlem. På sådana aktier tillämpas 4 kap. 6 § 4 mom. och 7 § 4 mom. i lagen om andelslag.

7 §

Avförande av aktier och andelar ur värdeandelssystemet

Om en aktie eller en andel är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder som har noterats på värdeandelskontot, får aktien eller andelen inte avföras från värdeandelssystemet utan att denna rätt har antecknats i aktieägarförteckningen eller i medlems- eller ägarförteckningen eller utan att det samtidigt utfärdas ett aktie- eller andelsbrev, vars besittningsrätt överförs på panthavaren eller utsökningmyndigheten.

AVDELNING IV

ÅTERHÄMTNING OCH RESOLUTION AV VÄRDEPAPPERSCENTRALER

7 kap.

Återhämtning och resolution av värdepapperscentraler

1 §

Resolutionsmyndighet

Myndighetsuppgifterna vid planering av resolution av en värdepapperscentral enligt detta kapitel hör till Verket för finansiell stabilitet enligt lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014), nedan *verket*, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014), nedan *resolutionslagen*.

2 §

Skyldighet att upprätta en återhämtningsplan

Bestämmelser om en värdepapperscentralers skyldighet att upprätta en återhämtningsplan finns i artikel 22.2 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

3 §

Skyldighet att upprätta en resolutionsplan

Verket ska efter att det har hört finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen upprätta en resolutionsplan för värdepapperscentralen i enlighet med artikel 22.3 i EU:s förordning om värdepapperscentraler. Finlands Bank och Finansinspektionen ska bistå verket vid upprättandet av resolutionsplanen.

I resolutionsplanen ska anges alternativa sätt när det gäller att komma till rätta med enskilda värdepapperscentralers allvarliga ekonomiska problem och när det gäller avhjälpande av omfattande instabilitet inom den finansiella sektorn eller det finansiella systemet.

Verket kan ålägga en värdepapperscentral att bistå vid upprättandet av en resolutionsplan och vid uppdatering av planen samt att till verket ge in resolutionsplanen för värdepapperscentralens moderbolag.

De myndigheter som avses i denna paragraf ska dessutom i nära samarbete samverka för att upprätta resolutionsplanen.

4 §

Granskning av resolutionsplanen

Verket ska årligen granska värdepapperscentralernas resolutionsplaner.

En resolutionsplan ska dessutom granskas efter varje sådan förändring i värdepapperscentralens rättsliga eller funktionella struktur, affärsverksamhet eller finansiella ställning som kan ha betydande relevans för planens genomförbarhet eller annars förutsätter att planen granskas. Värdepapperscentralen, Finlands Bank och Finansinspektionen ska utan dröjsmål till verket rapportera de uppgifter som ändrats.

5 §

Resolutionsplanens innehåll

Av resolutionsplanen ska framgå hur kontinuiteten för de huvudtjänster som värdepapperscentralen erbjuder tryggas, rättskyddet för innehavarna av värdeandelar och betydelsen av värdepapperscentralens verksamhet med tanke på stabiliteten på finansmarknaden.

I resolutionsplanen ska beaktas det som i 2 kap. 9 § föreskrivs om skyldigheten att trygga clearingverksamheten och i 2 kap. 12 § om värdepapperscentralens beredskapsskyldighet för undantagsförhållanden.

6 §

Uppgifter som behövs för upprättande av en resolutionsplan

Värdepapperscentralen ska tillställa verket de uppgifter och utredningar som behövs för att upprätta, underhålla och genomföra resolutionsplanen.

Om Finlands Bank eller Finansinspektionen innehar de uppgifter och utredningar som avses i 1 mom. ska Finlands Bank eller Finansinspektionen på verkets begäran ge in uppgifterna och utredningarna till verket.

7 §

Informationsskyldighet om resolutionsplaner

Verket ska till finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen ge in de resolutionsplaner och resolutionsplaner för värdepapperscentralens moderbolag som avses i detta kapitel samt ändringar i planerna.

Verket ska samarbeta med de myndigheter som svarar för resolutionsplanen i fråga om värdepapperscentralens moderbolag.

AVDELNING V

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

8 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ, som anställd hos eller som vid utförandet av ett uppdrag för en kontoförvaltare, central motpart eller värdepapperscentral, en kontoförvaltares, central motparts eller värdepapperscentrals holdingföretag, ett finansiellt institut som hör till en kontoförvaltares eller värdepapperscentrals finansiella företagsgrupp eller en sammanslutning av kontoförvaltare eller värdepapperscentraler har fått kännedom om en värdeandelsägares, en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att informationen röjs. Sekretessbelagd information får inte heller lämnas till kontoförvaltarens eller värdepapperscentralens bolagsstämma eller andelsstämma eller till aktie- eller andelsägare som deltar i stämman. I fråga om information som avses i 4 kap. 4 § 3 mom. och annan information som en värdeandelsemittent har fått i denna egenskap gäller tystnadsplikten även den som är medlem eller ersättare i ett organ eller anställd hos emittenten eller som utför uppdrag för denna.

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ eller som tjänsteman hos en clearingmedlem eller en organisation som verksamheten har lagts ut på entreprenad hos har fått kännedom om icke-offentliggjorda omständigheter som gäller en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter eller fått kännedom om en affärs- eller yrkeshemlighet, får inte röja eller annars avslöja eller utnyttja informationen, om det inte har föreskrivits eller i behörig ordning beslutats att informationen ska röjas eller om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att informationen röjs.

Värdepapperscentraler har trots bestämmelserna om tystnadsplikt rätt att ur värdeandelssystemet lämna ut uppgifter till insiderregister över ägande och till register över privata transaktioner som görs av sådana personer med inflytande som avses i 7 kap. 11 § 3 mom. i lagen om investeringstjänster.

2 §

Informationsskyldighet

Kontoförvaltare, clearingmedlemmar, de som sköter förvaltarregistrering, centrala motparter och värdepapperscentraler och organisationer som verksamheten lagts ut på entreprenad hos samt dessa aktörers holdingföretag, finansiella institut som hör till dessa aktörers finansiella företagsgrupp och sammanslutningar av dessa aktörer är trots bestämmelserna om tystnadsplikt skyldiga att lämna ut uppgifter som avses i 1 § och annan information om värdeandelskonton och värdeandelars ägare till de myndigheter som enligt lag har rätt att få sådan information. Bestämmelser om skyldigheten att lämna ut uppgifter till domstolar finns i 17 kap. i rättegångsbalken och annanstans i lag. Separata bestämmelser gäller för skyldigheten att lämna ut uppgifter om värdeandelskonton och värdeandelars ägare för beskattningen.

Kontoförvaltare, clearingmedlemmar, de som sköter förvaltarregistrering, centrala motparter, värdepapperscentraler och organisationer som verksamheten har lagts ut på entreprenad hos samt dessa aktörers holdingföretag och finansiella institut som hör till deras finansiella fö-

retagsgrupp har trots bestämmelserna om tystnadsplikt rätt att lämna ut uppgifter som avses i 1 mom. till företag som hör till samma koncern, finansiella företagsgrupp eller i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) avsett finans- och försäkringskonglomerat för kundbetjäning och andra kundrelationer, för marknadsföring och för koncernens, företagsgruppens eller konglomeratets riskhantering, om den tystnadsplikt som avses i 1 § eller motsvarande tystnadsplikt gäller för dess förvaltningsorgans medlemmar och för dess tjänstemän. Vad som i detta moment föreskrivs om utlämnande av information gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen (523/1999).

3 §

Kundkontroll

Värdepapperscentralen, clearingmedlemmar och kontoförvaltare samt finansiella institut som hör till dessa aktörers finansiella företagsgrupp ska ha kännedom om sina kunder. Kontoförvaltare och värdepapperscentraler samt finansiella institut som hör till dessa aktörers finansiella företagsgrupp ska dessutom vid behov ha kännedom om kundernas verkliga förmånstagare och de personer som handlar för kundernas räkning. De system som avses i 2 mom. kan användas för att fullgöra skyldigheterna enligt detta moment.

Kontoförvaltare och finansiella institut som hör till dess finansiella företagsgrupp samt värdepapperscentraler ska ha tillräckliga riskhanteringssystem för bedömning av de risker som kunderna medför för verksamheten.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om värdepapperscentraler ska tillämpas också på finländska centrala motparter.

Bestämmelser om kundkontroll finns dessutom i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008).

4 §

Skadestånd

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållar en annan person skada genom ett förfarande som strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den är skyldig att ersätta skadan.

Bestämmelser om jämkning av skadestånd finns i 2 kap. i skadeståndslagen (412/1974) och bestämmelser om fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera skadeståndsskyldiga i 6 kap. i den lagen.

5 §

Ordningsavgift

Sådana bestämmelser som avses i 38 § 1 mom. 2 punkten i lagen om Finansinspektionen och för vilka det vid försummelse eller överträdelse påförs ordningsavgift, är bestämmelserna om insideranmälan och insiderregister i 2 kap. 17—19 § i denna lag samt bestämmelserna om centrala motparter verksamhet artiklarna 15 och 31—38 i EMIR-förordningen.

6 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs för försummelse att iaktta eller för överträdelse av följande bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen:

- 1) bestämmelserna om organisering av en värdepapperscentralers verksamhet i 2 kap. 8 § 2 mom. samt bestämmelserna om organisering av centrala motparter verksamhet i artiklarna 16, 26—30 och 39—50 i EMIR-förordningen,
- 2) bestämmelserna om tryggnad av clearingverksamheten i 2 kap. 9 § 1—2 och 5 mom.,
- 3) bestämmelserna om värdepapperscentralens tillsynsuppgift i 2 kap. 13 §,
- 4) bestämmelserna om privata transaktioner hos en värdepapperscentral och central motpart i 2 kap. 16 och 26 §,
- 5) bestämmelserna om ingående av avtal med en utländsk värdepapperscentral i 6 kap. 2 § 1 mom.,
- 6) bestämmelserna om kundkontroll i 3 § i detta kapitel,

Bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen är, utöver 1 mom., försumelse att iaktta eller överträdelse av följande bestämmelser i EU:s förordning om värdepapperscentraler:

- 1) bestämmelserna i artiklarna 16, 25 och 54 om tillhandahållande av de tjänster som avses i avsnitten A, B och C i bilagan till förordningen,
- 2) bestämmelserna i artiklarna 20.1 b och 57.1 b om lämnande av osanna uppgifter och om något annat lagstridigt förfarande i samband med ansökan om verksamhetstillstånd,
- 3) bestämmelserna i artikel 47.1 om kapitalkrav,
- 4) bestämmelserna i artiklarna 26—30 om de krav som ställs på organiseringen av värdepapperscentralers verksamhet,
- 5) procedurbestämmelserna i artiklarna 32—35 om värdepapperscentralers affärsverksamhet,
- 6) bestämmelserna i artiklarna 37—41 om krav på värdepapperscentralers tjänster,
- 7) bestämmelserna i artiklarna 43—47 om stabilitetskrav i fråga om värdepapperscentralers verksamhet,
- 8) bestämmelserna i artikel 48 om länkar mellan värdepapperscentraler,
- 9) bestämmelserna i artiklarna 49—53 om värdepapperscentralers missbruk av dominerande ställning samt beviljande av olika typer av tillträde,
- 10) bestämmelserna i artikel 59.3 om de särskilda stabilitetskrav för verksamheten som hänförs till utsedda kreditinstituts kreditrisker,
- 11) bestämmelserna i artikel 59.4 om de särskilda stabilitetskrav för verksamheten som hänförs till de utsedda kreditinstitutens likviditetsrisker,
- 12) bestämmelserna i 2 kap. 22 § 1 mom. om rapportering om överträdelser.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. är också de närmare bestämmelser och föreskrifter som gäller bestämmelser som avses 1 och 2 mom. sådana bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen. Detsamma gäller bestämmelserna i sådana förordningar och beslut av Europeiska kommissionen som antagits med stöd av EU:s förordning om värdepapperscentraler.

7 §

Påförande och verkställighet av administrativa påföljder

Bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder och om behandlingen i marknadsdomstolen av ärenden som gäller administrativa påföljder finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen.

8 §

Överklagande av finansministeriets beslut

Bestämmelser om överklagande av beslut som finansministeriet meddelat med stöd av denna lag finns i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om ett i 2 kap. 1 § avsett beslut om beviljande av verksamhetstillstånd för en värdepapperscentral, ett i 2 kap. 15 § avsett beslut om fastställelse av värdepapperscentralens regler eller ett i 2 kap. 23 § avsett beslut om beviljande av verksamhetstillstånd för en central motpart inte har meddelats inom den föreskrivna tidsfristen, får sökanden anföra besvär. Besvären anses i så fall gälla avslag på ansökan. Sådana besvär får anföras till dess att beslut har meddelats. Finansministeriet ska underrätta besvärsmyndigheten om beslutet, om detta har meddelats efter att besvär anförts. Bestämmelser om anförande och behandling av besvär finns till övriga delar i förvaltningsprocesslagen.

9 §

Överklagande av Finansinspektionens beslut

Bestämmelser om överklagande av beslut som Finansinspektionen har meddelat med stöd av denna lag finns i förvaltningsprocesslagen och 73 § i lagen om Finansinspektionen.

10 §

Brott mot tystnadsplikten

För brott mot tystnadsplikten enligt 2 kap. 22 § samt 1 § i detta kapitel ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, dömas till straff enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen.

11 §

Olovligt bedrivande av verksamhet som värdepapperscentral

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet i strid med 2 kap. 1 § 1 mom. bedriver verksamhet som värdepapperscentral utan tillstånd ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *olovligt bedrivande av verksamhet som värdepapperscentral* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

12 §

Olovligt bedrivande av verksamhet som central motpart

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bedriver verksamhet som central motpart i strid med artikel 14 i EMIR-förordningen ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för olovligt bedrivande av verksamhet som central motpart dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

13 §

Finansinspektionens behörighet att meddela föreskrifter

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om förfaranden vid kundkontroll enligt 3 § 1 mom. och om riskhantering enligt 3 § 2 mom.

14 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012), nedan *den upphävda lagen*.

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den upphävda lagen eller en bestämmelse i den lagen, avser hänvisningen efter att denna lag trädde i kraft en hänvisning till denna lag eller en motsvarande bestämmelse i den.

Föreskrifter som Finansinspektionen meddelat med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas bestämmelser om den tidpunkt vid vilken värdepapperscentralen senast ska ansöka om verksamhetstillstånd enligt artikel 17 i EU:s förordning om värdepapperscentraler, på det sätt som genomförandet av Europeiska unionens rättsakter förutsätter. Finansministeriets förordning ska utfärdas senast inom sex månader efter ikraftträdandet av de tekniska standarder som antagits med stöd av artikel 17, 26, 45, 47 och 48 samt vid behov artikel 55 och 59 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

På sådana värdeandelskonton som förts i värdeandelsägarnas namn och för vars kostnader emittenterna för värdeandelarna i fråga har svarat vid ikraftträdande av denna lag, tillämpas under två år från ikraftträdandet av denna lag de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i aktiebolagslagen (624/2006) 4 kap.,
ändras 3 kap. 2 § 1 mom., 9 § 1 mom., 13 § 1 mom., mellanrubriken före 15 §, 15—17 §, 5 kap. 6 §, 7 § 2 mom., 18 § 3 mom. 1 punkten, 19 § 1 och 4 mom., 16 kap. 10 § 1 och 4 mom., 13 § 1 mom., 17 kap. 10 § 1 och 4 mom., 13 § 1 mom., 20 kap. 3 § 2 mom. samt 25 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten, av dem 5 kap. 6 §, 7 § 2 mom., 18 § 3 mom. 1 punkten och 19 § 1 mom. sådana de lyder i lag 585/2009 samt 19 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1214/2009, samt
fogas till 3 kap. 9 § ett nytt 3 mom., till 3 kap. nya 14 a—14 c § och en ny mellanrubrik före dem samt till 5 kap. en ny 6 a § som följer:

3 kap.

Aktier

2 §

Utövande av aktierättigheter

En förvärvare av en aktie får inte utöva de rättigheter som en aktieägare har i bolaget förrän förvärvaren har införts i den aktieägarförteckning som avses i 15 § 1 mom. eller hos bolaget har anmält och tillförlitligt utrett sitt förvärv. Detta gäller dock inte sådana på aktier grundade rättigheter som utövas genom uppvisande eller överlåtelse av aktiebrev, kuponger eller andra särskilda bevis som har utfärdats av bolaget. Bestämmelser om utövande av aktierättigheter i ett bolag som ingår i värdeandelssystemet finns i 14 c §.

9 §

Utfärdande av aktiebrev

Styrelsen kan utfärda aktiebrev över bolagets aktier, om aktierna inte har anslutits till värdeandelssystemet. Aktiebrev får dock inte utfärdas förrän bolaget och aktierna har registrerats. Aktiebrev får utfärdas endast till aktieägare som är införda i aktieägarförteckningen.

Om aktien är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder, ska aktiebrevet överlämnas till panthavaren eller utsökningsmyndigheten.

13 §

Tillämpning av lagen om skuldebrev på aktiebrev och andra bevis

Om ett aktiebrev, ett interimbevis eller ett i 12 § 2 mom. avsett bevis som ställts till en viss person avyttras eller pantsätts, ska på motsvarande sätt tillämpas vad som i 13, 14 och 22 § i

lagen om skuldebrev (622/1947) föreskrivs om skuldebrev ställt till viss man eller order. Då ska den som innehar ett aktiebrev eller ett interimsbevis och som enligt bolagets anteckning på aktiebrevet eller interimsbeviset är införd i aktieägarförteckningen såsom aktieägare jämföras med en person som enligt 13 § 2 mom. i lagen om skuldebrev förmodas ha den rätt som skuldebrevet utvisar. Vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev föreskrivs om innehavarskuldebrev ska tillämpas på sådana i 12 § 2 mom. i detta kapitel avsedda bevis som inte har ställts till viss person.

Aktier som hör till värdeandelssystemet

14 a §

Anslutning av aktier till värdeandelssystemet

I bolagsordningen finns bestämmelser om huruvida bolagets aktier hör till det värdeandelssystem eller till ett sådant utländskt värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/). I bolagsstämmans beslut om att ändra bolagsordningen ska den tid bestämmas inom vilken aktierna ska anslutas till värdeandelssystemet (*anmälningstid*) eller avföras ur värdeandelssystemet, eller så ska styrelsen bemyndigas att besluta om saken. Beslutet om anslutningen eller avförandet av aktierna och om tidpunkten för detta ska utan dröjsmål anmälas för registrering.

På registrering av aktieägars rättigheter i värdeandelssystemet ska 6 kap. 3—5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet tillämpas, och på avförande av aktier ur värdeandelssystemet ska 7 § i det kapitlet tillämpas.

Om registrering enligt 6 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet inte har krävts inom tio år från anmälningstidens utgång, kan bolagsstämman besluta att rätten till en aktie som hör till värdeandelssystemet och de rättigheter som grundar sig på aktien har förverkats. På en förverkad aktie tillämpas bestämmelserna om bolagets innehav av egna aktier.

Det som i denna lag föreskrivs om huruvida ett bolags aktier hör till värdeandelssystemet ska också tillämpas när ett bolags aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Om ett bolags aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem, avses med det värdeandelskonto som nämns i denna lag ett sådant konto som tillhandahålls genom en tjänst enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

14 b §

Underrättelse om beslut

Bolaget ska senast tre månader före utgången av anmälningstiden underrätta aktieägarna om ett beslut om att ansluta aktierna till värdeandelssystemet. Då ska också anvisningar ges om hur en aktieägare eller aktiebrevsinnehavare ska gå till väga för att få sin aktierätt registrerad på ett värdeandelskonto samt hur de övriga rättigheter som hänför sig till aktierna kan registreras.

För underrättelsen gäller detsamma som för kallelse till bolagsstämma. Underrättelsen ska, utöver vad som i bolagsordningen föreskrivs om kallelse till bolagsstämma, sändas skriftligen till varje aktieägare vars namn och adress är kända för bolaget samt publiceras i den officiella tidningen. Underrättelsen och anvisningarna ska också sändas till värdepapperscentralen och till värdepapperscentralens parter.

I värdepapperscentralens regler kan det bestämmas närmare om det förfarande som avses i 1 och 2 mom.

Bolaget ska senast tre månader innan aktierna avförs från värdeandelssystemet underrätta aktieägarna om beslutet. På underrättelsen tillämpas vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

Bolaget ska senast tre månader innan aktierna överförs från ett värdeandelssystem till ett annat underrätta aktieägarna om överföringen. Det ska då ges information om hur överföringen påverkar aktieägarens ställning och anvisningar om hur förvaringen av aktierna ordnas i det nya värdeandelssystemet. På underrättelsen tillämpas vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

14 c §

Aktierättigheter i värdeandelssystemet

Den som har förvärvat en aktie som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som en aktieägare har i bolaget förrän förvärvaren har antecknats i den aktieägarförteckning som avses i 15 § 2 mom. Bestämmelser om utövande av de rättigheter som förvaltarregistrerade aktier medför finns i 4 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Den som en aktie som hör till värdeandelssystemet tillhör på den avstämningsdag som avses i ett beslut om utbetalning av bolagets medel, i ett beslut om aktieemission eller i ett annat beslut har på en aktie grundad rätt till en prestation vid utbetalning av bolagets medel, rätt att få aktier och annan motsvarande rätt. En avstämningsdag kan bestämmas också i ett beslut om inlösen av aktier. Om inte annat föreskrivs i ett emissionsbeslut ska teckningsrätten vid en emission mot vederlag när teckningen inleds registreras på respektive värdeandelskonto, medan aktier som emitteras vid en vederlagsfri emission ska registreras direkt på respektive värdeandelskonto.

Bestämmelser om den rätt att delta i en bolagsstämma som grundar sig på en aktie som hör till värdeandelssystemet finns i 5 kap. 6 a §.

Aktieägarförteckning

15 §

Aktieägarförteckning

Om bolagets aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, ska styrelsen föra en förteckning över aktierna och aktieägarna (*aktieägarförteckning*), där varje ägares namn och adress samt antal aktier eller aktiebrev, specificerade enligt aktieslag, och dagen för utfärdandet antecknas. I aktieägarförteckningen ska också andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som aktierna medför antecknas. Om något aktiebrev inte har utfärdats över en aktie, ska det i aktieägarförteckningen dessutom antecknas till bolaget anmäld panträtt och annan motsvarande rätt som belastar aktien.

Med avvikelse från 1 mom. ska styrelsen över aktier som hör till värdeandelssystemet och över deras ägare föra en uppdaterad aktieägarförteckning, grundad på registreringarna på värdeandelskontona, i vilken det ska antecknas aktieägarens eller aktieförvaltarens namn, personbeteckning eller annan identifikationskod, kontakt-, betalnings- och beskattningssuppgifter, antal aktier specificerade enligt aktieslag och den part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna har registrerats på.

För de aktier som hör till värdeandelssystemet ska det för en sådan tillfällig anteckning som avses i 5 kap. 6 a § uppges aktieägarens namn och adress, det antal aktier specificerade enligt aktieslag som ska antecknas i aktieägarförteckningen samt personbeteckning eller annan identifikationskod i enlighet med värdepapperscentralens föreskrifter.

I bolagsordningen kan det bestämmas att det i aktieägarförteckningen i stället för aktieägarens adress antecknas personens hemkommun och födelsedatum.

Aktieägarförteckningen ska upprättas utan dröjsmål efter det att bolaget har bildats. Förteckningen ska föras på ett tillförlitligt sätt.

Bestämmelser om den vänteförteckning som ska föras över aktier som har anslutits till värdeandelssystemet finns i 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 §

Införande av förvärv i aktieägarförteckningen

Om bolagets aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, ska av förvärvaren anmält aktieförvärv och andra till bolaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av aktieägarförteckningen utan dröjsmål antecknas i aktieägarförteckningen. Innan anteckningen görs ska en tillförlitlig utredning läggas fram om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen ska dateras. Om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 7 § eller om det krävs samtycke till aktieförvärv enligt 8 §, får anteckningen dock inte göras förrän det har blivit klart att lösningsrätten inte utnyttjas eller förrän samtycke getts.

Om den senaste överlåtelsen av en aktie har antecknats in blanco i aktiebrevet eller interimbeviset, ska den nya ägarens namn skrivas in i aktiebrevet eller interimbeviset innan förvärvet antecknas i förteckningen. På aktiebrev eller interimbevis som har visats upp för bolaget ska ett intyg antecknas om införande i aktieägarförteckningen samt datum då detta skett.

Om bolaget har endast en aktieägare ska aktieinnehavet utan dröjsmål anmälas för införande i aktieägarförteckningen, dock senast två månader efter förvärvet.

17 §

Aktieägarförteckningens offentlighet

Aktieägarförteckningen ska hållas tillgänglig för var och en på bolagets huvudkontor. Aktieägarförteckningen för bolag som hör till värdeandelssystemet får dock hållas tillgänglig för var och en på värdepapperscentralens verksamhetsställe i Finland. Var och en har rätt att mot ersättning av kostnaderna få kopior av aktieägarförteckningen eller delar av den. Det som föreskrivs i detta moment gäller också en aktieägarförteckning som är avstämmd enligt den tidpunkt som avses i 5 kap. 6 a §, till dess att bolagsstämman avslutas.

På offentligheten av den vänteförteckning enligt 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som ska föras över de aktier som anslutits till värdeandelssystemet tillämpas 1 mom. i denna paragraf.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller dock inte personbeteckningens slutled, betalnings- och beskattningssuppgifter eller uppgifter om på vilket kommissionskonto aktier som en aktieägare lämnat till försäljning har registrerats. När det gäller rätten att få uppgifter om vilken part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna är registrerade på tillämpas vad som i 8 kap. 2 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om rätten att få uppgifter om värdeandelskonton.

Om magistraten med stöd av 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) har förordnat om begränsning av utlämnande av uppgifter om en aktieägare, och bolaget har informerats om begränsningen, får aktieägarens hemkommun, adress och övriga kontaktuppgifter som införts i aktieägarförteckningen lämnas ut endast till myndigheter. Den kontaktadress för aktieägaren som införts i aktieägarförteckningen får lämnas ut också till andra än myndigheter.

5 kap.

Bolagsstämma

6 §

Aktieägarnas deltagande

Varje aktieägare har rätt att delta i bolagsstämman.

En förutsättning för deltagande är enligt 3 kap. 2 § 1 mom. att aktieägaren är införd i aktieägarförteckningen eller har anmält sitt förvärv till bolaget och lagt fram en tillförlitlig utredning om förvärvet. En förutsättning för deltagande i bolagsstämman i ett bolag som hör till värdeandelssystemet är att aktieägaren är införd i aktieägarförteckningen i enlighet med 6 a §.

I fråga om aktier som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter deltagande i bolagsstämman att aktieägaren har anmälts för att bli tillfälligt införd i aktieägarförteckningen på ett sätt som motsvarar det som föreskrivs i 6 a §.

6 a §

Aktieägarnas rätt att delta utifrån värdeandelssystemet

Om ett bolags aktier har anslutits till värdeandelssystemet har endast aktieägare som åtta vardagar före bolagsstämman (*bolagsstämmans avstämningsdag*) är införda i aktieägarförteckningen rätt att delta i bolagsstämman. Dessutom kan ägaren till en förvaltarregistrerad aktie anmälas för att tillfälligt bli införd i aktieägarförteckningen för deltagande i bolagsstämman, om aktieägaren på grund av sitt aktieinnehav har rätt att vara införd i aktieägarförteckningen på bolagsstämmans avstämningsdag. Anmälan om att bli tillfälligt införd ska göras senast vid en tidpunkt som framgår av stämmokallelsen och som ska infalla efter bolagsstämmans avstämningsdag. Sådana förändringar i aktieinnehavet som har skett efter bolagsstämmans avstämningsdag påverkar inte rätten att delta i bolagsstämman eller aktieägarens röstetal.

7 §

Anmälan

Om bolagets aktier har anslutits till värdeandelssystemet, anses ägaren till en förvaltarregistrerad aktie ha anmält sig för deltagande i bolagsstämman om denne i enlighet med 6 a § har anmälts för att bli tillfälligt införd i aktieägarförteckningen. Om en aktieägare företräds av flera ombud på bolagsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka aktier varje ombud företräder aktieägaren.

18 §

Stämmokallelsens innehåll

I börsbolags stämmokallelse ska dessutom nämnas

1) under vilka förutsättningar aktieägare har rätt att delta i bolagsstämman enligt 6, 6 a och 7 §,

19 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 7 § eller bolagsstämmans i 6 a § angivna avstämningsdag för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen.

Börsbolag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före bolagsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas minst nio dagar före bolagsstämmans avstämningsdag enligt 6 a §.

16 kap.

Fusion

10 §

Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Kallelse till den bolagsstämma som ska besluta om fusionen får inte utfärdas förrän fusionsplanen har registrerats. Kallelsen ska utfärdas tidigast två månader och, om inte längre tid föreskrivs i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan avsedda dagen.

I det övertagande bolaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 19 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av bolagsstämman på yrkande av en aktieägare och om tiden mellan å ena sidan bolagets meddelande enligt denna paragrafs 3 mom. och å andra sidan dagen för bolagsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i bolagsordningen angiven längre kallelsetid.

13 §

Inlösenförfarande

Aktieägarna i det överlåtande bolaget kan på den bolagsstämma som beslutar om fusionen kräva inlösen av sina aktier och ska ges möjlighet att kräva inlösen innan beslutet om fusionen fattas. Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i aktieägarförteckningen före bolagsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 6 a §. Den som kräver inlösen måste rösta mot fusionsbeslutet.

17 kap.

Delning

10 §

Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Kallelse till den bolagsstämma som ska besluta om delningen får inte utfärdas förrän fusionsplanen har registrerats. Kallelsen ska utfärdas tidigast två månader och, om inte längre tid föreskrivs i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan avsedda dagen.

I det övertagande bolaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 19 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av bolagsstämman på yrkande av en aktieägare och tiden mellan å ena sidan bolagets meddelande enligt denna paragrafs 3 mom. och å andra sidan dagen för bolagsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i bolagsordningen angiven längre kallelsetid.

13 §

Inlösenförfarande

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt bolag kan aktieägarna i det ursprungliga bolaget på den bolagsstämma som beslutar om delningen kräva inlösen av sitt delningsvederlag och ska ges möjlighet att kräva inlösen innan delningsbeslutet fattas. Endast de aktier berättigar till inlösen som har anmälts för registrering i aktieägarförteckningen före bolagsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 6 a §. Den som kräver inlösen måste rösta mot delningsbeslutet.

20 kap.

Upplösning av bolag

3 §

Bolagets beslut om likvidation

I 5 kap. 18—22 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Kallelse till den bolagsstämma som beslutar om likvidationen ska utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan avsedda dagen. Utöver vad som föreskrivs i bolagsordningen ska en skriftlig kallelse sändas till varje aktieägare vars adress är känd för bolaget.

25 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Aktiebolagsförseelse

Den som uppsåtligt

1) underlåter att föra aktieägarförteckning på det sätt som förutsätts i 3 kap. 15 § eller att hålla den tillgänglig på det sätt som förutsätts i 3 kap. 17 § 1 mom.,

skall, om gärningen inte är ringa eller om strängare straff för den inte föreskrivs någon annanstans i lag, för *aktiebolagsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om värdeandelskonton

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om värdeandelskonton (827/1991) 20 § 2 mom., sådant det lyder i lag 751/2012,

ändras 4 § 2 mom., 5 a § 3 och 4 mom., 16 § 1 och 4 mom., 16 c § 3 mom., 29 § 1 och 2 mom., 32 § 1 och 3 mom. och 34 §, sådana de lyder i lag 751/2012, samt *fogas* till 19 §, sådan den lyder i lag 751/2012, ett nytt 3 mom. som följer:

4 §

I förteckningen över värdeandelar ska de uppgifter om värdeandelarna införas som enligt 5 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) ska registreras på emissionskontot, med undantag av värdeandelarnas antal.

5 a §

Ett förvaltningskonto kan innehas av en värdepapperscentral, en centralbank eller en kontoförvaltare. Som kontoinnehavare kan värdepapperscentralen godkänna också ett sådant kreditinstitut eller värdepappersföretag som har rätt att tillhandahålla förvaring av finansiella instrument som en investeringstjänst, ett utländskt samarbetsorgan enligt 2 kap. 10 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller någon annan sådan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

På ett förvaltningskonto som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral som avses i 2 kap. 10 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet får trots bestämmelserna i 1 mom. registreras också sådana värdeandelar som avses i 4 kap. 3 § 2 mom. i den lagen och som förvaltas för en finsk medborgare, ett finländskt bolag eller en finländsk stiftelse.

16 §

En värdepapperscentral, en centralbanks, en kontoförvaltare och en clearingmedlems eller dessas kunders värdeandelar kan så som närmare anges i värdepapperscentralens regler registreras på ett särskilt värdeandelskonto (*kommissionskonto*) i syfte att organisera sådan clearingverksamhet som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Som innehavare av ett kommissionskonto kan värdepapperscentralen godkänna också ett utländskt samarbetsorgan enligt 2 kap. 10 § i den lagen eller någon annan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registrerats på kommissionskonton enligt denna paragraf finns i 3 kap. 5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 c §

Värdepapperscentralen kan göra registreringar som har samband med sådan clearingverksamhet som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, oavsett vilken kontoförvaltare som har hand om värdeandelskontot. En kontoförvaltare kan, på villkor som överensstämmer med värdepapperscentralens regler, i samband med en transaktion som har överlämnats till clearing och avveckling göra en tillfällig registrering på ett värdeandelskonto som en annan kontoförvaltare har hand om.

19 §

Bestämmelser om värdepapperscentralens skyldighet att bevara säkerhetskopior finns i artikel 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

29 §

Om emittenten har gjort en värdeandelsbaserad betalning till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller i den förteckning som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet på förfallodagen eller på en avstämningsdag som bestämts enligt 3 kap. 14 c § 2 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller enligt ett andelslags eller en placeringsfonds stadgar hade rätt att ta emot betalningen, men om det senare framgår att betalningsmottagaren inte hade rätt att ta emot betalningen, är betalningen dock giltig, utom i det fall att emittenten visste eller borde ha vetat att betalningen skedde till fel person.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt då nya värdeandelar samt teckningsrätt och andra sådana rättigheter utges till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller, i enlighet med vad som föreskrivs särskilt, enligt uppgifterna i en förteckning som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet hade rätt att få andelen eller rättigheten.

32 §

Bestämmelser om det sekundära skadeståndsansvar som vilar på värdepapperscentralens registreringsfond finns i 4 kap. 5, 6 och 10—12 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Domstolen ska på tjänstens vägnar underrätta värdepapperscentralen om anhängiga tvister som gäller kontoförvaltares skadeståndsskyldighet och som enligt 4 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet kan leda till sekundärt skadeståndsansvar för registreringsfonden.

34 §

Värdepapperscentralen har rätt att av kontoförvaltare få kopior av de handlingar samt redogörelser för de övriga utredningar med stöd av vilka registreringar har gjorts på värdeandelskontona. När det gäller värdeandelar som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet har emittenten motsvarande rätt att få uppgifter om förvärv av värdeandelar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om värdepapperskonton

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om värdepapperskonton (750/2012) 2 § 1 mom. 2 punkten som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *förvarare* den som bedriver förvaring enligt 2 kap. 1 § eller 2 § 1 eller 4 mom. i lagen om investeringstjänster,

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 4 § 2 mom. 7 punkten och 32 b § 5 mom. 4 punkten sådana de lyder i lag 752/2012,
ändras 3 c §, 4 § 2 mom. 8 och 12 punkten och 4 mom. 2 punkten, 6 § 17 punkten, 13 § 1 mom. 6 punkten, 28 §, det inledande stycket i 32 a § 1 mom. och 32 a § 2 mom., 32 b § 5 mom. 3 punkten, det inledande stycket i 32 c § 1 mom. och 32 c § 1 mom. 1 punkten, 38 § 1 mom. 2 punkten, 40 § 1 mom., 41 a § 1 mom. och 71 § 4 mom.,
av dem 3 c §, 4 § 2 mom. 8 punkten och 4 mom. 2 punkten, 28 § samt 32 b § 5 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 752/2012, 4 § 2 mom. 12 punkten, 6 § 17 punkten, det inledande stycket i 32 a § 1 mom. och 32 a § 2 mom., det inledande stycket i 32 c § 1 mom. samt 38 § 1 mom. 2 punkten sådana de i lag 170/2014, 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1198/2014, 41 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 1279/2015 och 71 § 4 mom. i sådant det lyder i lag 254/2013, samt
fogas till lagen nya 20 a och 50 h § som följer:

3 c §

Myndighetssamarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet

Finansinspektionen samarbetar med centralen för utredning av penningtvätt, polisen, Enheten för utredning av grå ekonomi, Skatteförvaltningen och andra behöriga myndigheter för att förebygga och bekämpa brottslighet.

Om Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet eller när den sköter andra lagstadgade uppgifter upptäcker eller misstänker att finansiella tjänster eller det finansiella systemet utnyttjas eller planeras bli utnyttjade för brottsliga ändamål, ska den utan dröjsmål underrätta en behörig myndighet som avses 1 mom. om detta. I 71 § föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagd information.

Närmare bestämmelser om hur samarbetet enligt denna paragraf ska genomföras kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Tillsynsobjekt

Med *auktoriserade tillsynsobjekt* avses i denna lag

8) värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/), inklusive registreringsfonder och clearingfonder som de grundat,

12) sådana AIF-förvaltare som har auktoriserats enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) och sådana förvaringsinstitut som beviljats auktorisation enligt den lagen.

Med *övriga tillsynsobjekt* avses i denna lag

2) börsers och värdepapperscentralers holdingföretag,

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

17) *stadgar* tillsynsobjekts bolagsordningar och föreningsstadgar samt stadgar och regler för kreditinstitut i andelslagsform, betalningsinstitut, sparbanker, hypoteksföreningar, pensionsstiftelser, försäkringskassor, arbetslöshetskassor, insättningsgarantifonden, ersättningsfonden för investerarskydd, börser, värdepapperscentraler och placeringsfonder samt stadgar för AIF-fonder enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och likaså andra stadgar och regler som Finansinspektionen eller någon annan myndighet i enlighet med bestämmelserna om finansmarknaden fastställer för finansmarknadsaktörer eller som finansmarknadsaktörer annars i enlighet med bestämmelserna om finansmarknaden är skyldiga att iaktta i sin verksamhet,

13 §

Direktionens behandling av ärenden som hör till direktören

Direktionen ska informeras om beslut som direktören har för avsikt att fatta, om de gäller

6) begränsning av den verksamhet som ett tillsynsobjekts ledning utövar, eller

20 a §

Rätt att få uppgifter av förundersöknings- och åklagarmyndigheter

Finansinspektionen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av förundersöknings- och åklagarmyndigheterna få sådana uppgifter om förundersökning och rättegångsförfarande i fråga om brott enligt 8 kap. 11 och 12 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som är nödvändiga för uppfyllande av de samarbetsförpliktelser som föreskrivs i artikel 61 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012, nedan *EU:s förordning om värdepapperscentraler*.

28 §

Begränsning av ledningens verksamhet

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett auktoriserat tillsynsobjekt eller att i övrigt höra till den högsta ledningen där, om

1) personen vid skötseln av sina uppgifter har visat uppenbar oskicklighet eller oförsiktighet och om det är uppenbart att detta allvarligt kan äventyra de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §, eller

2) personen i fråga inte uppfyller de krav på yrkesskicklighet och tillförlitlighet som anges särskilt i lag.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser och försäkringskassor samt kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags, försäkringsföreningars, finans- och försäkringskonglomerats, värdepapperscentralers och börsers holdingföretag. Vad som i 1 mom. föreskrivs om verkställande direktör och dennes ställföreträdare gäller på motsvarande sätt en pensionsstiftelses ombudsman och dennes ställföreträdare.

Finansinspektionen kan permanent förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen för en värdepapperscentral eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare eller att i övrigt höra till den högsta ledningen för centralen, om personen i fråga upprepade gånger och allvarligt har brutit mot eller försummat de bestämmelser som avses i artikel 63.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

32 a §

Förbud mot förvärv av ägarandelar

Finansinspektionen kan, efter att ha mottagit en anmälan enligt 42 § i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § i lagen om investeringstjänster, 16 § i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § eller 14 kap. 9 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § i lagen om betalningsinstitut, 2 kap. 10 § i lagen om handel med finansiella instrument, EU:s förordning om värdepapperscentraler eller 4 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen, förbjuda förvärv av i nämnda paragrafer avsedda ägarandelar i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, särskilda förvaringsinstitut, försäkringsbolag samt deras holdingföretag, finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag, institut för elektroniska pengar, börser, börsers holdingföretag, värdepapperscentraler, värdepapperscentralers holdingföretag, om innehavet av andelen skulle äventyra verksamhet enligt sunda och ansvarsfulla ledningsprinciper i det företag eller den organisation förvärvet gäller eller, om förvärvet gäller ett försäkringsbolag, de försäkrade förmånerna, om det finns grundad anledning att misstänka att

Finansinspektionen kan förbjuda ett förvärv enligt 1 mom. också om den inte inom behandlingstiden enligt 32 b § 2 mom. har fått tilläggsuppgifter som avses i det nämnda momentet eller uppgifter eller information som avses i 42 § 6 mom. i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § 6 mom. i lagen om investeringstjänster, 16 § 6 mom. i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § 5 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § 6 mom. i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § 6 mom. i lagen om betalningsinstitut eller 4 kap. 5 § 6 mom. i försäkringsbolagslagen. Finansinspektionen kan likaså förbjuda ett förvärv som avses i 1 mom. om den inte inom två månader efter att ha fått anmälan om förvärv av en ägarandel har fått de utredningar som avses i 2 kap. 10 § 5 mom. i lagen om handel med finansiella instrument eller EU:s förordning om värdepapperscentraler. Dessutom kan Finansinspektionen förbjuda förvärv om den inte på begäran har fått de nödvändiga utredningar som

avses i 32 b § 1 mom. inom 60 vardagar efter det att den sânt den anmälningsskyldige meddelande om de saknade utredningarna.

32 b §

Förfarande som tillämpas vid förbud mot förvärv av ägarandel

I stället för denna paragraf ska på

3) behandling av anmälningar om förvärv av ägarandelar i värdepapperscentraler och värdepapperscentralers holdingföretag tillämpas EU:s förordning om värdepapperscentraler.

32 c §

Begränsning av de rättigheter som grundar sig på aktier och andelar

Finansinspektionen kan för högst ett år i sänder förbjuda aktie- eller andelsägare att utöva rösträtt i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, särskilda förvaringsinstitut, finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag, institut för elektroniska pengar, försäkringsbolag och deras holdingföretag, börser, börsers holdingföretag, värdepapperscentraler och värdepapperscentralers holdingföretag om

1) anmälan om förvärv av aktier eller andelar inte har gjorts enligt 42 § i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § i lagen om investeringstjänster, 16 § i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § eller 14 kap. 9 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § i lagen om betalningsinstitut, 2 kap. 10 § i lagen om handel med finansiella instrument, EU:s förordning om värdepapperscentraler eller 4 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen,

38 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen ska ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtlig eller av oakt-samhet

2) försummar eller bryter mot de bestämmelser som avses i 15 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster, 10 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument, 8 kap. 5 § i lagen om värdeandelssystem och om clearingverksamhet 22 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller mot 144 a § i lagen om placeringsfonder,

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtlig eller av oakt-samhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella in-

strument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 144 b § i lagen om placeringsfonder, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen eller 18 kap. 1 § i resolutionslagen.

41 a §

Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall

Om påföljdsavgiften påförs för överträdelse eller försummelse av en bestämmelse som avses i 20 kap. 1 § 2 eller 4 mom. i kreditinstitutslagen, 15 kap. 2 § 2 eller 5 mom. i lagen om investeringstjänster, 18 kap. 1 § i resolutionslagen eller 8 kap. 6 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, får påföljdsavgiften för en juridisk person uppgå till högst tio procent av den juridiska personens omsättning under året före gärningen eller försummelsen och påföljdsavgiften för en fysisk person till högst fem miljoner euro.

50 h §

Verksamhet som behörig myndighet enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler

Finansinspektionen är en sådan behörig myndighet som avses i artikel 11.1 första stycket i EU:s förordning om värdepapperscentraler och en sådan myndighet enligt artikel 11.1 andra stycket i den förordningen som svarar för samarbetskoordineringen.

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Om det visar sig att en och samma gäldenär har betydande åtaganden eller förpliktelser gentemot flera tillsynsobjekt och utländska EES-filialer eller om det finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar tillsynsobjekten och filialerna skada, har Finansinspektionen rätt att underrätta dem om detta. Dessutom har Finansinspektionen rätt att lämna ut information om tillsynsobjekt och utländska tillsynsobjekt till börser som avses i lagen om handel med finansiella instrument och i den lagen avsedda marknadsplatsoperatörer som ordnar multilateral handel i Finland och till värdepapperscentraler och centrala motparter som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt rätt att lämna ut information om andra finansmarknadsaktörer och andra personer till börser, om informationen är nödvändig för att trygga deras tillsynsuppgift eller tillförlitligheten i deras clearingverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På gärningar och försummelser som skett innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6.

Lag

om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) 2 § 1 mom. 1 punkten och 6 mom., 11 § 3 mom. samt 13 § 2 mom., av dem 2 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 829/2014 samt 2 § 6 mom. och 11 § 3 mom. sådana de lyder i lag 768/2012, samt
fogas till 13 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 887/2010, ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Definitioner

Med *avvecklingssystem* avses i denna lag ett på regler grundat system

1) som en centralbank, ett kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § 1 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014), en värdepapperscentral som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandels-systemet och om clearingverksamhet (/) eller en central motpart som avses i 7 punkten i den paragrafen eller en motsvarande utländsk sammanslutning förvaltar på egen hand eller tillsammans med andra i denna punkt avsedda sammanslutningar, eller

Med *avvecklingskonto* avses ett kommissionskonto enligt 16 § i lagen om värdeandelskon-ton (827/1991) och ett clearingkonto enligt 3 kap. 3 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som en deltagare i ett avvecklingssystem öppnat för en samman-slutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet.

11 §

Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registreras på kommissionskonton som avses i 16 § i lagen om värdeandelskonton finns i 3 kap. 5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

13 §

Regler för avvecklingssystem

Den som förvaltar ett avvecklingssystem ska meddela finansministeriet avvecklingssyste-mets regler och ändringar i dem innan avvecklingssystemets verksamhet inleds eller en änd-ring av reglerna träder i kraft. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte en centralbank.

Bestämmelser om sådana system för avveckling av värdepapper som förvaltas av värdepap-perscentraler finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014

om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om investeringstjänster (747/2012) 1 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten,
ändras 1 kap. 18 § 1 mom. 1 punkten underpunkt e, 2 kap. 2 § 3 mom. och 9 kap. 4 §
4 mom. samt
fogas till 1 kap. 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 166/2014, ett nytt 3 mom. som föl-
jer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Undantag från tillämpningsområdet

Bestämmelser om tillämpningen av denna lag på sådana värdepapperscentraler som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) och sådana utländska värdepapperscentraler som avses 1 kap. 3 § 6 punkten i den lagen finns i artikel 73 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

18 §

Professionella och icke-professionella kunder

I denna lag avses med *professionella kunder*

1) aktörer som enligt ett verksamhetstillstånd bedriver verksamhet på finansmarknaden eller reglerade aktörer och med dem jämförbara under myndighetstillsyn stående utländska

e) värdepapperscentraler och centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

2 kap.

Rätt att tillhandahålla investeringstjänster

2 §

Tillhandahållande av investeringstjänster enligt annat tillstånd

I 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs det om rätten att vara verksam som kontoförvaltare enligt den lagen.

9 kap.

Förvaring och annan hantering av kundmedel

4 §

Pantsättning eller avyttring av kunders finansiella instrument

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. får ett värdepappersföretag pantsätta en kunds finansiella instrument hos en värdepapperscentral, central motpart eller clearingmedlem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller hos en motsvarande utländsk aktör som säkerhet för en kunds förpliktelser i samband med köp av finansiella instrument.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (48/1999) 57 b §, 63 § 1 mom., 64 § 2 mom., 65 § 1 mom. 3 punkten och 81 § 1 mom., sådana de lyder i lag 765/2012, som följer:

57 b §

Som fondandelsförvaltare kan sådana fondbolag, sådana kreditinstitut enligt kreditinstituts-lagen och sådana värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster som har rätt att till-handahålla förvaring av finansiella instrument enligt 1 kap. 11 § 9 punkten i lagen om investe-ringstjänster samt företag som har fått motsvarande auktorisation i en annan EES-stat vara verksamma. Som fondandelsförvaltare kan också en sådan värdepapperscentral vara verksam som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) samt en sådan utländsk värdepapperscentral som avses i 6 punkten i den paragrafen och som har fått sådan auktorisation att vara verksam som värdepapperscentral i en EES-stat eller ett tredjeland som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

63 §

Över de fondandelar som hör till värdeandelssystemet och dessas ägare ska med automatisk databehandling föras en fondandelsägarförteckning i enlighet med 4 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. På notering av fondandelar på värdeandelskon-ton och på fondandelsägarförteckningen tillämpas 53 § 2 mom. i denna lag.

64 §

Den som har förvärvat en fondandel som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rät-tigheter som tillkommer fondandelsägare i placeringsfonden förrän han har införts i fonda-delsägarförteckningen, om inte något annat följer av 62 § 2 mom. i denna lag eller av 4 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

65 §

I en placeringsfonds stadgar skall tas in en bestämmelse enligt vilken rätt att efter anmäl-ningsdagen få avkastning som placeringsfonden delar ut endast tillkommer den

3) på vars värdeandelskonto fondandelen, om den är förvaltarregistrerad, på avstämningsda-gen har noterats och för vilken med stöd av 4 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet fondandelsförvaltaren på avstämningsdagen har införts som fondandels-förvaltare i fondandelsägarförteckningen.

81 §

I syfte att främja en effektiv kapitalförvaltning får ett fondbolag ingå låne- och återköpsavtal avseende värdepapper och penningmarknadsinstrument som hör till en placeringsfonds till-

gångar, om de clearas av en i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet avsedd värdepapperscentral eller utländsk värdepapperscentral eller, om clearingverksamheten sker någon annanstans, om motparten är ett värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster eller en annan tillhandahållare av investeringstjänster och villkoren är sedvanliga och allmänt kända på marknaden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om finansiella säkerheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiella säkerheter (11/2004) 3 § 2 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 828/2014, som följer:

3 §

Definitioner

Med *institut* avses i denna lag

4) värdepapperscentraler enligt 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/), centrala motparter enligt 1 kap. 3 § 7 punkten och clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 8 punkten i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om andelslag (421/2013) 15 kap.,
ändras 4 kap. 2 § 1 mom., 14 §, 15 § 1 mom., 16 §, 5 kap. 7 § 2 och 3 mom., 8 § 2 mom.,
19 § 3 mom. 1 punkten, 20 § 1 och 4 mom., det inledande stycket i 21 § 1 mom., rubriken för
20 kap. 10 §, 20 kap. 10 § 4 mom., 14 § 1 mom., rubriken för 21 kap. 10 §, 21 kap. 10 §
4 mom., 14 § 1 mom., 23 kap. 3 § 2 mom. samt 27 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten, samt
fogas till 4 kap. 8 § ett nytt 4 mom., till kapitlet nya 13 a—13 c § och en ny mellanrubrik
före dem, en ny mellanrubrik före 14 § samt till 5 kap. en ny 7 a § som följer:

4 kap.

Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital

2 §

Utövande av andels- och aktierättigheter

En förvärvare av en andel eller aktie får inte utöva de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget förrän förvärvaren har införts som medlem eller ny andelsägare eller aktieägare i medlems- och ägarförteckningen eller hos andelslaget har anmält och tillförlitligt redogjort för sitt förvärv. Detta gäller dock inte sådana på andelar eller aktier grundade rättigheter som utövas genom uppvisande eller avyttring av andelsbrev, aktiebrev, kuponger eller andra särskilda bevis som har utfärdats av andelslaget. Bestämmelser om utövande av andels- och aktierättigheter i ett andelslag som ingår i värdeandelssystemet finns i 13 c §.

8 §

Utfärdande av andelsbrev och aktiebrev

Om andelen eller aktien är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder, ska besittningsrätten till andels- eller aktiebrevet överföras på panthavaren eller utökningsmyndigheten.

Andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet

13 a §

Anslutning av andelar och aktier till värdeandelssystemet

I andelslagets stadgar finns bestämmelser om huruvida andelslagets andelar och aktier hör till det värdeandelssystem eller till ett utländskt värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/). I andelsstämmans beslut om att ändra

stadgarna ska den tid bestämmas inom vilken andelarna eller aktierna ska anslutas till värdeandelssystemet (*anmälningstid*) eller avföras ur värdeandelssystemet, eller styrelsen bemyndigas att besluta om saken. Beslutet om anslutningen eller avförandet av andelarna eller aktierna och om tidpunkten för detta ska utan dröjsmål anmälas för registrering.

På registrering av andelsägares och aktieägares rättigheter i värdeandelssystemet ska 6 kap. 3—5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet tillämpas och på avförande av andelar eller aktier från värdeandelssystemet ska 7 § i det kapitlet tillämpas.

Om registrering enligt 6 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet inte har krävts inom tio år från anmälningstidens utgång, kan andelsstämman besluta att rätten till en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet och de rättigheter som grundar sig på andelen eller aktien har förverkats. På en förverkad andel, tilläggsandel eller aktie tillämpas bestämmelserna om andelslagets innehav av egna andelar och aktier.

Det som i denna lag föreskrivs om ett andelslags andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet ska också tillämpas när ett andelslags andelar och aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Om ett andelslags andelar och aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem, avses med det värdeandelskonto som nämns i denna lag ett sådant konto som tillhandahålls genom en tjänst enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

13 b §

Underrättelse om beslut

Andelslaget ska senast tre månader före utgången av anmälningstiden underrätta ägarna om ett beslut om att ansluta andelarna och aktierna till värdeandelssystemet. Det ska då också ges anvisningar om hur en andelsägare, aktieägare eller en innehavare av ett andels- eller aktiebrev ska gå till väga för att få sin andels- eller aktierätt registrerad på ett värdeandelskonto och om hur övriga rättigheter som hänför sig till andelarna eller aktierna kan registreras.

För underrättelsen gäller detsamma som för kallelse till andelsstämma. Underrättelsen ska, utöver vad som i stadgarna bestäms om kallelse till andelsstämman, sändas skriftligt till varje andelsägare och aktieägare vars namn och adress är kända för andelslaget och publiceras i den officiella tidningen. Underrättelsen och anvisningarna ska också sändas till värdepapperscentralen och till värdepapperscentralens parter.

I värdepapperscentralens regler kan det bestämmas närmare om det förfarande som avses i 1 och 2 mom.

Andelslaget ska senast tre månader innan andelarna och aktierna avförs från värdeandelssystemet underrätta andelsägarna eller aktieägarna om beslutet. På underrättelsen tillämpas 2 och 3 mom.

Andelslaget ska senast tre månader innan andelarna och aktierna överförs från ett värdeandelssystem till ett annat underrätta andelsägarna och aktieägarna om överföringen. Det ska då ges information om hur överföringen påverkar andelsägarens och aktieägarens ställning och anvisningar om hur förvaringen av aktierna eller andelarna ordnas i det nya värdeandelssystemet. På underrättelsen tillämpas 2 och 3 mom.

13 c §

Andels- och aktierättigheter i värdeandelssystemet

Den som har förvärvat en andel som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget förrän förvärvaren har antecknats i den medlems- och ägarförteckning som avses i 14 § 2 mom. Bestämmelser om utövande av de rät-

tigheter som förvaltarregistrerade andelar medför finns i 4 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Den som en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet tillhör på den avstämningsdag som anges i ett beslut om utbetalning av andelslagets medel, i ett beslut om emission av andelar eller aktier eller i ett annat beslut har på en andel eller aktie grundad rätt till en prestation vid utbetalning av andelslagets medel, rätt att få nya andelar eller aktier när sådana emitteras, eller annan motsvarande rätt. En avstämningsdag kan bestämmas också i ett beslut om inlösen av andelar eller aktier. Om inte annat bestäms i ett beslut om emission av andelar eller aktier ska rätten att teckna andelar eller aktier vid emission av andelar, tilläggsandelar eller aktier mot vederlag när rätten inträder registreras på respektive värdeandelskonto, medan andelar och aktier som emitteras vid en vederlagsfri emission ska registreras direkt på respektive värdeandelskonto.

Bestämmelser om den rätt att delta i en andelsstämma som grundar sig på en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet finns i 5 kap. 7 a §.

Medlems- och ägarförteckning

14 §

Medlems- och ägarförteckning

Om andelslagets andelar och aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, ska styrelsen föra en alfabetisk förteckning över andelslagets medlemmar (*medlemsförteckning*). Om också andra än medlemmar äger andelar och aktier, ska dessa ägare antecknas i en förteckning (*medlems- och ägarförteckning*). I förteckningen antecknas namn och adress på medlemmar och andra andelsägare och aktieägare, den dag då medlemskapet började samt antal andelar och aktier, specificerade enligt andelsslag och aktieslag. Eventuella andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som andelarna och aktierna medför ska också framgå av förteckningen. Om något andelsbrev eller aktiebrev inte har utfärdats över en andel eller aktie, ska till andelslaget anmäld panträtt eller annan rätt som belastar andelen eller aktien dessutom antecknas i förteckningen.

Med avvikelse från 1 mom. ska styrelsen över andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet och över deras ägare föra en uppdaterad medlems- och ägarförteckning, grundad på registreringarna på värdeandelskontona, i vilken det ska antecknas namnet på ägaren eller den som sköter förvaltarregistreringen, personens personbeteckning eller annan identifikationskod, kontakt-, betalnings- och beskattningssuppgifter, antal andelar eller aktier specificerade enligt andelsslag och aktieslag samt den part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna har registrerats på.

För de andelars och aktier som hör till värdeandelssystemet ska det för en sådan tillfällig anteckning som avses i 5 kap. 7 a § uppges andelsägarens eller aktieägarens namn och adress, det antal aktier specificerade enligt andelsslag och aktieslag som ska antecknas i aktieägarförteckningen samt personbeteckning eller annan identifikationskod i enlighet med värdepapperscentralens föreskrifter.

Det ska föras en förteckning över tidigare medlemmar i andelslaget tills andelslaget har återbetalat andelen så som föreskrivs i 17 kap. Om det i stadgarna föreskrivs om tillskottsplikt i enlighet med 14 kap., får en tidigare medlem strykas ur förteckningen när hans eller hennes tillskottsplikt har upphört. Förteckningen kan ingå i medlems- och ägarförteckningen eller föras på något annat tillförlitligt sätt. I förteckningen antecknas utöver de uppgifter som anges i 1 mom. också den dag då medlemskapet har upphört.

I stadgarna kan det bestämmas att det i medlems- och ägarförteckningen i stället för namn och adress på medlemmar och andra andelsägare och aktieägare antecknas personernas hemkommun och födelsedatum.

Förteckningarna ska upprättas utan dröjsmål efter det att andelslaget har bildats. De ska föras på ett tillförlitligt sätt.

Bestämmelser om den förteckning som ska föras över andelar och aktier som har anslutits till värdeandelssystemet finns i 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

15 §

Införande av medlemskap och förvärv i medlems- och ägarförteckningen

Om ett andelslags andelar och aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet ska av förvärvaren anmälda förvärv av andelar eller aktier och andra till andelslaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av medlems- och ägarförteckningen utan dröjsmål antecknas i förteckningen. Innan anteckningen görs ska en tillförlitlig utredning läggas fram om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen ska dateras. Om andelslagets samtycke krävs för avyttring eller förvärv av en andel, om en medlem har lösningsrätt, om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 6 §, eller om samtycke enligt 7 § krävs för aktieförvärv, får någon anteckning dock inte göras förrän det har blivit klart att samtycke har getts eller att lösningsrätten inte har utövats.

16 §

Medlems- och ägarförteckningens offentlighet

Uppgifter i medlems- och ägarförteckningen och i förteckningen över tidigare medlemmar om medlemmars och andra andelsägares och aktieägares namn och dagen då medlemskapet börjat och upphört ska hållas tillgängliga för var och en på andelslagets huvudkontor. I ett andelslag som ingår i värdeandelssystemet får ovannämnda uppgifter i medlems- och ägarförteckningen dock hållas tillgängliga för var och en på värdepapperscentralens kontor i Finland. Medlemmar, andelsägare, aktieägare, borgenärer och andra som visar att deras fördel kräver det har rätt att se också andra uppgifter som antecknats i förteckningarna. Var och en har rätt att mot ersättande av kostnaderna få kopior av förteckningen eller delar av den, till den del han eller hon har rätt att se uppgifter i förteckningen. Det som föreskrivs i detta moment gäller också en medlems- och ägarförteckning som är avstämd enligt den tidpunkt som avses i 5 kap. 7 a §, till dess att andelsstämman avslutas.

På offentligheten av den vänteförteckning enligt 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som ska föras över de andelar och aktier som anslutits till värdeandelssystemet tillämpas 1 mom. i denna paragraf.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller dock inte personbeteckningens slutled, betalnings- och beskattningssuppgifter eller uppgifter om på vilket kommissionskonto andelar eller aktier som en andelsägare eller en aktieägare lämnat till försäljning har registrerats. När det gäller rätten att få uppgifter om vilken part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som andelarna eller aktierna är registrerade på tillämpas vad som i 8 kap. 2 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om rätten att få uppgifter om värdeandelskonton.

Om magistraten med stöd av 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) har förordnat en begränsning av utlämnande av uppgifter om en andelsägare eller aktieägare, och andelslaget har informerats om begränsningen, får andelsägarens eller aktieägarens hemkommun, adress och övriga kontaktuppgifter som införts i medlems- och ägarförteckningen lämnas ut endast till myndigheter. Den kontakta-

dress för andelsägaren eller aktieägaren som införts i medlems- och ägarförteckningen kan lämnas ut också till andra än myndigheter.

5 kap.

Andelsstämman och fullmäktige

7 §

Medlemmarnas deltagande

En förutsättning för deltagande är att medlemmen är införd i medlemsförteckningen eller i enlighet med 4 kap. 2 § 1 mom. har anmält sitt förvärv till andelslaget och lagt fram ett tillförlitligt bevis på förvärvet. En förutsättning för deltagande i andelsstämman i ett andelslag som hör till värdeandelssystemet är att andelsägaren är införd i medlemsförteckningen före andelsstämman i enlighet med 7 a §.

I fråga om andelar som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter deltagande i andelsstämman att medlemmen har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen på ett sätt som motsvarar det som föreskrivs i 7 a §.

7 a §

Deltaganderätten i värdeandelssystemet

Om ett andelslags andelar eller aktier har anslutits till värdeandelssystemet, har endast medlemmar som åtta vardagar före andelsstämman (*andelsstämmans avstämningsdag*) är införda som andelsägare i medlemsförteckningen rätt att delta i andelsstämman. Dessutom kan ägaren till en förvaltarregistrerad andel eller aktie anmälas för att tillfälligt bli införd i medlems- och ägarförteckningen för deltagande i andelsstämman, om medlemmen på grund av sitt andelsinnehav har rätt att vara införd i medlemsförteckningen på andelsstämmans avstämningsdag. Anmälan om att bli tillfälligt införd ska göras senast vid en tidpunkt som framgår av stämmokallelsen och som ska infalla efter andelsstämmans avstämningsdag. Sådana förändringar i andels- och aktieinnehavet som har skett efter andelsstämmans avstämningsdag påverkar inte rätten att delta i andelsstämman eller medlemmens röstetal.

8 §

Anmälan

Om andelslagets andelar har anslutits till värdeandelssystemet, anses den medlem som äger en förvaltarregistrerad andel ha anmält sig för deltagande i andelsstämman om denne i enlighet med 7 a § har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen. Om en medlem utifrån andelsinnehavet kan ha flera röster och företräds av flera ombud på andelsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka andelar varje ombud företräder medlemmen.

19 §

Stämmokallelsens innehåll

I börsandelsbolags stämmokallelse ska dessutom nämnas

1) under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman enligt 7, 7 a och 8 §,

20 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller den dag som anges i 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet, i enlighet med vilken av dessa tidpunkter som infaller tidigast. I ett börsandelslag ska kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen.

Börsandelslag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före andelsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas senast nio dagar före andelsstämmans avstämningsdag.

21 §

Särskild kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller den dag som anges i 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet, om stämman behandlar:

20 kap.

Fusion

10 §

Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av andelsstämman på krav från en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den dag som anges i 5 kap. 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Innehavare av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i det överlåtande andelslaget kan kräva inlösen av sina aktier eller rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om fusionen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det överlåtande andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 7 a §. Ytterligare en förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig fusionsbeslutet. Före fusionsbeslutet ska andelsstämman underrättas om hur många aktier och rättigheter som krävs bli inlösta.

21 kap.

Delning

10 §

Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av andelsstämman på krav från en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den dag som anges i 5 kap. 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag kan aktieägarna i det ursprungliga andelslaget kräva inlösen av sitt delningsvederlag och innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier kan kräva inlösen av sina rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om delningen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det överlåtande andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier berättigar till inlösen som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 7 a §. Ytterligare en förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig delningsbeslutet.

23 kap.

Upplösning av andelslag

3 §

Andelslagets beslut om likvidation och ansökan om avregistrering

I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Kallelse till den andelsstämma som beslutar om likvidationen ska utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i stadgarna, senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den dag som anges i 5 kap. 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett börsandelslag ska kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen. Utöver vad som bestäms i stadgarna ska en skriftlig kallelse sändas till varje medlem vars adress är känd för andelslaget.

27 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Andelslagsförseelse

Den som uppsåtligen

1) underlåter att föra medlems- eller ägarförteckningar på det sätt som förutsätts i 4 kap. 14 § eller att hålla dem tillgängliga på det sätt som förutsätts i 4 kap. 16 § 1 mom.,

ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *andelslagsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av lagen om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med finansiella instrument (748/2012) 2 kap.16 § 2 mom. och 33 § 2 mom., rubriken för 2 kap. 34 §, 2 kap. 34 § 1 och 3 mom. samt 4 kap. 6 § 2 mom., av dem 2 kap. 33 § 2 mom. och 34 § 1 mom. samt 4 kap. 6 § 2 mom. sådana de lyder i lag 257/2013, som följer:

2 kap.

Börsverksamhet

16 §

Annan tillåten börsverksamhet

En börs får vara verksam som clearingmedlem och verka som kontoförande institut i enlighet med lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/).

33 §

Clearing och avveckling av transaktioner

Om en börs anlitar centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för clearing och avvecklingen av transaktioner, ska börsen, en värdepapperscentral enligt den lagen och den centrala motparten ordna sitt samarbete så att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

34 §

Handelsparter rätt att välja värdepapperscentral

En handelspart har rätt att för clearing av transaktioner anlita också andra värdepapperscentraler än de värdepapperscentraler som en börs anlitar för att fullgöra skyldigheter som följer av transaktioner på en reglerad marknad, om samarbetet mellan börsen och de nämnda värdepapperscentralerna är ordnat på ett sådant sätt att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Finansinspektionen kan förbjuda handelsparter att för clearing av transaktioner anlita andra värdepapperscentraler som avses i 1 mom., om detta sannolikt skulle äventyra handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden.

4 kap.

Multilaterala handelsplattformar

6 §

Clearing och avveckling av transaktioner

Om en marknadsplatsoperatör som ordnar multilateral handel anlitar en central motpart enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för clearing och avvecklingen av transaktionerna, ska marknadsplatsoperatören, en värdepapperscentral enligt den lagen och den centrala motparten ordna sitt samarbete så att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 6 punkten, 4 § 1 mom., 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom., sådana de lyder, 1 § 1 mom. 6 punkten och 5 § 2 mom. i lag 758/2012, 4 § 1 mom. i lag 313/2015 och 6 § 1 mom. i lag 644/2014, som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

6) clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 8 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) och kontoförvaltare enligt 10 punkten i samma paragraf,

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgiftsgrund	Avgiftsbelopp i procent av avgiftsgrunden
inlåningsbank enligt kreditinstitutslagen (610/2014)	balansomslutning	0,00284
kreditföretag enligt kreditinstitutslagen	balansomslutning	0,00284
andra betalningsinstitut enligt lagen om betalningsinstitut än institut för elektroniska pengar	omsättning	0,25
institut för elektroniska pengar enligt lagen om betalningsinstitut	balansomslutning	0,00284
skadeförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen (521/2008)	balansomslutning x 4	0,00284
livförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,00284
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,00284
arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)	balansomslutning	0,00284
försäkringsförening enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)	balansomslutning x 4	0,00284
pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser	balansomslutning	0,00284
pensionskassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning	0,00284
sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning x 4	0,00284
annan försäkringskassa enligt lagen om försäkringskassor än pensionskassa eller sjukkassa	balansomslutning	0,00284
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)	balansomslutning	0,00284
Sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006)	balansomslutning x 0,4	0,00284
arbetslöshetsförsäkringsfonden enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och Utbildningsfonden	balansomslutning	0,00284
Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen och Miljöförsäkringscentralen samt stödkassan för arbetslöshetskassorna enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984)	balansomslutning x 4	0,00284
statens pensionsfond enligt lagen om statens pensionsfond (1297/2006), den kommunala pensionsanstalten Keva enligt lagen om kommunala pensioner (549/2003) och pensionsfonden vid Kyrkans centralfond enligt kyrkolagen (1054/1993)	balansomslutning x 0,4	0,00284

RP 28/2016 rd

filialer till utländska EES-kreditinstitut	balansomslutning	0,00095
filial till ett tredjelands kreditinstitut	balansomslutning	0,00284
filialer till andra utländska betalningsinstitut än betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	omsättning	0,11
filialer till utländska betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	balansomslutning	0,00095
fondbolag enligt lagen om placeringsfonder	de av fondbolaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0022
tilläggsavgift för fondbolag som tillhandahåller kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning	kapitalförvaltningens och investeringsrådgivningens omsättning	0,34
auktoriserade AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	de av AIF-förvaltaren i Finland förvaltrade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0022
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som tillhandahåller tjänster enligt 3 kap. 2 § 2 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller anknytande tjänster enligt lagens 3 kap. 3 §	omsättningen från dessa funktioner	0,34
företag som med auktorisation i Finland förvaltar både placeringsfonder och AIF-fonder	de av företaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas och AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0022
börser enligt lagen om handel med finansiella instrument	omsättning	1,30 %, avgiften är dock minst 50 000 euro
andra värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster (747/2012) än sådana som avses i lagens 6 kap. 1 § 3—5 mom.	omsättning	0,34
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 3—5 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,11
arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor	medlemsavgiftsintäkter	0,66
filialer till utländska EES-värdepappersföretag	omsättning	0,15
filialer till värdepappersföretag i tredjeländer	omsättning	0,34
filialer till utländska EES-fondbolag som inte förvaltar en placeringsfond i Finland	omsättning	0,15
filialer till utländska EES-fondbolag som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
utländska EES-fondbolag som inte har fili-	de av det utländska	0,0018

RP 28/2016 rd

al i Finland och som förvaltar en placeringsfond i Finland	fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder etablerade i en EES-stat eller ett tredjeland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0011
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som inte förvaltar AIF-fonder i Finland	omsättning	0,15
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
EES-baserade AIF-förvaltare som inte har filial i Finland och som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
filialer till AIF-förvaltare etablerade i tredjeland	omsättning	0,34
filialer till tredjeländers försäkringsbolag	premieintäkter	0,03

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Grundavgift tas inte ut av börser.

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift euro
värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	260 000
insättningsgarantifonden enligt kreditinstitutslagen	12 000
säkerhetsfonden enligt kreditinstitutslagen	2 000
juridiska personer som avses i 7 och 7 a § i lagen om betalningsinstitut	1 000

RP 28/2016 rd

fysiska personer som avses i 7 och 7 a § i lagen om betalningsinstitut	200
ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om investeringstjänster	3 000
enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder registreringsskyldiga AIF-förvaltare som inte är auktoriserade som fondbolag	1 000
den som bedriver verksamhet med stöd av ett undantag enligt 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 000
förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder	3 000
förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	3 000
företag som är förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	5 000
särskilda förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 000
centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	6 000
kreditinstituts och försäkringsbolags holdingföretag samt konglomerats holdingsammanslutning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004)	10 000
börsers och värdepapperscentralers holdingföretag	10 000
värdepappersföretags och försäkringsföreningars holdingföretag	1 000
försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsförmedling	1 000 Grundavgiften höjs med 180 euro för varje registrerad försäkringsmäklare som är anställd hos ett försäkringsmäklarföretag eller hos en enskild näringsidkare vid utgången av året före det då tillsynsavgiften bestäms.
kontoförvaltare enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	6 000
centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	150 000
clearingmedlemmar enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	12 000
clearingfonder enligt 3 kap. 3 § 4 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt registreringsfonder enligt 6 kap. 9 § i den lagen	2 000
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella in-	15 500 Grundavgiften höjs med 16 000 euro

RP 28/2016 rd

strument	om det finns en likvid marknad för aktierna enligt 5 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument.
finländska bolag vars emitterade aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	12 500
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument, när det är fråga om en avgiftsskyldig enligt 4 § i denna lag eller när emittenten inte har hemort i Finland	10 500 Grundavgiften höjs med 11 000 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt 5 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument.
emittenter av andra värdepapper än aktier, när värdepapperen i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	3 000
finländska bolag vars emitterade värdepapper av annat slag än aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	3 000
emittenter av aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	4 000
emittenter av värdepapper av annat slag än aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	1 000
Pensionsskyddscentralen	10 000
trafikförsäkringsnämnden och patientskadenämnden	1 000
verksamhetsenheter som avses i 5 § 26 punkten i lagen om Finansinspektionen	18 000
filialer till utländska EES-försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)	1 000
sådana utländska EES-tilläggs pensionsanstalter enligt lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor som har filial i Finland	1 000
tredjeländers kreditinstituts representationer	1 000
sådana försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsförmedling som är registrerade i någon annan EES-stat än Finland och har filial i Finland	300
finansiella motparter enligt artikel 2.8 i EMIR-förordningen, icke-finansiella motparter enligt artikel 2.9 och pensionssystem enligt artikel 2.10 i den förordningen, vilkas hemstat är Finland	10 000

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet (1197/2014) 1 § 1 mom., 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom., som följer:

1 §

Avgiftsskyldighet

Skyldiga att betala förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet, nedan verket, och till stabilitetsfonden som avses i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) är

1) kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014),

2) värdepappersföretag på vars minimikapital tillämpas 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster (747/2012) och filialer till tredjeländers värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar kraven i 6 kap. 1 § 1 mom. i den lagen,

3) värdepapperscentraler som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/).

4 §

Proportionell förvaltningsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell förvaltningsavgift och avgiftens belopp i procent av avgiftsgrunden samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgiftsgrund	Avgiftsbelopp i procent av avgiftsgrunden
inlåningsbank enligt kreditinstitutslagen	balansomslutning	0,0006
kreditföretag enligt kreditinstitutsla-	balansomslutning	0,0006

RP 28/2016 rd

gen		
filial till ett tredjelands kreditinstitut	balansomslutning	0,0006
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,03
filial till ett tredjelands värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar vad som föreskrivs i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,03
värdepapperscentral	omsättning	0,0013

5 §

Grundavgift för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift

Grundavgiftens belopp i euro för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgift i euro
affärsbank enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	300
sparbank enligt 1 § i sparbankslagen	300
andelsbank eller kreditinstitut i andelslagsform enligt 1 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform	300
annat kreditinstitut	300
centralinstitut för en sammanslutning av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	300
holdingföretag för ett kreditinstitut	300
filial till ett tredjelands kreditinstitut	300
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	300
filial till ett tredjelands värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar vad som föreskrivs i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	300
värdepapperscentral	300

 Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) 1 kap. 2 § 1 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Verket för finansiell stabilitet och dess verksamhetsområde

Verket för finansiell stabilitet, nedan *verket*, är den nationella resolutionsmyndighet som ska säkerställa stabiliteten på finansmarknaden och omorganisera verksamheten vid sådana kreditinstitut och värdepappersföretag som drabbats av finansiella svårigheter samt upprätta en resolutionsplan för värdepapperscentralen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 kap. 1 § i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag
(1194/2014) ett nytt 5 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på upprättande av resolutionsplaner enligt lagen om värdeandels-
systemet och om clearingverksamhet (/) med iakttagande av vad som föreskrivs om detta i
den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 17 mars 2016

Vid förhinder för statsministern, kommun- och reformminister

Anu Vehviläinen

Konsultativ tjänsteman Annina Tanhuanpää

2.

Lag

om ändring av aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i aktiebolagslagen (624/2006) 4 kap.,
ändras 3 kap. 2 § 1 mom., 9 § 1 mom., 13 § 1 mom., mellanrubriken före 15 §, 15—17 §,
5 kap. 6 §, 7 § 2 mom., 18 § 3 mom. 1 punkten, 19 § 1 och 4 mom., 16 kap. 10 § 1 och
4 mom., 13 § 1 mom., 17 kap. 10 § 1 och 4 mom., 13 § 1 mom., 20 kap. 3 § 2 mom. samt
25 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten, av dem 5 kap. 6 §, 7 § 2 mom., 18 § 3 mom. 1 punkten och 19 §
1 mom. sådana de lyder i lag 585/2009 samt 19 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1214/2009,
samt
fogas till 3 kap. 9 § ett nytt 3 mom., till 3 kap. nya 14 a—14 c § och en ny mellanrubrik före
dem samt till 5 kap. en ny 6 a § som följer:

Gällande lydelse

3 kap.

Aktier

2 §

Utövande av aktierättigheter

En förvärvare av en aktie får inte utöva de
rättigheter som en aktieägare har i bolaget
(*ägarrättigheter*) förrän förvärvaren har in-
förs i den aktiebok som avses i 15 § 1 mom.
eller hos bolaget har anmält och tillförlitligt
utrett sitt förvärv. Detta gäller dock inte såda-
na på aktier grundade rättigheter som utövas
genom uppvisande eller överlåtelse av aktie-
brev, kuponger eller andra särskilda bevis
som har utfärdats av bolaget. På aktier som
har anslutits till värdeandelssystemet tilläm-
pas 4 kap. 2 §.

Föreslagen lydelse

3 kap.

Aktier

2 §

Utövande av aktierättigheter

En förvärvare av en aktie får inte utöva de
rättigheter som en aktieägare har i bolaget
förrän förvärvaren har införts i den **aktieä-
garförteckning** som avses i 15 § 1 mom. el-
ler hos bolaget har anmält och tillförlitligt ut-
rett sitt förvärv. Detta gäller dock inte sådana
på aktier grundade rättigheter som utövas ge-
nom uppvisande eller överlåtelse av aktie-
brev, kuponger eller andra särskilda bevis
som har utfärdats av bolaget. *Bestämmelser
om utövande av aktierättigheter i ett bolag
som ingår i värdeandelssystemet finns i
14 c §.*

9 §

Utfärdande av aktiebrev

Styrelsen kan utfärda aktiebrev över bola-
gets aktier, om aktierna inte har anslutits till

9 §

Utfärdande av aktiebrev

Styrelsen kan utfärda aktiebrev över bola-
gets aktier, om aktierna inte har anslutits till

Gällande lydelse

värdeandelssystemet. Aktiebrev får dock inte utfärdas förrän bolaget och aktierna har registrerats. Aktiebrev får utfärdas endast till aktieägare som är införda i aktieboken.

Föreslagen lydelse

värdeandelssystemet. Aktiebrev får dock inte utfärdas förrän bolaget och aktierna har registrerats. Aktiebrev får utfärdas endast till aktieägare som är införda i *aktieägarförteckningen*.

Om aktien är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder, ska aktiebrevet överlämnas till panthavaren eller utskönningsmyndigheten.

13 §

Tillämpning av lagen om skuldebrev på aktiebrev och andra bevis

Om ett aktiebrev, ett interimbevis eller ett i 12 § 2 mom. avsett bevis som ställts till viss man avyttras eller pantsätts, skall på motsvarande sätt tillämpas vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev (622/1947) föreskrivs om skuldebrev ställt till viss man eller order. Då skall den som innehar en aktie eller ett interimbevis och som enligt bolagets anteckning på aktien eller interimbeviset är införd i aktieboken såsom aktieägare jämföras med en person som enligt 13 § 2 mom. i lagen om skuldebrev förmodas ha den rätt som skuldebrevet utvisar. Vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev föreskrivs om innehavarskuldebrev skall tillämpas på sådana i 12 § 2 mom. i detta kapitel avsedda bevis som inte har ställts till viss man.

13 §

Tillämpning av lagen om skuldebrev på aktiebrev och andra bevis

Om ett aktiebrev, ett interimbevis eller ett i 12 § 2 mom. avsett bevis som ställts till en viss person avyttras eller pantsätts, ska på motsvarande sätt tillämpas vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev (622/1947) föreskrivs om skuldebrev ställt till viss man eller order. Då ska den som innehar ett aktiebrev eller ett interimbevis och som enligt bolagets anteckning på aktiebrevet eller interimbeviset är införd i *aktieägarförteckningen* såsom aktieägare jämföras med en person som enligt 13 § 2 mom. i lagen om skuldebrev förmodas ha den rätt som skuldebrevet utvisar. Vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev föreskrivs om innehavarskuldebrev ska tillämpas på sådana i 12 § 2 mom. i detta kapitel avsedda bevis som inte har ställts till viss person.

Aktier som hör till värdeandelssystemet

14 a §

Anslutning av aktier till värdeandelssystemet

I bolagsordningen finns bestämmelser om huruvida bolagets aktier hör till det värdeandelssystem eller till ett sådant utländskt värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/). I bolagsstämmans beslut om att ändra bolagsordningen ska den tid bestäm-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

mas inom vilken aktierna ska anslutas till värdeandelssystemet (**anmälningstid**) eller avföras ur värdeandelssystemet, eller så ska styrelsen bemyndigas att besluta om saken. Beslutet om anslutningen eller avförandet av aktierna och om tidpunkten för detta ska utan dröjsmål anmälas för registrering.

På registrering av aktieägars rättigheter i värdeandelssystemet ska 6 kap. 3—5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet tillämpas, och på avförande av aktier ur värdeandelssystemet ska 7 § i det kapitlet tillämpas.

Om registrering enligt 6 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet inte har krävts inom tio år från anmälningstidens utgång, kan bolagsstämman besluta att rätten till en aktie som hör till värdeandelssystemet och de rättigheter som grundar sig på aktien har förverkats. På en förverkad aktie tillämpas bestämmelserna om bolagets innehav av egna aktier.

Det som i denna lag föreskrivs om huruvida ett bolags aktier hör till värdeandelssystemet ska också tillämpas när ett bolags aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Om ett bolags aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem, avses med det värdeandelskonto som nämns i denna lag ett sådant konto som tillhandahålls genom en tjänst enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

14 b §

Underrättelse om beslut

Bolaget ska senast tre månader före utgången av anmälningstiden underrätta aktieägarna om ett beslut om att ansluta aktierna till värdeandelssystemet. Då ska också anvisningar ges om hur en aktieägare eller aktiebrevsinnehavare ska gå till väga för att få sin aktierätt registrerad på ett värdeandelskonto samt hur de övriga rättigheter som hänför sig till aktierna kan registreras.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

För underrättelsen gäller detsamma som för kallelse till bolagsstämma. Underrättelsen ska, utöver vad som i bolagsordningen föreskrivs om kallelse till bolagsstämma, sändas skriftligen till varje aktieägare vars namn och adress är kända för bolaget samt publiceras i den officiella tidningen. Underrättelsen och anvisningarna ska också sändas till värdepapperscentralen och till värdepapperscentralens parter.

I värdepapperscentralens regler kan det bestämmas närmare om det förfarande som avses i 1 och 2 mom.

Bolaget ska senast tre månader innan aktierna avförs från värdeandelssystemet underrätta aktieägarna om beslutet. På underrättelsen tillämpas vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

Bolaget ska senast tre månader innan aktierna överförs från ett värdeandelssystem till ett annat underrätta aktieägarna om överföringen. Det ska då ges information om hur överföringen påverkar aktieägarens ställning och anvisningar om hur förvaringen av aktierna ordnas i det nya värdeandelssystemet. På underrättelsen tillämpas vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

14 c §

Aktierättigheter i värdeandelssystemet

Den som har förvärvat en aktie som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som en aktieägare har i bolaget förrän förvärvaren har antecknats i den aktieägarförteckning som avses i 15 § 2 mom. Bestämmelser om utövande av de rättigheter som förvaltarregistrerade aktier medför finns i 4 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Den som en aktie som hör till värdeandelssystemet tillhör på den avstämningsdag som avses i ett beslut om utbetalning av bolagets medel, i ett beslut om aktieemission eller i ett annat beslut har på en aktie grundad rätt till en prestation vid utbetalning av bolagets medel, rätt att få aktier och annan motsvarande rätt. En avstämningsdag kan bestämmas också i ett beslut om inlösen av aktier. Om inte annat föreskrivs i ett emissionsbeslut ska

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

teckningsrätten vid en emission mot vederlag när teckningen inleds registreras på respektive värdeandelskonto, medan aktier som emitteras vid en vederlagsfri emission ska registreras direkt på respektive värdeandelskonto.

Bestämmelser om den rätt att delta i en bolagsstämma som grundar sig på en aktie som hör till värdeandelssystemet finns i 5 kap. 6 a §.

Aktiebok och aktieägarförteckning

Aktieägarförteckning

15 §

15 §

Aktiebok och aktieägarförteckning

Aktieägarförteckning

Om bolagets aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, skall styrelsen föra en förteckning över dem (*aktiebok*). I aktieboken antecknas aktierna eller aktiebrevens nummerföljd, dagen för utfärdandet samt aktieägarens namn och adress. Om det i bolaget finns olika aktieslag, skall av aktieboken framgå av vilket slag varje aktie är samt eventuella andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som aktierna medför. Om något aktiebrev inte har utfärdats över en aktie, skall i aktieboken dessutom antecknas till bolaget anmäld panträtt och annan motsvarande rätt som belastar aktien.

Över de aktieägare som är införda i aktieboken skall föras en alfabetisk förteckning (*aktieägarförteckning*) med uppgift om varje ägares namn och adress samt hur många aktier av olika slag var och en äger.

Om bolagets aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, ska styrelsen föra en förteckning över *aktierna och aktieägarna (aktieägarförteckning)*, där varje ägares namn och adress samt antal *aktier eller aktiebrev, specificerade enligt aktieslag, och dagen för utfärdandet antecknas. I aktieägarförteckningen ska också andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som aktierna medför antecknas.* Om något aktiebrev inte har utfärdats över en aktie, ska det i aktieägarförteckningen dessutom antecknas till bolaget anmäld panträtt och annan motsvarande rätt som belastar aktien.

Med avvikelse från 1 mom. ska styrelsen över aktier som hör till värdeandelssystemet och över deras ägare föra en uppdaterad aktieägarförteckning, grundad på registreringarna på värdeandelskontona, i vilken det ska antecknas aktieägarens eller aktieförvaltarens namn, personbeteckning eller annan identifikationskod, kontakt-, betalnings- och beskattningssuppgifter, antal aktier specificerade enligt aktieslag och den part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna har registrerats på.

För de aktier som hör till värdeandelssystemet ska det för en sådan tillfällig anteckning som avses i 5 kap. 6 a § uppges aktieägarens namn och adress, det antal aktier specificerade enligt aktieslag som ska antecknas i aktieägarförteckningen samt personbeteckning eller annan identifikationskod

Gällande lydelse

Aktieboken och aktieägarförteckningen skall upprättas omedelbart efter det att bolaget bildats. De skall föras på ett tillförlitligt sätt.

16 §

*Införande av förvärv i **aktieboken och aktieägarförteckningen***

Av förvärvaren anmälda aktieförvärv samt andra till bolaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av aktieboken skall utan dröjsmål antecknas i aktieboken och aktieägarförteckningen. Innan anteckningen görs skall tillförlitlig utredning läggas fram om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen skall dateras. Om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 7 § eller om sådant samtycke till aktieförvärv krävs som avses i 8 §, får anteckningen dock inte göras förrän det har blivit klart att lösningsrätten inte utnyttjas eller förrän samtycke givits.

Om den senaste överlåtelsen av en aktie har antecknats in blanco på aktiebrevet eller interimbeviset, skall den nya ägarens namn skrivas in i aktiebrevet eller interimbeviset innan förvärvet antecknas i aktieboken och aktieägarförteckningen. På aktiebrev eller interimbevis som har visats upp för bolaget skall antecknas ett intyg om införandet i aktieboken samt datum då detta skett.

Om bolaget har endast en aktieägare skall aktieinnehavet utan dröjsmål anmälas för införande i *aktieboken och aktieägarförteckningen*, dock senast två månader efter förvärvet.

Föreslagen lydelse

i enlighet med värdepapperscentralens föreskrifter.

I bolagsordningen kan det bestämmas att det i aktieägarförteckningen i stället för aktieägarens adress antecknas personens hemkommun och födelsedatum.

Aktieägarförteckningen ska upprättas utan dröjsmål efter det att bolaget har bildats. Förteckningen ska föras på ett tillförlitligt sätt.

Bestämmelser om den vänteförteckning som ska föras över aktier som har anslutits till värdeandelssystemet finns i 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 §

Införande av förvärv i aktieägarförteckningen

Om bolagets aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, ska av förvärvaren anmält aktieförvärv och andra till bolaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av aktieägarförteckningen utan dröjsmål antecknas i aktieägarförteckningen. Innan anteckningen görs ska en tillförlitlig utredning läggas fram om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen ska dateras. Om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 7 § eller om det krävs samtycke till aktieförvärv enligt 8 §, får anteckningen dock inte göras förrän det har blivit klart att lösningsrätten inte utnyttjas eller förrän samtycke getts.

Om den senaste överlåtelsen av en aktie har antecknats in blanco i aktiebrevet eller interimbeviset, ska den nya ägarens namn skrivas in i aktiebrevet eller interimbeviset innan förvärvet antecknas i förteckningen. På aktiebrev eller interimbevis som har visats upp för bolaget ska ett intyg antecknas om införande i *aktieägarförteckningen* samt datum då detta skett.

Om bolaget har endast en aktieägare ska aktieinnehavet utan dröjsmål anmälas för införande i *aktieägarförteckningen*, dock senast två månader efter förvärvet.

Gällande lydelse

17 §

Aktiebokens och aktieägarförteckningens offentlighet

Aktieboken och aktieägarförteckningen skall hållas tillgängliga för var och en på bolagets huvudkontor.

Var och en har rätt att mot ersättande av bolagets kostnader få kopior av aktieboken och aktieägarförteckningen eller delar av dem.

Föreslagen lydelse

17 §

Aktieägarförteckningens offentlighet

Aktieägarförteckningen ska hållas tillgänglig för var och en på bolagets huvudkontor. Aktieägarförteckningen för bolag som hör till värdeandelssystemet får dock hållas tillgänglig för var och en på värdepapperscentralens verksamhetsställe i Finland. Var och en har rätt att mot ersättande av kostnaderna få kopior av aktieägarförteckningen eller delar av den. Det som föreskrivs i detta moment gäller också en aktieägarförteckning som är avstämmd enligt den tidpunkt som avses i 5 kap. 6 a §, till dess att bolagsstämman avslutas.

På offentligheten av den vänteförteckning enligt 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som ska föras över de aktier som anslutits till värdeandelssystemet tillämpas 1 mom. i denna paragraf.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller dock inte personbeteckningens slutled, betalnings- och beskattningssuppgifter eller uppgifter om på vilket kommissionskonto aktier som en aktieägare lämnat till försäljning har registrerats. När det gäller rätten att få uppgifter om vilken part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna är registrerade på tillämpas vad som i 8 kap. 2 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om rätten att få uppgifter om värdeandelskonton.

Om magistraten med stöd av 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) har förordnat om begränsning av utlämnande av uppgifter om en aktieägare, och bolaget har informerats om begränsningen, får aktieägarens hemkommun, adress och övriga kontaktuppgifter som införts i aktieägarförteckningen lämnas ut endast till myndigheter. Den kontaktadress för aktieägaren som införts i aktieägarförteckningen får lämnas ut också till andra än myndigheter.

Gällande lydelse

4 kap

Aktier som hör till värdeandelssystemet

5 kap.

Bolagsstämma

6 §

Aktieägarnas deltagande

Varje aktieägare har rätt att delta i bolagsstämman.

En förutsättning för deltagande är enligt 3 kap. 2 § 1 mom. att aktieägaren är införd i aktieboken eller har anmält sitt förvärv till bolaget och lagt fram en tillförlitlig utredning om förvärvet. En förutsättning för deltagande i bolagsstämman i ett bolag som hör till värdeandelssystemet är att aktieägaren är införd i aktieägarförteckningen så som föreskrivs i 4 kap. 2 § 2 mom.

På börsbolag vars aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet ska tillämpas reglerna om bolagsstämmans avstämningsdag i 4 kap. 2 § 2 mom. I fråga om aktier som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter deltagande i bolagsstämman att aktieägaren har anmälts för att bli tillfälligt införd i aktieboken i enlighet med ovannämnda moment.

Föreslagen lydelse

(Upphävs 4 kap.)

5 kap.

Bolagsstämma

6 §

Aktieägarnas deltagande

Varje aktieägare har rätt att delta i bolagsstämman.

En förutsättning för deltagande är enligt 3 kap. 2 § 1 mom. att aktieägaren är införd i aktieägarförteckningen eller har anmält sitt förvärv till bolaget och lagt fram en tillförlitlig utredning om förvärvet. En förutsättning för deltagande i bolagsstämman i ett bolag som hör till värdeandelssystemet är att aktieägaren är införd i *aktieägarförteckningen i enlighet med 6 a §.*

I fråga om aktier som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter deltagande i bolagsstämman att aktieägaren har anmälts för att bli tillfälligt införd i *aktieägarförteckningen* på ett sätt som motsvarar det som föreskrivs i 6 a §.

6 a §

Aktieägarnas rätt att delta utifrån värdeandelssystemet

*Om ett bolags aktier har anslutits till värdeandelssystemet har endast aktieägare som åtta vardagar före bolagsstämman (**bolagsstämmans avstämningsdag**) är införda i aktieägarförteckningen rätt att delta bolagsstämman. Dessutom kan ägaren till en förvaltarregistrerad aktie anmälas för att tillfälligt bli införd i aktieägarförteckningen för deltagande i bolagsstämman, om aktieägaren på grund av sitt aktieinnehav har rätt att vara införd i aktieägarförteckningen på bolagsstämmans avstämningsdag. Anmälan om att bli tillfälligt införd ska göras senast vid*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

en tidpunkt som framgår av stämmokallelsen och som ska infalla efter bolagsstämmans avstämningsdag. Sådana förändringar i aktieinnehavet som har skett efter bolagsstämmans avstämningsdag påverkar inte rätten att delta i bolagsstämman eller aktieägarens röstetal.

7 §

Anmälan

Om bolagets aktier har anslutits till värdeandelssystemet, anses ägaren till en förvaltarregistrerad aktie ha anmält sig för deltagande i bolagsstämman om denne i enlighet med 4 kap. 2 § 2 mom. har anmälts för att bli tillfälligt införd i aktieägarförteckningen. Om en aktieägare företräds av flera ombud på bolagsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka aktier varje ombud företräder aktieägaren.

7 §

Anmälan

Om bolagets aktier har anslutits till värdeandelssystemet, anses ägaren till en förvaltarregistrerad aktie ha anmält sig för deltagande i bolagsstämman om denne i enlighet med 6 a § har anmälts för att bli tillfälligt införd i aktieägarförteckningen. Om en aktieägare företräds av flera ombud på bolagsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka aktier varje ombud företräder aktieägaren.

18 §

Stämmokallelsens innehåll

I börsbolags stämmokallelse ska dessutom nämnas

1) under vilka förutsättningar aktieägare har rätt att delta i bolagsstämman enligt 4 kap. 2 § 2 mom. och enligt 6 och 7 § i detta kapitel,

18 §

Stämmokallelsens innehåll

I börsbolags stämmokallelse ska dessutom nämnas

1) under vilka förutsättningar aktieägare har rätt att delta i bolagsstämman enligt 6, 6 a och 7 §,

19 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 7 § eller bolagsstämmans i 4 kap. 2 § 2 mom. angivna avstämningsdag för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan nämnda

19 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 7 § eller bolagsstämmans i 6 a § angivna avstämningsdag för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dagen.

Börsbolag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före bolagsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas minst nio dagar före bolagsstämmans i 4 kap. 2 § 2 mom. avsedda avstämningsdag.

Börsbolag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före bolagsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas minst nio dagar före bolagsstämmans avstämningsdag enligt 6 a §.

16 kap.

16 kap.

Fusion

Fusion

10 §

10 §

Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Kallelse till den bolagsstämma som skall besluta om fusionen får inte utfärdas förrän fusionsplanen har registrerats. Kallelsen skall utfärdas tidigast två månader och, om inte längre tid föreskrivs i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 4 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag kan kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före ovan avsedda dag.

Kallelse till den bolagsstämma som ska besluta om fusionen får inte utfärdas förrän fusionsplanen har registrerats. Kallelsen ska utfärdas tidigast två månader och, om inte längre tid föreskrivs i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan avsedda dagen.

I det övertagande bolaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 19 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av bolagsstämman på yrkande av en aktieägare och om tiden mellan å ena sidan bolagets meddelande enligt denna paragrafs 3 mom. och å andra sidan dagen för bolagsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 4 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i bolagsordningen angiven längre kallelsetid.

I det övertagande bolaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 19 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av bolagsstämman på yrkande av en aktieägare och om tiden mellan å ena sidan bolagets meddelande enligt denna paragrafs 3 mom. och å andra sidan dagen för bolagsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i bolagsordningen angiven längre kallelsetid.

13 §

13 §

Inlösenförfarande

Inlösenförfarande

Aktieägarna i det överlåtande bolaget kan

Aktieägarna i det överlåtande bolaget kan

Gällande lydelse

på den bolagsstämma som beslutar om fusionen kräva inlösen av sina aktier och skall ges möjlighet att kräva inlösen innan beslutet om fusionen fattas. Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i aktieboken före bolagsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 4 kap. 2 § 2 mom. Den som kräver inlösen måste rösta mot fusionsbeslutet.

Föreslagen lydelse

på den bolagsstämma som beslutar om fusionen kräva inlösen av sina aktier och ska ges möjlighet att kräva inlösen innan beslutet om fusionen fattas. Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i *aktieägarförteckningen* före bolagsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 6 a §. Den som kräver inlösen måste rösta mot fusionsbeslutet.

17 kap.

Delning

10 §

Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Kallelse till den bolagsstämma som skall besluta om delningen får inte utfärdas förrän delningsplanen har registrerats. Kallelsen skall utfärdas tidigast två månader och, om inte längre tid föreskrivs i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdag som avses i 5 kap. 7 § eller den i 4 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag kan kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före ovan avsedda dag.

I det övertagande bolaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 19 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av bolagsstämman på yrkande av en aktieägare och tiden mellan å ena sidan bolagets meddelande enligt denna paragrafs 3 mom. och å andra sidan dagen för bolagsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 4 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i bolagsordningen angiven längre kallelsetid.

17 kap.

Delning

10 §

Stämmokallelse samt information till innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Kallelse till den bolagsstämma som ska besluta om delningen får inte utfärdas förrän fusionsplanen har registrerats. Kallelsen ska utfärdas tidigast två månader och, om inte längre tid föreskrivs i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan avsedda dagen.

I det övertagande bolaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 19 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av bolagsstämman på yrkande av en aktieägare och tiden mellan å ena sidan bolagets meddelande enligt denna paragrafs 3 mom. och å andra sidan dagen för bolagsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i bolagsordningen angiven längre kallelsetid.

Gällande lydelse

13 §

Inlösenförfarande

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt bolag kan aktieägarna i det ursprungliga bolaget på den bolagsstämma som beslutar om delningen kräva inlösen av sitt delningsvederlag och skall ges möjlighet att kräva inlösen innan delningsbeslutet fattas. Endast de aktier berättigar till inlösen som har anmälts för registrering i aktieboken före bolagsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 4 kap. 2 § 2 mom. Den som kräver inlösen måste rösta mot delningsbeslutet.

Föreslagen lydelse

13 §

Inlösenförfarande

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt bolag kan aktieägarna i det ursprungliga bolaget på den bolagsstämma som beslutar om delningen kräva inlösen av sitt delningsvederlag och ska ges möjlighet att kräva inlösen innan delningsbeslutet fattas. Endast de aktier berättigar till inlösen som har anmälts för registrering i aktieägarförteckningen före bolagsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 6 a §. Den som kräver inlösen måste rösta mot delningsbeslutet.

20 kap.

Upplösning av bolag

Beslutsfattande

3 §

Bolagets beslut om likvidation

I 5 kap. 18—22 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Kallelse till den bolagsstämma som beslutar om likvidationen skall utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 4 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag kan kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före ovan avsedda dag. Utöver vad som föreskrivs i bolagsordningen skall en skriftlig kallelse sändas till varje aktieägare vars adress är känd för bolaget.

20 kap.

Upplösning av bolag

Beslutsfattande

3 §

Bolagets beslut om likvidation

I 5 kap. 18—22 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Kallelse till den bolagsstämma som beslutar om likvidationen ska utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i bolagsordningen, senast en månad före bolagsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 7 § eller den i 5 kap. 6 a § angivna dagen för bolag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett publikt aktiebolag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan avsedda dagen. Utöver vad som föreskrivs i bolagsordningen ska en skriftlig kallelse sändas till varje aktieägare vars adress är känd för bolaget.

Gällande lydelse

25 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Aktiebolagsförseelse

Den som uppsåtligen
1) underlåter att föra *aktiebok eller aktieägarförteckning* eller att hålla dem tillgängliga så som bestämmelserna i 3 kap. förutsätter,

skall, om gärningen inte är ringa eller om strängare straff för den inte föreskrivs någon annanstans i lag, *för aktiebolagsförseelse* dömas till böter.

Föreslagen lydelse

25 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Aktiebolagsförseelse

Den som uppsåtligen
1) underlåter att föra *aktieägarförteckning* på det sätt som förutsatts i 3 kap. 15 § eller att hålla *den* tillgänglig på det sätt som förutsatts i 3 kap. 17 § 1 mom.,

skall, om gärningen inte är ringa eller om strängare straff för den inte föreskrivs någon annanstans i lag, *för aktiebolagsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om värdeandelskonton

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om värdeandelskonton (827/1991) 20 § 2 mom., sådant det lyder i lag 751/2012,
ändras 4 § 2 mom., 5 a § 3 och 4 mom., 16 § 1 och 4 mom., 16 c § 3 mom., 29 § 1 och 2 mom., 32 § 1 och 3 mom. och 34 §, sådana de lyder i lag 751/2012, samt
fogas till 19 §, sådan den lyder i lag 751/2012, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

I förteckningen över värdeandelar ska införas de uppgifter om värdeandelarna som enligt 7 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012) ska registreras på emissionskontot, med undantag av värdeandelarnas antal.

Föreslagen lydelse

4 §

I förteckningen över värdeandelar ska de uppgifter om värdeandelarna införas som enligt 5 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) ska registreras på emissionskontot, med undantag av värdeandelarnas antal.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

5 a §

Ett förvaltningskonto kan innehas av en värdepapperscentral, en centralbank eller en kontoförvaltare. Som kontoinnehavare kan värdepapperscentralen godkänna också ett kreditinstitut eller värdepappersföretag som har rätt att tillhandahålla förvaring av finansiella instrument såsom investeringstjänster, ett utländskt samarbetsorgan som avses i 2 kap. 17 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller någon annan sådan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

På ett förvaltningskonto som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral som avses i 2 kap. 17 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet får trots 1 mom. registreras också sådana värdeandelar som avses i 6 kap. 3 § 2 mom. i den lagen och som förvaltas för en finsk medborgare, ett finländskt företag eller en finländsk stiftelse.

Ett förvaltningskonto kan innehas av en värdepapperscentral, en centralbank eller en kontoförvaltare. Som kontoinnehavare kan värdepapperscentralen godkänna också ett sådant kreditinstitut eller värdepappersföretag som har rätt att tillhandahålla förvaring av finansiella instrument som en investeringstjänst, ett utländskt samarbetsorgan enligt 2 kap. 10 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller någon annan sådan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

På ett förvaltningskonto som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral som avses i 2 kap. 10 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet får trots bestämmelserna i 1 mom. registreras också sådana värdeandelar som avses i 4 kap. 3 § 2 mom. i den lagen och som förvaltas för en finsk medborgare, ett finländskt bolag eller en finländsk stiftelse.

16 §

16 §

En värdepapperscentral, en centralbanks, en kontoförvaltares, en clearingorganisation och en clearingmedlems eller dessas kunders värdeandelar kan så som närmare anges i värdepapperscentralens regler registreras på ett särskilt värdeandelskonto (*kommissionskonto*) i syfte att organisera i 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet avsedd verksamhet som clearingorganisation. Som innehavare av ett kommissionskonto kan värdepapperscentralen godkänna också ett utländskt samarbetsorgan som avses i 2 kap. 17 § i den lagen eller någon annan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

En värdepapperscentral, en centralbanks, en kontoförvaltares och en clearingmedlems eller dessas kunders värdeandelar kan så som närmare anges i värdepapperscentralens regler registreras på ett särskilt värdeandelskonto (*kommissionskonto*) i syfte att organisera sådan clearingverksamhet som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Som innehavare av ett kommissionskonto kan värdepapperscentralen godkänna också ett utländskt samarbetsorgan enligt 2 kap. 10 § i den lagen eller någon annan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registrerats på kommissionskonton enligt denna paragraf finns i 5 kap. 6 § i lagen

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registrerats på kommissionskonton enligt denna paragraf finns i 3 kap. 5 § i lagen

Gällande lydelse

om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 c §

Värdepapperscentralen eller en clearingorganisation kan göra registreringar som har samband med i 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet avsedd verksamhet som clearingorganisation, oavsett vilken kontoförvaltare som har hand om värdeandelskontot. En kontoförvaltare kan, på villkor som överensstämmer med värdepapperscentralens regler, i samband med en transaktion som har överlämnats till clearing och avveckling göra en tillfällig registrering på ett värdeandelskonto som en annan kontoförvaltare har hand om.

19 §

Bestämmelser om värdeandelskonton som värdepapperscentralerna ska föra på emitternas bekostnad finns i 6 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

29 §

Om emittenten har gjort en värdeandelsbaserad betalning till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller i den förteckning som avses i 6 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet på förfallodagen eller på en avstämningsdag som bestämts enligt 4 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller enligt ett andelslags eller en placeringsfonds stadgar hade rätt att ta emot betalningen, men

Föreslagen lydelse

om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 c §

Värdepapperscentralen kan göra registreringar som har samband med sådan clearingverksamhet som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, oavsett vilken kontoförvaltare som har hand om värdeandelskontot. En kontoförvaltare kan, på villkor som överensstämmer med värdepapperscentralens regler, i samband med en transaktion som har överlämnats till clearing och avveckling göra en tillfällig registrering på ett värdeandelskonto som en annan kontoförvaltare har hand om.

19 §

Bestämmelser om värdepapperscentralens skyldighet att bevara säkerhetskopior finns i artikel 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

20 §

(2 mom. upphävs)

29 §

Om emittenten har gjort en värdeandelsbaserad betalning till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller i den förteckning som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet på förfallodagen eller på en avstämningsdag som bestämts enligt 3 kap. 14 c § 2 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller enligt ett andelslags eller en placeringsfonds stadgar hade rätt att ta emot betalning-

Gällande lydelse

om det senare framgår att betalningsmottagaren inte hade rätt att ta emot betalningen, är betalningen dock giltig, utom i det fall att emittenten visste eller borde ha vetat att betalningen skedde till fel person.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt då nya värdeandelar samt teckningsrätt och andra sådana rättigheter utges till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller, enligt vad som föreskrivs särskilt, uppgifterna i en förteckning som avses i 6 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet hade rätt att få andelen eller rättigheten.

32 §

Bestämmelser om det subsidiära skadeståndsansvar som vilar på värdepapperscentralens registreringsfond finns i 6 kap. 9, 10 och 14—16 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Domstolen ska på tjänstens vägnar underätta värdepapperscentralen om anhängiga tvister som gäller kontoförvaltares skadeståndsskyldighet och som enligt 6 kap. 10 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet kan leda till subsidiärt skadeståndsansvar för registreringsfonden.

34 §

Värdepapperscentralen har rätt att av kontoförvaltare få kopior av de handlingar samt redogörelser för de övriga utredningar med stöd av vilka registreringar har gjorts på värdeandelskonton. När det gäller värdeandelar som avses i 6 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet har deras emittent motsvarande rätt att få uppgifter om förvärv av värdeandelar.

Föreslagen lydelse

en, men om det senare framgår att betalningsmottagaren inte hade rätt att ta emot betalningen, är betalningen dock giltig, utom i det fall att emittenten visste eller borde ha vetat att betalningen skedde till fel person.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt då nya värdeandelar samt teckningsrätt och andra sådana rättigheter utges till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller, i enlighet med vad som föreskrivs särskilt, enligt uppgifterna i en förteckning som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet hade rätt att få andelen eller rättigheten.

32 §

Bestämmelser om det sekundära skadeståndsansvar som vilar på värdepapperscentralens registreringsfond finns i 4 kap. 5, 6 och 10—12 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Domstolen ska på tjänstens vägnar underätta värdepapperscentralen om anhängiga tvister som gäller kontoförvaltares skadeståndsskyldighet och som enligt 4 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet kan leda till sekundärt skadeståndsansvar för registreringsfonden.

34 §

Värdepapperscentralen har rätt att av kontoförvaltare få kopior av de handlingar samt redogörelser för de övriga utredningar med stöd av vilka registreringar har gjorts på värdeandelskontona. När det gäller värdeandelar som avses i 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet har emittenten motsvarande rätt att få uppgifter om förvärv av värdeandelar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om värdepapperskonton

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om värdepapperskonton (750/2012) 2 § 1 mom. 2 punkten som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *förvarare* den som bedriver förvaring enligt 2 kap. 1 eller 2 § i lagen om investeringstjänster eller enligt 2 kap. 16 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012) eller i egenskap av innehavare av förvaltningskonto enligt 5 a § i lagen om värdeandelskonton (827/1991),

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *förvarare* den som bedriver förvaring enligt 2 kap. 1 § eller 2 § 1 eller 4 mom. i lagen om investeringstjänster,

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 4 § 2 mom. 7 punkten och 32 b § 5 mom. 4 punkten sådana de lyder i lag 752/2012,
ändras 3 c §, 4 § 2 mom. 8 och 12 punkten och 4 mom. 2 punkten, 6 § 17 punkten, 13 § 1 mom. 6 punkten, 28 §, det inledande stycket i 32 a § 1 mom. och 32 a § 2 mom., 32 b § 5 mom. 3 punkten, det inledande stycket i 32 c § 1 mom. och 32 c § 1 mom. 1 punkten, 38 § 1 mom. 2 punkten, 40 § 1 mom., 41 a § 1 mom. och 71 § 4 mom.,
 av dem 3 c §, 4 § 2 mom. 8 punkten och 4 mom. 2 punkten, 28 § samt 32 b § 5 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 752/2012, 4 § 2 mom. 12 punkten, 6 § 17 punkten, det inledande stycket i 32 a § 1 mom. och 32 a § 2 mom., det inledande stycket i 32 c § 1 mom. samt 38 § 1 mom. 2 punkten sådana de i lag 170/2014, 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1198/2014, 41 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 1279/2015 och 71 § 4 mom. i sådant det lyder i lag 254/2013, samt
fogas till lagen nya 20 a och 50 h § som följer:

Gällande lydelse

3 c §

Myndighetssamarbete för att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet

Finansinspektionen ska samarbeta med centralen för utredning av penningtvätt, polisen, Enheten för utredning av grå ekonomi, Skatteförvaltningen och andra behöriga myndigheter för att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet.

Om Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet eller när den sköter andra lagstadgade uppgifter märker eller misstänker att finansiella tjänster eller det finansiella systemet utnyttjas eller planeras bli utnyttjade för ekonomisk brottslighet, ska den utan dröjsmål underrätta en behörig myndighet enligt 1 mom. om detta. Det ska då beaktas vad som i 71 § och i bestämmelser i annan lag föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagd information.

Närmare bestämmelser om hur samarbetet enligt denna paragraf ska genomföras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

3 c §

Myndighetssamarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet

Finansinspektionen samarbetar med centralen för utredning av penningtvätt, polisen, Enheten för utredning av grå ekonomi, Skatteförvaltningen och andra behöriga myndigheter för att förebygga och bekämpa brottslighet.

Om Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet eller när den sköter andra lagstadgade uppgifter upptäcker eller misstänker att finansiella tjänster eller det finansiella systemet utnyttjas eller planeras bli utnyttjade för brottsliga ändamål, ska den utan dröjsmål underrätta en behörig myndighet som avses 1 mom. om detta. I 71 § föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagd information.

Närmare bestämmelser om hur samarbetet enligt denna paragraf ska genomföras kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Tillsynsobjekt

Med auktoriserade tillsynsobjekt avses i denna lag

7) clearingorganisationer enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012), inklusive clearingfonder som de bildat,

8) värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, inklusive registreringsfonder som de bildat,

12) sådana AIF-förvaltare som har auktoriserats enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och sådana förvaringsinstitut som beviljats auktorisation enligt den lagen.

Med övriga tillsynsobjekt avses i denna lag

2) börsers, värdepapperscentralers och clearingorganisationers holdingföretag,

4 §

Tillsynsobjekt

Med auktoriserade tillsynsobjekt avses i denna lag

(upphävs 7 punkt)

8) värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/), inklusive registreringsfonder och clearingfonder som de grundat,

12) sådana AIF-förvaltare som har auktoriserats enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) och sådana förvaringsinstitut som beviljats auktorisation enligt den lagen.

Med övriga tillsynsobjekt avses i denna lag

2) börsers och värdepapperscentralers holdingföretag,

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

17) *stadgar* tillsynsobjekts bolagsordningar och föreningsstadgar samt stadgar och regler för kreditinstitut i andelslagsform, betalningsinstitut, sparbanker, hypoteksföreningar, pensionsstiftelser, försäkringskassor, arbetslöshetskassor, insättningsgarantifonden, ersättningsfonden för investerarskydd, börser, clearingorganisationer, värdepapperscentraler och placeringsfonder samt stadgar för AIF-fonder enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och likaså andra stadgar och regler som Finansinspektionen eller någon annan myndighet i enlighet med bestämmelserna om finansmarknaden fastställer för finansmarknadsaktörer eller som finansmarknadsaktörer annars i enlighet

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

17) *stadgar* tillsynsobjekts bolagsordningar och föreningsstadgar samt stadgar och regler för kreditinstitut i andelslagsform, betalningsinstitut, sparbanker, hypoteksföreningar, pensionsstiftelser, försäkringskassor, arbetslöshetskassor, insättningsgarantifonden, ersättningsfonden för investerarskydd, börser, värdepapperscentraler och placeringsfonder samt stadgar för AIF-fonder enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och likaså andra stadgar och regler som Finansinspektionen eller någon annan myndighet i enlighet med bestämmelserna om finansmarknaden fastställer för finansmarknadsaktörer eller som finansmarknadsaktörer annars i enlighet med bestämmelser

Gällande lydelse

med bestämmelserna om finansmarknaden är skyldiga att iaktta i sin verksamhet,

13 §

Direktionens behandling av ärenden som hör till direktören

Direktionen ska informeras om beslut som direktören har för avsikt att fatta, om de gäller

6) begränsning av ett tillsynsobjekts lednings verksamhet *för viss tid*, eller

Föreslagen lydelse

na om finansmarknaden är skyldiga att iaktta i sin verksamhet,

13 §

Direktionens behandling av ärenden som hör till direktören

Direktionen ska informeras om beslut som direktören har för avsikt att fatta, om de gäller

6) begränsning av den verksamhet som ett tillsynsobjekts ledning utövar, eller

20 a §

Rätt att få uppgifter av förundersöknings- och åklagarmyndigheter

Finansinspektionen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av förundersöknings- och åklagarmyndigheterna få sådana uppgifter om förundersökning och rättegångsförfarande i fråga om brott enligt 8 kap. 11 och 12 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som är nödvändiga för uppfyllande av de samarbetsförpliktelser som föreskrivs i artikel 61 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012, nedan **EU:s förordning om värdepapperscentraler**.

28 §

Begränsning av ledningens verksamhet för viss tid

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett auktoriserat tillsynsobjekt eller att i övrigt

28 §

Begränsning av ledningens verksamhet

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett auktoriserat tillsynsobjekt eller att i övrigt

Gällande lydelse

höra till den högsta ledningen där, om

1) personen vid skötseln av sina uppgifter har visat uppenbar oskicklighet eller oförsiktighet och om det är uppenbart att detta allvarligt kan äventyra de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §, eller

2) personen i fråga inte uppfyller de krav på yrkesskicklighet och tillförlitlighet som anges särskilt i lag.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser och försäkringskassor samt kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags, försäkringsföreningars, finans- och försäkringskonglomerats, värdepapperscentralers, *clearingorganisationers* och börsers holdingföretag. Vad som i 1 mom. föreskrivs om verkställande direktör och dennes ställföreträdare gäller på motsvarande sätt en pensionsstiftelses ombudsman och dennes ställföreträdare.

Föreslagen lydelse

höra till den högsta ledningen där, om

1) personen vid skötseln av sina uppgifter har visat uppenbar oskicklighet eller oförsiktighet och om det är uppenbart att detta allvarligt kan äventyra de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §, eller

2) personen i fråga inte uppfyller de krav på yrkesskicklighet och tillförlitlighet som anges särskilt i lag.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser och försäkringskassor samt kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags, försäkringsföreningars, finans- och försäkringskonglomerats, värdepapperscentralers och börsers holdingföretag. Vad som i 1 mom. föreskrivs om verkställande direktör och dennes ställföreträdare gäller på motsvarande sätt en pensionsstiftelses ombudsman och dennes ställföreträdare.

Finansinspektionen kan permanent förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen för en värdepapperscentral eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare eller att i övrigt höra till den högsta ledningen för centralen, om personen i fråga upprepade gånger och allvarligt har brutit mot eller försummat de bestämmelser som avses i artikel 63.1 i EU:s förordning om värdepapperscentraler.

32 a §

Förbud mot förvärv av ägarandelar

Finansinspektionen kan, efter att ha mottagit en anmälan enligt 42 § i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § i lagen om investeringstjänster, 16 § i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § eller 14 kap. 9 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § i lagen om betalningsinstitut, 2 kap. 10 § i lagen om handel med finansiella instrument, 2 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller 4 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen, förbjuda förvärv av i nämnda paragrafer avsedda ägarandelar i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, särskilda förvaringsinsti-

32 a §

Förbud mot förvärv av ägarandelar

Finansinspektionen kan, efter att ha mottagit en anmälan enligt 42 § i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § i lagen om investeringstjänster, 16 § i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § eller 14 kap. 9 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § i lagen om betalningsinstitut, 2 kap. 10 § i lagen om handel med finansiella instrument, EU:s förordning om värdepapperscentraler eller 4 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen, förbjuda förvärv av i nämnda paragrafer avsedda ägarandelar i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, särskilda förvaringsinstitut, försäkringsbolag

Gällande lydelse

tut, försäkringsbolag samt deras holdingföretag, finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag, institut för elektroniska pengar, börser, börsers holdingföretag, värdepapperscentraler, värdepapperscentralers holdingföretag, *clearingorganisationer eller clearingorganisationers holdingföretag*, om innehavet av andelen skulle äventyra verksamhet enligt sunda och ansvarsfulla ledningsprinciper i det företag eller den organisation förvärvet gäller eller, om förvärvet gäller ett försäkringsbolag, de försäkrade förmånerna, om det finns grundad anledning att misstänka att

Finansinspektionen kan förbjuda ett förvärv som avses i 1 mom. också om den inte inom den behandlingstid som avses i 32 b § 2 mom. har fått tilläggsuppgifter som avses i det momentet eller uppgifter eller information som avses i 42 § 6 mom. i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § 6 mom. i lagen om investeringstjänster, 16 § 6 mom. i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § 5 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § 6 mom. i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § 6 mom. i lagen om betalningsinstitut eller 4 kap. 5 § 6 mom. i försäkringsbolagslagen. Finansinspektionen kan likaså förbjuda ett förvärv som avses i 1 mom. om den inte inom två månader efter att ha fått anmälan om förvärv av en ägarandel har fått de utredningar som avses i 2 kap. 10 § 5 mom. i lagen om handel med finansiella instrument eller 2 kap. 8 § 5 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Dessutom kan Finansinspektionen förbjuda förvärv om den inte på begäran har fått de nödvändiga utredningar som avses i 32 b § 1 mom. inom 60 vardagar efter det att den sänt den anmälningsskyldige meddelande om de saknade utredningarna.

32 b §

Förfarande som tillämpas vid förbud mot förvärv av ägarandel

I stället för denna paragraf ska på

Föreslagen lydelse

samt deras holdingföretag, finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag, institut för elektroniska pengar, börser, börsers holdingföretag, värdepapperscentraler, värdepapperscentralers holdingföretag, om innehavet av andelen skulle äventyra verksamhet enligt sunda och ansvarsfulla ledningsprinciper i det företag eller den organisation förvärvet gäller eller, om förvärvet gäller ett försäkringsbolag, de försäkrade förmånerna, om det finns grundad anledning att misstänka att

Finansinspektionen kan förbjuda ett förvärv enligt 1 mom. också om den inte inom behandlingstiden enligt 32 b § 2 mom. har fått tilläggsuppgifter som avses i det nämnda momentet eller uppgifter eller information som avses i 42 § 6 mom. i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § 6 mom. i lagen om investeringstjänster, 16 § 6 mom. i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § 5 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § 6 mom. i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § 6 mom. i lagen om betalningsinstitut eller 4 kap. 5 § 6 mom. i försäkringsbolagslagen. Finansinspektionen kan likaså förbjuda ett förvärv som avses i 1 mom. om den inte inom två månader efter att ha fått anmälan om förvärv av en ägarandel har fått de utredningar som avses i 2 kap. 10 § 5 mom. i lagen om handel med finansiella instrument eller *EU:s förordning om värdepapperscentraler*. Dessutom kan Finansinspektionen förbjuda förvärv om den inte på begäran har fått de nödvändiga utredningar som avses i 32 b § 1 mom. inom 60 vardagar efter det att den sänt den anmälningsskyldige meddelande om de saknade utredningarna.

32 b §

Förfarande som tillämpas vid förbud mot förvärv av ägarandel

I stället för denna paragraf ska på

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) behandling av anmälningar om förvärv av ägarandelar i värdepapperscentraler och värdepapperscentralers holdingföretag tillämpas 2 kap. 9 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

4) *behandling av anmälningar om förvärv av ägarandelar i clearingorganisationer och clearingorganisationers holdingföretag tillämpas 2 kap. 9 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.*

32 c §

Begränsning av de rättigheter som grundar sig på aktier och andelar

Finansinspektionen kan för högst ett år i sänder förbjuda aktie- eller andelsägare att utöva rösträtt i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, särskilda förvaringsinstitut, finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag, institut för elektroniska pengar, försäkringsbolag och deras holdingföretag, börser, börsers holdingföretag, värdepapperscentraler, *värdepapperscentralers holdingföretag, clearingorganisationer eller clearingorganisationers holdingföretag*, om

1) anmälan om förvärv av aktier eller andelar inte har gjorts enligt 42 § i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § i lagen om investerings tjänster, 16 § i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § eller 14 kap. 9 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § i lagen om betalningsinstitut, 2 kap. 10 § i lagen om handel med finansiella instrument, *2 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet* eller 4 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen,

38 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen ska ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtligen eller av oaktsamhet

3) behandling av anmälningar om förvärv av ägarandelar i värdepapperscentraler och värdepapperscentralers holdingföretag tillämpas EU:s förordning om värdepapperscentraler.

(upphävs 4 punkten)

32 c §

Begränsning av de rättigheter som grundar sig på aktier och andelar

Finansinspektionen kan för högst ett år i sänder förbjuda aktie- eller andelsägare att utöva rösträtt i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, särskilda förvaringsinstitut, finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag, institut för elektroniska pengar, försäkringsbolag och deras holdingföretag, börser, börsers holdingföretag, värdepapperscentraler och värdepapperscentralers holdingföretag om

1) anmälan om förvärv av aktier eller andelar inte har gjorts enligt 42 § i kreditinstitutslagen, 7 kap. 14 § i lagen om investerings tjänster, 16 § i lagen om placeringsfonder, 7 kap. 9 § eller 14 kap. 9 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 11 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 21 a § i lagen om betalningsinstitut, 2 kap. 10 § i lagen om handel med finansiella instrument, *EU:s förordning om värdepapperscentraler* eller 4 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen,

38 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen ska ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtligen eller av oaktsamhet

Gällande lydelse

2) försummar eller bryter mot de bestämmelser som avses i 15 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster, 10 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument, 8 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystem och om clearingverksamhet, 22 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller 144 a § i lagen om placeringsfonder.

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 9 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 144 b § i lagen om placeringsfonder eller 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen.

41 a §

Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall

Om en påföljdsavgift påförs för en överträdelse av en bestämmelse som avses i 20 kap. 1 § 2 och 4 mom. i kreditinstitutslagen, 15 kap. 2 § 2 och 5 mom. i lagen om investeringstjänster eller 18 kap. 1 § i resolutionslagen, får en juridisk person påföras en påföljdsavgift som uppgår till högst tio procent av den juridiska personens omsättning under året före gärningen eller försummelsen och en fysisk person en påföljdsavgift som uppgår till högst fem miljoner euro.

Föreslagen lydelse

2) försummar eller bryter mot de bestämmelser som avses i 15 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster, 10 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument, 8 kap. 5 § i lagen om värdeandelssystem och om clearingverksamhet 22 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller mot 144 a § i lagen om placeringsfonder,

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 144 b § i lagen om placeringsfonder, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen eller 18 kap. 1 § i resolutionslagen.

41 a §

Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall

Om påföljdsavgiften påförs för överträdelse eller försummelse av en bestämmelse som avses i 20 kap. 1 § 2 eller 4 mom. i kreditinstitutslagen, 15 kap. 2 § 2 eller 5 mom. i lagen om investeringstjänster, 18 kap. 1 § i resolutionslagen eller 8 kap. 6 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, får påföljdsavgiften för en juridisk person uppgå till högst tio procent av den juridiska personens omsättning under året före gärningen eller försummelsen och påföljdsavgiften för en fysisk person till högst fem miljoner euro.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

50 h §

Verksamhet som behörig myndighet enligt EU:s förordning om värdepapperscentraler

Finansinspektionen är en sådan behörig myndighet som avses i artikel 11.1 första stycket i EU:s förordning om värdepapperscentraler och en sådan myndighet enligt artikel 11.1 andra stycket i den förordningen som svarar för samarbetskoordineringen.

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Om det visar sig att en och samma gäldenär har betydande åtaganden eller förpliktelser gentemot flera tillsynsobjekt och utländska EES-filialer eller om det finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar tillsynsobjekten och filialerna skada, har Finansinspektionen rätt att underrätta dem om detta. Dessutom har Finansinspektionen rätt att lämna ut information om tillsynsobjekt och utländska tillsynsobjekt till börser som avses i lagen om handel med finansiella instrument och i den lagen avsedda marknadsplatsoperatörer som ordnar multilateral handel i Finland och till värdepapperscentraler, *clearingorganisationer* och centrala motparter som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt rätt att lämna information om andra finansmarknadsaktörer och andra personer till börser, om informationen är nödvändig för att trygga deras tillsynsuppgift eller tillförlitligheten i deras clearingverksamhet.

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Om det visar sig att en och samma gäldenär har betydande åtaganden eller förpliktelser gentemot flera tillsynsobjekt och utländska EES-filialer eller om det finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar tillsynsobjekten och filialerna skada, har Finansinspektionen rätt att underrätta dem om detta. Dessutom har Finansinspektionen rätt att lämna ut information om tillsynsobjekt och utländska tillsynsobjekt till börser som avses i lagen om handel med finansiella instrument och i den lagen avsedda marknadsplatsoperatörer som ordnar multilateral handel i Finland och till värdepapperscentraler och centrala motparter som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt rätt att lämna ut information om andra finansmarknadsaktörer och andra personer till börser, om informationen är nödvändig för att trygga deras tillsynsuppgift eller tillförlitligheten i deras clearingverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På gärningar och försummelser som skett innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6.

Lag

om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklings-system

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) 2 § 1 mom. 1 punkten och 6 mom., 11 § 3 mom. samt 13 § 2 mom., av dem 2 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 829/2014 samt 2 § 6 mom. och 11 § 3 mom. sådana de lyder i lag 768/2012, samt
fogas till 13 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 887/2010, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

Med *avvecklingssystem* avses i denna lag ett på regler grundat system

1) som en centralbank, ett kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § 1 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014), en clearingorganisation som avses i 1 kap. 3 § 8 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012) eller en motsvarande utländsk sammanslutning förvaltar på egen hand eller tillsammans med andra i denna punkt avsedda sammanslutningar, eller

Med *avvecklingskonto* avses ett kommissionskonto enligt 16 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och ett clearingkonto enligt 5 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som en deltagare i ett avvecklingssystem öppnat för en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet.

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

Med *avvecklingssystem* avses i denna lag ett på regler grundat system

1) som en centralbank, ett kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § 1 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014), en värdepapperscentral som avses i 1 kap. 3 § 5 *punkten* i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) eller *en central motpart som avses i 7 punkten i den paragrafen* eller en motsvarande utländsk sammanslutning förvaltar på egen hand eller tillsammans med andra i denna punkt avsedda sammanslutningar, eller

Med *avvecklingskonto* avses ett kommissionskonto enligt 16 § i lagen om värdeandelskonton (827/1991) och ett clearingkonto enligt 3 kap. 3 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som en deltagare i ett avvecklingssystem öppnat för en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet.

Gällande lydelse

11 §

Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registreras på kommissionskonton som avses i 16 § i lagen om värdeandelskonton finns i 5 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

13 §

Regler för avvecklingssystem

Den som upprätthåller ett avvecklingssystem skall meddela finansministeriet avvecklingssystemets regler och ändringar av dem innan avvecklingssystemets verksamhet inleds eller en ändring av reglerna träder i kraft. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte en centralbank, en clearingorganisation eller ett optionsföretag.

Föreslagen lydelse

11 §

Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registreras på kommissionskonton som avses i 16 § i lagen om värdeandelskonton finns i 3 kap. 5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

13 §

Regler för avvecklingssystem

Den som förvaltar ett avvecklingssystem ska meddela finansministeriet avvecklingssystemets regler och ändringar i dem innan avvecklingssystemets verksamhet inleds eller en ändring av reglerna träder i kraft. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte en centralbank.

Bestämmelser om sådana system för avveckling av värdepapper som förvaltas av värdepapperscentraler finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om investeringstjänster (747/2012) 1 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten,
ändras 1 kap. 18 § 1 mom. 1 punkten underpunkt e, 2 kap. 2 § 3 mom. och 9 kap. 4 §
4 mom. samt
fogas till 1 kap. 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 166/2014, ett nytt 3 mom. som föl-
jer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

2 §

2 §

Undantag från tillämpningsområdet

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

2) värdepapperscentralen enligt lagen om
värdeandelssystemet och om clearingverk-
samhet

(upphävs 2 mom. 2 punkten)

*Bestämmelser om tillämpningen av denna
lag på sådana värdepapperscentraler som av-
ses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värde-
andelssystemet och om clearingverksamhet (/) och sådana utländska värdepapperscen-
traler som avses i 1 kap. 3 § 6 punkten i den
lagen finns i artikel 73 i Europaparlamentets
och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om
förbättrad värdepappersavveckling i Europe-
iska unionen och om värdepapperscentraler
samt ändring av direktiv 98/26/EG och
2014/65/EU och förordning (EU) nr
236/2012.*

18 §

18 §

*Professionella och icke-professionella kun-
der*

*Professionella och icke-professionella kun-
der*

I denna lag avses med *professionella kun-
der*

I denna lag avses med *professionella kun-
der*

1) aktörer som enligt ett verksamhetstill-

1) aktörer som enligt ett verksamhetstill-

Gällande lydelse

stånd bedriver verksamhet på finansmarknaden eller reglerade aktörer och med dem jämförbara under myndighetstillsyn stående utländska

e) värdepapperscentraler, *clearingorganisationer och utländska clearingorganisationer* enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

2 kap.

Rätt att tillhandahålla investeringstjänster

2 §

Tillhandahållande av investeringstjänster enligt annat tillstånd

I 6 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs det om rätten att vara verksam som kontoförvaltare enligt den lagen.

9 kap.

Förvaring och annan hantering av kundmedel

4 §

Pantsättning eller avyttring av kunders finansiella instrument

Ett värdepappersföretag får emellertid trots 1 och 2 mom. pantsätta en kunds finansiella instrument hos *en clearingorganisation, utländsk clearingorganisation* eller clearingmedlem enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som säkerhet för en kunds förpliktelser i samband med köp av finansiella instrument.

Föreslagen lydelse

stånd bedriver verksamhet på finansmarknaden eller reglerade aktörer och med dem jämförbara under myndighetstillsyn stående utländska

e) värdepapperscentraler och centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

2 kap.

Rätt att tillhandahålla investeringstjänster

2 §

Tillhandahållande av investeringstjänster enligt annat tillstånd

I 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs det om rätten att vara verksam som kontoförvaltare enligt den lagen.

9 kap.

Förvaring och annan hantering av kundmedel

4 §

Pantsättning eller avyttring av kunders finansiella instrument

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. får ett värdepappersföretag pantsätta en kunds finansiella instrument hos *en värdepapperscentral, central motpart* eller clearingmedlem *som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller hos en motsvarande utländsk aktör* som säkerhet för en kunds förpliktelser i samband med köp av finansiella instrument.

Denna lag träder i kraft den 20

8.

Lag

om ändring av lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (48/1999) 57 b §, 63 § 1 mom., 64 § 2 mom., 65 § 1 mom. 3 punkten och 81 § 1 mom., sådana de lyder i lag 765/2012, som följer:

Gällande lydelse

57 b §

Som fondandelsförvaltare kan verka sådana fondbolag, sådana kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen och sådana värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster som har rätt att tillhandahålla förvaring av finansiella instrument enligt 1 kap. 11 § 9 punkten i lagen om investeringstjänster samt företag som har fått motsvarande auktorisation i en annan EES-stat. En värdepapperscentral som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012) samt motsvarande värdepapperscentraler och positionsinstitut för värdepapper inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan också verka som fondandelsförvaltare.

63 §

Över de fondandelar som hör till värdeandelssystemet och dessas ägare ska med automatisk databehandling föras en fondandelsägarförteckning enligt vad som föreskrivs i 6 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingsverksamhet. I fråga om notering av fondandelar på värdeandels-

Föreslagen lydelse

57 b §

Som fondandelsförvaltare kan sådana fondbolag, sådana kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen och sådana värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster som har rätt att tillhandahålla förvaring av finansiella instrument enligt 1 kap. 11 § 9 punkten i lagen om investeringstjänster samt företag som har fått motsvarande auktorisation i en annan EES-stat vara verksamma. Som fondandelsförvaltare kan också en sådan värdepapperscentral vara verksam som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) samt en sådan utländsk värdepapperscentral som avses i 6 punkten i den paragrafen och som har fått sådan auktorisation att vara verksam som värdepapperscentral i en EES-stat eller ett tredjeland som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

63 §

Över de fondandelar som hör till värdeandelssystemet och dessas ägare ska med automatisk databehandling föras en fondandelsägarförteckning i enlighet med 4 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. På notering av fondandelar på värdeandelskonton och på fondandel-

Gällande lydelse

konton och i fråga om fondandelsägarförteckningen ska 53 § 2 mom. i denna lag tillämpas.

Föreslagen lydelse

sägarförteckningen tillämpas 53 § 2 mom. i denna lag.

64 §

Den som har förvärvat en fondandel som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som tillkommer fondandelsägare i placeringsfonden förrän han har införts i fondandelsägarförteckningen, om inte något annat följer av 62 § 2 mom. i denna lag eller av 8 kap. 1 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

64 §

Den som har förvärvat en fondandel som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som tillkommer fondandelsägare i placeringsfonden förrän han har införts i fondandelsägarförteckningen, om inte något annat följer av 62 § 2 mom. i denna lag eller av 4 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

65 §

I en placeringsfonds stadgar skall tas in en bestämmelse enligt vilken rätt att efter anmälningsdagen få avkastning som placeringsfonden delar ut endast tillkommer den

65 §

I en placeringsfonds stadgar skall tas in en bestämmelse enligt vilken rätt att efter anmälningsdagen få avkastning som placeringsfonden delar ut endast tillkommer den

3) på vars värdeandelskonto fondandelen, om den är förvaltarregistrerad, på avstämningsdagen har noterats och för vilken med stöd av 8 kap. 1 § lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet fondandelsförvaltaren på avstämningsdagen har införts som fondandelsförvaltare i fondandelsägarförteckningen.

3) på vars värdeandelskonto fondandelen, om den är förvaltarregistrerad, på avstämningsdagen har noterats och för vilken med stöd av 4 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet fondandelsförvaltaren på avstämningsdagen har införts som fondandelsförvaltare i fondandelsägarförteckningen.

81 §

I syfte att främja en effektiv kapitalförvaltning får ett fondbolag ingå låne- och återköpsavtal avseende värdepapper och penningmarknadsinstrument som hör till en placeringsfonds tillgångar, om de clearas av en clearingorganisation som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller av en utländsk clearingorganisation eller, om clearingens sker någon annanstans, om motparten är ett värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster eller en annan tillhandahållare av investeringstjänster och villkoren är sedvanliga och allmänt kända på marknaden.

81 §

I syfte att främja en effektiv kapitalförvaltning får ett fondbolag ingå låne- och återköpsavtal avseende värdepapper och penningmarknadsinstrument som hör till en placeringsfonds tillgångar, om de clearas av en i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet avsedd värdepapperscentral eller utländsk värdepapperscentral eller, om clearingens sker någon annanstans, om motparten är ett värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster eller en annan tillhandahållare av investeringstjänster och villkoren är sedvanliga och allmänt kända på marknaden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20

9.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om finansiella säkerheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiella säkerheter (11/2004) 3 § 2 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 828/2014, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Definitioner

Definitioner

Med *institut* avses i denna lag

Med *institut* avses i denna lag

4) clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 7 punkten och clearingorganisationer enligt 1 kap. 3 § 9 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012),

4) värdepapperscentraler enligt 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/), centrala motparter enligt 1 kap. 3 § 7 punkten och clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 8 punkten i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20

10.

Lag

om ändring av lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om andelslag (421/2013) 15 kap.,
ändras 4 kap. 2 § 1 mom., 14 §, 15 § 1 mom., 16 §, 5 kap. 7 § 2 och 3 mom., 8 § 2 mom.,
 19 § 3 mom. 1 punkten, 20 § 1 och 4 mom., det inledande stycket i 21 § 1 mom., rubriken för
 20 kap. 10 §, 20 kap. 10 § 4 mom., 14 § 1 mom., rubriken för 21 kap. 10 §, 21 kap. 10 §
 4 mom., 14 § 1 mom., 23 kap. 3 § 2 mom. samt 27 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten, samt
fogas till 4 kap. 8 § ett nytt 4 mom., till kapitlet nya 13 a—13 c § och en ny mellanrubrik
 före dem, en ny mellanrubrik före 14 § samt till 5 kap. en ny 7 a § som följer:

Gällande lydelse

4 kap.

**Andelar, andelskapital, aktier och aktie-
kapital**

Allmänna bestämmelser

2 §

Utövande av andels- och aktierättigheter

En förvärvare av en andel eller aktie får inte utöva de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget förrän förvärvaren har införts som medlem eller ny andelsägare eller aktieägare i medlems- och ägarförteckningen eller hos andelslaget har anmält och tillförlitligt redogjort för sitt förvärv. Detta gäller dock inte sådana på andelar eller aktier grundade rättigheter som utövas genom uppvisande eller avyttring av andelsbrev, aktiebrev, kuponger eller andra särskilda bevis som har utfärdats av andelslaget. På andelar som har anslutits till värdeandelsystemet tillämpas 15 kap. 2 §.

Föreslagen lydelse

4 kap.

**Andelar, andelskapital, aktier och aktie-
kapital**

Allmänna bestämmelser

2 §

Utövande av andels- och aktierättigheter

En förvärvare av en andel eller aktie får inte utöva de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget förrän förvärvaren har införts som medlem eller ny andelsägare eller aktieägare i medlems- och ägarförteckningen eller hos andelslaget har anmält och tillförlitligt redogjort för sitt förvärv. Detta gäller dock inte sådana på andelar eller aktier grundade rättigheter som utövas genom uppvisande eller avyttring av andelsbrev, aktiebrev, kuponger eller andra särskilda bevis som har utfärdats av andelslaget. *Bestämmelser om utövande av andels- och aktierättigheter i ett andelslag som ingår i värdeandelssystemet finns i 13 c §.*

Gällande lydelse

8 §

Utfärdande av andelsbrev och aktiebrev

Föreslagen lydelse

8 §

Utfärdande av andelsbrev och aktiebrev

Om andelen eller aktien är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder, ska besittningsrätten till andels- eller aktiebrevet överföras på panthavaren eller utsökningsmyndigheten.

Andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet

13 a §

Anslutning av andelar och aktier till värdeandelssystemet

I andelslagets stadgar finns bestämmelser om huruvida andelslagets andelar och aktier hör till det värdeandelssystem eller till ett utländskt värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/). I andelsstämmans beslut om att ändra stadgarna ska den tid bestämmas inom vilken andelarna eller aktierna ska anslutas till värdeandelssystemet (anmälningstid) eller avförs ur värdeandelssystemet, eller styrelsen bemyndigas att besluta om saken. Beslutet om anslutningen eller avförandet av andelarna eller aktierna och om tidpunkten för detta ska utan dröjsmål anmälas för registrering.

På registrering av andelsägares och aktieägares rättigheter i värdeandelssystemet ska 6 kap. 3—5 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet tillämpas och på avförande av andelar eller aktier från värdeandelssystemet ska 7 § i det kapitlet tillämpas.

Om registrering enligt 6 kap. 3 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet inte har krävts inom tio år från anmälningstidens utgång, kan andelsstämman besluta att rätten till en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet och de rättigheter som grundar sig på andelen eller aktien har förverkats. På en förverkad andel, tilläggsandel eller aktie tillämpas bestämmelserna om andelslagets innehav av egna

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

andelar och aktier.

Det som i denna lag föreskrivs om ett andelslags andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet ska också tillämpas när ett andelslags andelar och aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem. Om ett andelslags andelar och aktier har anslutits till ett utländskt värdeandelssystem, avses med det värdeandelskonto som nämns i denna lag ett sådant konto som tillhandahålls genom en tjänst enligt avsnitt A punkt 2 i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

13 b §

Underrättelse om beslut

Andelslaget ska senast tre månader före utgången av anmälningstiden underrätta ägarna om ett beslut om att ansluta andelarna och aktierna till värdeandelssystemet. Det ska då också ges anvisningar om hur en andelsägare, aktieägare eller en innehavare av ett andels- eller aktiebrev ska gå till väga för att få sin andels- eller aktierätt registrerad på ett värdeandelskonto och om hur övriga rättigheter som hänför sig till andelarna eller aktierna kan registreras.

För underrättelsen gäller detsamma som för kallelse till andelsstämma. Underrättelsen ska, utöver vad som i stadgarna bestäms om kallelse till andelsstämman, sändas skriftligt till varje andelsägare och aktieägare vars namn och adress är kända för andelslaget och publiceras i den officiella tidningen. Underrättelsen och anvisningarna ska också sändas till värdepapperscentralen och till värdepapperscentralens parter.

I värdepapperscentralens regler kan det bestämmas närmare om det förfarande som avses i 1 och 2 mom.

Andelslaget ska senast tre månader innan andelarna och aktierna avförs från värdeandelssystemet underrätta andelsägarna eller aktieägarna om beslutet. På underrättelsen tillämpas 2 och 3 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Andelslaget ska senast tre månader innan andelarna och aktierna överförs från ett värdeandelssystem till ett annat underrätta andelsägarna och aktieägarna om överföringen. Det ska då ges information om hur överföringen påverkar andelsägarens och aktieägarens ställning och anvisningar om hur förvaringen av aktierna eller andelarna ordnas i det nya värdeandelssystemet. På underrättelsen tillämpas 2 och 3 mom.

13 c §

Andels- och aktierättigheter i värdeandels-systemet

Den som har förvärvat en andel som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget förrän förvärvaren har antecknats i den medlems- och ägarförteckning som avses i 14 § 2 mom. Bestämmelser om utövande av de rättigheter som förvaltarregistrerade andelar medför finns i 4 kap. 4 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Den som en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet tillhör på den avstämningsdag som anges i ett beslut om utbetalning av andelslagets medel, i ett beslut om emission av andelar eller aktier eller i ett annat beslut har på en andel eller aktie grundad rätt till en prestation vid utbetalning av andelslagets medel, rätt att få nya andelar eller aktier när sådana emitteras, eller annan motsvarande rätt. En avstämningsdag kan bestämmas också i ett beslut om inlösen av andelar eller aktier. Om inte annat bestäms i ett beslut om emission av andelar eller aktier ska rätten att teckna andelar eller aktier vid emission av andelar, tilläggsandelar eller aktier mot vederlag när rätten inträder registreras på respektive värdeandelskonto, medan andelar och aktier som emitteras vid en vederlagsfri emission ska registreras direkt på respektive värdeandelskonto.

Bestämmelser om den rätt att delta i en andelsstämma som grundar sig på en andel eller aktie som hör till värdeandelssystemet finns i 5 kap. 7 a §.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Medlems- och ägarförteckning

14 §

14 §

Medlems- och ägarförteckning

Medlems- och ägarförteckning

Styrelsen ska föra en alfabetisk förteckning över andelslagets medlemmar (*medlemsförteckning*). Om också andra än medlemmar äger andelar och aktier, ska dessa ägare antecknas i en förteckning (*medlems- och ägarförteckning*). I förteckningen antecknas namn och adress på medlemmar och andra andelsägare och aktieägare, den dag då medlemskapet började och hur många andelar och aktier, specificerade enligt andelsslag och aktieslag, som innehavet omfattar. Eventuella andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som andelarna och aktierna medför ska också framgå av förteckningen. Om något andelsbrev eller aktiebrev inte har utfärdats över en andel eller aktie, ska till andelslaget anmäld panträtt eller annan rätt som belastar andelen eller aktien dessutom antecknas i förteckningen.

Om andelslagets andelar och aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet, ska styrelsen föra en alfabetisk förteckning över andelslagets medlemmar (*medlemsförteckning*). Om också andra än medlemmar äger andelar och aktier, ska dessa ägare antecknas i en förteckning (*medlems- och ägarförteckning*). I förteckningen antecknas namn och adress på medlemmar och andra andelsägare och aktieägare, den dag då medlemskapet började samt antal andelar och aktier, specificerade enligt andelsslag och aktieslag. Eventuella andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som andelarna och aktierna medför ska också framgå av förteckningen. Om något andelsbrev eller aktiebrev inte har utfärdats över en andel eller aktie, ska till andelslaget anmäld panträtt eller annan rätt som belastar andelen eller aktien dessutom antecknas i förteckningen.

Med avvikelse från 1 mom. ska styrelsen över andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet och över deras ägare föra en uppdaterad medlems- och ägarförteckning, grundad på registreringarna på värdeandelsskontona, i vilken det ska antecknas namnet på ägaren eller den som sköter förvaltarregistreringen, personens personbeteckning eller annan identifikationskod, kontakt-, betalnings- och beskattningsuppgifter, antal andelar eller aktier specificerade enligt andelsslag och aktieslag samt den part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som aktierna har registrerats på.

För de andelars och aktier som hör till värdeandelssystemet ska det för en sådan tillfällig anteckning som avses i 5 kap. 7 a § uppges andelsägarens eller aktieägarens namn och adress, det antal aktier specificerade enligt andelsslag och aktieslag som ska antecknas i aktieägarförteckningen samt personbeteckning eller annan identifikationskod i enlighet med värdepapperscentralens föreskrifter.

Förteckning ska föras över andelslagets ti-

Det ska föras en förteckning över tidigare

Gällande lydelse

digare medlemmar tills andelslaget har återbetalat andelen så som föreskrivs i 17 kap. Om det i stadgarna föreskrivs om tillskottsplikt i enlighet med 14 kap., får en tidigare medlem avföras ur förteckningen när hans eller hennes tillskottsplikt har upphört. Förteckningen kan ingå i medlems- och ägarförteckningen eller föras på något annat tillförlitligt sätt. I förteckningen antecknas utöver de uppgifter som anges i 1 mom. också den dag då medlemskapet har upphört.

Förteckningarna ska upprättas utan dröjsmål efter det att andelslaget har bildats. De ska föras på ett tillförlitligt sätt.

15 §

Införande av medlemskap och förvärv i medlems- och ägarförteckningen

Av förvärvaren anmälda andels- och aktieförvärv och andra till andelslaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av medlems- och ägarförteckningen ska utan dröjsmål antecknas i förteckningen. Innan anteckningen görs ska det läggas fram en tillförlitlig utredning om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen ska dateras. Om andelslagets samtycke krävs för avyttring eller förvärv av en andel, om en medlem har lösningsrätt, om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 6 § eller om samtycke enligt 7 § krävs för aktieförvärv, får någon anteckning dock inte göras förrän det har blivit klart att samtycke har getts eller att lösningsrätten inte har utövats.

Föreslagen lydelse

medlemmar i andelslaget tills andelslaget har återbetalat andelen så som föreskrivs i 17 kap. Om det i stadgarna föreskrivs om tillskottsplikt i enlighet med 14 kap., får en tidigare medlem strykas ur förteckningen när hans eller hennes tillskottsplikt har upphört. Förteckningen kan ingå i medlems- och ägarförteckningen eller föras på något annat tillförlitligt sätt. I förteckningen antecknas utöver de uppgifter som anges i 1 mom. också den dag då medlemskapet har upphört.

I stadgarna kan det bestämmas att det i medlems- och ägarförteckningen i stället för namn och adress på medlemmar och andra andelsägare och aktieägare antecknas personernas hemkommun och födelsedatum.

Förteckningarna ska upprättas utan dröjsmål efter det att andelslaget har bildats. De ska föras på ett tillförlitligt sätt.

Bestämmelser om den förteckning som ska föras över andelar och aktier som har anslutits till värdeandelssystemet finns i 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

15 §

Införande av medlemskap och förvärv i medlems- och ägarförteckningen

Om ett andelslags andelar och aktier inte har anslutits till värdeandelssystemet ska av förvärvaren anmälda förvärv av andelar eller aktier och andra till andelslaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av medlems- och ägarförteckningen utan dröjsmål antecknas i förteckningen. Innan anteckningen görs ska en tillförlitlig utredning läggas fram om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen ska dateras. Om andelslagets samtycke krävs för avyttring eller förvärv av en andel, om en medlem har lösningsrätt, om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 6 §, eller om samtycke enligt 7 § krävs för aktieförvärv, får någon anteckning dock inte göras förrän det har blivit klart att samtycke har getts eller att lösningsrätten inte har utövats.

Gällande lydelse

16 §

Medlems- och ägarförteckningens offentlighet

Uppgifter i medlems- och ägarförteckningen och i förteckningen över tidigare medlemmar om medlemmars och andra andelsägares och aktieägars namn och dagen då medlemskapet börjat och upphört ska hållas tillgängliga för var och en på andelslagets huvudkontor.

Medlemmar, andelsägare, aktieägare, borgenärer och andra som visar att deras fördel kräver det har rätt att se också andra uppgifter som antecknats i förteckningarna.

Var och en har rätt att mot ersättande av andelslagets kostnader få kopior av förteckningen eller delar av den till den del han eller hon enligt 1 och 2 mom. har rätt att se uppgifter i förteckningen.

Föreslagen lydelse

16 §

Medlems- och ägarförteckningens offentlighet

Uppgifter i medlems- och ägarförteckningen och i förteckningen över tidigare medlemmar om medlemmars och andra andelsägares och aktieägars namn och dagen då medlemskapet börjat och upphört ska hållas tillgängliga för var och en på andelslagets huvudkontor. *I ett andelslag som ingår i värdeandelssystemet får ovannämnda uppgifter i medlems- och ägarförteckningen dock hållas tillgängliga för var och en på värdepapperscentralens kontor i Finland.* Medlemmar, andelsägare, aktieägare, borgenärer och andra som visar att deras fördel kräver det har rätt att se också andra uppgifter som antecknats i förteckningarna. Var och en har rätt att mot ersättande av kostnaderna få kopior av förteckningen eller delar av den, till den del han eller hon har rätt att se uppgifter i förteckningen. *Det som föreskrivs i detta moment gäller också en medlems- och ägarförteckning som är avstämd enligt den tidpunkt som avses i 5 kap. 7 a §, till dess att andelsstämman avslutas.*

På offentligheten av den vänteförteckning enligt 6 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet som ska föras över de andelar och aktier som anslutits till värdeandelssystemet tillämpas 1 mom. i denna paragraf.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller dock inte personbeteckningens slutled, betalnings- och beskattningssuppgifter eller uppgifter om på vilket kommissionskonto andelar eller aktier som en andelsägare eller en aktieägare lämnat till försäljning har registrerats. När det gäller rätten att få uppgifter om vilken part till värdepapperscentralen som har hand om det värdeandelskonto som andelarna eller aktierna är registrerade på tillämpas vad som i 8 kap. 2 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om rätten att få uppgifter om värdeandelskonton.

Om magistraten med stöd av 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) har förordnat en begränsning av utlämnande av uppgifter om en andelsägare

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

eller aktieägare, och andelslaget har informerats om begränsningen, får andelsägarens eller aktieägarens hemkommun, adress och övriga kontaktuppgifter som införts i medlems- och ägarförteckningen lämnas ut endast till myndigheter. Den kontaktadress för andelsägaren eller aktieägaren som införts i medlems- och ägarförteckningen kan lämnas ut också till andra än myndigheter.

5 kap.

5 kap.

Andelsstämman och fullmäktige

Andelsstämman och fullmäktige

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

7 §

7 §

Medlemmarnas deltagande

Medlemmarnas deltagande

En förutsättning för deltagande är att medlemmen är införd i medlemsförteckningen eller i enlighet med 4 kap. 2 § 1 mom. har anmält sitt förvärv till andelslaget och lagt fram ett tillförlitligt bevis på förvärvet. En förutsättning för deltagande i andelsstämman i ett andelslag som hör till värdeandelssystemet är att andelsägaren är införd i medlemsförteckningen före andelsstämman så som föreskrivs i 15 kap. 2 § 2 mom.

På börsandelstag vars andelar inte har anslutits till värdeandelssystemet tillämpas reglerna om andelsstämmans avstämningsdag i 15 kap. 2 § 2 mom. I fråga om andelar som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter den berörda medlemmens deltagande i andelsstämman att medlemmen har anmälts för att i syfte att delta bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen i enlighet med ovannämnda moment.

En förutsättning för deltagande är att medlemmen är införd i medlemsförteckningen eller i enlighet med 4 kap. 2 § 1 mom. har anmält sitt förvärv till andelslaget och lagt fram ett tillförlitligt bevis på förvärvet. En förutsättning för deltagande i andelsstämman i ett andelslag som hör till värdeandelssystemet är att andelsägaren är införd i medlemsförteckningen före andelsstämman i enlighet med 7 a §.

I fråga om andelar som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter deltagande i andelsstämman att medlemmen har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen på ett sätt som motsvarar det som föreskrivs i 7 a §.

7 a §

Deltaganderätten i värdeandelssystemet

Om ett andelslags andelar eller aktier har anslutits till värdeandelssystemet, har endast

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

medlemmar som åtta vardagar före andelsstämman (**andelsstämmans avstämningsdag**) är införda som andelsägare i medlemsförteckningen rätt att delta i andelsstämman. Dessutom kan ägaren till en förvaltarregistrerad andel eller aktie anmälas för att tillfälligt bli införd i medlems- och ägarförteckningen för deltagande i andelsstämman, om medlemmen på grund av sitt andelsinnehav har rätt att vara införd i medlemsförteckningen på andelsstämmans avstämningsdag. Anmälan om att bli tillfälligt införd ska göras senast vid en tidpunkt som framgår av stämmokallelsen och som ska infalla efter andelsstämmans avstämningsdag. Sådana förändringar i andels- och aktieinnehavet som har skett efter andelsstämmans avstämningsdag påverkar inte rätten att delta i andelsstämman eller medlemmens röstetal.

8 §

Anmälan

Om andelslagets andelar har anslutits till värdeandelssystemet, anses den medlem som äger en förvaltarregistrerad andel ha anmält sig för deltagande i andelsstämman om denne i enlighet med 15 kap. 2 § 2 mom. har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen. Om en medlem utifrån andelsinnehavet kan ha flera röster och företräds av flera ombud på andelsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka andelar varje ombud företräder medlemmen.

8 §

Anmälan

Om andelslagets andelar har anslutits till värdeandelssystemet, anses den medlem som äger en förvaltarregistrerad andel ha anmält sig för deltagande i andelsstämman om denne i enlighet med 7 a § har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen. Om en medlem utifrån andelsinnehavet kan ha flera röster och företräds av flera ombud på andelsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka andelar varje ombud företräder medlemmen.

19 §

Stämmokallelsens innehåll

I börsandelslags stämmokallelse ska dessutom nämnas
1) under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman enligt 15 kap. 2 § 2 mom. och enligt 7 och 8 § i detta kapitel,

19 §

Stämmokallelsens innehåll

I börsandelsbolags stämmokallelse ska dessutom nämnas
1) under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman enligt 7, 7 a och 8 §,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller andelsstämmans i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna avstämningsdag för andelslag som har anslutits till värdeandelssystemet, i enlighet med vilken av dessa tidpunkter som infaller tidigast. I ett börsandelslag ska kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen.

Börsandelslag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före andelsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas senast nio dagar före andelsstämmans i 15 kap. 2 § 2 mom. avsedda avstämningsdag.

21 §

Särskild kallelsetid

Stämmokallelse ska alltid utfärdas tidigast två månader och senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller andelsstämmans i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna avstämningsdag för andelslag som har anslutits till värdeandelssystemet, om följande ärenden behandlas vid stämman:

20 kap.

Fusion

10 §

Stämmokallelse samt information till andra ägare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter

20 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller den dag som anges i 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet, i enlighet med vilken av dessa tidpunkter som infaller tidigast. I ett börsandelslag ska kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen.

Börsandelslag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före andelsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas senast nio dagar före andelsstämmans avstämningsdag.

21 §

Särskild kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller den dag som anges i 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet, om stämman behandlar:

20 kap.

Fusion

10 §

Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter

Gällande lydelse

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av andelsstämman krav från en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för andelslag som har anslutits till värdeandelsystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Innehavare av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i det överlåtande andelslaget kan kräva inlösen av sina aktier eller rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om fusionen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det överlåtande andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägares värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 15 kap. 2 § 2 mom. Ytterligare en förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig fusionsbeslutet. Före fusionsbeslutet ska andelsstämman underrättas om hur många aktier och rättigheter som krävs bli inlösta.

21 kap.

Delning

10 §

Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, optionsrätter och

Föreslagen lydelse

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av andelsstämman på krav från en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den dag som anges i 5 kap. 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Innehavare av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i det överlåtande andelslaget kan kräva inlösen av sina aktier eller rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om fusionen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det överlåtande andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägares värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 7 a §. Ytterligare en förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig fusionsbeslutet. Före fusionsbeslutet ska andelsstämman underrättas om hur många aktier och rättigheter som krävs bli inlösta.

21 kap.

Delning

10 §

Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, optionsrätter och

Gällande lydelse

andra särskilda rättigheter

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av andelsstämman på krav från en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för andelslag som har anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag kan aktieägarna i det ursprungliga andelslaget kräva inlösen av sitt delningsvederlag och innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier kan kräva inlösen av sina rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om delningen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det ursprungliga andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier berättigar till inlösen som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 15 kap. 2 § 2 mom. Ytterligare en förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig delningsbeslutet.

Föreslagen lydelse

andra särskilda rättigheter

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av andelsstämman på krav från en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den dag som anges i 5 kap. 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag kan aktieägarna i det ursprungliga andelslaget kräva inlösen av sitt delningsvederlag och innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier kan kräva inlösen av sina rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om delningen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det överlåtande andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier berättigar till inlösen som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 5 kap. 7 a §. Ytterligare en förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig delningsbeslutet.

Gällande lydelse

23 kap.

Upplösning av andelslag

Beslutsfattande

3 §

Andelslagets beslut om likvidation och ansökan om avregistrering

I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och om stämmohandlingar samt framläggande och sändande av dem. Kallelse till den andelsstämma som beslutar om likvidationen ska utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i stadgarna, senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för andelslag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett börsandelslag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan nämnda dagen. Utöver vad som bestäms i stadgarna ska en skriftlig kallelse sändas till varje medlem vars adress är känd för andelslaget.

27 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Andelslagsförseelse

Den som uppsåtligen
1) underlåter att föra medlems- eller ägarförteckning eller att hålla dem tillgängliga så som bestämmelserna i 4 kap. förutsätter,

ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *andelslagsförseelse* dömas till böter.

Föreslagen lydelse

23 kap.

Upplösning av andelslag

Beslutsfattande

3 §

Andelslagets beslut om likvidation och ansökan om avregistrering

I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Kallelse till den andelsstämma som beslutar om likvidationen ska utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i stadgarna, senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den dag som anges i 5 kap. 7 a § i fråga om andelslag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett börsandelslag ska kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan nämnda dagen. Utöver vad som bestäms i stadgarna ska en skriftlig kallelse sändas till varje medlem vars adress är känd för andelslaget.

27 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Andelslagsförseelse

Den som uppsåtligen
1) underlåter att föra medlems- eller ägarförteckningar på det sätt som förutsatts i 4 kap. 14 § eller att hålla dem tillgängliga på det sätt som förutsatts i 4 kap. 16 § 1 mom.,

ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *andelslagsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av lagen om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med finansiella instrument (748/2012) 2 kap.16 § 2 mom. och 33 § 2 mom., rubriken för 2 kap. 34 §, 2 kap. 34 § 1 och 3 mom. samt 4 kap. 6 § 2 mom., av dem 2 kap. 33 § 2 mom. och 34 § 1 mom. samt 4 kap. 6 § 2 mom. sådana de lyder i lag 257/2013, som följer:

Gällande lydelse

2 kap.

Börsverksamhet

16 §

Annan tillåten börsverksamhet

En börs får verka som clearingmedlem och *bedriva clearingorganisationsverksamhet* samt verka som konföförande institut i enlighet med lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012).

33 §

Clearing och avveckling av transaktioner

Om en börs anlitar en central motpart enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för clearing och avvecklingen av transaktioner, ska börsen, en clearingorganisation enligt den lagen och den centrala motparten ordna sitt samarbete så att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Föreslagen lydelse

2 kap.

Börsverksamhet

16 §

Annan tillåten börsverksamhet

En börs får vara verksam som clearingmedlem och verka som konföförande institut i enlighet med lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/).

33 §

Clearing och avveckling av transaktioner

Om en börs anlitar centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för clearing och avvecklingen av transaktioner, ska börsen, en *värdepapperscentral* enligt den lagen och den centrala motparten ordna sitt samarbete så att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Gällande lydelse

34 §

Handelsparters rätt att välja clearingorganisation

En handelspart har rätt att anlita också andra clearingorganisationer än de clearingorganisationer som en börs anlitar för att fullgöra skyldigheter som följer av transaktioner på en reglerad marknad, om samarbetet mellan börsen och de nämnda *clearingorganisationerna* är ordnat på ett sådant sätt att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Finansinspektionen kan förbjuda handelsparter att anlita andra clearingorganisationer som avses i 1 mom., om detta sannolikt skulle äventyra handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden.

4 kap.

Multilaterala handelsplattformar

6 §

Clearing och avveckling av transaktioner

Om en marknadsplatsoperatör som ordnar multilateral handel anlitar en central motpart enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för clearing och avvecklingen av transaktionerna, ska marknadsplatsoperatören och en clearingorganisation enligt den lagen och den centrala motparten ordna sitt samarbete så att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Föreslagen lydelse

34 §

Handelsparters rätt att välja värdepapperscentral

En handelspart har rätt att *för clearing av transaktioner anlita också andra värdepapperscentraler än de värdepapperscentraler* som en börs anlitar för att fullgöra skyldigheter som följer av transaktioner på en reglerad marknad, om samarbetet mellan börsen och de nämnda *värdepapperscentralerna* är ordnat på ett sådant sätt att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Finansinspektionen kan förbjuda handelsparter att *för clearing av transaktioner anlita andra värdepapperscentraler* som avses i 1 mom., om detta sannolikt skulle äventyra handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden.

4 kap.

Multilaterala handelsplattformar

6 §

Clearing och avveckling av transaktioner

Om en marknadsplatsoperatör som ordnar multilateral handel anlitar en central motpart enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet för clearing och avvecklingen av transaktionerna, ska marknadsplatsoperatören, en *värdepapperscentral* enligt den lagen och den centrala motparten ordna sitt samarbete så att handelns tillförlitlighet eller stabiliteten på finansmarknaden inte äventyras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 6 punkten, 4 § 1 mom., 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom., sådana de lyder, 1 § 1 mom. 6 punkten och 5 § 2 mom. i lag 758/2012, 4 § 1 mom. i lag 313/2015 och 6 § 1 mom. i lag 644/2014, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

6) clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 6 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012) och kontoförvaltare enligt 9 punkten i samma paragraf,

Föreslagen lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

6) clearingmedlemmar enligt 1 kap. 3 § 8 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/) och kontoförvaltare enligt 10 punkten i samma paragraf,

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell tillsynsavgift, avgiften i procent av avgiftsgrunden och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgiftsgrund	Avgiftsbelopp i procent av avgiftsgrunden
inlåningsbank enligt kreditinstitutslagen (610/2014)	balansomslutning	0,00284
kreditföretag enligt kreditinstitutslagen	balansomslutning	0,00284
andra betalningsinstitut enligt lagen om betalningsinstitut än institut för elektro-	omsättning	0,25

RP 28/2016 rd

niska pengar		
institut för elektroniska pengar enligt lagen om betalningsinstitut	balansomslutning	0,00284
skadeförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen (521/2008)	balansomslutning x 4	0,00284
livförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,00284
specialföretag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,00284
arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)	balansomslutning	0,00284
försäkringsförening enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)	balansomslutning x 4	0,00284
pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser	balansomslutning	0,00284
pensionskassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning	0,00284
sjukförsäkring enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning x 4	0,00284
annan försäkringskassa enligt lagen om försäkringskassor än pensionskassa eller sjukförsäkring	balansomslutning	0,00284
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)	balansomslutning	0,00284
Sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006)	balansomslutning x 0,4	0,00284
arbetslöshetsförsäkringsfonden enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och Utbildningsfonden	balansomslutning	0,00284
Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen och Miljöförsäkringscentralen samt stödkassan för arbetslöshetskassorna enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984)	balansomslutning x 4	0,00284
statens pensionsfond enligt lagen om statens pensionsfond (1297/2006), den kommunala pensionsanstalten Keva enligt lagen om kommunala pensioner (549/2003) och pensionsfonden vid Kyrkans centralfond enligt kyrkolagen (1054/1993)	balansomslutning x 0,4	0,00284
filialer till utländska EES-kreditinstitut	balansomslutning	0,00095
filial till ett tredjelands kreditinstitut	balansomslutning	0,00284
filialer till andra utländska betalningsinstitut än betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	omsättning	0,11
filialer till utländska betalningsinstitut som motsvarar institut för elektroniska pengar vars hemstat hör till EES	balansomslutning	0,00095

RP 28/2016 rd

fondbolag enligt lagen om placeringsfonder	de av fondbolaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0022
tilläggsavgift för fondbolag som tillhandahåller kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning	kapitalförvaltningens och investeringsrådgivningens omsättning	0,34
auktoriserade AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	de av AIF-förvaltaren i Finland förvaltrade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0022
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som tillhandahåller tjänster enligt 3 kap. 2 § 2 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller anknytande tjänster enligt lagens 3 kap. 3 §	omsättningen från dessa funktioner	0,34
företag som med auktorisation i Finland förvaltar både placeringsfonder och AIF-fonder	de av företaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas och AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0022
börser enligt lagen om handel med finansiella instrument <i>samt andra clearingorganisationer enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet än värdepapperscentraler</i>	omsättning	1,30 %, avgiften är dock minst 50 000 euro
andra värdepappersföretag enligt lagen om investeringstjänster (747/2012) än sådana som avses i lagens 6 kap. 1 § 3—5 mom.	omsättning	0,34
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 3—5 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,11
arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor	medlemsavgiftsintäkter	0,66
filialer till utländska EES-värdepappersföretag	omsättning	0,15
filialer till värdepappersföretag i tredjeländer	omsättning	0,34
filialer till utländska EES-fondbolag som inte förvaltar en placeringsfond i Finland	omsättning	0,15
filialer till utländska EES-fondbolag som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
utländska EES-fondbolag som inte har filial i Finland och som förvaltar en placeringsfond i Finland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltrade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
tilläggsavgift för AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder etablerade i en EES-stat eller ett tredjeland	de av det utländska fondbolaget i Finland förvaltrade placerings-	0,0011

RP 28/2016 rd

	fondernas sammanlagda tillgångar	
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som inte förvaltar AIF-fonder i Finland	omsättning	0,15
filialer till EES-baserade AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
EES-baserade AIF-förvaltare som inte har filial i Finland och som förvaltar AIF-fonder i Finland	de av den EES-baserade AIF-förvaltaren i Finland förvaltade AIF-fondernas sammanlagda tillgångar	0,0018
filialer till AIF-förvaltare etablerade i tredjeland	omsättning	0,34
filialer till tredjeländers försäkringsbolag	premieintäkter	0,03

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Grundavgift tas inte ut av börser och clearingorganisationer.

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Grundavgift tas inte ut av börser.

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Grundavgift euro
värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	260 000
insättningsgarantifonden enligt kreditinstitutslagen	12 000
säkerhetsfonden enligt kreditinstitutslagen	2 000
juridiska personer som avses i 7 och 7 a § i lagen om betalningsinstitut	1 000
fysiska personer som avses i 7 och 7 a § i lagen om betalningsinstitut	200
ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om investeringar	3 000

RP 28/2016 rd

ringstjänster	
enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder registreringsskyldiga AIF-förvaltare som inte är auktoriserade som fondbolag	1 000
den som bedriver verksamhet med stöd av ett undantag enligt 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 000
förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder	3 000
förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	3 000
företag som är förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	5 000
särskilda förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 000
centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	6 000
kreditinstituts och försäkringsbolags holdingföretag samt konglomerats holdingsammanslutning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004)	10 000
börsers, och värdepapperscentralers och clearingorganisationers holdingföretag	10 000
värdepappersföretags och försäkringsföreningars holdingföretag	1 000
försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsförmedling	1 000 Grundavgiften höjs med 180 euro för varje registrerad försäkringsmäklare som är anställd hos ett försäkringsmäklarföretag eller hos en enskild näringsidkare vid utgången av året före det då tillsynsavgiften bestäms.
kontoförvaltare enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	6 000
centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	150 000
clearingmedlemmar enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	12 000
clearingfonder enligt 3 kap. 3 § 4 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt registreringsfonder enligt 6 kap. 9 § i den lagen	2 000
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	15 500 Grundavgiften höjs med 16 000 euro om det finns en likvid marknad för aktierna

	enligt 5 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument.
finländska bolag vars emitterade aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	12 500
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument, när det är fråga om en avgiftsskyldig enligt 4 § i denna lag eller när emittenten inte har hemort i Finland	10 500 Grundavgiften höjs med 11 000 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt 5 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument.
emittenter av andra värdepapper än aktier, när värdepapperen i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	3 000
finländska bolag vars emitterade värdepapper av annat slag än aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	3 000
emittenter av aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	4 000
emittenter av värdepapper av annat slag än aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	1 000
Pensionsskyddscentralen	10 000
trafikförsäkringsnämnden och patientskadenämnden	1 000
verksamhetsenheter som avses i 5 § 26 punkten i lagen om Finansinspektionen	18 000
filialer till utländska EES-försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)	1 000
sådana utländska EES-tilläggs pensionsanstalter enligt lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor som har filial i Finland	1 000
tredjeländers kreditinstituts representationer	1 000
sådana försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsförmedling som är registrerade i någon annan EES-stat än Finland och har filial i Finland	300
finansiella motparter enligt artikel 2.8 i EMIR-förordningen, icke-finansiella motparter enligt artikel 2.9 och pensionssystem enligt artikel 2.10 i den förordningen, vilkas hemstat är Finland	10 000

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet (1197/2014) 1 § 1 mom., 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet

Skyldiga att betala förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet, nedan verket, och till stabilitetsfonden som avses i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) är

1) kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014),

2) värdepappersföretag som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster (747/2012) och filialer till tredjeländers värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar vad som föreskrivs i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster.

Skyldiga att betala förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet, nedan verket, och till stabilitetsfonden som avses i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) är

1) kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014),

2) värdepappersföretag på vars minimikapital tillämpas 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster (747/2012) och filialer till tredjeländers värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar kraven i 6 kap. 1 § 1 mom. i den lagen,

3) värdepapperscentraler som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/).

4 §

4 §

Proportionell förvaltningsavgift

Proportionell förvaltningsavgift

Avgiftsgrunden för en proportionell förvaltningsavgift och avgiftens belopp i pro-

Avgiftsgrunden för en proportionell förvaltningsavgift och avgiftens belopp i pro-

RP 28/2016 rd

cent av avgiftsgrunden samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

cent av avgiftsgrunden samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgiftsgrund	Avgiftsbelopp i procent av avgiftsgrunden
inlåningsbank enligt kreditinstituts-lagen	balansomslutning	0,0006
kreditföretag enligt kreditinstituts-lagen	balansomslutning	0,0006
filial till ett tredjelands kreditinstitut	balansomslutning	0,0006
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,03
filial till ett tredjelands värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar vad som föreskrivs i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	omsättning	0,03
<i>värdepapperscentral</i>	<i>omsättning</i>	<i>0,0013</i>

5 §

Grundavgift för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift

Grundavgiftens belopp i euro för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

5 §

Grundavgift för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift

Grundavgiftens belopp i euro för avgiftsskyldiga som betalar proportionell förvaltningsavgift samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Avgiftsskyldiga	Avgift i euro
affärsbank enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	300
sparbank enligt 1 § i sparbankslagen	300
andelsbank eller kreditinstitut i andelslagsform enligt 1 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform	300
annat kreditinstitut	300
centralinstitut för en sammanslutning av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	300

holdingföretag för ett kreditinstitut	300
filial till ett tredjelands kreditinstitut	300
värdepappersföretag enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	300
filial till ett tredjelands värdepappersföretag vars minimikapital motsvarar vad som föreskrivs i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster	300
<i>värdepapperscentral</i>	<i>300</i>

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) 1 kap. 2 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Verket för finansiell stabilitet och dess verksamhetsområde

Verket för finansiell stabilitet, nedan *verket*, är den nationella resolutionsmyndigheten som ska säkerställa stabiliteten på finansmarknaden och omorganisera sådana kreditinstitut och värdepappersföretags verksamhet som drabbats av finansiella svårigheter.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Verket för finansiell stabilitet och dess verksamhetsområde

Verket för finansiell stabilitet, nedan *verket*, är den nationella resolutionsmyndighet som ska säkerställa stabiliteten på finansmarknaden och omorganisera verksamheten vid sådana kreditinstitut och värdepappersföretag som drabbats av finansiella svårigheter *samt upprätta en resolutionsplan för värdepapperscentralen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 kap. 1 § i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag
(1194/2014) ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

*Denna lag tillämpas också på upprättande
av resolutionsplaner enligt lagen om värde-
andelssystemet och om clearingverksamhet (/) med iakttagande av vad som föreskrivs
om detta i den lagen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .